1897. HARMINCZEGYEDIK ÉVFOLYAM. 50. SZÁM. BUDAPEST, PÉNTEK, FEBRUÁR 19.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 6.
Telefon száma 55—88.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva.
Egy évre . . . . 20 frt. | Egy negyedévre . 5 frt.
Egy fél évre . . 10 frt. | Egy hóra . . 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 6 frt 10 kr. Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia- és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 10 kr.
Egy szám ára 6 kr.

EGYETÉRTÉS

Csávolszky Lajos
tulajdonos és felelős szerkesztő.

Kossuth Ferencz
főmunkatárs.

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 51—66.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
PÁRISBAN főügynökségünknél:
John F. Jones & Cie. 31 bis. Faub. Montmartre.
Frankfurtban a/M: Daube G. L. és Társa.
Bécsben: Danneberg L., I. Kumpfgasse Nr. 1. Dukes M. utódai. I., Wolfzeile Nr. 6—8. Haasenstein és Vogler. I., Wallfischgasse 10. Mosse Rudolf Seilerstätte Nr. 2. Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2. Schalek Henrik, I., Wolfzeile Nr. 14.
és valamennyi hirdetési iroda.

Hivatalos agrárszoczializmus

Sok beszédnek sok az alja — mondja a nép és mondhattuk igazsággal a sok kormánypárti beszédről is, melylyel a Bánffy Dezső parancsnoksága alá gyült ifju óriások nemes becsvágya a vesszőparipául választott agrárszoczializmust felsallangozta. Ez a vesszőparipa legkevésbbé sem szolgálhat ártatlan mulatozás tárgyául, mert sajna, rugni is tud és hirtelen bokrosodással bajba hozhatja nyegle, czifrálkodó lovasát. De nem tagadjuk, hogy a sok beszédszalma közül itt-ott termőmag is hullott ki és az egész vita a benne fölemlitett pozitiv adatokkal, a szóba hozott gyakorlati inditványokkal előmozditotta a fenforgó bajoknak alaposabb megismerését, talán némi részben utmutatást is nyujtott a helyes segitő eszközöknek megválasztására. Mert ha a modern szoczialis bajokról általánosságban sem hisszük azt, hogy valami egyetemes panaczea, valami generizáló elmélet szerint volnának gyógyithatók, legkevésbbé hiszünk ilyesben a mi alföldi parasztjainknak különleges szoczializmusára nézve. Dogmatikus tételek, merev, egyoldalu elvek itt nem tarthatnak sok igényt a számbavételre, de annál többet érnek a különféle részletes tanácsok, azok az egyes vidékek szükségeihez mért és a fölmerült panaszok természetéhez alkalmazott speciális javaslatok, a milyenekre a tényleges tapasztalat és a közvetlen megfigyelés oktatják az élet feladataival birkozó embereket.

Egészben jó néven vehetjük azért, hogy gazdák és közigazgatási tisztviselők szólottak hozzá az öket közelről érdeklő thémához, noha rendszerint beleestek abba a komikus eliogultságba, hogy kiki saját háziszerének a többiek rovására kizárólagos jogosultságot kivánt tulajdonittatni. Nem hiányzott itt-ott a gyakorlati felfogás, de együtt járt vele a szük látkör, mely a különböző jelenségek méltatásánál zavar és ellenmondás posványába tévedt. Ma szólalt fel végre a földmivelési miniszter és beszédéről szivesen ismerjük el azt, hogy legalább a vitának ezt a szembetünő fogyatkozását kipótolni igyekezett. A nélkül, hogy a kérdés megitélésénél a szorosan gyakorlati alapot elhagyta volná, magasabb szempontból méltatni tudta a fölmerült inditványok mindegyikének aránylagos jogosultságát, kiszemelte és mintegy rendbe foglalta mindenünnen azt, a mi használható eszmének látszott. De mindössze is ez csak jó szándékot bizonyit, talán a kérdésnek nyilt megértéséről is tanuskodik, de távolról sem jelent komoly akaratot, nem jelent olyas határozott tervet, a milyent a kormánytól mindenesetre követelnünk lehet. A mit Darányi az agrárszoczializmusról mondani tudott, megjárja tisztességes parlamenti fejtegetésnek, de semmi esetre sem tekinthető a kérdésre vonatkozó kormányzati programmnak.

Ezt a különös magyar agrár-szoczializmust, mit az alföldi pusztákon végigsivitó nyugati szél mint a futóhomokot felkavart és politikusaink szemébe fujt, mi semmi esetre sem vagyunk hajlandók olyan szinben látni, a milyenben az utszéli agitátorok és szoczialista kongresszusokra csöditett paraszt statiszták mutatják. Nálunk ez a mozgalom, ha heves is, a futóhomok rohamánál nem több. Elismételhetik a szoczialista káté elveit, hirdethetik a nagy társadalmi és politikai megváltás igéit, — mi tudjuk, hogy a magyar földmunkások bajainak, panaszainak, vágyainak a szoczialisztikus eszményekhez édes-kevés közük van. De épen ez okból két dolog bizonyos előttünk. Az egyik az, hogy a mennyiben és a hol a földmunkásoknak sulyos anyagi terhét, jogtalan kizsákmányolást, megalázó szolgaságot kell elszenvedniök, ezt okvetlenül a törvényhozás és a kormányzat egyesitett gondoskodásával orvosolnunk kell. A másik az, hogy az agrárszoczialisztikus ragály ellenében vajmi keveset használhatnak olyan védelmi eszközök, melyek a szabadság szellemével ellenkeznek. Nincsen semmi kétségünk benne, hogy az alföldi földmunkások életviszonyai átlag nem hasonlitanak ahhoz a rémképhez, melyet a vig-utczai és a czeglédi kongresszusokon festettek meg. De talán Tallián ur előadása a munkásnak átlagos keresetéről sem ment az optimisztikus szinezéstől, és a mi fő, a munkás manapság elvesztette a megélhetésnek azt az aránylagos biztosságát, melylyel az előbbi patriarkális viszonyok között birt, a nélkül, hogy egyéni függetlenségben, munkájának szabad választásában megfelelő kárpótlást nyert volna. Azt sem mondjuk, hogy a maszlagos agitációt, a hazaellenes tanok hirdetését, a társadalmi rend ellen lázító iratok terjesztését teljesen szabadjára lehet hagyni. Törvényeink korlátai között okosan vezetett közigazgatásnak és éber birósági közegeknek van rá elég módjuk, hogy a felforgatásra utazó ügynököknek, a hol szükséges, utját állják. De még annak is, kinek máskülönben nagy a bizalma a szabadságellenes represszió és a hatósági üldözés eszközeiben, el kellene utasitania azt a balga föltevést, hogy a magyar föld népét csendőrségi puskával, bebörtönzéssel, folytonos zaklatással lehetne akár valódi, akár képzelt okok szülte elégületlenségéből kigyógyitani.

Van valami ebben az agrárszoczialis mozgalomban is, mi a magyar parasztságnak kiváló tulajdonságairól, faji erényeiről, tesz tanuságot. Még azokon a csodálatos tévelygéseken is, melyeket a földmunkáskongresszusok apostolaitól hallottunk, átcsillant az erős intelligenczia és a nemes büszkeség, mely a mi parasztságunk éke, szinte megilletődve láttuk, hogyan tudnak lelkesedni világboldogitó eszmékért és mily féltékenyen óvják emberi önérzetük kincseit. Erre az intelligencziára és erre a büszkeségre épitsünk, és ne hitessük el magunkkal egyszeriben, hogy az ilyen emberek mindenkorra odadobták magukat jöttment, semmi érdeküben nem közös izgatók kisértéseinek. Hogy kongresszusi hevületeik, szónoki felbuzdulásuk közben azt is kiszalasztják szájukon, hogy nem ismerik a hazát, ez méltán döbbenthet meg, mint az elvadulás jelensége, de kár hozzá rögtön a legkomolyabb politikai következtetéseket füzni. Nem oly könnyü a magyar szivnek a hazát megtagadni, még ha a magyar fő a bolond eszmét befogadja is. A franczia szoczialistákat már félszázad óta tanitják a hazátlan kozmopolitizmus evangeliumára, azért véres csetepatét kezdenek, ha valamely franczia vállalat idegen munkásokat foglalkoztat mellettök. Azért nem méltányolhatjuk, sőt igazán nem is értjük Darányi kijelentését, hogy hatáskörében gondoskodni akar ugyan az alföldi munkások kellő foglalkoztatásáról, de az állam ellen izgató munkásokat az állam nem fogja segélyben részesiteni. Helyesebben teszi a miniszter, ha nem hirdeti előre a megkülönböztetés és válogatás elvét. Ha az állam és a segitségre hivatott tényezők több érdeklődést és melegebb részvétet fognak mutatni a munkások sorsa iránt, — mi legalább erősen hisszük — ki fog veszni a magyar parasztság között az állam ellen való izgatás irmagja is.

Leggyengébb és leghatározatlanabb a miniszter nyilatkozata ott, hol a fideikomiszszumok és a nagybirtokok káros befolyását vonta be fejtegetéseinek körébe. Pedig hiába, a mi agrárszoczialis bajainknak ez a legszélesebb forrása, és általános orvoslásról szó sem lehet, a meddig törvényhozásunk ebbe a rákfenébe mütő-kését bele nem vágja. A nagybirtok tultengése akkor is a legveszedelmesebb kórságok közé tartoznék, ha se munkásmozgalom, se agrárválság ki nem fejlödött volna, mert egyik legnagyobb akadálya a magyar faj szaporodásának és erős gazdasági fejlődésének. Minden, a mit Darányi igér, az, hogy a kérdésnek törvényes rendezéseig személyes befolyást igyekszik gyakorolni a hitbizományok tulajdonosaira a helyes gazdasági kezelés érdekében. Micsoda plátói programm! Bár elismerjük, hogy ez az álláspont is haladás ahhoz képest, a mikor a Tisza-kabinet egy igazságügyminisztere, a ki a tudós korlátoltságnak és a méltóságos objektivitás álarcza alá rejtett szolgaiságnak klasszikus mintaképe volt, a kormánypárt frenetikus tapsai között jelentette ki, hogy ő nagy nemzeti érdekből ajánlja a koronának a hitbizományok bőséges szaporitását. Ha igy haladunk, ki tudja, mit érhetünk még meg ugy néhány évtized mulva a mi örök majoritásunktól.

Budapest, február 18.

Uj miniszteri tanácsosok. A hivatalos lap mai száma a következő királyi kéziratot közli:

Vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére *Pfeiffer* Kálmán miniszteri tanácsosi czimmel és jelleggel felruházott osztálytanácsost és dr. *Hóman* Ottó budapest-vidéki tankerületi főigazgatót miniszteri tanácsosokká kinevezem.

Kelt Bécsben, 1897. évi február hó 14-én.

Ferencz József s. k.

Dr. Wlassics Gyula s. k.

A költségvetési vita és a kormánypárt. Az ellen a müvita ellen, a melyet most rendez báró *Bánffy* Dezső a pártja egy részével, magának a kormánypártnak nagy része is felszólalt a klubban, valaminthogy azzal sines a párt egy része megelégedve, hogy a kiegyezési vitát a miniszterelnök a nyári hónapokban akarja rendezni. Most az eredeti terven annyi módositást tett a miniszterelnök, hogy husvétkor szokatlanul hosszura fogja szabatni a szünidőt s igy legalább az erőszakolt vitát ezzel is kevésbbé kell huzni.

A szabadságharcz félszázados ünnepe. *Kossuth* Ferencz tudvalevőleg a mult héten jegyezte be a képviselőházban a szabadságharcz félszázados évfordulójának nemzeti ünneppel való megülésére vonatkozó inditványát, melynek indokolását holnapután, szombaton fogja elmondani a képviselőház ülésén. Ebből az alkalomból a függetlenségi és 48-as párt lehetőleg teljes számban fog megjelenni az ülésen.

A képviselőházból.

Ma, az ülés elején kellemesen lepte meg az egész házat, hogy *Szilágyi* Dezső foglalta el az elnöki széket. A ház elnöke ugyanis pár napig gyengélkedett s nem lehetett jelen az üléseken.

A hosszura nyujtott földmivelési vitát ma *Verner* Gyula kormánypárti fiatal honatya kezdte ujra. A vitába uj kérdést vitt. Mig eddig csaknem kivétel nélkül minden szónok a szoczializmus kérdésével foglalkozott, Verner a telepitési ügyről s viszonyokról beszélt. Különösen az erdélyi nemzetiségi viszonyokról beszélt s statisztikailg kimutatta, mily ijesztő mérvben terjeszkedett ott a románság. Persze ő, mint kormánypárti, nem vonta le ebből a szégyenletes konzekvenciát a 67-es kormányokra, a melyek alatt ez megtörténhetett, hanem ügyes fordulattal a néppártra ütött, mely a nemzetiségekkel kaczérkodik s elkapatja öket egy-egy nemzetiségi kerületért. A társadalomtól várja a telepitési ügy föllendítését, a veszélyeztetett területek megmentését. Ügyesen megcsinált beszédében ezután szép és jó tanácsokat adott a nemzetiségi viszonyok szanálására, de a legjobb tanácsot elfeledte, azt tudniillik, hogy az erdélyi oláh s különösen szász mandátumokért ne hunyjon szemet a kormány ezen nemzetiségek üzelmeinek. (A szászokot különben Verner ma jól kidicsérte, ellentétben az oláhokkal.)

Darányi Ignácz földmivelési miniszter szólalt fel ezután először a vitában. Nyilatkozott a Csepelsziget mentesitési ügyében. Lótenyésztésünkről is szólt a miniszter s hangsulyozta, hogy a katonai lóvásárok ügyében nagy javulás állott be. Bejelentette, hogy a községi erdők államositásáról törvényjavaslat készül. A földmüves iskolák ügyéről is részletesen szólt a miniszter, a ki ez ügynek igen nagy fontosságot tulajdonit. A szőlő- és filloxera-ügyről szólva kijelentette, hogy a szőlőtörvény végrehajtására már minden előkészület megtörtént, a szőlőkölcsönök folyósittatnak s már is nagy mozgalom észlelhető a szőlők rekonstrukciója terén. A miniszter a szőlő-kérdésben részletesebb nyilatkozatokat tett s ezek révén a borhamisitásról sem feledkezett meg. Előbb rendeleti uton kisérti meg e téren a gyökeres intézkedést, de ha ez nem sikerül, törvényhozási uton próbálja majd ezt meg.

Komjáthy Béla beszédére részletesen — de nem meggyőzőleg — felelt a miniszter. A Rosenberg Gyula által felvetett gabona-prémiumra vonatkozólag a miniszter az eszmét kivihetetlennek jelezte.

— Kétes értékü ez az eszme, — szólt a miniszter.

— Nem is kétes, — kiáltott közbe *Heltai* Ferencz.

Nagyobb érdeklődéssel várta a ház a miniszternek a munkás-kérdésre vonatkozó nyilatkozatát. A munkabérviszonyok statisztikájából bizonyitotta, hogy a munkabérek az utolsó évtizedben *növekedőben*, a gazdák jövedelme pedig *csökkenőben* van. Szerinte nem *munkahiány*, hanem *munkáshiány* van. A miniszter is elismerte, hogy vannak bajok is, és pedig olyanok, melyeken bajos, nehéz segiteni. A cselédtörvényre a belügyminiszter, a gazda és munkás közti jogviszonyra vonatkozólag ő fog javaslatot tenni a háznak.

Általános helyesléssel találkozott a miniszternek az a kijelentése, hogy legujabban több nagyobb munkát az állam házilag fog végeztetni, a mi a munkások érdekében hatni fog. A selyemtenyésztés fellendülése s a szőlők rekonstrukciója is sok munkásnak fog munkát adni. Az alföldi viszonyokra is rátért a miniszter. Erősen kárhoztatta az internáczionálistákat.

A telepités kérdését emliteni sem akarja a munkáskérdéssel kapcsolatban.

A parczellázásról szólva, nyilatkozott a kötött birtokokról is. Iparkodni fog társadalmi uton a hitbizományok kezelésébe befolyni. Ezt a ház egyes részein kétkedéssel fogadták.

Végül tiltakozott Komjáthy ama vádja ellen, hogy a nagybirtokosoknak kedvező politikát üz.

Thaly Kálmán annak az óhajának adott kifejezést, hogy pártkülönbség nélkül osztassanak ki a szőlővesszők, karók. Thaly általában reflektált a miniszter beszédére s annak egyes tételeire is. Kivánja a hitbizományok eltörlését. Ha liberálisak vagyunk, ezt meg kell tennünk. Sürgette a Duna-Odera csatorna létesitését s hangsulyozta ennek a kereskedelmünkre való nagy fontosságát. Ajánlotta a Vág-Odera csatorna eszméjének tanulmányozását is a kormánynak.

Miklós Ödön szólt még az ülés végén s első sorban a magyar gazdaközönséget összetartó szervezet s egyetértés hiányát konstatálta.

Az ülésről szóló részletes tudósitásunkat a mellékleten közöljük.

Közéletünk.

⊙ Szinte megdöbbentő az a közöny és a kegyeletnek az a hiánya, melylyel a magyar nemzet III. Béla király földi maradványai iránt viseltetik. 1848-ban Székes-Fehérvárt egy ásatás alkalmával kerültek napvilágra a csontjai. Eltették öket a muzeumba, onnan pedig bekerültek az antropológiai intézet gyüjteményei közé. Sok esztendő óta ott hevernek a többi csontok között, a hol — természetszerüleg — egyes embertani preparátumok mellett a négylábuak maradványai is fel vannak halmozva.

A német világban 1848. után, nem törödött senki ezekkel a királyi csontokkal. Pedig talán az abszolut rendszer embereinek is érdekében állott volna ápolni a nemzet royális érzéseit. 1867. óta pedig elegendő ideje lett volna a kormányoknak, hogy valami méltó intézkedést tegyenek, de nem foglalkozott a dologgal senki, daczára hogy az antropológiai intézet derék igazgatója Török Aurél megkisérlette több izben is, felkölteni ez irányban az érdeklődést. Utóljára is a főváros közönségére kellett apellálni, hogy e hányódó csontok tisztességesen eltakaritassanak.

*

Mint a féle filozofálgató medve nem nagy szerencsétlenségnek tartom III. Béla királyunkra nézve akármi történik is a csontjaival. Az ő pihenése nem lesz se éde-

Az áldozat.

— Irta: *Nimen.* —

Mikor a párisi gyorsvonat a bukaresti pályaudvarba berobogott, Florescu, a fehérhaju költő már ott állott a perronon és kutatva nézett merrefelől fog leszállani az ő szépséges felesége és imádott kis leánya, kit a „sacre coeur“ nevelőjéből sietve hozatott haza. Hogy is ne? Mikor a kis leány a fejébe vette, hogy áttér a katholikus hitre és apácza lesz. De nem azért volt Katinka erélyes asszony, hogy egy kis leány szeszélyétől olyan hamar megijedjen.

Florika az egész uton duzzogott és a kocsiszakasz egyik sarkába huzódva a „Szentek életét“ olvasta, de a mint Bukarestbe értek és öreg apját megpillantotta, egyszerre elfelejtette a kolostort, az apáczákat és a katholikus hitet. Gyorsan leugrott a vonatról és apja nyakába borulva heves csókok között rebegte: „Papa, kedves papa.“

Észre sem vette az apja mellett álló délczeg huszárőrnagyot, a ki most oda ugrott a kocsiajtóhoz és bizalmas kézszoritás után Katinkának segédkezett. Florika, a viszontlátás örömében meg is feledkezett anyjáról és csak vonszolta az apját előre. De a szép asszony utolérte öket.

— Állj meg kis szökevény — kiáltá leányára — és köszöntsd Sándor bátyádat.

Florika hirtelen megfordult és a mint megpillantotta a fekete bajuszos, szabályos arczvonásu, elegáns katona mosolygó arczát, mélyen elpirult, de mit sem szólt.

— Rám sem ösmersz már kis hugom? — kérdezte a tiszt barátságosan. — Annyira megvénültem volna azóta?

Pedig dehogy vénült meg; Florika épen azért volt meglepetve, mert nem képzelte Sándort — kire csak homályosan emlékezett — ennyire fiatalnak.

Az örnagy anyjának unokatestvére volt és többnyire vidéken állomásozott. Mikor Florika még kis leány volt, a fiatal huszártiszt koronként látogatóba jött egy-két napra hozzájuk és ilyenkor elhalmozta a gyermeket nyalánksággal, meg játékszerekkel. Erre jól emlékezett Florika. Később, mikor felcseperedett, mindig ritkábban látta Sándort — bizonyára nagyon távol volt az ezrede — azután Párisba vitték és ott az apáczák közt sok minden egyébbel együtt a huszárról is megfeledkezett.

Most azonban nehány rövid nap alatt ismét megbarátkozott vele. Az örnagy ugyanabban a házban tartott szállást a második emeleten, a hol ők laktak az elsőn, de azonkivül még náluk is étkezett; igy aztán gyakran látták egymást. Sándor vigkedélyü, szellemes ember volt, szeretett tréfálni és jól állott neki, mikor fiatal leányokkal kötődött.

Florescuné nagyon örült, mikor tapasztalta, hogy az unokafivér olyan szivesen akarja is, tudja is szórakoztatni a kis leányát, a ki ugy látszik nyolcz nap alatt egészen elfelejtette a zárdát, a kin a buskomorságnak többé nyomát sem lehetett látni. Keskeny arcza megtelt és rózsás pir ömlött el rajta, mélabus barna őzszeme vidoran nézett a világba; a kaczagó leányban a párisi apáczák nehezen ismertek volna növendékükre. Szép dolog is az 17 évesnek lenni! Mindenre fogékony ilyen korban a leány lelke.

Néhány hétig boldog, megelégedett életet folytatott a Florescu-család. Katinka vitte leányát jobbra-balra, csakhogy feledtesse vele az apáczaéletet, csinos fiatal emberek is akadtak fölös számmal, a kik táncoltatták és udvaroltak neki; Florika azonban csakhamar belátta, hogy legjobban akkor szokott mulatni, ha otthon marad, Sándort hallgatja és nagyokat kaczaghat az elbeszélésein. Kaczagása azonban az anyját végre idegessé kezdte tenni és nem egyszer ingerülten szólt rá a leányára:

— Florika, illendőbben is viselhetnéd magadat, nem illik az, annyira nevetni.

Florika elpirult, de a másik perczben már ismét a bohó kis leány volt, a ki kergetődzött a fiatal bácsival és mikor ez végül szerencsésen elfogta, csak alig védte magát a rokoni csókok ellen.

Egy ilyen alkalommal azután komolyan megharagudott Katinka. Összeránczolta ives, fekete szemöldeit és erősen megdorgálta a leányát, de az unokafivérét is.

Ez használt. Sándor ettől az időtől fogva kevesebbet tréfált a leánynyal, nem is kergetődztek többé, sőt nem is volt többé oka Florescunénak a dorgálásra, mert az örnagy nem csókolta meg soha a kis hugát.

Florika ezután gyakran visszavonult szobájába és ott olvasgatott; többé nem a szentek történetét, de apja verseit. Csodálatos bájos versek voltak azok, telve szerelemmel, vágygyal, boldogsággal. Florescu akkor irta azokat, mikor a szép Katinkáért epedett, majd házasságuk első éveiben. Sokat beszéltek akkor erről az érdekes házasságról. A költő már 45 éves és nagyhirü ember volt, mikor a ritka szép 16 éves Katinka beleszeretett es ezt be is vallotta neki. Eszményiesen szép viszony volt az, igazi költői házasság, egész Románia lelkesedett a szép Katinkáért, kinek szépsége ugy illett a költő fényes tehetségéhez s dicsőségét, melylyel őt nemzete elhalmozta, igazán teljessé tudta tenni. Florescu valósággal bálványozta nejét és szebbnél-szebb dalokban énekelte meg aranyos kis feleségét. E szerelmi dalokat meghatottan olvasta most leánya és néha, mikor e versek befolyása alatt nem birt többé magával, berohant ősz apja dolgozó szobájába, a nyakába borult és hevesen össze-vissza csókolta. Olyan boldognak érezte magát, maga sem tudta miért? Szerette volna az egész világot magához ölelni, de mivel azt nem tehette, ősz apját csókolta szenvedélyesen.

— Kis leány, kis leány — mondá az öreg szeliden védekezve, de tulboldogan leánya szeretetének nyilvánulása által — elég lesz már, no!

— Papa! — kiáltá Florika — minő gyönyörüek a te verseid, minő gyönyörüek!

— Kis kópé, hát te azokat olvasod?

— Igen, atyám és olyan büszke vagyok reád. De mondd csak, kire gondoltál te, mikor azokat irtad, a mamára?

— Persze a mamára!

— A mama olyan szép, arra lehetett verseket irni! Istenem, ha én reám is csinálnak egyszer verseket! De én nem vagyok szép — tette hozzá szomoruan.

Pedig nem volt igaza, mert bár nem állta ki a versenyt a vakitó szépségü Katinkával, neki is meg volt a maga varázsa. Középtermetü, gyengéd testalkatu gyermek volt, légies alaku, arcza hófehér, a szeme nagy, álmatag, keskeny piros ajka nagyon édesen és kivánatosan tudott mosolyogni és egész lényét beragyogta 17 évének fiatal bűbája.

Üvegházi növény volt, finom, törékeny, mely nem állja ki a viharokat, de óvatos kezek gondozása alatt pompásan virul. Nemcsak az arczvonásait, de apja költői lelkületét és szivét is örökölte Florika, azt a nemes szivet, melynek életszükség volt a szeretet. Mikor a zárdába került, szüleinek dédelgetésétől elesve, teljes szivéből a derék apácákhoz ragaszkodott. Koronkint egyik vagy másik társnőjét imádta és végre, midőn 17 éves szive ezzel nem érte be többé, vallási rajongásba esett. A miszticizmus felé hajló lelkére nagy benyomást tett a katholikus hit pompája. Előbb a lourdesi Madonna képezte imádatának tárgyát és órákig eltérdelt volna a fehérruhás, kékszallagos szüz kápolnájában; azután Szent Józsefhez pártolt. Szerelmes lett a szentnek kicsiny ezüstszobrába, mely arról volt nevezetes, hogy vizsgák előtt a növendékek a mögé rejtették azoknak a kérdéseknek a jegyzékét, a melyek nem maradtak meg a fejecskéjükben; számtalan miatyánkot mondtak el a szent szobra előtt térdelve és szent József azután másnap a vizsgán segitett.

Most, mióta idehaza volt és mindenki dédelgette, nem gondolt többé a szentekre; volt kit szeretnie: itt voltak a szülei. De sajátságos, ennek daczára mégis, a mióta nem tréfálhatott többé fesztelenül nagybátyjával, valami ürt érzett a szivében. Miért dobogott olyan hevesen a szive, mikor a lépcsőn bizonyos sarkantyuk pengését meghallotta? Miért érezte minden vérét szive felé tódulni, ha Sándor a szobába lépett?

Az örnagy viselete most megváltozott irányában; ha Katinka jelen volt, figyelembe sem vette a kis leányt, de alig távozott a szobából az asszony, vagy ha a vendégei foglalták el, az örnagy bizalmasan suttogott a kis leánynyal. Ellopta övéből a rózsát és gomblyukába tüzte, vagy mialatt a gombolyagot feladta neki, mit Florika munkakosarából kiejtett, gyengéden megszoritotta a kezét. Az ilyen apróságokon a kis leány fél éjjel el tudott gondolkodni és gondolatai olyan boldoggá tették . . .

A bácsi azonban, ha a mama nem látta, egyre bizalmasabb lett és formaszerüen bolonditni kezdte a fiatal leányt. A blazirt katona, a ki ismeretes volt kalandjairól, a ki minden szép asszonyt megkivánt és sokat meg is hóditott, most beleszeretett egy naiv, ártatlan leányba. Lehet különben, hogy nem is szerelem volt az, csak vágy a tiltott gyümölcs után; érdekes, izgató játék egy tapasztalatlan gyermekszivben felkölteni a szerelmet. A sok szövevényes heves szerelmi viszony után, a mit a nagyvilág és félvilág hölgyeivel folytatott, kifáradt szive mintegy megpihent az ártatlan gyermek közelében. Vagy talán csak a változás vonzotta?

Egy délelőtt, mialatt Katinka a divatárusnéknál járkált, az örnagy korábban jött haza és szerelmet vallott Florikának. A fiatal leány dobogó szivvel borult a nyakába és azt hitte, meghal a boldogságtól. A tiszt maga sem hitte, hogy anynyira meglesz hatva, ha ez a bájos gyermek a karjai között lesz.

Elboritotta csókjaival és mint valami fiatal ábrándos diák, a leggyöngédebb szavakat suttogta fülébe. A szobaleány lépteire Florika ijedten menekült szobájába, ott lerogyott egy karosszékbe és félig magánkivül volt a nagy boldogságtól. Istenem! Istenem! Lehetséges-e? Tehát öt is szeretik! Az a szép délczeg tiszt, a ki után minden szem megfordul az uteán! Sándor bácsi szereti öt!

Még mindég Sándor bácsinak nevezte. Alig várta anyja hazaérkeztét, mert hogy a bácsival bevallották egymásnak a nagy szerelmüket, most már nem lehet többé titka a mama előtt és ha a mama megtudja, hogy nem játék a dolog, hanem komoly elhatározás, hogy Sándor öt elfogja venni, a mint igérte, akkor ő sem fog haragudni többé. Ezért el fog neki mondani mindent. Ez kötelessége, mert hiszen különben rosz, nagyon rosz leány lenne . . .

Florescuék délben villásreggeliztek. Katinka e napon kissé elkésve érkezett s alig tette le kalapját, asztalhoz ültek. Florika nagyon izgatott volt az étkezés alatt, alig evett valamit és lopva egyre az örnagyra nézett, ki minden önuralma daczára gyakran gyöngéden pillantott a leányra és szemök ilyenkor találkoztak. Florescunénak azonnal feltünt leánya és unokafivérének nem mindennapi viselete és figyelni kezdte öket.

— Miért nem eszel? — kérdé leányától.

sebb, se zavartabb, ha méltó emléket állítunk neki. De nemzeti kegyeletről van szó, s arról, hogy az ősök iránti kegyelet érzését ápoljuk és öregbítsük a nemzetben. Mert ez nagy morális erő. És mi nélkülözzük népünkben ezt az erőt.

Egy halványka fénysugár az, hogy tudósaink szorgalmatosan kutatják Árpád sirjának helyét. De ez is csak néhány tudóst érdekel, a nemzet nagy tömege ezzel a buzgalommal szemben is hideg marad. Alig lehetett ez mindig igy. Akkor, mikor nagy volt a magyar, a nemzeti hősöket dicsőitő énekek hangzottak minden mulatságon. Szobrok, emlékoszlopok állottak a nevezetes férfiak sirjai fölött, mint a hogy számos történeti okmány hirdeti, sőt állottak a még régebb időkben is. Az ugynevezett kunhalmok fölött, melyeket az országban feltalálhatunk ma is s melyekhez hasonlók Oroszországban is hirdetik őseink ott időzését, eredetileg szobrok állottak. Néhány belőlük egész a mai napig megmaradt. (Néhány példány az odesszai muzeumban látható.)

Ha azt akarjuk, hogy ősei iránt érdeklődjék a magyar, külsőleg is kifejezést kell adnunk az iránt való tiszteletnek. A nagy tömeget csak az ragadja meg, a mi kézzel fogható.

E tekintetben némi lendületet tapasztalhatunk a legutóbbi évek alatt, mikor aránylag sok emlékoszlop emelkedett.

*

Bennünk nem csak, hogy a kegyelet hiányzik, hanem ebben a tekintetben élhetetlenek is vagyunk.

Külföldön össze tudják egyeztetni a kegyeletet a hasznossal is. Az élelmes olasz megmutogatja az utazónak (persze jó pénzért) még azt az erkélyt is, melyen Romeo és Julia érzékeny jelenete lejátszódott, pedig az csak a költő agyában ment végbe. Sőt a kevésbé élelmes dán is mutogatja Marienlystben a Hamlet sirját, Kronborgban pedig Helsingőr mellett azt a bástyafokot, melyen e dán királyfinak az apja szelleme megjelent.

Ép ekkora joggal mutogathatnánk valahol a Csepelen a helyet, a hol Attila hamvai nyugszanak, s biztos vagyok benne, hogy elzarándokolna oda sok idegen. De ha nem akarjuk is utánozni a külföldi könnyüvérüséget (s bizony helyes, ha nem tesszük) állítsunk legalább egy oly emléket III. Béla királyunknak, a ki hová elzarándokolhassunk mi magunk leróni a kegyeletadót. Árpád véréből ő az egyetlen, a kinek reánk maradtak a csontjai.

*

III. Béla nem tartozott a hármas királyok közé. Halics elfoglalásán kivül nagyobb háborukat nem viselt. Ez az oka, hogy nem sokat zengedez felőle a történelem. De bizonyos, hogy sokat köszönhet neki az ország, sokkal többet, mint azoknak, a kiknek hire az övénél nagyobb. Hosszas zavarok után ő állította vissza az országban a békét és rendet. Felvirágoztatta a kereskedelmet és az ipart, idejében Magyarország Európa egyik leggazdagabb országa volt. Alatta kezdődtek a nagyobbszerü épitészeti alkotások, ő maga épittette az első diszesebb királyi palotát. Azt, hogy ő hozta be az irásbeliséget, s egyuemi bürokráciát, nem tudom be érdeme gyanánt.

Ifju korában ugy látszott különben, hogy személye egészen más irányt fog adni a világ eseményeinek. A bizanczi császár, Manuel, saját leányát Máriát szánta neki, ugy hogy utódja legyen a trónon, s egyesitse a keletrómai és magyar birodalmat. Milyen más alakja lenne ma Európának, ha ez a nagy koncepcióju terv megvalósul! Persze kicsinyes okokon mult, hogy csak terv maradt. Manuel másodszor is megházasodott s nejétől fia született. Bélát még mint herczeget elválasztották a császár-leánytól, chatilloni Agnest vétették el vele, Caesari titulust kapott, de ez csak puszta czim maradt.

*

Antropológiai tekintetben is figyelmet érdeklők III. Béla csontjai.

Tudvalevő, hogy a koponyaalkatnak némely sajátságos alakulásai (p. o. a Broca-féle szög, vagy a Jacquart-féle méretek) átöröklődnek apáról a fiura. Átöröklődnek még fajkeveredés esetén is. Igy aztán az utódok koponyájáról következtetni lehet az apai ősökre.

Volt remény hozzá, hogy ezen az uton eldönthetjük azt a kérdést is, milyen származásu a magyar. De a kutatások azt eredményezték, hogy a mi nemzetünk keverék faj. A koponyák alkata a legkülönbözőbb tipusokat mutatja, s nem lehet megmondani, melyik a magyar, melyik az idegen, a mely csak beolvadt a magyarba. III. Béla koponyája talán az egyetlen, a melyről bizonyossággal mondhatjuk el, hogy viselője az uralkodó magyar fajból származott. És ennek a koponyának méretei határozottan ellene mondanak annak a tannak, hogy a magyar és finn egy törzsből fakad.

Budapest, február 18.

A főrendiház holnap, pénteken délelőtt tizenegy órakor ülést tart.

A főrendiház naplóbiráló bizottsága holnap délelőtt a nyilvános ülés előtt; az igazoló bizottság szombaton délelőtt tizenegy órakor; a kir. és országos közigazgatási fegyelmi bíróság pedig vasárnap délelőtt tizenkét órakor ülést tartanak.

A főrendiház pénzügyi bizottsága az ezredéves országos kiállitás költségeinek fedezéséről szóló törvényjavaslat tárgyában a következő jelentést fogja a főrendiház holnapi ülésében előterjeszteni: A bizottság tárgyalván a törvényjavaslatot, azt a miniszteri indokolásban felhozott érvek alapján ugy általánosságban, mint részleteiben való változatlan elfogadásra a nagyméltóságu főrendiháznak tisztelettel ajánlja. Dr. Sámassa József s. k. érsek, bizottsági elnök; báró Harkányi Frigyes s. k. bizottsági jegyző.

A képviselőház állandó igazolási bizottsága *Kubinyi* Árpád elnöklete alatt ma tartott ülésében *Fodróczy* Sándornak és *Majstorovics* Mózesnek, a horvát-szlavon országgyülés által a közös magyar országgyülésre küldött képviselőknek megbizó-leveleit megvizsgálván, azok alapján nevezett képviselőket végleg igazolta. Vizsgálat alá vette továbbá a bizottság *Perczel* Béni, Abrudbánya választókerületben megválasztott képviselő megbizó-levelét. A megbizó-levélül szolgáló választási jegyzőkönyv megfelelvén a törvény és házszabályok rendelkezéseinek, a bizottság Perczel Bénit, a kérvényezhetésre megszabott harmincz nap fentartásával igazolt képviselőnek jelentette ki s jelentésének a ház elé terjesztésével *Lehóczky* Vilmos bizottsági jegyzőt bizta meg.

A szabadelvüpárt holnap pénteken 7 órakor értekezlet tart, melyen a ragadós tüdőlob kiirtásáról szóló 1893: II. t. cz. módositásáról szóló törvényjavaslat és a honvédelmi és a vallás- és közoktatásügyi miniszteri tárczák költségvetése kerül tárgyalás alá.

A krétai hadjárat.

Görögország még mindig nem enged. Skuzes görög külügyminiszter Francziaország, Oroszország és Olaszország képviselőinek intéseire avval a kijelentéssel válaszolt, hogy *ő nem ígérheti meg, hogy a görög torpedóflotillát visszahivják, miért is az ennek adott parancsok érvényben maradnak.* Vassos ezredes, a ki lemondott arról, hogy Kaneát megtámadja, miután ezt a helyet az európai hajók legénységei megszállották, Goniában ütötte fel főhadiszállását. *Vassos ezredes uj rendeleteket kapott.* A török csapatok körül sáncezokat vonnak. Az európai tisztek és a török ezredes megszemlélték az erődítési munkálatokat. Athénbe érkezett magánjelentések szerint *a rethymnoi kerület lakói egyhangúlag, kijelentették, hogy a szultán szuverénitása végett ért s a Görögországgal való uniót proklamálták.* A keresztények Rethymno várost körülzárva tartják. Több tisztet Krétába küldtek, hogy Vassos ezredes parancsnoksága alatt önkéntes csapatokat szervezzenek.

Görögország ez eljárása a nemzetközi jogba ütközik. A nemzetközi jog ugyanis megköveteli, hogy minden állam, a mely a másik ellen háborut akar viselni, azt meg is izenje. Görögország azonban e nélkül inditotta azt meg s még ma sem izente meg a háborut s azért *György herczeg egyszerü kalózkodást visz végbe s az európai hatalmak ugyis fognak vele elbánni.*

A Balkán-államok és a krétai kérdés.

A krétai események hatása alatt a napokban „Gazeta Macedoniei“ czim alatt Bukarestben a maczedoniai románok érdekeinek védelmezésére egy hirlap indult meg. E lap programmját a következő szavakkal mutatja be: „Programmunk egyszerü és világos. A maczedoniai román nép a török birodalomban a rend és a nyugalom eleme. Czélunk ezt az elemet megoltalmazni mindenféle idegen cselvetéstől és kecsegtetéstől, a melyeknek czéljok rábirni a maczedoniai románokat arra, hogy szakitsanak a szultán ő felsége iránt való eddigi hagyományos hűségükkel.“ Egy szóval, Bukarestben mindent elkövetnek a tekintetben, hogy egy török-görög háboru esetén a maczedoniai románság állást foglaljon a görögök ellen.

Hogy mennyire nem kedvező a romániai közvélemény hangulata a görög törekvésekre, azt különösen a következő két eset illusztrálja. A Románia területén élő görögök hazafias ligája gyüjtést inditott meg a krétai vállalat javára. A román kormány betiltotta a gyüjtést. Hasonlóképen megtiltotta azt is, hogy a romániai görögök önkénytesek gyanánt beléphessenek a görög hadseregbe. A határszéli hatóságokhoz a belügyminiszter a legszigorubb rendeletet küldötte az utlevelek kezelését illetően. Meghagyta ugyanis a prefekteknek, hogy a legszigorubban őrködjenek, hogy felfegyverzett görög önkénytesek akár egyenként, akár csapatosan át ne léphessék a határt. A román kormány a tett intézkedésekről jegyzékben értesitette a török kormányt.

*

A krétai események Szerbiában is felvetették, hogy mit kell tennie Szerbiának, ha krétai ügy kapcsán napirendre kerül a keleti kérdés megoldása? A „Male Novine“ erre vonatkozóan azt mondja, hogy a krétai konfliktus következményeképen elérkezett a keleti kérdés megoldásának ideje s ebben Szerbiának határozott és öntudatos szerepet kell játszania és rajta lenni, hogy a küszöbön levő bonyodalmakból *ne keriiljön ki üres kézzel.*

Hogy a szerb politikusok mit értenek az alatt, hogy Szerbia a küszöbön levő bonyodalmakból *ne keriiljön ki üres kézzel*, azt igen világosan megmondja az „Uszkok“, midőn felhivja a *belgrádi* és *csetinyei* kormányokat, hogy a krétai ügy kapcsán felmerült keleti kérdés megoldandó programmjába haladéktalanul *igyekezzenek belevonni a bosnyák-herczegovinai kérdést is*, mert a mint a legutóbbi bosnyák memorandum is világossá tette, a boszniai orthodox és mohamedán szerb lakosság megunta az osztrák-magyar kormányzatot. Ezzel kapcsolatosan a radikálisok felhivatalos lapja, a „Dnewni List“ azt irja, hogy „Ausztria-Magyarország czivilizatorius feladata zsarnoksággá és erőszakká változott át. Ezért ki is kell mennie Boszniából és Herczegovinából, mert nem az Európától rábizott kultur-missziót gyakorolja, hanem hallatlan és gyalázatos inkvizicziót folytat ott.“

Mint Belgrádból értesitenek, a „Makedonia“ szerkesztője Ó-Szerbiába ment, hogy ott a szerb okkupaczionális vágyak számára előkészitse a talajt. Másfelől a belgrádi köröket nagyon kellemetlenül érintette az a hir, hogy egy török háboru esetére Görögország és Bulgária egymással Macedóniát illetően a szerb és román igények rovására megegyeztek.

*

A bolgár patrióták nagy megelégedéssel néznek a krétai ügyek fejlődésére. Nem irigylik a görögöktől a szigetet, mert a bolgár propaganda még nem vetett rá szemet. Minél jobban összevesznek Krétán a görögök és a törökök, annál jobban virágzik a bolgárok ügye Maczedóniában. A koreszmai politikusok sörös poharaik mellett vitatják azt a kérdést, nem kellene-e Bulgáriának szövetkeznie Görögországgal, hogy a töröknek ezzel halálos döntést adjanak. Maczedóniának Görögország és Bulgária közt való felosztása nem könnyü feladat ugyan, de még mindig könnyebb volna, mintha Bulgária és Szerbia közt akarnák felosztani. Görögország katonai erejét a bolgárok nem sokra tartják s azért a komoly politikusok nem is gondolnak arra, hogy szövetkezzenek Görögországgal.

London, február 18.

A *Times* caneai levelezője felhivja a figyelmet az *uj csendőrség montenegrói osztályának különös sorsára.* Mihelyt a derék szál montenegrói legények a szigetre érkeztek, a váli rögtön lefoglalta őket testőrségnek és menekületeig egyedüli dolguk volt, hogy házát őrizzék. Mikor menekült, egy *orosz hajó* fedélzetére küldte őket. *Bov* ezredes, a csendőrség parancsnoka, azt követelte, hogy szállitsák őket partra, de a hajóparancsnok azzal felelt, hogy táviratozott a montenegrói fejedelemnek, mi történjék a legénységgel. Ilyenformán a csendőrök öt napig voltak a hajó fedélzetén és csak tegnapelőtt érkezett meg *Nelidov* távirata, mely megengedte, hogy a csendőrök partra szállgjanak. A partraszállitás késő délután történt.

Belgrád, február 18.

A „Dnevni List“ szerint a minisztertanács elhatározta, hogy Szerbia azonnal akcióba lép, mihelyt a politikai események azt követelni fogják. A szerb kormánynak e czélra 40 millió dénárja van. A hadügyminiszter e napokban négy bizottságot küld Magyarországba, hogy a hadsereg részére lovakat vásároljanak.

Szófia, febr. 18.

Ama hirekkel szemben, melyek abból az alkalomból merültek fel, hogy az *Ivanov* testvéreknek 125.000 kiselejtezett lőfegyvert és 50 millió töltényt adtak el, beavatott helyről jelentik, hogy a fegyverek közül legfeljebb 14.000 darab használható, a töltényeket pedig csak a réz értékesitése végett vették meg. (Pol. Corr.)

Athén, febr. 18.

A maczedon bizottság minden intézkedést megtett arra nézve, hogy a kiválóbb helyeken forradalmi mozgalmat szitson. Több jól szervezett bandát fegyverekkel és lőszerekkel ellátva legközelebb Thesszália északi részében összpontositanak, hogy első kedvező alkalommal négy irányban Maczedóniába hatoljanak. A bizottság ügynökei egyébként Maczedóniában tartózkodnak és már is tevékenységet fejtenek ki, hogy a bandák akcióját előkészitsék. Az eddigi terv szerint márczius második felében már minden előkészület be lesz fejezve a forradalom ügyében. Ez akczió különben legkivált a janinai, üszkübi és szalonikii vilajettekben mutatkozik.

A helyzet Törökországban.

Konstantinápoly, febr. 18.

Jellemző a helyzetre, hogy néhány nap óta nagyban árusitják az utczákon a görög királyi család fényképeit. A szultán eddig Ramazán 15-én még soha se tette meg az utat hajón. A török nép között nagy a nyugtalanság. Agitátorok azzal bujtogatnak, hogy a szultán e magatartását szégyennek nevezik. Általában azonban senki se meri gondolatait hangosan nyilatkoztatni. Hivatalos körökben a szultán eljárását nem tartják különösnek. (N. Fr. Pr.)

Konstantinápoly, február 18.

Az Archipelagusznak görögöklakta városaiban, Rhoduszban, Kioszban, Mettelibenés másutt megszaporitották a helyőrségeket, mivel a legutóbbi távirati jelentések szerint a görög lakosság körében meglehetős forrongás észlelhető és nincs kizárva, hogy már a legközelebb zavargások is lesznek.

Konstantinápoly, február 18.

Az *örmények* ujból *mozgolódnak* és a rendőrség éber figyelemmel van rájuk. Olaszországban „Pro Armenia“ czimmel egyesület alakult, mely az örmények felszabaditásáért akar küzdeni és máris 13.000 tagja van, köztük *Crispi*, *Zanardelli*, *Lemmi*, Menotti *Garibaldi*, *Vovia*, *Imbriani* stb.

Szaloniki, febr. 18.

Tegnap kezdték el *a török csapatoknak a görög határra* való szállitását. A csapatok egy részét tengeren fogják a határra szállitani.

Páris, február 18.

A *Nord* a konstantinápolyi követeknek Maczedóniából kapott értesülései alapján azt irja, hogy *Maczedóniában* minden jel azt mutatja, hogy ott *már legközelebb véres mészárlás* lesz. A mohamedán papok a *szent háborut hirdetik a keresztények ellen.* A nagykövetek ezt az aggodalmukat közölték a portával és azt ajánlották neki, hogy a legenergikusabb óvóintézkedéseket tegye meg, mert különben *a nagyhatalmak* lesznek kénytelenek *a rend fenntartásáról* gondoskodni.

London, február 18.

A *porta* már azon a ponton állt, hogy Görögországnak Kréta szigetén tanusitott magatartása következtében *Görögországgal* minden *diplomáczial érintkezést megszakit* és a konstantinápolyi görög követ: *Maurocordato* számára az utlevelet is kiállitották. A nagykövetek fáradozásának azonban sikerült, hogy a portát e lépéstől visszatartsa. Ha azonban Görögország részéről a *maczedon* határon valami ellenséges aktus történnék, az érintkezés megszakitása aligha lesz elkerülhető. (Pol. Corr.)

A helyzet Krétában.

Berlin, február 18.

A *Voss. Ztg.*-nak táviratozzák Athénből: A *Vassos* ezredes parancsnoksága alatt álló csapatok egy része *megtámadta* a megerősitett *Vukolion* tornyot s rövid ellenállás után bevette és *megszállotta*. A törökök kivonultak a toronyból.

Athén, február 18.

Kaneából délután $3^1/_2$ órakor érkezett távirat szerint *Vassos ezredes elhatározta, hogy különböző stratégiai pontokat megtámad és elfoglal.* Constantinides őrnagy *Vukolies* felé ment, hol egy nizam-század van elzárva. További jelentés Kaneába nem érkezett, bár többen fegyverlövéseket hallottak. Az az Athénban elterjedt hir, hogy Sithiát görög csapatok állitólag elfoglalták, nem erősittetett meg.

Athén, február 18.

Tizenhatezer fölkelő egyesült Krétában a *görög csapatokkal.* A hadügyminisztérium 5000 sapkát és 1500 egyenruhát küldött a fölkelők számára Plataniába. A fölkelők között sok orthodox pap is van segédlelkeszeikkel.

Athén, február 18.

Kaneában az okkupaczionális hadtest parancsnoka felhivta a görög főkonzult, hogy vonja be a zászlót. Tegnap Kaneába távirat érkezett György királytól az olasz parancsnokhoz. (N. Fr. Pr.)

Athén, febr. 18.

A *korpai diákok* külön önkéntes zászlóaljat alakitanak, a mely a *krétai görög* csapatokhoz fog csatlakozni. Az olasz vöröskereszt-egyesület megigérte támogatását a görög vöröskereszt-egyesületnek.

Athén, február 18.

Az *Akropolisz* külön kiadásban jelenti, hogy a kaneai francziai konzul kihirdette *Fotiadesz bégnek Kréta főkormányzójává* való kinevezését.

Kanea, febr. 18.

A mohamedán község küldöttsége kijelentette a kandiai idegen konzulok előtt, hogy elfogadja a hatalmak Krétára vonatkozó döntését, kinevezi a Görögországgal való annexiót. Annyi bizonyos, hogy a görög csapatok az európai hajóktól megszállott helységek elleni bármiféle operácziótól tartózkodni fognak.

Konstantinápoly, febr. 18.

A krétai ideiglenes főkormányzótól a portához érkezett táviratok azt jelentik, hogy a helyzet folyton rosszabbá válik. Szitában a görög felkelők majdnem az összes, 2000 főből álló mohamedán lakosságot felkonczolták és csak 28-an menekültek. É pillanatban még 8 más török falut is ostrom alatt tartának a görögök. Az ott lakó törökök sorsa a biztos halál. Nem török forrásból kiegészitőleg jelentik, hogy a törökök is ott, a hol ők vannak többségben, borzasztó dolgokat mivelnek. (N. Fr. Pr.)

A hatalmak akcziója.

Temesvár, február 18.

A szegedi hirekkel szemben, mintha a temesvári hadtestparancsnokságot Szegedre helyeznék át azért, hogy egy helyen legyen a vasuti üzletvezetőséggel, a „Temesvarer Zeitung“ kijelenti, hogy ebből egy szó sem igaz. Tény az, hogy irányadó helyen a hadtestparancsnokság székhelyein vasuti üzletvezetőségek felállitását óhajtják, de azért abszurd feltevés volna a temesvári hadtestparancsnokságnak Szegedre való áttétele. Sokkal valószinübb, hogy Temesvárra helyeznek egy vasuti üzletvezetőséget és pedig valószinüleg az aradit.

Páris, febr. 18.

Körülbelül háromszáz görög, szerb és román egyetemi hallgató tegnap este az ujságok szerkesztőségei előtt tüntetést rendezett és azt kiáltotta: Éljen Görögország! Veszszen a szultán! A rendőrség szétoszlatta a tüntetőket.

— Nem vagyok éhes, mama.
— Beteg vagy?
— Igen, dadogá a leány, fejem fáj.
— Villásreggeli után feküdj le azonnal, mondá Katinka, és pihend jól ki magadat; minő sápadt vagy!

Midőn felkeltek az asztaltól, Florika követni akarta anyját, hogy megtegye neki bizalmas közléseit, de az asszony ellentmondást nem tűrő hangon pihenni küldte őt szobájába.

Florika lefeküdt a kerevetre, de nem volt ott nyugta. Felugrott, majd ismét lefeküdt, azután könyvet vett kezébe, de nem értett semmit abból, a mit olvasott.

Végre nem állta ki tovább, édes titka nem hagyta őt nyugodni, közölnie kellett azt anyjával. Lábujjhegyen, nehogy felébreszsze apját, a ki ilyenkor aludni szokott, haladt végig a szobák nesztelen szőnyegén, talán az anyja is pihen? . . . ezért folyton csendesen, nesztelenül haladt, mig anyja hálószobájáig ért, ott habozva állt meg az összehuzott török ajtófüggönyök előtt és nem mert belépni, mert hangokat hallott.

Anyja beszélt. Ideges, remegő hangjából mindjárt megértette, hogy haragszik.

— . . . Mondtam neked, hogy hagyj békét a leányomnak. Florikát nem adom . . .; a leányom, szeretem őt, aljasság lenne tőled . . .

— Ne sértegess . . . a leányod szent előttem, még gondolatban sem bántottam azt a tiszta gyermeket . . .

Florika szive megdobbant. Róla beszélnek . . . Sándor bácsi bizonyára meg fogja kérni kezét.

— Hiszi, a ki akarja . . . ösmerem a te gondolataidat, minden asszonyt megkivánsz, valamennyit akarod . .

Mit akar a mama ezzel mondani? gondolta az ártatlan leány.

— Valamennyit . . . — folytatta hevesebben az asszony. — Minden barátnőmet elcsábitottad: Elenát, Máriát, Zoét . . . de nem szóltam, eltürtem, mert tudtam, ugy is visszatérsz hozzám, én szebb voltam valamennyinél és ugy mint én egy se tudott szeretni!

Florika megtántorodott, szörnyü sejtelem kezdett agyában derengni.

— De neked ez sem volt elég, a barátnőim után most a leányomat akarod, de csak probáld . . . probáld őt szeretni! Már régen észrevettem, miként akarod a szegény gyermek fejét elbolonditani, csak azért, hogy szórakozz, hogy mulass, ez izgatja a kimerült idegeidet . . .

— Csalódol — viszonzá ingerülten a tiszt — a leányodat szeretem; ha akarod, akár el is veszem feleségül . . .

Florika megremegett. A borzasztó dolgok után, a mit hallott, végre egy édes, édes szó ért füleihez. Annyira reszketett az izgatottságtól, hogy megfogódzott az ajtó draperiájában, nehogy elessék.

— Igy vagyunk? — sziszszent fel az asszony, — feleségül venned? Oh te gyalázatos! Előbb kedvese vagy az anyjának, és mikor ráuntál, a leányát akarod! De meggátolom, meggátolom . . . . megvédem a gyermekemet . . . és nem adlak téged sem . . . nem adlak! . . . mert szeretlek . . . az enyém vagy . . . őrülten szeretlek . . . — dadogta magánkivül.

Florika körül forogni kezdett a világ, olyan váratlanul érte ez a borzasztó felfedezés, anyja becstelensége és saját szivének keserve, hogy fejében összezavarodott minden, gyenge lelke nem birta el a csapást. A szoba aranyrámás képei táncolni kezdtek, azután minden elsötétült körülötte és szédülni kezdett. Göresösen kapaszkodott a drapéria rojtjaiba, de ereje elhagyta és végig esett a szőnyegen.

A tompa zuhanásra kirohantak anyja és az őrnagy és halálra ijedve, élesztgetni kezdték az alélt leányt, de az nem tért magához.

Csak egy óra mulva az orvos keze közt nyitotta fel végre szemét, de nem ösmert meg senkit és érthetetlen szavakat suttogott.

*

Az ágya mellett függött egy kis ezüst szent kép, az előtt imádkozott sürü könyhullás között a boldogtalan asszony sok álmatlan éjszakán.

A gyermek, kinek szivét ő, meg a büntársa összetörték, betegen feküdt előtte, és sokáig nem tudta az orvos, az igazi életnek menti-e meg, ha megmentheti, vagy a vigasztalan lelki éjszakának?

S a bünös asszony sokszor elsóhajtotta, a mit ilyenkor a kétségbeesés ajkára, adhat egy anyának. Százszor kérte az Istent, hogy az ő életét vegye el és hagyja meg a leányáét. Odaigért érette mindent: szépséget, szerelmét, kedvesét, boldogságát és bünét.

Egy reggel aztán egy kéz nehezedett a vállára. Férje állt mögötte.

— Elbucsuzott az éjjel a leányától, Katinka? Sokáig nem fogja őt viszontlátni.

— Mi történt? kérdezte az asszony megdöbbenve kelve föl a térdeplőről.

— Az orvossal beszéltem, felelt Florescu. A legnagyobb nyugalmat követeli a gyermek számára. Tengeri türdőre fogom vinni.

— Igy félholtan, mikor senkit meg nem ösmer?

— Engem megösmert. Csak önt nem akarja megösmerni.

— Mondott valamit? kérdezte az asszony mohón, kétség és reménytől izgatottan.

— A nyakamba borult és arra kért, vigyem innen messze, nagyon messze. Nem volt szabad vele ellenkeznem . . . megigértem neki. Ha van önben irgalom, ha szerette valamikor a gyermeket, nem fog vele beszélni többé, nem akarja látni őt, addig legalább, mig ő nem kivánja látni önt . . . ha akarja valaha . . .

Katinka összefonta mellén a kezét, a feje lecsuklott és csöndes zokogással fordult el a férjétől.

SZÜKSÉG ÉS HAJLAM.

REGÉNY EGY KÖTETBEN. 32

IRTA **BENICZKYNÉ-BAJZA LENKE.**

TIZENKILENCZEDIK FEJEZET.

— Különben dicsérte a fiatalabb nővér szépségét s azt mondta, helyes életmódot választott, igy legalább megmenekedett a nyomortól.

— Hasonlit hozzá ez a nyilatkozat, mondá haraggal Martáni, mialatt elhagyván helyét, szobájába ment, honnét kalappal fején térve vissza, a kapu felé haladt s barátai távozni látták őt a nélkül, hogy nekik bucsut mondott mondott volna.

— Mi baja Róbertnek? kérdé, csodálkozva tekintvén utána Bartoleszki.

— Máskor maga figyelem, udvariasság s ma egészen meg van változva.

— Talán szerelmes Zsófiába.

— En inkább hittem volna, hogy Elma grófnőért rajong.

— Ugy látszik, az csak futó fellobbanás volt, határozottan Zsófiába szerelmes. Miért tett és táradt volna annyit érte? Láttátok, mily izgatott lett, midőn Szolcsányi beszédét ismételtem előtte, valószinüleg féltékeny reá.

— Nem hiszem, mondá nevetve a szobrász, hogy abba a szenvelgő, nevetséges emberben vetélytársat látna ő, a ki egyike a legesinosabb férfiaknak.

— Csakhogy a leányokat legtöbbször megkápráztatja a czim és rang; bár Zsófia talán nem azok közül való, kik ily semmiségre adjanak.

— Azt sohasem lehet tudni, a nők kiszámithatatlanok s ezt Martáni éppen ugy tudja, mint mindenki.

— Kár volt elmondanod neki, mit Szolcsányitól hallottál, mondá Drappkához fordulva a szobrász. Egészen megzavartad e kellemes reggel harmóniáját.

— Pedig nem beszéltem el mindent, viszonzá Drappka. En többet tudok Szolcsányinál is, de nem akartam Róbertet még jobban bosszantani.

— Mit, mit? kérdé a másik két jelenlévő mohó érdekkel, a mint látták a beszélő arczán, hogy valami érdekeset fog mondani.

A fiatal festő pár pillanatig hallgatott, azután nevetve mondá:

— Tulajdonképen kár volt azt a kis lányt kiutasitanunk a müteremből, remek képeket festhettünk volna róla. És mit nyertünk vele? Az ilyen hajlammal biró leányt nem lehet visszatartóztatni. Mit nyert Zsófia, hogy kivánságát teljesitettük . . . Semmit! Mi pedig lemondtunk egy szép modellről, mit drága pénzért is alig lehet találni.

— Az igaz, de hát Martáni megigérte neki.

— En pedig megismerkedtem vele s mondhatom, hogy most már azon az uton van, hol többé nem lehet visszatartóztatni. Oly hévvel folytatja azt az életet, melylyel igen meg van elégedve, — természetesen egy ideig — hogy teljesen fölégette maga mögött a hidakat.

— És jól megy dolga?

— Azt hiszem, eddig nem valami fényesen, de például ha egy Szolcsányi grófhoz hasonló gavallér pártfogásába veszi, ugy csinálhat szerencsét.

— Egyik kézből a másikba. Egy ideig fokrólfokra fölfelé, azután . . .

— Ugy végződik, mint valamennyi.

— Csak ne diesekednék nevével is Zsófiánál, kinek ez igen kellemetlen lehet. Sőt nekem azt beszélte, hogy összeköttetésben van vele s látogatják egymást.

— Ez nem igaz.

— Tudja lakását, értesülve van betegségéről. A vereskereszt kórházban létéről. Jelenlegi körülményeiről s ha nem is általa, de mindent tud róla és nekem, ki az orfeumban ismerkedtem meg vele, hosszasan beszélt felőle.

— Mit csinál az orfeumban, közremüködik?

— Mulatni jár oda, de azt mondta, először a szini képezdében akart tanulni, most pedig táncleczéket vesz és föl fog lépni az orfeumban. Valami czimet kiván adni állásának.

— Feszegés hazudozás az egész beszéd. Nincs arra neki ideje és pénze, hogy kiképezze magát. Müvésznő már nem lesz belőle.

— Majd tanittatja valaki, viszonzá nevetve a fiatal festő, kit, ugy látszott, nagyon érdekeltek Minka tettei, mert még hosszasan beszélt róla s a három személyből álló müvésztársaság órákat töltött a reggeli mellett, a sátor kellemes árnyékában.

— Nekem kedvem volna azzal a kis koboldal megismerkedni közelebbről, mondá végre Bartaleszki. Nem mindennapi bátorság kell ahhoz, hogy igy belemarkoljon saját sorsába . . . Még sokra viheti.

— Az nem nehéz, bármelyik este elmegyünk az orfeumba s ott találjuk.

— Martáninak nem kell arról tudni.

— Ne szóljunk neki róla, esetleg még modellnek is használhatjuk, hisz most már ugyis mindegy a leányra nézve. Mi csak arra vállalkozunk, hogy nem adunk neki alkalmat arra, mi ugyis bekövetkezett.

És elhatározták, hogy a legközelebbi estén egyikén bevándorolnak a fővárosba, elmennek az orfeumba, megismerkednek Minkával, Drappka állitása szerint mindennap ott szokott lenni . . .

Martáni ez alatt nem sejtvén barátai összees-

Bécs, febr. 18.

A Kréta előtt álló *osztrák-magyar hajók* erősitésére szánt hadihajók már elindultak. A *Satellit* torpedóhajó és az *Elster, Sperber* és *Kibitz* torpedónaszádok már tegnap elmentek és pedig egyelőre *Teodoba*, a honnan ma folytatják utjokat Krétába. A *Stefanie* pánczélos toronyhajó pedig, a mely *Hincke* János ellentengernagy parancsnoksága alatt áll, ma reggel indult el, ugy hogy már most a *Krétába szánt összes osztrák-magyar hadihajók tengeren vannak.* Ez intézkedések következtében, a melyeket a legnagyobb gyorsasággal és buzgalommal foganatositottak, fölöslegessé vált a *Kaiser Franz Josef* hadihajónak keleti utjából való eltéritése.

Köln, február 18.

A „Kölnische Zeitung"-nak jelentik Berlinből: A mig a görög csapatok Krétából ki nem vonulnak, addig a német kormány Kréta jövőjével egyáltalán nem foglalkozhatik. György herczeget Kréta kormányzatának élén meghagyni, csakis folytatása volna a Görögország által történt jogsértésnek. A kérdésnek ily megoldásánál a német kormány sohasem fog közremüködni.

Berlin, február 18.

Az ideváló kormánykörök *a török készülődésnek nem tulajdonitanak valami nagy fontosságot.* Azt hiszik, hogy ez a készülődés a krétai kérdés további fejlődésére nem lesz kihatással. Báró *Marschall* kérdőre vonta a berlini görög követet a német hivatalos távirat késedelmes elintézéseért, a mivel az athéni kormány a berni telegráfkonvencziót megsértette. A követ erre azt válaszolta, hogy az athéni kormánytól minden rossz szándék távol állott, de az athéni táviróhivatal annyira el volt halmozva munkával, hogy még a görög hivatalos telegrammok is megkéstek.

Athén, február 18.

Az európai hajók parancsnokai arról értesitették Vassos ezredest, hogy *nem szabad Haleppát támadnia,* ellenkező esetben az egyesült századok a görög hajókat fogják megtámadni. Vassos ezredes Krétában a király nevében szervezi az izgatást, községi választásokat tart és községi előljárókat állit a városokban és községekben. E müködéséből kihagyta az európai hajóslegénységtől megszállott négy községet.

Athén, február 18.

A görög kormány kifejtette a *pétervári* és a *berlini* udvar előtt, hogy a király nagyon válságos helyzetben volt és *dinasztiáját veszélyeztette* volna, ha a görög nemzet óhajtása ellenére, nem bocsátkozik akczióba. E magyarázattal a görög kormány rokonszenves magatartást kért a két hatalomtól, ámde bár, különösen Pétervárott, befolyásos helyről pártfogást igértek, ezért Görögországot mégsem hagyták kétségben, hogy ugy Berlinben, mint Pétervárott nagyon *rosszalják* eljárását, mely a békét megbontja. A hatalmak politikájának ez a nézet az alapja és ez ellen minden kérlelés hiábavaló. (Pol. Corr.)

Athén, február 18.

Onou orosz követ tegnap a *czár* nevében *sürgősen ajánlotta* a görög kormánynak, hogy a Kréta előtt levő *görög hajókat hivja vissza.*

A hangulat Angliában.

London, február 18.

Komoly lapok is kezdenek a közönség köréből hozzájuk intézett leveleket közölni, melyekből kitünik, hogy a Görögország érdekében folytatott agitáczió is ugyanebbe a hisztérikus stádiumba lépett már, melyet Roseberry az örmény agitáczió alkalmából bucsubeszédében oly finoman persziflált. Igy például egy munkás a görög követhez intézett nyilt levelében köszönetet mond a görög nemzetnek hősies elhatározásáért és emliti, hogy Salisbury irt, hogy Angliának nem szabad Görögországot akadályozni. Végül azt irja, hogy 10 shillinggel járul a segélyalaphoz. Egy másik levéliró nem tartja méltónak azt, hogy Anglia, melynek flottája valamennyi középtengeri kikötőt elzárhatná, kalaplevéve áll egy erőszakos terveket kovácsoló horda előtt, mi alatt a nagyhatalmakat érti. Egy kiszolgált katona felajánlja szolgálatát az önkéntes hadtestnek és arról informálja a világot, hogy 47 éves, 5 láb 8 hüvelyk magas és jó lövő. Természetesen a nyilatkozók között asszonyok se hiányoznak. Egy nő föl van háborodva, hogy Anglia a Görögországra gyakorolt presszióban részt vesz és patétikusan felkiáltja: Ha felkelünk és követeljük, hogy e szörnyüséget nem szabad véghez vinni, melyik kormány fog ellentállni egy igazságszerető nép e hatalmas hangjának? (N. Fr. Pr.)

Kréta jövendő sorsa.

Most, hogy a hatalmak magatartása folytán még a lehetősége is ki van zárva annak, hogy Görögország és Törökország közt háborura kerüljön a dolog, sokkal nyugodtabban lehet tárgyalni a kérdést, mint lehetett volna máskülönben, hogy tudniillik mi legyen Krétával. Az, hogy a sziget egyszerüen átadassék Görögországnak, ki van zárva, mert ebbe Törökország nem egyeznék bele, Szerbia és Bulgária pedig kárpótlást követelne, mint követelt Görögország akkor, mikor Kelet-Ruméliát egyesitették Bulgáriával. Az egész Balkánnak érdeke tehát, hogy Kréta önálló kormányt kapjon *a szultán névleges fönhatósága alatt.* Hisz az még egyáltalán kétséges, hogy a krétaiak annyira akarják-e a Görögországgal való egyesitést, mint ezt a krétaiak állitják. Francziaország azt ajánlja, hogy nevezzék ki a hatalmak *György* herczeget Kréta kormányzójának a szultán fenhatósága alatt s precedensül emlitik azt, hogy Kelet-Ruméliát is török fenhatóság alatt kormányozza Ferdinánd fejedelem. A példa azonban nem vág egészen, mert Ferdinánd fejedelem vazallusa a szultánnak, Görögország pedig önálló királyság.

Lapvélemények.

London, február 18.

A *Times* rendkivül éles czikket ir Görögország ellen és azt mondja, hogy *Görögország a béke egyetlen akadálya.* Már most nem a szultán zavarja a békét, hanem Görögország, a mely ugy látszik, a zavarosban akar halászni. *Kréta autonómiája* mindenesetre megfontolni való, de a hatalmak később csak ugy adják oda Görögországnak, ha maguk a krétaiak kivánni fogják.

VIDÉK.

* *Verseczről* táviratozzák, hogy mióta *Zmejanovits* verseczi püspök erélyes kézzel rendezi egyházmegyéje zilált ügyeit, nagy az izgalom a szerbek közt. A Zmejanovits elleni tüntetés és az ott hangoztatott hazaellenes beszédek meg nem gátlása miatt, Pálffy főispán *Bodó* városi főkapitányt *állásától* felmentette, illetőleg szabadságolta. A főkapitány, mint hirlik, beadja lemondását. Ujabban az is kiderült az örökösök feljelentéséből és tanuk vallomásaiból, hogy néhai *Dimitrievits püspök hagyatékát megrabolták.* Ebben az ügyben dr. *Perjassy* fehértemplomi kir. ügyész és dr. *Zemplényi* vizsgálóbiró házkutatásokat tartottak egy lelkésznél és több verseczi polgárnál apróbb tárgyakat találtak, *de az értéktárgyak eltüntek.* A mérsékelt szerbek nagy elismeréssel adóznak a püspöknek. Hancsán az alibunári, dobriczai, margittai és szamosi szerbek 1500-an népgyülést tartottak *Kobocsa* Szilárd földbirtokos elnöklete alatt s elhatározták, hogy üdvözlő iratot adnak át szombaton nagy deputáczióval a püspöknek, biztositva őt törhetlen ragaszkodásukról.

* *A fiumei polgármesterválasztás* holnapi eredménye iránt nagy — mint Fiuméból táviratozzák — az érdeklődés. Komoly jelölteknek jelenleg csak dr. báró *Lettis* Ferencz, a liberális párt jelöltje és dr. *Mayländer* Mihály, az autonom párt jelöltje tekinthető; valószinü, hogy az utóbbi fog szavazattöbségre jutni.

* *Szentesen,* mint onnan táviratozzák, ma volt a polgármesterválasztás. Polgármesternek szótöbbséggel *Lakos* Imrét választották.

* **Borsodmegye közigazgatási bizottságának** tegnapelőtti közgyülésén, melyen báró *Vay* Elemér főispán elnökölt, több igen fontos tárgy került tanácskozás alá. A szakelőadók többnyire statisztikai jelentései után a Miskolcstól félórányira elfolyó *Heő-patak szabályozásával* kapcsolatban a tisza-kürti érdekeltség felebbezését tárgyalták, a melyben azt kérik, hogy a heővölgyi társulat köteleztetnék, a mennyiben a Tisza Kürt helység környékén szabályoztatnék, a Heőnek a Tiszába ömlésénél egy zsilip épitésére, továbbá tétessék felelőssé a társulat a Heő által okozott károkért. Az előbbi kérelemnek semmi jogi alapja, azonkivül nem lehet kötelezni a Heő-társulatot egy 80—100.000 forintba kerülő zsilip épitésére, a mikor a Heő-szabályozás mindössze 25.000 forint költséget igényel. A második kérelemre vonatkozólag a vizjogi törvény intézkedése áll fenn. A bizottság a felebbezőket elutasitotta és kimondotta annak sürgős szükségét, hogy a Heő végre-valahára szabályoztassék. Az *anyakönyvi ügyek* tárgyalásánál dr. *Tarnay* Gyula alispán jelenti, hogy statisztikai adatok nyomán kutatja, mily mértékben válik az anyakönyvvezetés által a községi jegyzőkre rótt teher a közigazgatási ügynek terhére és aztán a belügyminisztertől a megye részére segélyt fognak kérni, mert állitólag más megyék is e czimen 20—30 ezer forintnyi segélyt kapnak. Az Ó-Hutára vezető utvonalakat a tavalyi nagy árviz elpusztitotta, helyreállitását határozták el, melynek költségeihez hozzájárulnak Diósgyőr város, a kincstár, Ó- és Uj-Huta községek. Nagy érdeklődést keltett *Raisz* Ernő kir. főmérnök előterjesztése a megyei utvonalokról. Megelégedéssel konstatálták, hogy a vármegyei utvonalak kavicsszállitási árlejtésén 10 község. 26 parasztgazda és csak 8 vállalkozó szerepelt. Örvendetes tudomásul vették, hogy 116.000 forint költségvetéssel szemben a kiadás csak 94.000 frt volt, tehát 22.000 frt a megtakaritás. A *pénzügyigazgató* jelentéséből felemlitésre méltó, hogy mig az 1895-ik évben 1,236.000 frt egyenes adó folyt be a megye területén, addig 1896-ban az egyenes adóbevételek 1,348.000 frtra rugtak.

UJDONSÁGOK.

— febr. 18.

Mellékletünk tartalma: Országgyülés. Regény: A szeretet erejével.

— *Személyi hirek.* *Frigyes* főherczeg tegnap délután Bécsből Pozsonyba utazott. — *Jenő* főherczeg tegnap reggel Kremsbe utazott. — Dr. *Császka* György kalocsai érsek a szomolnok- és szomolnokhutai nőegyletnek ötven forintot adományozott. — *Krajcsevics,* a horvát kormány közoktatásügyi főnöke, tegnap este Zágrábból Fiuméba érkezett és ma reggel a horvát kormány tulajdonát képező *„Margitta"* gőzyachttal Kattaróba utazott.

— **Ebéd a hadtestparancsnoknál.** *Lobkovitz* herczeg hadtestparancsnok ma délután 6 órakor ebédet adott, melyhez a következők voltak meghiva: Péchy Tamás, gróf Szapáry István, gróf Zichy Jenő, gróf Hunyady László, gróf Eszterházy Miklós Móricz, Horváth János, Zoltán Elek, lovag Blaschek, Durmann Antal altábornagyok, Plosz Sándor és Nemeskéri Kiss Pál államtitkárok, Ludvig János, a közigazgatási bizottság alelnöke, lovag Zelawsky Severin tábornok, Hauskarl Sándor főhadbiztos, Bogisich Mihály püspök, Hammersberg Jenő főügyész, Gruz Albert miniszteri tanácsos és Kubinyi Árpád képviselő.

— **Ivánkovics bucsuja.** Ivánkovics János rozsnyói püspök tegnap volt utoljára edddig vezetett hivatalában a vallás- és közoktatási miniszteriumban. Most bucsuztak el tőle volt ügyosztályának tisztviselői. Ezután ő tett bucsulátogatást a miniszternél, az államtitkárnál és a hivatalfőnököknél.

— **Tanárok küldöttsége a kultuszminiszternél.** Az eddigi két országos polgári iskolai egyesületből nemrég egygyé alakult «Országos polgári iskolai egyesület» tisztikara és igazgatósága e hó 18-án *Lád* Károly elnök vezetése mellett tisztelgett dr. *Wlassics* Gyula kultuszminiszternél. A miniszter szives fogadtatásban részesitette az uj egyesület képviselőit és ugy erkölcsi, mint anyagi tekintetben támogatását megigérte.

— *Gróf Apponyi Albert esküvője.* Gróf *Apponyi* Albert esküvője — mint nekünk Bécsből táviratozzák — márczius 1-én lesz a bécsi Mensdorf-palotában. — A délvidéki nemzeti párt ma Temesvárott tartott értekezletén elhatározta, hogy gróf Apponyi Alberthez üdvözlő feliratot intéznek. A feliratot egy küldöttség viszi Apponyihoz, a kinek ugyanekkor nyujtják át a temesvári hölgyek ajándékát is, egy remek kivitelü csokrot, Apponyi menyasszonyának.

— **A czár ajándéka.** Az orosz czár a napokban küldte el Menelik abessziniai negusnak gazdag ajándékait. Többek között két pompás agarat is meneszt utnak, melyek együtt 30.000 frank értéket képviselnek. A többi ajándék szekrényekbe van csomagolva s tizenegyezer font értéket képvisel. A küldeménynyel együtt lemegy Abessziniába egy orosz karmester is, ki a négus számára udvari zenekart fog szervezni és betanitani.

— **Bodnár Zsigmond felolvasása.** *Bodnár* Zsigmond egyetemi tanár e hó 21-étől április 4-ig vasárnaponként délelőtt 11 órakor az ásványtani intézet nagytermében előadást tart. Tárgyai: Erkölcsi sülyedésünk és okai. A nő. Az elvek szüksége. Legfőbb elv az Isten. A szoczializmus. A jogi élet, különösen a büntető jog. A bünténvek szaporodása. A politika és morál. A dráma törvénye.

— **Legendák a Vatikánból.** Erdekes történeteket ujitanak most fel a Vatikánban, a melyek XIII. *Leo* pápa életére vonatkoznak. Különösen sokat emlegetik egy szegény francziskánus barát jóslását, a ki husz évvel ezelőtt megmondta, hogy XIII. Leo husz évig lesz a Vatikán ura. Oly hévvel és meggyőződéssel jósolta azt a szegény barát, hogy a pápa környezete próbára akarta tenni. Mikor a pápa tizéves jubileumát ünnepelte, a zárda főnöke hamisitott táviratot küldetett a zárdába, mely XIII. Leo halálát adta hirül. Az egész zárda gyászt öltött, a barátok zokogva imádkoztak, csak a próféta maradt vidám, nyugodt. Felháborodva kérdezték tőle, hogy miért nem ölt ő is gyászt, mire nyugodtan válaszolt:

— A hir nem lehet igaz, ő szentségének *kell* még tiz évig élnie.

A dolog a pápa füléhez jutott s magához hivatta a barátot. Ez kijelentette előtte, hogy neki husz évvel ezelőtt egy titkos hang sugta meg, hogy az uj pápa két évtizeden át lesz isten helytartója. Persze mosolyogva fogadták a jóslatot akkor s ma is, a mikor a terminusra emlékeznek, a mely jövő hó 3-án jár le s remélhetőleg a pápát a legjobb egészségben találja. A pápa egy másik legendát beszélt el, a mely szintén az ő hosszu életére vonatkozik: Üde, fiatal apáczanövendék került egyszer szine elé, beszélte a szent atya, a ki látásakor istenhez könyörgött, hogy vegye el fiatal éveit és hosszabbitsa meg velük az egyház örömére a pápa szent életét. Az apácza e kihallgatás után betegeskedni kezdett, szemlátomást sorvadt és néhány hét mulva meghalt és az orvosok nem tudták a halála okát.

— Az isten elfogadta a jámbor szüz áldozatát és én hosszu életü lettem, magyarázta Leó pápa.

— **Albrecht főherczeg emlékezete.** Ma volt Albrecht főherczeg halálának második évfordulója. Ebből az alkalomból azok az ezredek a melyeknek a főherczeg tulajdonosa volt, koszorukat küldtek az elhunyt tábornagy koporsójára. Délelőtt a st.-augustini templomban gyászistentisztelet volt, a melyen *Krieghammer* hadügyminiszter, gróf *Welsersheimb* honvédelmi miniszter és gróf *Pálffy* testőrkapitány is jelen voltak.

— **A próféta köpenye.** Huszonkét esztendeje annak, hogy *II. Abdul Hamid* szultánt a próféta kardjával ékesitették föl, a mi a mozlimeknél a koronázás szertartásával azonos. E hosszu idő alatt a szultán ott élt visszavonultan a márványpalotában és csak egyszer hetenkint történik, és pedig a török ünnepnapján: pénteken, a mikor elhagyja a palotáját és hatlovas diszhintón a Hamidie mecsetbe indul. Ez a fölvonulás nagy atrakcziót képez nemcsak a lakosság, hanem az idegenek körében is. A legutóbbi ily kivonulása, a melyről távíratban adtunk hirt, nem a közönséges selamik-kivonulás volt. Ez minden évben csak egyszer történik és nem pénteki napra esik mindig, hanem váltakozó napokon, a ramazán hónap utolsó napjain. A legnagyobb ünnepe ez a mozlimoknak és a szultán ilyenkor a legnagyobb pompát fejti ki. A régi szerailon át indul a menet a relikviakamara felé, a hol a próféta zászlaját őrzik, valamint azokat az ereklyéket, a melyek a prófétától származnak. E gyüjtemény egyik legértékesebb darabja, a melyet nem mozlim ember soha sem láthat, a «Chiskai Sherif», vagy «Burdet Sherif», vagyis a *próféta köpenye,* a melyet a szultán ilyenkor megnéz. Az ösmeretlen mester, a ki ezelőtt 1300 évvel Medinában ezt a prófétaköpenyt elkészitette fekete teveszőrből, bizonyára nem is sejtette, hogy ezt a mestermüvét egy monarchia népe és uralkodója legbecsesebb ereklyéjének tartja egykor. A köpeny hosszu ideig *Kaab ben Soheir* tulajdona volt, a kinek a próféta jutalomképpen ajándékozta egy költeményért, a melyet dicsőitésére irt. A köpenynek csodás gyógyhatást tulajdonitanak a hivők; azt hiszik, hogy a viz, a melylyel mossák, a legsulyosabb betegséget is meggyógyitja. Miután *I. Moavia* szultán a költő örököseitől megvásárolta, a köpenyt egyik dinasztia örökölte a másiktól. Az Omajadok megkapták az atbbassidáktól, ezektől az egyiptomi Fatimidok ága, mig végre *I. Selim,* a nagy *Sulejman* apja az Osman-ház szultánjainak hagyományozta. Ezek 385 év óta őrzik a köpenyt, a mely negyven takaróban van elcsomagolva és egy 78.000 drachma sulyu ezüst-szekrényben őrzik. Csak a szultán jelenlétében szabad a szekrényt kinyitni. Régi népmonda szerint mindig nagy esemény történik, valahányszor a padisah ajkai érintik a köpenyt.

— **A Ferencz József-hid forgalma.** A fővámtéri Ferencz József-hid forgalma a megnyitás óta nem igen változott. A gyalogjárók száma átlag öt-hatezerre rug naponkint. A kocsiforgalom meglehetősen csekély, a minek az az oka, hogy a budai hidfőnek makadam feljárói még igen kezdetleges állapotban vannak és sáros vagy havas időben a kocsiknak igen nehéz a hidra jutás. Tavaszszal, a mikor a gellérthegyi nyaralók megnépesülnek és a vidéki forgalom is megindul, remélhetőleg jelentékenyen fog emelkedni ugy a gyalog, mint a kocsin közlekedők száma.

— *Eszme a halálbüntetés ellen.* Egy amerikai biró akcziót inditott meg, hogy az északamerikai Egyesült-Államokban eltöröljék a halálbüntetést. E helyett azt ajánlja, hogy a gyilkosokat azzal büntessék, hogy élethossziglan áldozatuk gyermekei, vagy hozzátartozói számára dolgozzanak. Az eszme mindenesetre uj, filantrop gondolkozásra mutat, és érdemes arra, hogy foglalkozzanak vele mindazok, a kik a halálbüntetés eltörléséről gondolkoznak.

— **Gyüjtés Biró Lajos számára.** *Biró* Lajos hazánkfia, a ki ezelőtt másfél évvel ment Uj-Guineába, igen rossz anyagi helyzetben van, a mi gátolja abban is, hogy a nemzeti muzeum számára a gyüjtést folytassa. A természettudományi társulat a napokban tagjai számára iveket küld szét, hogy a szükséges pénzösszeget összehozza, a mi valószinüleg rövid idő alatt meglesz. *Biró* még négy és fél esztendeig marad az Ausztrália melletti szigeten, ha ugyan az egészségtelen klimát addig kibirja. A természettudományi társulathoz a napokban a gyüjtőivek szétküldése előtt már 210 forint érkezett, mely összeghez többek között dr. *Laufenauer* Károly egyetemi tanár 50 forinttal, *Markusfalvy* Dezső 25 frttal, a VI. kerületi polgári leányiskola 6 frttal stb. járultak.

— **Pannonhalma és Pannonia.** Az orsz. régészeti társulat e hó 23-án délután öt órakor tartja évi közgyülését a magyar tudományos akadémia üléstermében és akkor dr. *Récsey* Viktor előadást tart legujabb ásatásairól ily czim alatt: «Pannonhalma tövében elterülő Pannonia nevü római község és a legujabb ásatások összefüggése.» (Tervrajzok és leletek bemutatásával.)

— **Felolvasás az angol társadalmi viszonyokról.** Pénteken, február 19-én tartja érdekes felolvasását *Wohl* Janka urhölgy az «angol társadalmi viszonyokról» a Royal-fogadó nagy disztermében. A felolvasás délután 5 órakor lesz theával egybekötve és ezuttal a Mária Dorothea-egylet javára. Ez az egyesület, mint tudva van, a tanitónők otthonát alapitotta meg s jótékonyságát máris érzik a fővárosban lakó vagy vidékről ideutazott család és támogatás nélkül álló nevelőnők. A jótékony nemes czél és másfelől a felolvasás érdekes volta kétségkivül nagy vonzerőt fog birni az estély látogatására.

— **Uj siketnéma-intézet.** *Perczel* Dezső belügyminiszter, a váczi siketnéma-intézet tultömöttsége folytán elhatározta, hogy egy hasonberendezésü kisebb tanintézetet állit fel. E czélból *Roboz* József tanintézeti igazgató tegnap *Debreczenbe utazott,* hogy a városi hatósággal tárgyaljon s a feltételeket velük tudassa. A miniszter hajlandó a tanerőket fizetni s az intézetet megfelelően berendezni, ha a város telket s a szükséges épületet és mellékhelyiségeket rendelkezésére bocsátja. A Debreczenben létesitendő siketnéma-intézetet esetleg még ez év folyamán fogják megnyitni.

— *Háboru a Marson.* Egy *Burbank* nevü ausztráliai spiritiszta nő, a ki Brisbaueban lakik, szerfölött érdekes dolgokat látott álmában, a Mars bolygón. Halálra rémülve ébredt föl attól a borzalmas látványtól, a mit ott állitólag látott. A Mars lakói e szerint már hat év óta hadakoznak egymással s annyi ott a halott, hogy temetetlenül hevernek szerte szét, megdermedve és elszáradva a fagyos szelek hatása alatt. Kár, hogy nincsenek ez ideig oly tökéletes messzelátóink, hogy meggyőződhetnénk róla, mi igaz a spiritiszta asszony álomlátásából. A fölhevült fantázia játéka, vagy ügyesen kigondolt mese lehet az egész.

— **A féltékenység tragédiája.** Borzalmas dráma történt a minap Obersia, aradmegyei községben. *Onesku* Janko parasztgazda felesége már régebben tiltott szerelmi viszonyt folytatott *Gaspar* Petru, falubeli legénynyel. S bár férje mindent elkövetett, hogy feleségét jó utra téritse, az nem sikerült neki. A napokban aztán a férj azt mondta, hogy az erdőbe megy fáért és hazulról eltávozott. Csak a sötétség beálltával ment vissza. Meghuzódott a tornáczán s ott leste, hogy mikor jő ki a házból Gaspar. Nem soká kellett várakoznia s a szobából kilépő férfira rávetette magát és kését kétszer markolatig döfte a mellébe. A zajra lámpával kijött az asszony is s akkor látták csak, hogy a féltékeny férj, a szerető helyett saját testvérbátyját ölte meg. A gyilkos önkényt jelentkezett a hatóságnál s le is tartóztatták.

— **A légkör tanulmányozása.** Berlinben — mint egy onnan érkezett távirat jelenti — ma több léghajót bocsátottak a levegőbe a légkör tanulmányozása czéljából. A császári pár, valamint Francziaország és Oroszország nagykövetei jelenvoltak a felszállásnál. Két léghajó legénységgel, kettő pedig a nélkül szállt fel keleti irányban.

— **Egészségügyi értekezlet Velenczében.** Az egészségügyi értekezlet mai ülésén — mint Velenczéből táviratozzák — az elnök felolvasta *Umberto* király sürgönyét, melyben az értekezleten résztvevő államok képviselőinek, az értekezlet elején a királyi ház és Olaszországgal szemben kifejezett kivánalmaikért köszönetét fejezi ki. Az értekezlet több müszaki bizottságot nevezett ki fontosabb egészségügyi kérdések tanulmányozására.

Rövid hirek. *Iglón* Wassermann Anna postamesternő vasárnap éjjel főbe lőtte magát és meghalt. — *Szabadka* és Kelebia közt, az országuton vérbe fagyva, összeverve találtak két dohánycsempészt. Életben maradásukhoz nincs remény. — *Bozovicz* közelében, Scholtz Mihály erdővédet a szekerén véletlenségből elsült fegyvere agyonlőtte. — *Világoson* Schwartz István, fiatal szolgaleány fölakasztotta magát. — *Pécskán* a napokban egy kiskoru bádogosinasokból álló pénzhamisitó bandát fogtak el; 10 és 20 filléreseket gyártottak. — *Kassán* Kovaliczky Mihály, első éves iparıskolatanuló, tegnap revolverrel halántékon lőtte magát és meghalt.

= **Párbaj.** Ma reggel 7 órakor a czinkotai erdőben *Podonyi* Lajos orvosnövendék és *Haas* István joghallgatók párbajt vivtak igen sulyos feltételek mellett. Először pisztolylyal álltak fel, de miután ez eredménytelen maradt, a párbajt karddal folytatták, a mi Podonyi sulyos megsebesülésével végződött.

= **Kártyabarlangok.** Csak tegnap történt, hogy a király-utczai *Nemzetközi kávéház* tulajdonosát száz forintra birságolták tiltott szerencsejáték miatt s ma ismét egy kártyabandát ugrasztott szét a rendőrség. Többször érkezett már panasz a főkapitánysághoz, hogy a kerepesi-uti *Reimlinger kávéházban* vidéki fiatalembereket fosztogat ki egy kártyatársaság, a mely százakba menő «kalabriász-pártikat» játszik. Egy nem régen történt botrány alkalmával már mi is irtunk a dologról s most ujabb följelentések érkeztek a társaság ellen, a minek következtében ma este egy rendőrtisztviselő néhány detektiv kiséretében megjelent a kávéházban s ott a 183 forintos bankot lefoglalva, az ösmert kártyázók neveit fölirta s ellenük az eljárást meginditotta. A vizsgálatot meginditották: *Kaufmann* Jakab nagyfuvaros-utczai vendéglős, *Rosenthal* ügynök, *Bleyer,* a Zwack-gyár utazója és *Roth* Jakab király-utczai kávés ellen s a további vizsgálat lesz hivatva kideriteni, mennyiben volt a minden pénzüket elvesztett vidékieknek igazuk.

= **Az eltünt kisleány.** Most már előkerült a Duna hullámából. Megirtuk annak idején, hogy *Varga* László lovászmester 13 éves *Juliska* leánya november 17-én eltávozott szüleinek Bajza-utcza 34. számu lakásáról s azóta nem került meg. Az eltünt kis leány társnői gyakran látták őt egy öreg urral, állitólag orvossal, a ki czukrot és pénzt adott a kis Juliskának s iskola után mindig magával vitte. A leány egész életmódja s az eset mellékkörülményei méltán azt a gyanut keltették, hogy erkölcstelen bünténynek vagy visszaélésnek esett áldozatul. A rendőrség keresése hasztalan volt s már belenyugodtak Varga Juliska eltünésébe, mikor tegnap délelőtt jelentették a dunaparti kapitányságnak, hogy az összekötő vasuti hidnál egy 12—14 év körüli leányka holttestét fogták ki, a mely már meglehetősen feloszlásnak indult. A vizsgálat kideritette, hogy a holttest a mult év november 17-én eltünt Varga Juliska holtteste. Bevitték a bonczoló intézetbe s a bonczolás fogja kideriteni, hogy a leányka nem-e szégyenében ment a Dunának. Az ügyben a vizsgálatot *Lévay* rendőrfogalmazó vezeti.

= **Tüz a játékraktárban.** Ma este 10 óra tájt a Lipótváros utczáin sürü füst fojtotta a szinházból hazatérő közönséget. A nagykorona-utcza 14. szám alatt van *Liebner* Zsigmond játéknagykereskedő üzlete és raktára, a mely eddig ismeretlen okból kigyuladt. A tüz a pinczében keletkezett s a száraz, könnyen gyulékony anyagban a tüz nagyon könnyen terjedt tova. A kerületi és központi tüzőrség vonult ki a helyszinére, azonkivül a mentők és a 23-dik gyalogezred egy szakasza *Hörisch* főhadnagy vezetése alatt. A tüzet még éjfélkor sem sikerült eloltani s a nagymennyiségü játékszer teljesen tönkre ment. Az oltásnál egy kellemetlen inczidens is volt. A rendőrtisztviselő a Zrinyi-utczai palotából előbb érkezett oda mint a tüzoltóság és első dolga volt, hogy az üzletben levő készpénz megmentésére siessen és e czélból a füsttel telt üzlethelyiségbe akart behatolni. Időközben azonban megjött a tüzoltóság s egy *Janicsek* nevü tüzoltótiszt a rendőrtisztviselőt el akarta parancsolni. Ebből származott a kellemetlen jelenet.

= **Lelketlen apa.** Négy szerencsétlen sorsu gyermeken könyörült meg tegnap a hivatalos jótékonyság. *Robicsek* György gyári munkás évek óta vadházasságban él *Kurziczki* Emma napszámos asszonynyal s a balkezü házasságból négy gyermek született. A vadházasok minden keresményüket eliszszák s gyermekeiknek az volt a boldog idejük, mig szüleik a korcsmában voltak; addig legalább a jószivü szomszédok irgalmassága juttatott nekik egy-egy falat kenyeret és nem volt bántódásuk. Ha az iszákos szülők éjjel hazatértek védgát-utcza 12. számu lakásukra, az volt első dolguk, hogy a hideg földön alvó ártatlan gyermekeket véresre verték. A szomszédok között már régóta nagy volt a zugolódás az embertelen szülők ellen s végre egy tegnapelőtti brutális jelenet arra késztette őket, hogy felszólaljanak a kinzás ellen. A napokban ismét éjfélután tért haza a férfi és kiverve az ablakokat, neki esett a gyermekeknek. Borzasztó sirás, jajgatás hangzott ki a nyomorult lakásból és a mikor a házbeliek be akarták törni az ajtót, Robicsek, hogy a gyermekeket elhallgattassa, lábuknál fogva kilógatta őket az ablakon. A közelben levő tüzérkaszárnya őrsége is figyelmes lett a zajra s a rendőrök és katonák fékezték meg a dühöngő vadállatot. Az előljáróság értesülvén a dologról, megkönyörült a négy gyermek szomoru sorsán, elvette őket szülőiktől s neveltetés végett a főváros ily czélu jótékony intézetében helyezte el mind a négyet.

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

— **A népszinházban** ma lépett föl huzamosabb betegsége után *Blaha* Luiza a «Piros bugyelláris» Zsófi szerepében. Müvészetének virágzásában és teljes birtokában látta viszont a közönség, a mely a szinházat egészen megtöltötte és szünni nem akaró tapsokkal s lelkes ovácziával üdvözölte a nagy müvésznőt. Különösen nagy lelkesedést keltett a «Cingilingi»-nótával, a melyet háromszor megismételtettek vele. Hangjának friss csengése, játékának bája és elevensége, egyéniségének varázsa nem szenvedett semmit a kiállott betegség folytán. A közönség szép koszoruval kedveskedett neki. — Itt megemlitjük, hogy a «Piros bugyellárist», a mely most Bécsben nagy sikerrel került szinre, Tölgyesen, a hol a darab játszik, földmivelők adták elő, mint nekünk irják. Kizárólag tölgyesi földmivelő nép vett részt az előadásban, a melyet *Jávor* Lajos tanitó rendezett. A városháza nagy termét, a hol a szinpadot fölállitották, zsufolásig megtöltötte a közönség. A hontmegyei népviselet, az asszonynép aranynyal és ezüsttel diszitett selyemruhája különösen festőivé tette a népesebb jeleneteket. Török Mihály biró szerepében *Barthal* Sándor gazda, Zsófi asszony szerepében a szép fiatal özvegy *Lipthay* Agostonné, Csillag Pál manipuláns őrmester szerepében *Tóth* János fiatal gazda, kiszolgált altiszt több izben zajos tapsra késztették a közönséget. A többi jelentősebb szerepekben *Jakab* Sándor, *Agárdi* János, *Pál* István játszották.

— **Elhalasztott müvészest.** A Liszt Ferencz zeneművészkör e hó 26-ára tervezett nagy müvészestélyét közbejött akadályok miatt május hó elsejére halasztotta.

---

követét, lesietett a legközelebbi hajóállomásra, rövid ideig várt s az érkező gőzösön bement Budára.

Megérkezvén oda, gyalog folytatta utját s fél óra mulva Zsófia ajtaja előtt állt, kopogtatott s a bátoritó „szabad" szóra belépett hozzá.

— Levelére jövök válaszolni, mondá vidáman, mert már teljesen lecsöndesült. Az üde szabad levegőn tett séta jó hatással volt idegeire s gyönyörködve nézte a rózsaszint, mely Zsófia halvány arczát az ő megpillantására elönté.

— Jöveteléből látom, hogy levelemért nem neheztel, mondá helyet intvén neki Zsófia, s mindketten leültek, mialatt Martáni észrevette, hogy az asztalon igen finom munka van előtte.

— Kinek a számára készül ez? kérdé a himzést kezébe véve.

— Nem is gondolná, ki keresett fel tegnap, viszonzá futó zavarral a leány, s ki bizott meg e selyemvánkos himzésével.

— Selyky grófnő?

— Honnét tudja?

— Ő maga beszélte.

— Talán találkozott véle?

— Nála voltam. Elmondta ittlétét s most arra kérem, küldje neki vissza ezt a munkát.

— Miért? kérdé meglepetve Zsófia.

— Kérem, óhajtom, hogy szakitson meg vele minden összeköttetést. A kiváncsiság hozta ide s meglehet, hogy ebből kellemetlenségek származhatnának önre nézve.

— Ő nem jön többet ide, azt mondta, elutazik s a munkát utána kell küldenem.

— Hallgasson reám, higyje a mit mondok, nem akarok bővebb részletekbe bocsátkozni erről a látogatásról, csak azt kérdezem: nem tünt fel önnek, hogy a grófnő személyesen jött a himzést elhozni?

— Mint mondta, személyesen akarta megmagyarázni a himzésen, mit szükségesnek gondolt.

— Mindenre tud felelni s kérésemet nem óhajtja teljesiteni.

— Ellenkezőleg... Ha kivánja, megteszem, de nem hallgathatom el, hogy pénzügyileg sokat vesztek általa.

— Bármennyit vesztene is, vissza kell küldenie.

Zsófia csodálkozva pillantott rá. Oly határozott s türelmetlen volt hangja, hogy gyanitania kelle, miként kivánságának valami mély, fontos oka van.

— Mihelyt távozik, becsomagolom, mondá készséggel s visszaküldeném, de nem tudom, hol lakik a grófnő.

— Majd magammal viszem és átadom egy hordárnak, mondá Martáni azonnal jobb kedvre derülve, mialatt Zsófia rögtön a himzés csomagolásához fogott.

— És most hallgassa meg, a mit mondok, kezdé a müvész kis idő mulva, midőn a leány foglalkozásával készen volt.

Zsófia figyelemmel, érdekkel függeszté rá szemeit, kinek arczán szokatlan fölhevülést látott.

— Elolvastam levelét, válaszolni jöttem arra, s ki kell fejeznem csodálkozásomat, mit bennem az abban foglaltak előidéztek, mert azok egytől-egyig téves felfogáson alapulnak.

— Mily irányban? kérdé halkan zavarral a leány.

— Mit gondol, ha ugy volna, a hogy kegyed levelében irta, ilyen hangon beszélnék én Selyky Elmáról, avagy akadályoznám abban, hogy tőle munkát fogadjon el és összeköttetésben legyen vele?

Zsófia hallgatott. Erre a kérdésre nem tudott felelni, a legnagyobb mértékben meg volt lepetve.

— Nem sejti, hogy én a grófnővel végleg szakitottam?

— Arra nem gondoltam. Miért tette azt?

— Az okot nem mondhatom meg, sőt hozzá teszem, hogy tőlem azt sohasem is fogja megtudni. De ne gondolja, hogy ő szakitott velem. Nem volt arra oka s én legkevésbé sem neheztelek rá.

— És mégis...

— Lebeszélem, hogy ne maradjon vele összeköttetésben. Nem szeszély ez részemről, de meglehet, hogy egy kis önzés, nem szeretnék itt találkozni vele.

— De ő nem jön többé ide.

— Azt nem lehet tudni. Ezek az előkelő hölgyek semmittevésben töltik az időt, untatja őket az egyformaság. Érdekes előttük a mi uj, az ön társasága idegen légkör ránézve s meglehet, hogy munkája megtekintésének ürügye alatt, máskor, sőt többször is fölkeresné.

(Folytatása következik.)

— **Lirai pályázat.** A *Petőfi-társaság* részéről a gróf Vigyázó-alapitványból lirai költeményre kitüzöt háromszáz koronás pályázat február végével lejár. A pályaművek, idegen kézzel tisztán leirva, összefüzve és jeligés levélkével ellátva, a társaság titkárához (IV. ker. bástya-utcza 11. sz.) küldendők. Jutalmat csak irodalmi becscsel biró mü kaphat.

— **A Grünfeld-Bürger**-féle vonósnégyes társaság ez idei 3 utolsó népszerü hangversenye február 28., márczius 7. és 21-én lesz a Royal-termében. A legközelebbi február 28-iki hangversenyben *Ábrányiné Wein* Margit müködik közre a következő dalokkal: Grieg «Margarethlein», Kern Aurel az «Árva» és Delibes «Les fi les des Cadix.» Azonkivül játszák *Cherubini* esz-dur és *Schumann* A-dur négyesét. Az utolsó előtti márczius 7-iki hangversenyre *Reineck* Károly az ősz nagymester, a lipcsei «Gewandhaus» karnagya, igérte meg közremüködését.

— **A technikusok zenekara** mely e tanév elején alakult, s már hangversenyt is adott, közelebb a nyilvánosság elé lép, s bemutatja haladását egy rendezendő matinén. A zenekar vasárnap délután fél 3 órakor öszszes próbát tart a müegyetemen levő helyiségében.

— **Hangversenyek.** *Hollóssy* Kornélia, *Kelen* Ida és *Kun* Margit zongoramüvésznők márczius 5-én hangversenyt adnak 2 zongorán. Márczius 17-én *Grosz* Gizella zongoramüvésznő adja ez idei hangversenyét és márczius 20-án rendezi *Sembrich* Marczella a világhirü énekesnő dalestélyét a vigadó összes termeiben.

— **Müsorváltozás a vigszinházban.** A szombatra, e hó 20-ára hirdetett «Szerelmes asszony» helyett «Az államtitkár ur» fog szinre kerülni. Vasárnap, 21-kén, délutáni előadásul «A becstelenek» s este H. és E. A. *Paulson* kitünő bohózata, «Niobe» fog szinre kerülni, melyet a «Kékkönyv» czimü egyfelvonásos vigjáték előz meg.

— **Ney Dávid jubileuma.** *Ney* Dávid, az operaház kitünő basszistája, ma este ünnepelte müvészi pályája megkezdésének huszadik évfordulóját. 1877. február 18-án történt, hogy a nemzeti szinház egyszerü kardalosa kivált az énekkarból és Sarastrot énekelte a «Varázsfuvolá»-ban. Ez volt Ney Dávidnak első nagy szinpadi sikere. Gyönyörü, érczes bassz-bariton hangja általános feltünést keltett s az igénytelen kóristát rögtön besorozták a magánénekesek közé. Husz évi müvészi pályafutása a sikerek hosszu lánczolata volt s Ney Dávid ma az operaház dísze s az ensembe oszlopos tagja. Érdemeit külön méltatni felesleges, hisz a főváros zenekedvelő közönsége napról-napra gyönyörködhetik Ney Dávid nemescsengésü, szivhez szóló hangjában, a melynek megvesztegető varázsa alól senki sem szabadithatja ki magát. Ma este a Lohengrinben a királyt énekelte, s a közönség tüntető ovácziókban adott kifejezést nagyrabecsülésének s rótta le háláját a sok müvészi élvezetért, a mit a kitünő müvész husz évi müködése alatt nyujtott. Az első felvonás után számtalanszor hivták a lámpák elé s intimebb tisztelői egy hatalmas és több kisebb babérkoszoruval kedveskedtek a derék basszistának. Az ünnepély másik része a szinfalak mögött folyt le, a hol báró *Nopcsa* intendáns, *Káldy* Gyula igazgató és a személyzet üdvözölték az ünnepeltet. Az operaház igazgatósága márczius folyamán hivatalosan fogja megünnepelni negyedszázados évfordulóját annak, hogy Ney Dávid, mint kardalos a «Don Juan»-ban Leporello szerepébe beugrott. Ez alkalommal ugyancsak a *Don Juan*-t fogják előadni.

— **M. kir. operaház.** A «Sába királynője» 100-ik előadásán jövő vasárnap Goldmark is jelen lesz. A szerző az operaház igazgatóságának meghivására igen meleghangu sorokban igérte meg eljövetelét. «Sábának édes hazámban való 100-ik előadása — ugymond a többek közt — ünnepnap reám nézve, s a jeles intézet iránt tartozó kötelességem, hogy személyesen megjelenjek.» Goldmark már szombaton megérkezik s jelen lesz másik kitünő müvének, «Tücsök a házi tüzhelynél» aznapi előadásán is.

— **A Porzsolt-pályázat.** Ma hirdették ki annak a pályázatnak az eredményét, a melyet annak idejében *Porzsolt* Kálmán, a «Fővárosi Lapok» szerkesztője, a népszinház leendő igazgatója tüzött ki. A pályázat ezer koronás volt. Első izben tudvalevőleg meddő maradt, minek folytán ujra kitüzték és 26 darab érkezett be. A föltételek ugyanazok maradtak, de uj biráló bizottságot küldtek ki, a melynek tagjai voltak gróf *Festetics* Andor, a nemzeti szinház igazgatója elnök, *Ábrányi* Emil, *Ambrus* Zoltán, *Gyéres* László és *Mihályfi* Károly. A jelentést Ábrányi Emil irta, a melyből átveszszük a következőket:

A beküldött müvek egyharmada természetesen ezuttal is minden kritikán, sőt néha minden beszámitáson alul áll és a másik harmadában a dilettantizmus vagy a félhivatás tapogatódzásain kivül kevés logikát, még kevesebb lélektant s még ennél is kevesebb formaérzéket találunk. Régi dolog, hogy a müked velő ir a legbőszebb passzióval és első sorban a kontárok, a vad zsenik rohanják meg a pályázatokat. Ezeknek — akár miniszteri hivatalnokok, akár pénzügyőrök, akár a bankok rekeszeiben, akár a közvágóhid irodájában fogalmaznak — mindig van idejük arra, hogy öt és hat felvonásos drámákkal jelenjenek meg Magyarország összes drámapályázatain.

A pályázat figyelemreméltóbb darabjai a következők: «Modern Jób», «Visszatorlás», «Lea», «Titkos szerelem», «Az Andornakiak», «Titkos sebek» és «A semlegesek».

A felsorolt darabok mindegyikének van egy-egy méltánylandó erénye: vagy a jól megkomponált cselekvés, vagy egy-két kellemes, vonzó alak, vagy egy pár hatásos, szinszerü jelenet. Közös hibájuk viszont az, hogy egészben mesterkéltek, vérük egészségtelen, problemájuk nem érdekes vagy nincs müvésziesen kidolgozva és a végső benyomás, a mit gyakorolnak ránk, elégtelen vagy diszharmonikus.

Nemcsak terjedelemben nagyobb, de belső érték dolgában is kiválóbb versenyző társainál az 18-ik számu ötfelvonásos pályamü, az *«Adorján báró»*, ezzel a jeligével: «A jövő.» Széles alapra helyezett, technikai készültségre valló társadalmi darab, a magas arisztokráczia köréből, mozgalmas háttérrel, nem akadozó, hanem folyvást fejlődő cselekvéssel, jellemzetesen rajzolt alakokkal, a kik nem válnak feleslegesekké a szinpadon és érdeklődést, hangulatot tudnak kelteni minden felvonásban.

Ennek megvan az a jótékon hatása, hogy nemcsak kirivó izléstelenségek nem zavarják az illuziót, hanem a hangnak bizonyos disztingváltsága is mindvégig megmarad.

A jelentést tevő kiemeli még a szerző ügyességét a csoportok mozgatásában és invenczióját az alakok jellemzésében és motiváltnak tartja, ha a birálók többsége (négy szavazat egy ellen) az Adorján báró czimü öt felvonásos szinmünek ítéli oda a Porzsolt Kálmán-féle pályázat ezer koronás jutalmát. — A felbontott jeligés levélből kitünt, hogy az Adorján báró szerzője: *Prém* József.

SPORT.

— **Disztornázás.** *A magyar testgyakorlók köre* vasárnap e hó 21-én délután fél 6 órakor tartja ez idei disztornáját a Markó-utczai katholikus gimnázium tornatermében. A disztorna sorrendje a következő lesz: I. Felvonulás négyes sorokhoz. II. Szabadgyakorlatok. Vezényli Bockelberg Ede müvezető. III. Csapattornázás. 1. Magas korláton. Előtornász Hazai Mihály. 2. Lovon. Előtornász Schey Ernő. 3. Magas-ugrás. Előtornász Wilcsek Ágoston. IV. Verseny-tornázás. Kezdők versenye, sulyemelés husz kilogrammos vasruddal és baktávolugrás. 2. Haladók versenye a magas nyujtón egy előirt és egy szabadon választott gyakorlattal. 3. Képzett tornászok összetett versenye a magas korláton egy előirt és egy szabadon választott gyakorlattal. 3. Képzett tornászok összetett versenye a magas korláton egy előirt és egy szabadon választott gyakorlattal és magas-ugrás deszkáról. V. Szabad-tornázás a nyujtón. VI. Dijkiosztás. — A disztorna után a Förster-féle vendéglőben társasvacsora lesz.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **Uj piaczok a Ferenczvárosban.** A IX. kerületi elöljáróság a remete- és gát-utcza sarkán, a mely a vásárcsarnoki övezeten kivül esik, uj piaczot nyitott, a melyet tegnap adtak át a közforgalomnak. A külső-soroksári-uton is szükség van még egyre, főképen az arra lakó tömérdek munkásnép számára s a választmány holnap tesz evégett előterjesztést a tanácsnak. A csizmadiák, a kik eddig a Duna partján árultak, a vásárcsarnokok megnyitásával elestek áruhelyeiktől s küldöttség járt részükről a tanácsnál és a ferenczvárosi elöljáróságnál a végett, hogy legalább a hetivásár megtartására alkalmas helyet kapjanak. A soroksári-utcza 96., 98. és 100. számu házak előtt jelölnek ki nekik helyet, a gyalogjáró mellett.

— **A mester-utcza kiszélesitése.** A főváros IX. kerülete esztendők óta sürgeti már a mester-utcza tervbe vett szabályozását, kiszélesitését, hogy igy alkalmas egyenes közlekedési vonala legyen a város közepének a ferenczvárosi pályaudvarral. Ez tömeges kisajátitással járna, de mivel az utba eső házak ugyszólván egytől egyig rozoga földszintes épületek, a költség aránylag nem volna valami nagy. A minap a szabályozás végett küldöttség is járt a polgármesternél s a kerületi választmány most tett jelentést a tanácsnak az utcza rendezésének módja felől.

A községi iskolák tandija.

Most érkezett le a székes fővároshoz a belügyminiszterium helybenhagyási záradéka, mely a községi iskolákban fizetendő tandijak uj szabályrendeletét némi módositással megerősiti.

A dolognak nem a megerősités, sem a némi módositások adnak érdeket. Ebben az irányban meglehetősen eltompult már itt lent a közérzék. A főváros tanügyi viszonyainak rendezését, mióta Fascho Mojsok viszik a döntő szerepet, senki sem vállalja örömest magára. Itt-ott ha akad is egy bátor férfiu, a ki a főváros autonomiája nevében felelősséget érez magában, hogy inicziativval lépjen elő, nyomban megrokkan tettereje, ha arra gondol, hogy a dologhoz még a belügyminiszterium fővárosi referensének is szava lesz.

Pedig ez a referens hozzászól minden tanügyi kérdéshez. Nem elégszik meg azzal a jogával, a mit a törvény biztosit neki, hogy ellenőrizze, hogy az autonomikus formák és fórumok szigoruan megtartassanak. Neki az Isten hivatalt adott s igy észt is adott hozzá. Ez a hivatalos ész aztán nem elégszik meg a törvényben számára fentartott formákkal. Legyen pénzről a szó, a belügyminiszterium nemcsak azt nézi, hogy a mérleg klappoljon, de előszedi mind az öt érzékét, megkongat, megszagol, megtapint, fogához ver minden garast. Megkérdi a garasok provenientziáját, szaporodásának s elköltésének módját. Az sem közömbös rá nézve, hogy mifajta fővárosi „elemek“ kezén megy át a pénz. Ha pedig azt veszi észre, hogy a tanitók javára történt valami intézkedés, nyomban meghiusitja az efajta törekvést. Teheti, ő az ur, a bölcs, az öreg, a főváros atyái pedig éretlen gyermekek, kiknek jólétéről ő, a mindenttudó, a mindenható belügyminiszterium köteles gondoskodni.

Ebbeli bölcsességének ritka példája az a leirat, melylyel az uj tandijszabályrendelet megerősitését kiséri. Azt veti szemére a fővárosnak, hogy nem tesz eleget törvényszabta kötelességének, mert 16—18 ezer gyermek számára nincs iskolája. Aztán meg azt veti szemére, hogy a felsőbb leányiskola kisérletezéssel a főváros közerkölcsiségét veszélyezteti. A ki azt hiszi, hogy ez ujságiró-féle üres vád, az olvassa el a lent közölt félhivatalos értesitést, melyben mindkét vádat, mint a belügyminiszterium bölcsességét szóról-szóra megtalálja.

Az első vádat igaz, hogy mérsékeltebb számmal, hallottuk már a főváros közgyülésén Verédy Károly tanfelügyelő szájából. De ugyancsak hallottuk azt a választ is, hogy tessék bemutatni annak a roppant iskolázatlan tömegnek csak egy százalékát, a ki az iskolai év elején nem talál iskolát. Ez a válasz maig várta a czáfolatot s e helyett megkapta a belügyminiszteri leiratot. S aztán azt hisszük, hogy a belügyminiszteri sürgetésre, hogy a főváros szaporitsa elemi iskoláit, éppen semmi szükség nincs, miután mindenki tudja, hogy minden ujabb iskolai év egy-két ujabb elemi iskolát hoz magával. Azt kell gondolnunk, hogy azzal a buzgósággal, melyet a belügyminiszterium a népnevelés érdekében most fitogtat, csupán azt a régi mulasztását kivánja leplezni, hogy a főváros nyakán hagyja továbbra is reáliskoláit, melyeket a törvény értelmében az állam volna köteles ellátni.

Nem hiába, hogy a rendőri ész a belügyminiszteriumban van elhelyezve, ez az ész tévedt most bele a főváros iskolaügyébe, midőn a főváros által csak az imént kezdeményezett felsőbb leányiskolát teszi felelőssé az erkölcsiség veszélyeztetéseért. Hasonló okok hasonló eredményeket szülnek. Mért nem applikálja tehát a belügyminiszter rendőri tapintatát az állami felsőbb leányiskolára, az internatusokkal ellátott állami tanitónőképző-intézetekre? Vagy ha ezeknek a munkásságával a belügyminiszterium meg van elégedve, miér kifogásolja a főváros felsőbb leányiskoláját?

Ugyan mikor szabadul fel a főváros közművelődésügye az ilyen botcsinálta pedagogizálástól, minőt a belügyminiszteriumban büntetlenül üznek?

A beérkezett félhivatalos értesités a következő:

A községi iskolákban fizetendő dijak ügyében a főváros törvényhatósága uj szabályrendeletet állapitott meg, a melyet most a belügyminiszter — némi módositással — helyben hagyott. A megjegyzéseit a következőkben teszi meg a miniszter. Elismeri ugyan, hogy a főváros a tanitás érdekében aránylag nagy áldozatokat hoz, de a kötelező mindennapi iskolázásnak nem tesz az ország első városához méltó módon eleget. Erre mutat az, hogy az iskolázásra kötelezett gyermekek közül 12.000 nem részesül semmiféle oktatásban; ehhez a nagy számhoz hozzá kell adni még az áprilistól novemberig Budapesten lakó munkások gyermekeit, továbbá az itt iskolába járó, de nem itt összeirt vidéki gyermekeket s ekként az iskolába nem járók száma még tetemesebb lesz. Ha pedig — ugymond a belügyminiszter s vele együtt a véleményadásra felkért vallás- és közoktatásügyi miniszter — figyelembe veszszük azt, hogy ez a 16—18 ezernyi iskolázatlan gyermektömeg egyrészt testi munkára van szoritva, másrészt pedig lelkileg elvadul, akkor a főváros népnevelési viszonyait épen nem lehet kielégitőnek mondani. Az iskolázatlan gyermektömeg szolgáltatja a társadalmi és államrend bontó elemek főanyagát. A fővárosnak tehát törvényben megjelölt kötelessége volna a kellő számu népoktatási intézetekről dondoskodni és őrködni a tankötelezettség végrehajtására. A magasabb foku tanintézetek további fejlesztésére nincs a fővárosnak jogosultsága, mindaddig, a mig elegendő népiskolája nincsen. Különösen a polgári leányiskolákra vonatkozik ez, a melyekbe fölös számmal tódulnak az alsóbb néposztály leánygyermekei s a kiknek nagy része, a kellő alapnevelés hiányában, már az iskolázás ideje alatt, a közszellem megrontója lesz; később pedig, kiragadtatva természetes családi és társadalmi helyzetükből, a főváros közerkölcsiségére veszedelmes elemekké válnak. A miniszter ezzel nem akar gátat vetni a felsőbb leánynevelés irányának s annak sem, hogy a köznép gyermekei a felsőbb leányiskolákban tanuljanak, csupán az alap házi nevelésből a felsőbb kiképeztetéshez való nagy és hirtelen átmenetet kifogásolja. Végül hangoztatja a belügyminiszter, hogy a főváros az eljárását az itt kifejtettekhez alkalmazni igyekezzék.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **A budapesti ujságirók egyesületének estélye.** Az ujságirók estélye iránt, mely e hó 28-án a Royal-fogadó disztermében lesz, az érdeklődés oly nagy, hogy belépőjegyekre már az első napokban nagyszámu előjegyzés történt. A minap vázolt müsor teljessé lett az által, hogy az operaház ünnepelt baritonistája, *Takács* Mihály is belépett a közremüködők fényes sorába. Egy szólószámon kivül néhány régi magyar népdalt fog előadni *Szapáry* Pál gróffal együtt, a ki a czimbalomszólamot exekutálja. A fiatal müvészgróf ezenkivül gordonka kiséréttel czimbalom-piécet fog előadni. A müsor együttes számaiból serényen folynak a próbák *Hegyi* Aranka és *Küry* Klára termeiben. Megemlitettük a minap, hogy az estély fénypontja dr. *Jókai* Mór felolvasása lesz. Koszorus költőnk *Hyparsia* czimmel humoros monologot irt az ujságiró estélyére s a nála járt küldöttségnek kijelentette, hogy maga olvassa föl. Az estélyre, a melynek második része tánczmulatság lesz, meghivókat az egyesület helyiségében (Károly-körut 4.) jegyezhetnek elő a tagok és a tagok vendégei.

— **A Magyar történelmi társulat** ma délután tartotta a közgyülését, gróf *Teleki* Géza elnöklete alatt. Az elnök üdvözölve a szép számban megjelent társasági tagokat, annak a reményének adott kifejezést, hogy a «Történelmi társulat», a nagyközönség érdeklődésével, még inkább meg fog felelni föladatának, hogy a történelmi tudományt, a történelemirást népszerüsitse. Az előterjesztett tikári jelentésből fölemlitjük a következőket: Ma nagyobb a társaság virágzása, mint régen volt, de abból, a mit elérni akar, még sok a jövő munkája. A történelmi nagy ősök utódai közül csak kevesen vannak a társaság kötelékében. A jelentés beszámol aztán az elmult év munkásságáról. A Teleki Mihály levelezéseinek összegyüjtésével megbizott *Gergely* Samu a párisi külügyminiszterium levéltárában s a bécsi állami és hadi levéltárban tett kutatásokat s az ekként elért eredményeket még az idén sajtó alá adják. — A Zichy-okirattár indexének elkészitését *Kammerer* Ernö szerkesztése mellett, munkába vették. Nagy erkölcsi diadala volt *Káldy* Gyulának a magyar zene történetéből vett két rendbeli felolvasása, zeneelőadások kiséretében. Ezek az előadások, mintha a rég letünt időknek visszhangjai lettek volna, nagy hatást tettek a hallgatókra; igy szólalt meg nálunk először a régi bujdósók tárogatója, ez az elfelejtett hangszer, a mely annyi dicső emléket vitt magával a sirba. A társaság főközlönye, a «Századok», a mult évben is azon igyekezett, hogy a történetünk minden korához lehetőleg hozzájáruljon a czikkeivel és adalékaival. — Széchenyi életrajzának megirását fölvették a M. tört. életrajzok programmjába. — A Történelmi tár kiváló dolgozatokat hozott a mult évben is. — A társaság a törvényhatóságok részéről több megkeresést kapott, nagyobbára heraldikai kérdésekben. — Az elhalt tagtársak sorából fölemliti a jelentés gr. *Széchen* Antalt, *Balásy* Ferenczet, Kellemesi *Melczer* Istvánt, ifj. *Bölöni* Sándort, *Fekete* Ferenczet, *Gervay* Mihályt, *Holdházy* Jánost, *Kánicz* Ákost, *Lukács* Ödönt, dr. *Váli* Bélát. — A mult évben az alapitók száma hat taggal szaporodott. A társaság törzsvagyona 53.700 frtra emelkedett. Az összes évi bevétel 13.452 forint 66 kr volt, a kiadás pedig 13,283 frt 67 kr, a maradvány tehát 168 frt 99 kr. A jövő évre előirányzott bevétel 13.537 frt 29 kr, s a kiadás 13.532 frt. — A közgyülés a jelentést tudomásul vette s a fölmentvényt minden irányban megadta és a választmányt — szavazó lapok beadásával — kiegészitette. — Az előadások során *Dézsi* Lajos *Kropf* Lajos értekezését olvasta föl: *Árpádházi Jolánról, Arragon királynéjáról.* Jolán, vagy a mint a spanyolok nevezték, *Joles* királyné II. Endre magyar király leánya volt s történetiróink eddig kevés figyelemre méltatták. Most Kropf Lajos, spanyol források alapján, mutatott be jellemző vonásokat a királynő életéből; különösen I. Jakab Arragónia királyával történt eljegyzésének történetét adja elő uj világitásban s ezenkivül jellemző kortörténeti adatokat is közölt II. Endre magyar király zavart pénzügyi helyzetéről, a mely szerint a királyleány hozománvát sem tudta kifizetni. Szól még Ausztria akkori hiteléről, a mely abban az időben is rossz lábon állott. — *Karácsonyi* János *„Péter király és az ó-budai prépostság“* czimmel tartott fölolvasást. Karácsonyi — történelmi adatokkal megokolva, — állitja, hogy az ó-budai prépostságot, a mely Szt.-Péterről volt elnevezve, Péter magyar király alapitotta. Hogy ez eddigelé ki nem derült, hanem, hogy többnyire Szt.-Istvánt tartották az alapitónak, sőt némelyek Szt.-Lászlót is, az onnan van, hogy a káptalan sohasem nevezte meg Péter királyt, mint alapitót, mert ő egyike volt a legnépszerütlenebb királyoknak. Különben pedig arról nevezetes ez az ó-budai prépostság, hogy Péter királynak egyedül fönnmaradt alkotása.

— **Gyógyult elmebetegek segélyezése.** Az ország egyik csöndben müködő társulata a *gyógyult elmebetegeket segélyző-egyesület* ezelőtt másfél évvel elhatározta, hogy Pozsonyban is állit fiókegyletet. E czélból annak idején dr. *Fischer* Jakab pozsonyi kórházi főorvoshoz fordult, a kinek *Szalavszky* Gyula főispán és több befolyásos pozsonyi polgár támogatásával sikerült is a fiókegyletet létesiteni. E hónap 10-én tartották meg Pozsonyban az alakuló közgyülést, mely alkalommal a fiókegylet tisztviselőit és választmányát megválasztották. Elnök lett *Szalavszky* Gyula főispán, elnökhelyettes dr. *Kramolin* Viktor kir. főügyészi helyettes, titkár dr. *Fischer* Jakab az orsz. kórház főorvosa, pénztáros *Merényi* Ödön gyógyszerész. A fiókegylet a megalakulás után azonnal megkezdte müködését.

— **A kir. magy. természettudományi társulat** az esti órákban tartotta meg e havi választmányi ülését *Szily* Kálmán elnöklete alatt. Pénztárnokká választották *Lengyel* Istvánt, könyvtárnokká pedig *Ráth* Arnold tanárt. *Héjas* Endre benyujtotta a társulat megbizásából irt nagyobb munkáját: «Zivatar megfigyelések Magyarországban 1871—1895-ben». A költségvetés letárgyalása után a titkár azt jelentette, hogy *Daday* Jenőnek «A természetes haltáplálékról» irt nagyobb dolgozata a földmivelésügyi minisztérium megbizásából sajtó alá adatott. A társulat uj első titkára, *Paszlavszky* József bemutatta a magyar fauna katalógusának eddig elkészült négy füzetét, s jelentette, hogy *Schmidt* Antal fővárosi tanár 100 forinttal az örökitő tagok közé lépett. Rajta kivül 173 uj rendes tagot választottak, kikkel a tagok száma 7853-ra emelkedett s ezek közt 224 alapitó tag van.

— **Az Országos közegészségi egyesület** ma délután tartotta meg rendes évi közgyülését dr. *Fodor* József egyet. tanár elnöklete alatt. Az elnök melegen üdvözli az egyesület tagjait. Némi csüggedés fogja el, midőn immár tizedszer aposztrofálja a közgyülést, a nélkül, hogy valami maradandó hatásról, országos eredményről tudna referálni. De nemcsak az egyesület, mely kis társadalmi eszközeivel természetesen nem mutathat fel csodákat, hanem az országgyülés nagy közegészségügyi vitái sem érik el azt a hatást, melyet közegészségügyi politikánk terén méltán várhatnánk. Az anyagiak terén való küzdelemmel, hatalmi kérdésekkel (agrárvita, szoczializmus, egyházpolitika) éveken át foglalkozik a nagy politika, mig az ország közegészségügyének, a betegségek elleni küzdelemnek, az igazi humanizmusnak alig szentel időt a törvényhozás. Mint jellemzőt emliti fel, hogy a kiállitás közegészségügyi osztálya 10.000 forintot kért az ország közegészségügyének feltüntetésére s az olcsó, egészséges lakás, a helyes életmód feltüntetésére. Nem kapott semmit, mert azt mondták, hogy *nincs*. De volt százezer forint vizépitészetre, volt másik százezer forint közlekedésre, vaggonmintákra, miniatürökre s volt pénz mindenre, de közegészségügyre nem volt semmi. Meglehet, hogy pesszimisztikus hangulat fogja el, midőn végig tekint a roppant sok teendőn, a mi a közegészségügy terén az országra vár. Ezután vázolja az egyesület tizéves munkásságát, melyből vigaszt merit, mert látja, hogy az egyesület becsületesen megfelelt kötelességeinek. Az óvóintézkedés, a himlőoltás, az élelmiszerek kérdése az iskolai egészségügy terén egész sorozatát tartották az előadásoknak s számtalan üdvös intézmény kezdeményezése az egyesület érdeme. Nincs tehát ok a csüggedésre! Bizik abban, hogy az egyesület fokozott munkássággal még el fogja érni, hogy Magyarország egészséges lesz. A közgyülést megnyitja s melegen üdvözli a békésmegyei fióknak megjelent küldöttségét.

A napirenden a a választás következett. Dr. *Fodor* elnök mindenekelőtt köszönetet mond az egyesület választmányának, *Dollinger* Gyula alelnöknek, dr. *Csapody* István kamarai titkárnak s az összes tagoknak támogatásukért. Ő személyesen kéri, hogy hagyják ki az elnökségre való kombinációból, mert nem vezetheti tovább az ügyeket, mely több időt igényel, mint a mely fölött ő rendelkezik.

A választás eredménye ez:

Elnök lett *Müller* Kálmán miniszteri tanácsos, alelnök dr. *Csapody* István, főtitkár dr. Frank Ödön, másodtitkár Rigler Gusztáv. Osztályelnökök: Klug Nándor, Losvay Lajos, Klamarik János, dr. Kőrösi József. Osztálytitkárok: Anjeszky Aladár, Szilágyi Gyula, Schusny Henrik és Thirring Gusztáv. Választmányi tagok: Högyes Endre, Réczey Imre, Bókay Árpád, Than Károly, Bókay János, Dollinger Gyula, Chyzer Kornél, Leövey Sándor. Számvizsgálók lettek: Staub Mór, Batizfalvy Sámuel és dr. Temesváry Rezső.

Dr. *Csapody* István mutatta be ezután titkári jelentését, melynek bevezetésében mint az egyesület müködésének kiváló eredményét s nagy elégtételt emeli ki, hogy az egyesület az ezredéves orsz. kiállitáson kitüntetésül a nagy állami aranyérmét kapta. A mily örömmel regisztrálja ezt, ép oly sajnálattal szól arról, hogy dr. *Fodor* József elnök vissza kiván vonulni az egyesület éléről, a hol körültekintő, szakavatott s rendkivül buzgó müködésével elévülhetlen érdemeket szerzett. Ezután áttért az egyesület folyó munkásságának ismertetésére. A jelentést élénk éljenzéssel vették tudomásul.

Dr. *Elischer* Gyula egyetemi tanár bemutatja a pénztári jelentést. Bevétel 5877 frt, kiadás 4253 frt, fölösleg 1624 frt. Az egyesület vagyona az alapitványokkal együtt 32.074 frt, ebben 11.759 frt a Trefort-alap. A pénztári jelentést tudomásul vették és a fölmentvényt megadták. A pénztárosnak köszönetet szavaztak.

Ezután dr. *Kun* Pál terjesztette elő a *békésmegyei* választmány jelentését, 200 tagja van már a fióknak s nagy hatással müködik. Felolvasásokat rendezett s népszerü közegészségügyi iratokat terjeszt a községekben. Elén éljenzéssel fogadták a jelentést. Bemutatták azután a hódmezővásárhelyi osztály jelentését. A közgyülés köszönetet szavazott mindkét osztály vezető férfiainak.

Dr. *Csatáry* Lajos min. tanácsos terjesztette elő ezután inditványát a *villamos vasuti elgázolások megakadályozása* irá t. melyet élénk helyesléssel fogadtak. A közgyülés dr. *Müller* Kálmán inditványára elvileg hozzájárult s a választmányt bizta meg, hogy a legalkalmasabb módokat vegye igénybe a villamos kocsik sebes hajtásának meggátlására.

Végül dr. *Kőrösi* József nagy beszédben emelte ki a visszavonuló elnök dr. *Fodor* József professzor érdemeit s lelkes éljenzéssel és tapssal fogadták azt az inditványát, hogy jegyzőkönyvben fejezzék ki iránta való háláj ul kat s köszönetüket. Köszönetüket fejezték ki a visszalépett dr. *Dollinger* Gyula alelnöknek is.

Ezzel a közgyülés véget ért.

Az országos nemzeti szövetség gyülése.

Az országos nemzeti szövetség munkásügyi bizottsága ma este *Löherer* Andor elnöklete alatt értekezletet tartott, melyen a *munkáskérdés* égető megoldásának szükségével foglalkoztak. Az országos nemzeti szövetség legfőbb programmját ugyanis a munkáskérdés hazafias alapon való megoldása képezi s azért átgondolt programmal fog a magyar közvélemény elé lépni, a mely keresztülvihető és mégis meg fogja gátolni a kivándorlást és a szoczialismus terjedését.

A kérdéshez többen hozzászólván a következő programmot fogadták el:

1. A munkáskamrák felállitása utján a munkások autonomiájának fejlesztésével a munkások anyagi, szellemi és erkölcsi helyzetének javitása, a már meghozott, vagy meghozandó ipartörvények alapján nyerjen végleges megoldást, hogy a törvények ne csak papiroson maradjanak, hanem végre is legyenek hajtva.

2. A munkás kamarák alapján a munkástörzskönyvek létesitése és nyilvántartása, ily módon a pontos statisztika megteremtése.

3. A munkáskamarákkal kapcsolatban a mai iparhatóságok és ipartestületekkel, hatékony és háltráltató tevékenysége helyett megfelelő szervezet utján gyorsabb és testületi öntevékenységet, békéltető és feljebbviteli fórumok megteremtése.

4. Az ipartörvény, a munkaidő és a munkabér szabályozása és a betegségeket előidéző okok megszüntetésével a munkáslakás ügynek otthona biztositassék és erkölcsi, egészségügyi javitásáról gondoskodás történjék.

5. A munkás szakoktatásnak müszaki és ipari magasabb képzettségnek fejlesztése érdekében munkás szakkönyvtárak, kaszinók, vagy olvasókörök létesitése.

6. A munkásnők és gyermekmunkás idejének s a munkaköröknek épen ugy a tanonczügynek szabályozása, a terhes munkától való megóvása.

7. Az adóssággal küzdő rendes és hazafias lelkes munkásokat betegsegélyezés, munkanélküliség, rokkant, nyugdij összegek, a biztositási tartaléktőkéből a munkáskamrák utján segélyezni, valamint kölcsönökkel ellátni.

8. A munkaközvetitést addig is, mig a munkáskamrák közremüködésével elérhető lesz, a munkásügyi osztály által eszközölni és odahatni, hogy a gyárakban és iparteikeken hazafias magyar szakmunkások alkalmaztassanak.

9. A házi és gyári ipar fejlődése érdekében mozgalmat inditani.

10. A munkás-kamarák utján a szerencsétlen munkásokat, özvegyeket segélyezni.

11. Rokkant menházakat az országban minél többet felállitani.

12. Hazai gyártmányok megvédéséről gondoskodni.

13. A munkásokra a választási jog minél nagyobb számban való kiterjesztéséről kellő mozgalmat inditani.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— *A kuria álláspontja a sajtótermékek terjesztőivel szemben.* A Budapesti ujságirók egyesületében most vasárnap lefolyt általános ujságirógyülésen a judikaturának az a sérelmes álláspontja is szóba került, hogy a biróságok a sajtótermékek terjesztőit közönséges bünvádi uton fogják perbe, a mi egyenes ellentétben van az 1848-diki sajtótörvény alapgondolatával. Egy ilyen konkrét ügyben, a melyről véletlenül az ujságirók gyülésén is szó volt, ma a királyi kuria is állást foglalt, eleget téve a sajtószabadságnak, de igazságot adva egyuttal az eljáró alsóbiróságoknak is. A tényállás a következő:

A kalocsai törvényszék perbe fogta *Fazekas* Gábort, *Bereczky* Lászlót és *Szombaty* Józsefet, mert a városban és annak környékén szoczialista röpiratokat *terjesztettek.* A röpiratokat részint a piaczon árulták, részint a heti összejövetelek alkalmával *felolvasták.* A törvényszék osztálygyülöletre való izgatás czimén *Fazekas* Gábort 1 havi, *Bereczky* Lászlót és *Szombaty* Józsefet pedig 14 napi államfogházra itélte. Az itélő tábla az ügyben *megsemmisitő* itéletet hozott, mert a tábla ugy vélekedett, hogy a törvényszéknek nem volt jogában a nyomtatványok terjesztését vizsgálat tárgyává tenni, mert azok *sajtótermékek és nem a rendes biróság felülbirálása alá esnek.* Erre a kalocsai törvényszék csak azt a részét tárgyalta az ügynek, a mely az izgatásnak *szóval* való elkövátését illeti. Minthogy azonban nem állapithatta meg az izgatást, a vádlottakat *felmentette.* Az itélőtábla *a nyomtatványoknak nyilvános felolvasása és magyarázása által* a bttkönyv 172-ik §-ának 2. pontjába ütköző osztálygyülöletre való izgatást *szóval* elkövetettnek találta és mindegyik vádlottra 14 napi büntetést szabott ki.

Egyuttal azt is elrendelte, hogy a lefoglalt nyomtatványok megsemmisittessenek. A királyi kuria, a mely *Székely* Ferencz referálása mellett, ma foglalkozott a jogi szempontból érdekes pörrel, *helybenhagyta* a táblai itélet azon részét, a mely a nyomtatványok *felolvasása* által az osztálygyülöletre való izgatást megállapitottnak látta; ellenben *megsemmisitette* azt a *részt, a mely a könyvek elkobzását rendelte el,* és pedig azért, mert a biróság *csak akkor mondhatja ki valamely nyomtatványnak a megsemmisitését, ha annak tartalmát a nyilvános esküdtszék mondta büntetendőnek.* Vagyis a kuria a sajtószabadságra kedvező álláspontra helyezkedett, jóllehet módot talált arra, hogy a terjesztőt ezentul törvényes alapon is megbüntethesse.

— **Ügyvédi kamarák köréből.** A budapesti ügyvédi kamara közhirré tesz, hogy dr. báró *Diószegi* Dezső, dr. *Heimlich* Soma, dr. *Moldován* István, dr. *Neuman* Bernát, dr. *Steiner* Náthán és dr. *Somogyi* Lajos a kamara lajstromába folytatólag felvétettek. — A székesfehérvári ügyvédi kamara közhirré teszi, hogy *Hencz* József devecseri ügyvédet elhalálozása következtében az ügyvédek névjegyzékéből törölte s halaszthatlan teendőire gondnokul *Györffy* Géza devecseri ügyvédet rendelte ki.

— **Ferblizés az esküdtek előtt.** Érdekes ügyet tárgyalt ma a budapesti sajtóbiróság. Két jogász állott egymással szemben, a kik egy meg nem fizetett kártyaadósságon vesztek össze több napilap hasábjain. *Draia* Miklós az egyik játszófél «gólya» létére is nagyon jól ferblizett, mert alig egy-két óra alatt társától 80 forintot és még a «hozomra» 70 forintot nyert. Társa, *Sándor* Viktor, nem győzte a nagy veszteséget pénzzel és adós maradt. A kaszinók szigoru szabályai szerint az ilyen adósságot 24 óra alatt kell rendezni. Sándor Viktornak azonban nem volt pénze és nem fizethetett. Draia nem vette tréfára a dolgot: nyilatkozatot tett közzé több napilapban és abban diszkvalifikált embernek deklarálta Sándort. A «lovagiasság» szabályai szerint erre két párbajsegéd lett volna a felelet; Sándor Viktor azonban azt az utat választotta, hogy ügyvédje, dr. *Vig* Viktor utján, esküdtszék elé állittatta ellenfelét, a nagy becsületbirót.

Ma tartották meg az érdekes ferbli-históriában az esküdtszéki tárgyalást, a melynek eredménye az volt, hogy az esküdtek *felmentették* a vádlottat.

— **Lobkowitz hadtestparancsnok panasza.** Többször megemlékeztünk már arról, hogy a budapesti büntető járásbiróság előtt *Mátray* József budapesti II. ker. anyakönyvvezetőt azzal vádolta *Lobkowitz* Rezső herczeg hadtestparancsnok, hogy 1896 október 28-án *Kattinger* Frigyes cs. és kir. százados és *Fischer* Mária között házasságot kötött a nélkül, hogy a századosnak nősülési engedélye lett volna. A kihallgatott anyakönyvvezető a járásbiró előtt előadta, hogy 1896 október 28-án eljött hozzá Faigly nyug. főhadnagy azzal, hogy *Kattinger* nyug. százados a halálos ágyán fekszik és halála előtt házasságot akar kötni *Fischer* Máriával. Mátray erre segédjével a századoshoz ment, és miután meggyőződött arról, hogy a százados nyugalmazott állományban van, Fischer Máriával összeadta. A járásbiró felmentette a vádlottat az ellene emelt vád alól, mert a kihallgatott tanuk azt mondták, hogy Mátray a köteles előirgyázattal élt és a szabályok szerint járt el, de a királyi tábla az itéletet feloldotta és utasitotta a járásbiróságot, hogy állapitsa meg, vajjon Kattinger nyugdijas, vagy helyi szolgálatra előjegyzett katona volt-e. A hadtestparancsnok, a kitől a járásbiró felvilágositást kért, azt felelte, hogy Kattinger helyi szolgálatra alkalmazott tiszt volt, mint ilyennek pedig nősülési engedély nélkül nem volt szabad megházasodnia. A járásbiró mindazonáltal ujra felmentő itéletet hozott. A tábla erre elitélte Mátrayt a véderőről szóló törvény 61. §-ának d) pontja alapján *ötven* forint pénzbüntetésre. A királyi kuria mai, *Sélley* tanácselnök elnöklete alatt tartott ülésében *Német* Péter biró referálása után, a felhozott indokok alapján, az első biróság itéletét *helycenhagyta.*

— **Román sajtópörök.** Két román sajtópört tárgyalt ma — mint nekünk táviratozzák — a temesvári esküdtszék. Az egyik *Dragalina* Patricius tanitóképezdei tanitó, a «Dreptatea» karánsebesi levelezője ügyében folyt, a ki a mehádiai vérengzés alkalmából azzal vádolta Sulyok Árpád krassószörényi főügyészt, hogy a népet kizsákmányolja, tönkre juttatja. Mivel azonban erre a legcsekélyebb bizonyitékot sem tudott felhozni, az esküdtek 10 szóval a becsületsértésben vétkesnek mondották ki s a törvényszék *egy napi fogházra* és 20 forint pénzbüntetésre itélte. A második vádlott *Vosuga* D. szerkesztő kijelentette, hogy ugy látszik, elégtelen informáczió alapján irta czikkeit s a tárgyalás elhalasztását kérte, hogy információt szerezzen. Ha ez nem lesz elegendő, kész leend sértettnek elégtételt szolgáltatni. A törvényszék a kérelemnek helyt adott.

— **Az orvosi szakvélemények értéke.** Érdekes gyermekölési bünpört tárgyalt ma másodizben a budapesti törvényszék. Nemrég nyolcz havi börtönre itélték *Darula* Anna munkásleányt, a ki ellen az volt a vád, hogy ujszülött fiugyermekét a vizbe fojtotta. A vádlott leány tagadott, de hasztalan, mert a törvényszék orvosszakértői határozottan állitották, hogy a gyermek *élve jött a világra* s csak azután fullasztották vizbe. A kir. tábla, hogy több bizonyosságra tegyen szert, elrendelte az iratoknak az *igazságügyi orvosi tanács* elé terjesztését.

Ma *Fekete* elnök bemutatta az uj, felsőbb véleményt, mely azt állitja, hogy mégis *halva született* a gyermek s a vádlottnőnek van igaza.

Rögtön ezután érdekes jelenet következett. *Darula* Anna, a ki nem tud magyarul s nem értette a felolvasott irást, tótul szólani kezd:

— Nagyságos biró ur! Nem hagy nyugtot a lelkiismeretem . . .

— No, mi a baja, fiam? — Kérdi dr. Fekete Gyula elnök.

— Megvallom, *én öltem meg azt a kicsit*, rögtön a szülése után.

— Es ugy-e élt?

— Élt a szegény.

— Honnan tudja?

— Hát *hallottam a sirását* . . .

A törvényszék erre Darula Annát, figyelemmel azokra az enyhitő körülményekre, melyeket dr. *Fried* Vilmos védő felsorolt, ismét *nyolcz hónapi* börtönre itélte. Gyermekölés büntette czimén szabták ki ezt a büntetést, a melyből hatodfél hónapot még kitöltöttnek is tekintenek. Az elitélt leány megnyugodott.

MULATSÁGOK.

— **Álarczos bál.** A «Gyermek Otthon» e hó 20-iki álarczos báljára nagy érdeklődés mutatkozik, miután a bált hangverseny előzi meg, melyen a szereplők álarczban és jelmezben lépnek fel. A jótékony czélra való tekintetből több müvésznő és müvész fog az álarczos hangversenyen közremüködni.

— **A vidéki hirlapirók szövetsége** a farsang hátralevő részén Győrött, Pécsett, Szombathelyen és Kolozsváron rendeznek müvészestélyeket, a szövetség alapja javára.

— **Az Amphiesis felnőtt szegényeket felruházó egyesület** elite bálja iránt, melyet e hó 24-én tartanak meg, nagy érdeklődés nyilvánul. A bált hangverseny előzi meg, a mely a szezon egyik érdekes eseménye lesz. Eddig megigérték közremüködésüket *Hegyi* Aranka, *Szilágyi* Arabella, *Raskó* Géza, *Szabados* Béla stb. A hölgyeket a rendezőség igen csinos meglepetésben részesiti.

— **A hentesek bálja.** A budapesti hentes iparosok ma este tartották meg a Vigadó összes termeiben a báljukat. Ez volt az első eset, hogy a hentesbál kiköltözött a VI—VII. ker. körből, de meg is látszott, mert a terem csak félig telt meg. A bálanya Pórszász Gyuláné volt. A hölgyek nagyon izléses tánczrendet kaptak, mely egy kettős lengő bárdból állt s annak két kése közt volt a tánczrend-album. A bálon *Márkus* József polgármester, *Haberhauer* másodalpolgármester, *Vaszilievics* tanácsos stb. volt jelen. Ott voltak:

Leányok: Elbl Teréz, Biglbauer Anna, Vödrös Katalin, Schoblhercz Czeczilia, Srandstadter Laura, Fond Gizella, Fond Julia, Dvoracsek Teréz, Fried Agota, Horbaucsik Erzsike, Horbaucsik Ilona, Mah Amália, Lang Aranka, Ehrlich Anna, Salamon Teréz, Szikora Mariska, Kozalik Róza, Hódossy Kis Klára, Neugebauer Viktória, Váry Erzsébet, Winkler Gizella, Grünvald Gizella, Zaoral Margit, Milosevits Mariska, Techert Irma, Kutschera Irén, Figyelmessy Katalin, Stepanek Etelka, Fischer Juliska, Doleschal Emilia, Csurik Anna, Elzásser Ilona, Német Mariska, Vascsik Róza, Schnitzer Teréz, Szlabenszki Mariska, Kostyánszky Janka, Ozsoda Anna, Mikey Karolin, Kark Erzsébet, Kark Irma, Balázs Ilon, Hartmann Lujza, Géczy Vilma, Luria Gabriella, Csokány Erzsike és Csokány Juliska (Komárom), Haasz Ilona, Répás Kornélia, Szokoly Róza, Brandstädter Laura, Pórszász Karola, Meduna Gizella, Hegedüs Ottika, Laczkovics Karolin, Lázár Mariska, Gyarmati Ninuska, Csillag Emilia.

Asszonyok: Schultz Józsefné, Muzsik Antalné, Hümpfner Antalné, Varga Zsigmondné, Sárközy Istvánné, Feszely Béláné, Hartán Róbertné, Pecz Józsefné, Hermann Józsefné, ifj. Schweiger Józsefné, Bradstädter Dávidné, Sötiz Sándorné, Jurita Ferenczné, Freisz Sándorné, Dobcsa Józsefné, Zilay Béláné, Tóth Andrásné, Glasz Vilmosné, Hudacsek Józsefné, Dvoracsek Ferenczné, Waltz Rezsőné, Lang Józsefné, Plahy Antalné, Weinberger Mórné, Krizsán Andrásné, Pollák Mihályné, Szepesi Lőrinczné, Feund Ferenczné, Szamek Ferenczné, Dosztál Venczelné, Mózer Károlyné, Reich Manóné, Ekkert Lipótné, id. Schweiger Józsefné, Schwortozky Gáspárné, Milasevits Endréné, Lermann Józsefné, Mészáros Jánosné, Figyelmessy Antalné, Lindtner Károlyné, Dvoratsek Antalné, Winkler Antalné, Stefanek Ferenczné, Ney Samuné, Fischer Hermanné, Polacsek Jakabné, Besenyey Gézáné, Gyarmati Miklósné, Mukossovits Istvánné, Brauch Vilmosné, Bengyel Károlyné, Amon Mihályné, Schartner Ignáczné, Takács Andrásné, Hrisz Miksáné, Koch Károlyné, özv. Horváth Péterné, Jeszenszky Gézáné, Feith Józsefné, Balázs Gyuláné, Holéczy Józsefné, Schilhardt Károlyné, Kodadek Tamásné, Sléger Károlyné, Schulek Sándorné, Preiszer Endréné, Popovits Miklósné, Duláeska Györgyné, Koulne Károlyné, Váczy Józsefné (Komárom), Pollacsek Jónásné, Klein Lipótné, Babos Pálné, Keiblinger Károlyné, Kovács Vinczéné, Porszász Gyuláné, Bittner Jánosné, Kertész Józsefné, Roza Györgyné, Beck Jánosné, Brauch Károlyné, Seidl Venczelné, Haringás Jánosné, Kericz Ferenczné, Hering Tivadarné, Lázár Istvánné, Gyarmati Vinczéné, Féja Jánosné.

— **A szoba- és czimerfestők** stb. iparosok bálja ma este volt a VI—VII. ker. körben, mely ugy anyagilag, mint erkölcsileg nagyon sikerült. A megjelentek közül igen sokan felülfizettek, mert a bál a segélyalap javára tartatott, s maga *May* Ferencz 150 frttal fizette tul a belépő jegyet. A tánczrend kis festékes plédobozra erősitett könyvecske volt. A kis pléhdoboz illatszerrel volt tele. Jelen voltak:

Leányok: Ruszterveil Etti, Schlesinger Gizella, Berg Vilma, Sperl Margit, Sperl Hermina, Klesznicz Irma, Weisz Emma, Klein Róza, Wolmuth Kornélia, Grün Aranka, Steinicz Berta, Ernyei Franciska, Küders Aranka, Lossel Henriette, Szénási Ilon, Szénási Pepike, Ádám Szidónia, Ádám Regina, Eihl Jozefina, Trethani Borbála, Végh Ilona, Binder Matild, Widecker Róza, Hoffmann Ilona.

Asszonyok: May Ferenczné, Lüders Henrikné, Orasovszky Henrikné, Schimann Jánosné, Haase Jánosné, özv. Lakner Józsefné, Korn Mária, Korn Leonóra, Krausz Illésné, Mandl Adolfné, Zimmermann Bernátné, Zimmermann Mórné, Berg Ferenczné, Engländer Miksáné, Géberth Jánosné, Klemm Istvánné, Wohlmuth Gusztávné, Klein Lipótné, Ernyey Manóné, Steiner Adolfné, Spinner Lajosné, Ádám Zsigmondné, Homonay Istvánné, özv. Gottlieb Vilmosné, Végh Jánosné, Vásárhelyi Jánosné, Steiner Adolfné, Dunay Jánosné, Méner Benedekné, Weichmann Árpádné, Ditz Ferenczné, Wiederker Lajosné, Wiegmann Frigyesné.

GYÁSZROVAT.

Mitterwurzer temetése. Tegnap délelőtt tizenegykor érkezett a Mitterwurzer holtteste Gothába, a hol elégetik. A koporsót tömérdek gyönyörü koszoru diszití, köztük a gothai udvari szinház pompás babérkoszoruja. Mitterwurzer már évek előtt kifejezte azt az óhajtását, hogy halála után testét elégessék.

A hivatalos lapból.

Kinevezések. A pénzügyminiszter *Ember* Béla m. kir. pénzügyi fogalmazót a nagybecskereki pénzügyigazgatósághoz pénzügyi segédtitkárrá végleges minőségben kinevezte. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Láng* Dalma nagy-teremi állami elemi iskolai tanitónőt a pereceseni állami elemi iskolához helyezte át, az ilykép megüresedett nagy-teremi állami elemi iskolához pedig özv. *Zsarnóczay* Lászlóné szül. Schaller Mária okleveles tanitónőt, — *Szavkovics* Szvetozár okleveles tanitónőt a langenfeldi községi elemi iskolához egyelőre ideiglenes minőségü rendes tanitóvá, *Predics* Pravdolyubb okleveles tanitót a számosi községi elemi népiskolához egyelőre ideiglenes minőségü tanitóvá, *Vlazsik* Pál okleveles tanitót a révaujfalusi községi elemi népiskolához egyelőre ideiglenes minőségü tanitóvá, — az igazságügyminiszter *Juhász* Lajos kassai kir. törvényszéki irnokot a kassai kir. törvényszékhez irodatisztté, *Zékány* Lajos huszti kir. járásbirósági dijnokot a técsői kir. járásbirósághoz irnokká nevezte ki.

Anyakönyvvezetés. A belügyminiszter Somogy vármegyében a karádi anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezetővé *Kovács* Imre községi jegyzőt, továbbá anyakönyvvezető-helyettesekké a boglári anyakönyvi kerületbe *Szabó* Mihály községi elöljárót, a szabásiba *Nagy* Lajos ev. ref. tanitót, végre a rinya-szent-királyiba *Zinger* Ferencz körjegyzőt, — Gömör és Kishont vármegyében a nagyszabosi anyakönyvi kerületbe *Fodor* Elemér helyettes-segédjegyzőt a születések és halálesetek anyakönyvezésére szoritkozó hatáskörrel anyakönyvvezető-helyettessé kinevezte.

Névmagyarositások. *Reich* Károly magyar államvasuti hivatalnok budapesti lakos vezetéknevének «Rejtő»-re, — *Abeles* Artur és Abeles Béla budapesti illetőségü ugyanottani lakosok vezetéknevének «Abonyi»-ra, — *Mattausch* Tivadar magyar államvasuti segédmérnök budapesti lakos vezetéknevének «Meszléri»-re, — *Ballek* János brezai illetőségü budapesti lakos vezetéknevének «Balog»-ra. — kiskoru *Stern* Andor nagybajomi illetőségü budapesti lakos vezetéknevének «Sarkadi»-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

TÁVIRATOK.

Bécs, február 18. A hivatalnokok leányai iskolaegyesülete javára tartott mai bálon megjelentek Lajos Győző főherczeg, gróf Goluchowszky közös külügyminiszter, Badeni osztrák miniszterelnök, báró Jósika, a király személye körüli miniszter, és hatóságok fejei.

Bécs, február 18. Ő felsége a királyné az 1898-ban, ő felsége a király uralkodói jubileuma alkalmából Bécsben rendezendő szakácsmüvészeti kiállitás fővédnökségét elfogadta.

Bécs, február 19. Több lapnak az a közleménye, hogy a „S. M. Kaiser Franz Joseph" nevü czirkálóhajó e hó 14-én Pólából Krétába távozott, tévedésen alapszik. Nevezett hajó utasitás szerint a jelzett napon Khinába való misszió-utját kezdte meg és mint legközelebbi kikötőt Port-Saidot fogja érinteni.

Róma, február 18. Ma az osztrák-magyar nagykövetségen fényes bál volt, melyen a királyi pár, az udvari kiséret, Rudini miniszterelnök a kabinet tagjaival, a főbb állami méltóságok, a diplomacziai kar, a római előkelő világ és számos előkelő idegen volt jelen.

Pétervár, február 18. Ideérkezett megbizható hirek szerint Afganisztán ment a pestistől. Orosz orvosokat egyelőre nem küldenek Perzsiába. Sakovszkoj herczeg tengernagy, a ki a pestis elleni intézkedések keresztülvitelével bizatott meg, ma a Fekete tenger partvidékére utazik.

Páris, február 18. A „Temps" a francziák egy részének rakonczátlan, szentimentális filhellénizmusát korholva, azt mondja, hogy minden komoly és egyenes gondolkozásu embernek kötelessége, hogy támogassa az európai diplomacziát, melynek müködése a háboruskodás beláthatlan sajnos következményeit akadalyozza meg és a helyes megoldásra törekszik.

Páris, február 18. A „Quartier latine"-ben a diákság közt fölhivást köröznek, hogy a diákok a Kréta megszerzésére alakuló önkéntesek közé soroztassák magukat.

Belgrád, február 18. Sándor királynak Szófiába való utazására márczius elseje van kitüzve. A király három napig marad Szófiában és a negyedik nap estéjén tér vissza Belgrádba.

Berlin, február 18. A Norddeutsche Allgem. Zeitung *Wolcox* északamerikai szenátornak herczeg Hohenlohe birodalmi kanczellárnál tett látogatására és több lap által erre vonatkozólag hangoztatott következtetéseire azt a megjegyzést teszi, hogy az ő értesülése szerint ez csak udvariassági látogatás volt.

Bukarest, február 18. Aurélián miniszterelnököt a király tegnap kihallgatáson fogadta. Aurélián a király előtt kifejtette azon okokat, melyek mulhatatlanul szükségessé teszik a kabinetben eszközlendő személyváltozást s a miniszterválság ennélfogva elkerülhetetlen. Sturdza hivei azt követeltek, hogy a kabinetben 48 óra alatt változások történjenek és hogy tevékenyebb elemekről gondoskodjanak, mert a parlament jelenlegi meddősége az egész pártot pellengérre állitja. Sturdza barátai azt állitják, hogy sikerülni fog nekik az egész Aurélián-kabinetet megbuktatni, hogy azután Sturdza vegye át a miniszterium alakitását. A jelenlegi miniszterek közül Sturdza csakis Cantacuzinót tartaná meg.

Cadix, február 18. Az „Asturiai herczegnő" nevü gőzösön egy kazán felállitása alkalmával egy gép eltörött. Több *ember meghalt*, hárman a tengerbe haltak és 17-en, köztük két mérnök, megsérültek.

Bombay, február 18. A pestis kitörése óta a hivatalos jelentés 6853 megbetegedés és 5447 halálozás fordult elő. Ebből a mult hétre 893 megbetegedés és 866 halálozás esik. E hó 14-ig az elnökség egész területén 9911 megbetegedés és 8006 halálozás fordult elő. A járvány mindinkább az ország belseje felé terjed.

A közönség köréből.

Hölgyeinket a természet igen szép és csinos, de a zord időjárás és a naphév iránt igen érzékeny arczszinnel áldotta meg. **Hőpörsenés, szeplő, börvörösség** stb. ellen legjobb a **Simon-féle crême, rizspor és szappan** mindennapi használata, mely össze nem tévesztendő más hasonló crême-mel.

Kapható a feltalálónál: **J. Simon**, 13. rue Grange Batelière, Paris, valamint az egész világon minden gyógyszer, illatszer és pipera-áru üzletben. 29991

KÖZGAZDASÁG.

Berlin, február 18. A *birodalmi bank* központi bizottságának mai ülésében elfogadták az 1896-iki üzletévről szóló jelentést és az osztalékot, melyet még a birodalmi kanczellárnak jóvá kell hagyni, megállapitották. A bankkamatláb megváltoztatását ez idő szerint nem tartották opportunusnak.

Newyork, febr. 18. *Buza* februárra 82¼, márcziusra 82¾, májusra 81, *Tengeri* májusra 29⅝.

Chikágó, febr. 18. *Buza* májusra 75¼. *Tengeri* májusra 23.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

⁂ **Az alföldi agrárszoczializmus.** *Jeszenszky* Ignácz, nagy-kikindai ev. lelkész érdekes és aktuális előadást tartott az alföldi agrárszoczializmusról. Az előadó ugy fogja fel az alföldi agrárszoczializmust, mint a társadalom alsó rétegében a fajfentartás és fejlesztés munkájában nem érvényesülő erők mozgalmát. Igyekezzünk elháritani azokat az akadályokat, a melyek az életképes erők szabad érvényesülését gátolják, s ne engedjük, hogy a tömeg maga támadjon a korlátok ellen, a melyek között nem érvényesülhet. Ez a rendbontás utja, amaz pedig a tervszerü nemzeti munkáé, a melyben állam és társadalom egymást támogatva dolgozik.

A néptömeg érvényesülését akadályozza a mezőgazdálkodási rendszer egyoldalusága, mely nem nyujt változatos kereseti forrást s a főmunkaidejét az aratásra koncentrálja s az év legnagyobb részén a munkásosztályt nem foglalkoztatja. Uj kereseti források megujitását akadályozza a paraszt s nagyrészt az uri birtokos osztály egyoldalu szerzési vágya, a mely minden tőkéjét földbérletekbe és vásárlásokba fekteti, a helyett, hogy a meglevőt magán vagy szövetkezeti uton mezőgazdasággal kapcsolatos ipari vállalatokra forditaná s ezzel uj kereseti és jövedelmi forrásokat nyitna. A nyerstermények feldolgozásából és közvetitéséből eredő hasznokat kiengedi kezéből. A háziipart elfelejtette s külföldi gyártmánynyal pótolja. A magyar nép boldogulásának nagy akadálya, hogy szerzési hajlamaival nincs arányban terjeszkedési képessége. Tulteng az alföldön a helyett, hogy önkéntes településsel kivonulna a déli nemzetiségi területekre, a hol könnyebben szerezhetne. A nép terjeszkedését elő kell mozditani okszerü telepitésekkel a tulnépes helyekről. A telepitésekre nézve az eddigitől eltérő uj telepitési rendszert ajánl. A telepesek között megkülönbözteti a telkes és kertes telepeseket. Amazokat az alföldi kisbirtok elaprózásának akadályozására a kisgazdák uj sarjaiból, a kerti telepeseket pedig a napszámos osztályból kivánja vegyesen egy-egy telepen. E kerti telepesek a kertészet által nyernének uj foglalkozási tért és keresetforrást. A munkáselem józanabb részének szervezését az értelmi osztály vegye kezébe s ezek keretében oldja meg a munkásbiztositás, segélyezés, munkaközvetités stb. kérdéseit. Nagy suly fektetendő a falusi népoktatás teljes reformjára, a mely a földmivelő nép létérdekeit veszi első sorban figyelembe. A nép öregjeit, a csökönyös tömeget át nem gyurhatjuk; egy uj generácziót kell nevelni a népiskolától kezdve, uj gazdasági nézetekkel és ambicziókkal. Elsőrendü feladat az Alföldről önként történt településeket megerősitenünk, a régi tengődő telepeket lábra állitani, hogy az exponált helyeken nemzeti feladataiknak is megfelelhessenek.

⁂ **Az Első cs. kir. szab. Duna-gőzhajózási társaság** közli, hogy az árufelvételt Bécsben (Korneuburgban meg Nussdorfban) és az ezeken alul fekvő állomásokon bezárólag Orsováig — beleértve a Tisza, Dráva és Béga állomásait (a Száva-forgalom már megnyilt) — valamint az ezen folyamszakaszokról az Orsován alul fekvő, orosz és a levantei állomások felé megnyitotta. Az áruszállitás Bécsből Belgrádba és a Száva-állomásokra f. hó 23-án (Budapestről f. hó 24-én) és a Zimonyon alul fekvő állomásokra bezárólag Galaczig, Oroszországba és a Levantéba f. hó 24-én (Budapestről f. hó 25-én) kezdődik. Az áruszállitás megnyitása a regensburg—bécsi vonalon, valamint ezen vonal és a Bécsen alul fekvő állomások között, továbbá az orsova—galaczi belforgalomban és az Orsován aluli állomásoknak a többi állomásokkal való forgalmában külön fog közzététetni.

⁂ **Fiume vasuti és hajóforgalma.** A fiumei állomás áruforgalma január hóban ugy a behozatalban, mint a kivitelben kedvezően alakult és mintegy 10%-al meghaladta a mult év hasonló havi forgalmát. Vasuton feladatott ugyanis összesen 28.039 tonna különböző áru (tavaly 26.673 tonna), mely mennyiség között az első helyet a bor (nagyobbára Olaszországból) foglalja el, mely czikkből 10.574 tonna, tehát több mint 1000 kocsirakomány került feladásra (az előző év hason havában csak 715); következik a finomitott kőolaj feladása, 4815 tonna (tavaly 6552 tonna); a juta 3072 tonna (tavaly 2732 tonna) és a rizs 1870 tonnával (tavaly 1460). A Fiuméban vasuton érkezett áruk összes sulya volt január hóban 50.718 tonna (tavaly 47.650 tonna); emelkedett a liszt mennyisége, mely czikkből 9946 tonna érkezett kivitelre (tavaly 7579 tonna), továbbá érkezett donga 9822 tonna (tavaly 8803 tonna), czukor 8393 tonna (tavaly 6642 tonna), nyers kőolaj 3777 tonna (tavaly semmi), csökkent a gabona, melyből csak 1976 tonna volt az érkezés (tavaly 3746 tonna) és a haszonfa, a melyből érkezett 9060 tonna (tavaly 12.390 tonna). A végeredmény azonban még mindig teljesen kielégitőnek mondható annál is inkább, minthogy a tengeri érkezése, illetve elhajózása is elég jelentékeny volt; megfordult ugyanis a fiumei kikötőben — eltekintve a magyar-horvát és az Impresa Fiume-Venezia-Ancona rendes személyjáratokat fentartó gőzöseitől — január hóban 66 gőzhajó, ezek között volt Adria-hajó 17, egyéb magyar 1, Lloyd-hajó 18, angol 15, olasz 12, német 2 és norvég 1. Az Adria hajói hoztak 440 tonna szenet, 880 tonna narancsot, 2610 tonna bort és 530 tonna egyéb árut; elvittek 4720 tonna fát, 4180 tonna lisztet, 1170 tonna cserlét, 990 tonna üres hordót és 1050 tonna czukrot. A Lloyd hajói hoztak 210 tonna narancsot, 1850 tonna ként, 690 tonna bort, 770 tonna juttát, 180 tonna kávét, 760 tonna dohányt, 120 tonna valoneát és 230 tonna egyéb árut; elvittek pedig 4910 tonna fát, 440 tonna szenet, 800 tonna czukrot, 650 tonna lisztet és 740 tonna árpát.

⁂ **A kocsihasználati egyezmény módositása.** A német vasut-egyletben részes vasutak kölcsönös kocsihasználati egyezményét a mult évi julius hó folyamán Berlinben tartott konferenczián módositották. A módositott uj szöveg folyó évi április hó 1-én lép hatályba. Szükséges ennélfogva, hogy az osztrák és a magyar vasutak közt e tárgyban fennálló pótegyezmény szövege az uj egyezménynyel összhangba hozassék. Szükséges ezenkivül, hogy az uj egyezmény VII. mellékletével összhangba hozzák azokat a szabályokat, a melyek a folyadékok szállitására berendezett tartánykocsiknak és a gabona, maláta stb. ömlesztett állapotban (alla rinfusa) való szállitására szolgáló kocsiknak kezelése iránt fennállanak. Mindezen kérdések az osztrák és a magyar vasutak közös igazgatói értekezletén fognak tárgyaltatni. A kereskedelemügyi miniszter felhatalmazta a hazai vasutak igazgatói értekezletének tagjait, hogy a felvetett kérdéseknek a közös igazgatói értekezleten való tárgyalásában, valamint a vonatkozó határozat meghozatalában részt vegyenek.

⁂ **Odesszai hajóforgalom.** Az Első cs. kir. szab. Duna-gőzhajózási társaság közli, hogy Regensburgtól kezdve a dunai állomások és Odessza között az osztrák Lloyddal egyetemben a f. évben is közvetlen forgalmat tart fenn. E forgalomban Galacz és Odessza közt a f. évben egy külön gőzös fog közlekedni, a mi által gyors alkalom nyilik az Odesszába és Odesszából való szállitásokra. A társulat továbbá közli, hogy a gyors- és teheráru-forgalomra nézve az 1891. évi hajózás kezdetétől érvényes általános dijszabási határozmányok és dijszabásoknak a f. évi hajózás kezdetétől érvényes XII. pótlékában az Első cs. kir. szab. Duna-gőzhajózási társaság állomásai és az osztrák Lloyd fekete tengeri és levantei állomásai közt való forgalomra nézve a f. évi hajózás kezdetétől fogva egy uj, IV. sz. külön dijszabás lép életbe, a mely bizonyos czikkeknek Odesszába irányuló forgalma tekintetében különösen mérsékelt dijtételeket tartalmaz. Ezt a dijszabást a társulat igazgatósága ingyen és dijmentesen küldi meg az érdeklődőknek.

GAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

* **Gazdasági főiskola.** A földmivelésügyi miniszter az ez idei költségvetésbe 8000 forintot vesz fel egy Budapesten létesitendő gazdasági főiskola személyi és dologi kiadásaira. A főiskola agráregyetem lesz, a tudományegyetemtől teljesen elkülönitett intézményképpen s nem ugy, mint tervbe volt véve, hogy a tudományegyetemen lesznek agrárprofesszorok. *Darányi* Ignácz földmivelésügyi miniszter, mint az Agrár Értesitő jelenti, e kérdésben ankétet fog egybehivni, a mint a földmivelésügyi költségvetési vita végére kilátásba helyezett ankétek befejeződnek s a kérdésben tett előtanulmányok a miniszterium kebelében eredményre vezetnek. Az ankét nyomán az intézet felállitásának előmunkálatát még ez évben meg akarja tétetni a földmivelésügyi kormány.

* **Rutén gazdák felsegitése.** A felvidéki rutén gazdák felsegitésére alakult bizottság e hó 20-án ülést tart, melyen a kérdésben készitendő memorandumok tartalmát fogják megállapitani. A bizottság a miniszterelnökhöz egy általános emlékiratot intéz s valamennyi érdekelt szakminiszterhez külön-külön emlékirattal fog fordulni. A kivánt intézkedések a következőkben foglalhatók össze: a ruténeknek szövetkezetekbe való szervezése főleg hitelszerzés czéljából; állami marha és baromfikiosztás részletfizetésre; talajjavitás és rétöntözés az agrárius termelés intenzivebbé tétele végett; a határnak csendőrökkel való ellenőrzése abból a czélból, hogy ugy a rutének, mint a köztük élő zsidók megvédessenek a vagyontalan galicziai zsidók bevándorlása ellen; a kereset és vagyon nélkül való zsidó családoknak ipari munkával való ellátása, illetve áttelepitése.

* **Mezőgazdasági muzeum.** Az Agrár Értesitő jelenti, hogy a földmivelésügyi miniszternek a város átengedte a kiállitási történelmi csarnok helyiségeit, a hol a mezőgazdasági muzeumot már most kezdik berendezni. A muzeum a millenniumi kiállitás mezőgazdasági csoportjának csaknem minden objektumát megkapta s ezen kivül itt fogják elhelyezni a selyemtermelési csoport és a vizi osztály anyagát is. A muzeum a terv szerint már tavaszszal megnyilik s belépő dij nélkül lesz a gazdaközönség és az érdeklődők rendelkezésére. A földmivelésügyi miniszter gondoskodik kimeritő magyarázatos katalogusok szerkesztéséről s arról is, hogy az egyes tárgyak feliratokkal láttassanak el. Az üdvös intézmény megvalósitására a jelen évi költségvetésbe 20.000 frt van fölvéve.

* **Agrár kölcsönök.** E hó 18-án tartotta a földmivelésügyi miniszter által kinevezett, agrárkölcsönöket engedélyező országos bizottság harmadik ülését Bedő Albert elnöklése mellett. Az ülés tárgya a beérkezett kölcsönkérvények elintézése volt. Az agrárbank a bizottság engedélyezésére eddigelé körülbelül egy millió forint kölcsönt utalványozott ki.

IPARÜGYEK.

— **Az iparmuzeum** ujból való felállitása iránt, mely az ezredéves országos kiállitás alkalmából szünetelt, a kereskedelmi miniszter utasitása folytán a szükséges lépéseket már megtették. A muzeum igazgatója felhivta az iparosokat, hogy bocsássanak rendelkezésére kiállitandó tárgyakat és mintákat, melyek tovább is az iparcsarnokban lesznek kiállitva.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **A buza árhullámzása.** Havonkint legalább egyszer összehasonlitást tesz a franczia földmivelésügyi miniszter a buzaárak — árhullámzásával s kikutatja, hol, mely piaczok azok, a melyek a legmagasabb árakat feltüntetik. Ezuttal az összeállitás február hó 5-ére vonatkozik s konstatálva van benne, hogy az európai és amerikai főbb piaczok ármozgalma között Páris magaslik ki, mint a mely piaczon jalentékenyebb volt az árjegyzés, mint akár Németországban (Berlinben, a hol a mult január hó közepén a buza árjegyzése magasabb volt). A párisi piaczon 4—5 frankkal magasabban jegyzik a buza árát, mint Bécs vagy Budapesten; 6—8·75 frankkal, mint Amerikában. A franczia buzavám 7 frank, a német 4·37 frank, az osztrák 3·75 frank, az amerikai pedig 4·89 frank. Belgium és Anglia nem alkalmaznak vámot a buzabevitelnél. Magyar értékü pénzben kifejezve a főbb buzapiaczokon a buzaár igy alakult:

	február hó 5-én	Különbség Páris javára
Páris	11·30	
Berlin	11·02	— 0·28
Bécs	9·15	— 2·15
Budapest	8·40	— 2·90
London	9·00	— 2·30
Brüsszel	9·68	— 2·62
New-York	8·20	— 3·70
Chicago	6·93	— 4·37

A buzaárak tehát Párisban és Berlinben meglehetős magasak, de már Magyarországon a londoni áraknál jóval alacsonyabbak. A különbséget minden kétségen kivül az itteni rossz gabonaüzlet idézte elő; az ugyanis már régen, 1891 óta talán nem is fordult elő, hogy Londonnak aránylag magasabb árjegyzése lett volna, mint Budapestnek.

** **Szokványsuly a bécsi gabonatőzsdén.** A bécsi gabonatőzsde tanácsa legutóbbi teljes ülésén azt a határozatot hozta, hogy a szokványgabona minimális effektivsulyát felemeli. E határozat értelmében 1897. november 1-től kezdve az a minimális suly, a melynek alapján bécsi szokvány szerint gabonát lehet szállitani, a következőképen állapittatott meg:

Buza	76	kilogram hektoliterenkint
Rozs	70½	« «
Árpa	60	« «
Zab	40	« «
Köles	72	« «

Eddig a buza szokványsulya a bécsi gabonatőzsdén 75½ kilogramm volt, a rozsé 69½ kilogramm. A szokványsuly felemelése a mezőgazdák kivánságára történt és eziránt *Leinkauf*, a bécsi gabonatőzsde titkára a tőzsde-ánketen tett kötelező igéretet. Nálunk is egyik régi és fontos kivánsága az agráriusoknak, hogy a gabona, különösen a buza szokványsulya felemeltessék.

** **A fővárosi 4%-os kölcsön tőzsdei jegyzése.** A tőzsdetanács elrendelte, hogy a Budapest székes főváros által fölvenni elhatározott 100 millió korona névértékü kölcsön, mely 4%-al kamatozik, az 1896. évi XVII. t.-cz. szerint bélyeg- és adómentes 20.000 darab 200 koronás, 10.000 darab 1000 koronás, 25.000 drb 2000 koronás, 5200 drb 5000 koronás és 1000 darab 10.000 koronás részkötvényekben kerül kibocsájtásra s mely részkötvények félévi, minden év márczius 1-én és szeptember 1-én lejáró 40 kamatszelvény és a szelvények ujabb sorozatára és uj szelvényutalványra szóló utalványnyal látvák el, a tőzsde hivatalos árjegyzőlapjában ez év február hó 18-ik napjától kezdődőleg ezen czim alatt: «Budapest székes-főváros 4%-os adómentes kölcsön» jegyeztessék. Megjegyeztetik, hogy ezen 100 millió koronás kölcsönből Budapest székes-főváros közönsége egyelőre 30 millió korona névértékü összeget bocsájt ki, 6000 darab 200 koronás, 3000 darab 1000 koronás, 7500 darab 2000 koronás, 1560 darab 5000 koronás és 300 drb 10.000 koronás czimletekben, mely czimletek 1897. évi márczius hó 1. napján kerülnek forgalomba. Megjelenési határnap gyanánt ez év márczius havának 5-ik napja tüzetik ki.

** **Bankkimutatások.** Az *osztrák-magyar bank* február 15-iki és ma megjelent kimutatása szerint a kölcsönüzlet február második hetében ujabbi 21,473.112 frttal apadt, a mennyiben a váltóleszámitolási üzletben 20,903.262 és a lombard-üzletben 569.850 frttal haladták meg a visszafizetések az uj benyujtásokat. A bankjegyforgalom azonban csak 15,960.200 frttal apadt, noha a girobetétekből is 3,141.528 frtot vettek ki, mert a bank az egyéb követelések rovatának növelésére megint 4,299.352 frtot forditott és 1,352.162 frtért államjegyeket bocsátott forgalomba. Az érczkészlet 187.763 frttal apadt, a mennyiben az aranykészlet 1,040.399 és az ezüstkészlet 255.864 frttal növekedett, ellenben a devise-készlet 1,484.036 frttal apadt. A bank az érczkészlet és az államjegy-állomány alapján jogositva volna 948,957.000 frtnyi bankjegyet kibocsátani, miután azonban a bankjegyforgalom jelenleg csak 583,829.000 frt, a banknak van még 365,324.000 frtnyi tartaléka, a miből 293,428.000 forint adóköteles és 71,700.000 frt adómentes és igy az adómentes bankjegytartalék február 7-ike óta 14,422.000 frttal növekedett. A bankkimutatás főbb tételei, összehasonlitva a tavalyi és tavalyelőtti megfelelő tételekkel, a következők voltak február 15-én:

	1895	1896	1897
	millió forintokban		
érczkészlet aranyban	174·1	254·—	322·8
« ezüstben	137·3	127·1	126·6
váltótárcza	125·8	144·8	137·4
lombardelőleg	26·6	31·7	23·9
bankjegyforgalom	456·0	539·8	583·8
adómentes bankjegytartalék	62·5	50·3	71·7

A *német birodalmi bank* is ma teszi közzé február 15-ikéről szóló heti kimutatását, mely — mint Berlinből táviratilag jelentik — a következő: *Aktivák*: érczkészlet kurráns német pénzben, aranyban, vagy külföldi pénzekben fontját 1392 márkával számitva 907,866.000 (+ 22,180.000) márka, birodalmi pénztári jegyek 23,325.000 (+ 1,669.000) márka, egyéb bankjegyek 14,279.000 (+ 2,319.000) márka, váltók 514.157.000 (— 41,593.000) márka, lombardkövetelések 99,752.000 (+ 7,780.000) márka, értékpapirok 5,234.000 (— 255.000) márka, egyéb aktivák 58.946.000 (— 2,857.000) márka. *Passzivák*: Alaptőke 120,000.000 márka, tartalékalapok 30.000.000 márka, bankjegyforgalom 973,009.000 (— 36,950.000) márka, egyéb naponta esedékes kötelezettségek 470,018.000 (+ 25,967.000) márka, egyéb passzivák 30,532.000 (+ 226.000) márka.

** **A Pesti hengermalom-társaság** zárszámadása 1896. deczember 31-ével a következő: *Vagyon*: Malom-számla 294,919·37 frt, lakóház-számla 37.985 frt, törlesztési számla-egyenleg 1895. évből 180,928·40 frt, levonva az 1896. évi javadalmazást 50.000 frtot, — 130,928·40 frt, szerek számlája 12,081·02 frt, anyagszámla 14,087·51 frt, szén-számla 1,487·64 frt, zsákszámla 49,884·86 frt, zsákkészitési számla 2,751·42 frt, gabonakészlet és őrleménykészlet a bizományraktárakkal együtt 990,695·34 frt, biztositási számla 48,874·29 frt, váltóbeli követeléseink a Váczi hengermalom részvénytársaság irányában 396.000 frt, pénztár-számla 20,475·04 frt, utánvételek számlája 3,069·69 frt, értékpapir-számla 55,698·03 frt, váltó-számla 2718·11 frt, bankbeli követelések 282,742·52 frt, különféle adósok 795,416·28 frt, összeg 3.139,814·52 frt. — *Teher*: Részvény-számla 800.000 frt, tartalékalap 200.729 frt, óvadék-számla 13,373·42 frt, munkás betegsegélyző pénztár 6000 frt, munkás segélyalap 10.000 frt, Burchard Konrád-alap 18.042·50 frt, osztalék-számla 716 frt, áttételi számla 7990 frt, a részvénytőke leszállitás számlája 1730 frt, elfogadvány-számla 1.510,203·41 frt, a Váczi hengermalom részvény-társaság által elfogadott intézményeink 396.000 frt, különféle hitelezők 96.521·72 frt, nyereség- és veszteség-számla: tiszta nyereség az 1896. évről 77,672·38 frt, hozzáadva a nyereségáthozatalt az 1895. évről 836·09 frt = 78,508·47 frt, összeg 3.139,814·52 forint.

** **A miskolczi kereskedelmi és iparkamara** február hó 16-án tartotta ez évi első ülését, *Radvány* István elnöklete alatt. Az elnöki jelentésből kiemeljük a következőket: A kamara mult évi tevékenységét főként a kiállitási ügyek vették igénybe. De számos közérdekü ügyben is fejtett ki munkálkodást; igy *a vidéki városok* szomszédos forgalmának megkönnyitése, az *iparfelügyelői* intézmény deczentralizácziója stb. érdekében. A mult év kimagasló eseménye a kamara palotájának felavatása. Ujabban intézkedés tétetett a helyi iparnak a közszállitásoknál való figyelembe vétele, kereskedő tanoncziskolák reviziója, kamarák portómentességi ügyében. *A magántisztviselők* sorsának biztositása érdekében akcziót indit a kamara, hogy a vállalatok alkalmazottaikat magán tisztviselők országos nyugdijegyesületénél biztosittassák. *A szegedi malmok* egyesületének beadványa élénk és beható vitára nyujtott alkalmat. A kamara évek óta sürgeti a vidéki malmoknak a fővárosokéival való dijszabási egyenlő elbánását. Ez ügyre vonatkozólag a kamara most is melegen támogatja a vidéki malmok érdekeit, de nem támogatja azt a kivánságot, hogy a *külföldi szén* behozatala megkönnyittessék, hanem a hazai barna szén bányászata érdekében a szállitási dijtételek messzemenő leszállitását kivánja, a mit a kereskedelmi miniszterium épen a kamara felterjesztésére már két év előtt kilátásba helyezett. — A *kisipari hitelszövetkezet* ügyében a kamara sulyt helyez a vidék nagyobb önállóságára s lehetőleg mellőzni kivánja az állami kamatmentes kölcsönt. — A kamara szintén fölir, hogy a *közszállitásoknál* a hazai ipar érdeke megvédessék annál inkább, mert Ausztriában, bár irott rendelet nélkül, szándékosan mellőzik és zaklatják a kevésbé versenyképes hazai ipart.

** **Vidéki részvényvállalatok mérlegei.** *Adonyi takarékpénztár*: részvénytőke 42.000 forint, tartalékok 18.558·48 forint, betét 208.896·11 frt, váltók 180.519·90 forint, összes vagyon 328.119·61 frt, nyereség 5272·44 forint, osztalék 6 forint = 8·57%. — *Alsó-lendvai takarékpénztár*: alaptőke 40.000 forint, tartalékok 52.000 forint, nyugdijtőke 10.000 frt, betétek 554.229·80 forint, váltók 339.490·69 forint, ebből visszleszámitolva 216.746 forint, kötvények 451.710·50 forint, összes vagyon 911.590·76 forint, nyereség 12,498·68 forint. — *Aszódi takarékpénztár*: alaptőke 100.000 forint, tartaléktőke 84.117·60 forint, betétek 722.057·08 forint, váltók 1,021.129·96 forint, ebből visszleszámitolva 264.339·54 forint, jelzálogkölcsönök 168.890·50 forint, összes vagyon 1,232.442·62 frt, nyereség 29.668·70 forint. — *Bajai kereskedelmi és iparbank*: részvénytőke 120.000 forint, tartalék 45.917 forint, nyugdijalap 13.750 forint, betétek 756.150·53 forint, váltók 829.450·72 forint, ebből visszleszámitolva 281.945·49 forint, előlegek 333.225·45 forint, összes vagyon 1,384 678·19 forint, nyereség 21.405·32 forint, osztalék 12 frt = 10%. — *Báttaszéki kerületi takarékpénztár*: részvénytőke 40.000 frt, tartalék 13.759·80 frt, betétek 328.099·38 frt, váltók 176.754·13 frt, összes vagyon 397.781·94 frt, nyereség 9355·73 frt. — *Bethleni takarékpénztár-részvénytársulat*: részvénytőke 24.000 forint, tartalék 33.770·42 forint, betétek 396.784·57 frt, váltók 461.382·46 frt, összes vagyon 542.226·11 frt, nyereség 10.525·89 frt, osztalék 8 frt = 20%. — *Dévaványai takarékpénztár-részvénytársaság*: alaptőke 60.000 frt, tartalék 32.000 frt, betétek 152.006·79 frt, váltók 400.928·50 frt, ebből visszleszámitolva 169.967 frt, összes vagyon 435.519·45 frt, nyereség 9851·62 frt. — *Dunaföldvári takarékpénztár-részvénytársaság*: alaptőke 40.000 frt, tartalék 13.928·71 frt, nyugdijalap 21.679·80 frt, betétek 630.307·42 frt, váltók 328.054·85 frt, jelzálogkölcsönök 113.977·25 frt, összes vagyon 724.345·71 forint, nyereség 6857·54 frt, osztalék 10 forint = 10%. — *Gyöngyösi takarék- és hitelintézet*: alaptőke 15.000 forint, tartalék 100.000 forint, betétek 857.189·40 forint, váltók 971.412·36 frt, ebből visszleszámitolva 214.193·49 frt, jelzálog-kölcsönök 242.545·62 frt, összes vagyon 1,362.239·19 frt, nyereség 27.412·38 frt, osztalék 15 frt = 15%. — *Gyöngyösi takarékpénztár-egyesület*: részvénytőke 80.000 frt, tartalékok 63.337·84 frt, betétek 823.213·70 frt, váltók 464.729·28 forint, jelzálog-kölcsönök 411.266 forint, összes vagyon 1,089.513·62 forint, nyereség 22·815·27 forint, osztalék 16 frt = 16%. — *Ipar- és kereskedelmi hitelintézet Vácz*: részvénytőke 70.000 forint, tartalékok 18.060 forint, betétek 524.727·77 frt, váltók 488.344·85 frt, ebből visszleszámitolva 66.110 frt, jelzálog-kölcsönök 169.909·38 frt, összes vagyon 701.767·17 frt, nyereség 13.130 frt. — *Mosonmegyei takarékpénztár Magyaróvárott*: részvénytőke 60.000 forint, tartalékok 147.900 forint, nyugdijtőke 53.934·32 forint, váltók 162.644 forint, jelzálog-kölcsönök 1,769.117·66 forint, értékpapirok 579.847 forint, összes vagyon 2,722.131·37 forint, nyereség 28.803·82 forint, osztalék 16 forint. — *Nagykunkarczagi takarékpénztár*: alaptőke 50.000 forint, tartaléktőke 46.351·32 frt, nyugdijalap 19.771·29 frt, betétek 641.179·97 forint, váltók 601·179 frt, jelzálog-kölcsön 107.725 frt, összes vagyon 788.784·59 frt, nyereség 11,199·35 forint, osztalék 8 frt = 16%. — *Nyirbátori takarékpénztár*: részvénytőke 65.000 frt, tartalék 36.559·79 forint, nyugdijalap 18.507·36 forint, betétek 253.374·26 forint, váltók 552.747 frt, ebből visszleszámitolva 195.645·24 forint, összes vagyon 580.434·47 forint, nyereség 9592·37 forint. — *Sárréti népbank-részvénytársaság B.-Ujfalu*: részvénytőke 100.000 forint, tartalékok 9784·93 forint, betétek 305.985·48 frt, váltók 580.524·79 forint, ebből visszleszámitolva 163.392·53 forint, összes vagyon 629.310·95 forint, nyereség 12.588·94 forint, osztalék 4 frt = frt 8%. — *Szabadkai takarékpénztár és népbank*: részvénytőke 100.000 forint, tartalékok 218.200 forint, nyugdijalap 36.101·51 forint, betétek 352.886·33 frt, váltók 1,566.116·78 forint, ebből visszleszámitolva 340.224 frt, jelzálogkölcsönök 1,175.145·67 forint, értékpapirok 526.862·25 frt, ebből zálogba adva 100.000 forint, összes vagyon 4,488.067·74 forint, nyereség 62.438·08 forint. — *Szászvárosi előlegegylet*: szövetkezeti részletek 78.511 forint, alap 51.550·51 forint, betétek 561·202·12 forint, váltó-előlegek 641.340.02 forint, értékpapirok 54,030·58 forint, összes vagyon 737.578·90 forint, nyereség 15.522·99 forint. — *Szeged-csongrádi takarékpénztár*: részvénytőke 250.000 forint, tartalékok 159.713·95 frt, nyugdijalap 74.487·53 frt, betétek 6,310.383·13 frt, váltók 1.877.777·51 frt, kölcsönök 3,258.672·62 forint, értékpapirok 1,465.326·17 frt, összes vagyon 6,932·000·39 frt, nyereség 79.832·19 frt. — *Székesfehérvári kereskedelmi bank*: részvénytőke 150.000 frt, tartalékok 116.182·52 frt, nyugdij lap 17.446 forint, betétek 1,375.979·41 forint, hitelezők 188.625·01 forint, adósok 1,177.405·91 frt, váltótárcza 486.058 frt, értékpapirok 171.085·50 frt, összes vagyon 1,902.734·40 frt, nyereség 24.406 frt, osztalék 18 frt. — *Székesfehérvári takarékpénztár*: részvénytőke 100.000 forint, tartalékok 188.966 frt, nyugdijalap 71.031·91 frt, záloglevél biztositéki alap 200.000 frt, betétek 5,343.264·72 frt, váltók 685.155·44 frt, jelzálogkölcsönök 3,723.824·50 forint, értékpapirok 782.517·66 frt, összes vagyon 6,891.325·29 frt, nyereség 71.929·70 frt, osztalék 60 frt = 60%. — *Verbói takarékpénztár*: befizetett részvénytőke 30.000 frt, tartalékok 32.289·38 frt, betétek 421.447·86 forint, váltók 338.437·13 frt, összes vagyon 592.669·74 forint, nyereség 9813·69 frt, osztalék 5 frt = 16⅔%.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Február 18. —

Gabonatőzsde.

A mai készáruüzletben folytatást nyert a tegnapi szilárd hangulat és meglehetős élénk forgalom mellett buza ismét magasabb árakon kelt el. Malmaink lassankint megkezdik a buzavásárlást és ezzel kapcsolatban jár az árak javulása, mert a hozatalok gyengék és a kinálat is tartózkodó. Elkelt mintegy 40.000 mmázsa *buza* 5 krral magasabb árakon. Nagy tételekben vették a makói, becsei, bánsági és raktártételeket, azonkivül egy nagy tétel szerbiai buza is került eladásra. A legmagasabb eladási ár 8.37½ frt volt 80 kilós tiszavidéki buzáért, mig a legalacsonyabban, 7.90 frton, 77·5 kilós bihari kelt el. *Rozs* szintén szilárdabb valamivel és az árak tartottan 6.45—6.55 frton jegyeztetnek. A forgalom azonban megfelelő kinálat hiányában gyenge volt. *Árpa* szilárd maradt, takarmányáruért 3.50—3.60 frtot, sörárpáért 6.80—8.— frtot fizettek helyben, vagy heli paritásban. *Zab* élénk kereslet mellett szilárd irányzatot követ, elkelt mintegy 700 mmázsa 5.85—6.27½ frton szin- és tisztaságnak megfelelően. *Tengeriben* szintén élénk a kereslet, fizettek azonnali szállitásra 3.50—3.60 frtot, márcziusra 3.70 frtot helybeli paritásban.

Hivatalosan a mai gabonatőzsdén a következő eladások jegyeztettek:

Buza. *Tiszavidéki*: 300 mm. 80 k. 8.37½ frton, 100 mm. 79·5 k. 8.25 frton, 400 mmázsa 79·5 k. 8.32 frton, 400 mm. 79·5 k. 8.37½ frton, 200 mm. 79 k. 8.30 forinton, 200 mm. 79 k. 8.30 forinton, 400 mm. 79 k. 8.27½ frton, 300 mm. 79 k. 8.27½ frton, 200 mm. 78 k. 8.15 forinton, 100 mm. 77·5 k. 8.10 frton, 100 mm. 77·4 k. 8.10 frton, mind három hónapra.

Pestvidéki: 200 mm. 80 k. 8.35 frton, 100 mm. 80 k. 8.25 forinton (sárga), 100 mmázsa 80 k. 8.27½ frton (sárga), 200 mm 79 k. 8.25 frton, 200 mm. 79 k. 8.20 frton, 100 mm. 79 k. 8.20 frtont 600 mm. 79 k. 8.25 frtón, mind három hónapra.

Békési: 1000 mm. 79·5 k. 8.25 forinton, három hónapra.

Becsei: 1800 mm. 76 k. 8.10 forinton, három hónapra.

Makói: 14000 mm. 79 k. 8.37½ forinton, három hónapra.

Tolnai: 1000 mm. 79·7 k. 8.20 forinton, három hónapra.

Bánáti: 1000 mm. 76 k. 7.95 forinton, három hónapra.

Bihari: 100 mm. 77·5 k. 7.90 forinton, három hónapra.

Felsőmagyarországi: 200 mm. 78 k. 8·10 frton, három hónapra.

Raktáráru: 500 mm. 75·5 k. 7.85 forinton, 1800 mm. 75 k. 7.92½ forinton, mind három hónapra.

Szerbiai: 4000 mm. 75 k. 7.05 frton tranzitó, három hónapra.

Zab: 100 mm. 6.27½ frton, 100 mm. 6.25 frton, 100 mm. 6.17½ frton, 200 mm. 6.10 forinton, 200 mm. 5.85 frton, készpénzen.

Hivatalos effektiv-árak:

					frtól frtig
Buza	bánsági	uj	76—81	klg.	7.76—8.35
—	tiszavidéki	uj	76—81	„	7.95—8.35
—	pestvidéki	uj	76—81	„	7.90—8.35
—	fehérm.	uj	76—81	„	7.90—8.25
—	bácskai	uj	76—81	„	8.—8.45
—	román	„	76——	„	—.——.—
—	szerb	„	76——	„	—.——.—
—	bolgár	„	...	„	—.——.—
Rozs	elsőrendű	uj	70—72	„	6.55—6.60
—	másod r.	„	...	„	6.45—6.50
Árpa	takarmány	„	60—62	„	4.30—4.60
—	égetni való	„	62—64	„	5.40—6.—
—	sörfőzdei	„	64—66	„	6.50—8.—
Zab		uj	39—41	„	5.90—6.35
Tengeri	bánsági	ó	—.—	„	3.55—3.60
—	másnemű	ó	—.—	„	3.40—3.50
Repcze	káposzta	uj	—.—	„	—.——.—
—	bánsági	„	—.—	„	—.——.—
Köles		ó	—.—	„	5.30—5.60

Határidőüzlet. A külföldi piaczokon ismét megjavult a gabonaüzlet irányzata, a newyorki tőzsdén buza ½—¾ centtel, tengeri ⅛ centtel javult. Chikágóban buza ⅝—¾, tengeri ⅛—¼ centtel emelkedett. Londonban pang az üzlet. Liverpoolban a buza ára ¼ pennyvel javult és a tengeri ára változatlan. Párisban nyugodt volt az üzlet. A mi piaczunkon a külföldi szilárdabb jelentések daczára csendes irányzatban nyilt meg a határidőüzlet forgalma, utóbb azonban ismét rohamos emelkedés állott be, mivel a készáruüzletben előfordult nagyobb eladások folytán a spekuláczió arbitrage-visszavásárlásokat eszközölt. A contremine is kilépett passziv magatartásából, lázasan kezdett fedezni, a mi még gyorsította az árak emelkedését. A forgalom különösen buzában és tengeriben igen élénk volt. — Köttetett:

Délelőtt.

Szokványbuza tavaszra mintegy 45.000 mm. 7.86, 7.85, 7.86, 7.87, 7.88, 7.89, 7.88 frton.
Szokványbuza május—juniusra mintegy 30.000 mm. 7.82, 7.81, 7.83, 7.84, 7.85, 7.84, 7.85 frton.
Szokványbuza őszre mintegy 18.000 mm. 7.41, 7.42, 7.43, 7.42 frton.
Szokványrozs tavaszra mintegy 5000 mm. 6.54, 6.56, 6.57 frton.
Tengeri május—juniusra mintegy 25.000 mm. 3.85, 3.86, 3.87, 3.86 forinton.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén kissé visszafejlődtek az árak, mert tulnyomó eladásokra az irányzat lanyha volt. A forgalom mérsékelten alakult. — Köttetett:
Szokványbuza tavaszra mintegy 20.000 mm. 7.90, 7.89, 7.88, 7.87 forinton.
Szokványbuza május—juniusra mintegy 18.000 mm. 7.87, 7.86, 7.85 frton.
Szokványrozs tavaszra mintegy 6000 mm. 6.58, 6.57 forinton.
Szokványzab tavaszra mintegy 5000 mm. 6.06, 6.07, 6.06 frton.

Déli 1 órakor hivatalosan záródnak:

Szokványbuza 1897. tavaszra	frt	7.88—7.89
Szokványbuza 1897. őszre	frt	7.42—7.42
Szokványbuza 1897 május—juniusra	frt	7.85—7.86
Szokványrozs tavaszra	frt	6.56—6.58
Tengeri 1897 május—juniusra	frt	3.85—3.87
Szokványzab tavaszra	frt	6.06—6.09
Káposztarepcze aug.—szeptemberre	frt	10.95—11.05

Délutáni forgalom.

A délutáni forgalomban szilárdabb külföldi jelentések, valamint a lanyha értéktőzsde igen kedvezően befolyásolták az üzletet, az árak élénk fedezési és véleményvásárlásokra lényegesen emelkedtek és a forgalom is rendkivül élénk volt. — Köttetett:
Szokványbuza tavaszra mintegy 50.000 mm. 7.90, 7.91, 7.92, 7.93, 7.94, 7.93 forinton.
Szokványbuza május—juniusra mintegy 30.000 mm. 7.86, 7.87, 7.88, 7.89, 7.90, 7.91, 7.90 forinton.
Szokványrozs tavaszra mintegy 15.000 mm. 6.60, 6.61, 6.62 forinton.
Tengeri május—juniusra mintegy 10.000 mm. 3.86, 3.87, 3.88 forinton.

Délután 4 óra 30 perczkor záródnak:

Szokványbuza 1897 tavaszra	frt	7.93—7.99
Szokványbuza 1897 május—juniusra	frt	7.90—7.91
Szokványbuza 1897 őszre	frt	7.42—7.44
Szokványrozs 1897 tavaszra	frt	6.61—6.62
Tengeri 1897. május—juniusra	frt	3.85—3.87
Szokványzab 1897 tavaszra	frt	6.06—6.07
Káposztarepcze 1897 aug.—szeptemberre	frt	11.——11.10

Terménytőzsde.

A terménytőzsdén zsiradékáruk, szilva és szilvaiz változatlan irány mellett üzlettelenek voltak.
Szesz nyersáru jegyez 14½—14¾ frtot.

Értéktőzsde.

A tőzsde irányzata teljesen a külpolitikai helyzet behatása alatt áll. Az üzlet első felében békésen hangzó hirek élénk forgalom mellett jelentékeny árelőnyhöz juttatták az üzérkedési értékeket. Később a hatalmak háborus készülődései s a német birodalmi bank elnökének azon kijelentésére, hogy a kamatlábat — a politikai helyzetre való tekintettel — nem tartja leszállithatónak, nyugtalanitották e spekuláocziót. Ujból megkezdődtek a realizálások, melyek 2 frttal lejebbszászállitották a spekuláczió tárgyát képező értékek árfolyamait. Magyar bankok változatlanok. A helyi piacz irányzata szilárd. Pénzintézetek és iparértékek kedveltebbek. Valuták és érczváltók előző ármagasságukon záródnak.

Előtőzsde.

A békés külpolitikai hirek, a hatalmak egyöntetü eljárása barátságossá tették az előtőzsde hangulatát. A két hitelrészvénynek s az osztrák-magyar államvasutnak a megnyitásnál nyomott jegyzései csakhamar erőteljesen megjavultak s azok másfél forinttal magasabban voltak forgalomban. — Köttettek: Osztrák hitelrészvény 361.70—364.20-ig, magyar hitelbank 393.25—397.—-ig, magyar ipar- és kereskedelmi bank 100.——100.25-ig, magyar jelzálog-hitelbank II. kibocs. 244.——244.25-ig, osztrák-magyar államvasut 346.25—348.50-ig.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 363.60—363.60, magyar hitelbank 396.50—396.75, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 248—248·25, magyar jelzálog-hitelbank 244—244.25, osztrák-magyar államvasut 348—348.25, rimamurányi vasmü 236.25—236.50.

Déli tőzsde.

Az irányzat a déli tőzsdén gyengült s a berlini arbitrage kinálata lejebbszállitotta az üzérkedési értékek árnivóját. Magyar bankok tartvák. A helyi piaczon a salgótarjáni kőszénbánya, kereskedelmi bank s a városi vasutak keresettek. — Köttettek: Osztrák hitelrészvény 361.90—363.40-ig, magyar hitelbank 393.25—296-ig, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 247—248.25-ig, magyar ipar- és kereskedelmi bank 100—100.25-ig, magyar jelzálog-hitelbank II. kibocs. 242—242.25-ig, osztrák-magyar államvasut 346.25—346.75-ig, déli vasut 87—87.25-ig, rimamurányi vasmü 234—235-ig, magyar koronajáradék 99.20—99.25-ig, magyar aranyjáradék 121.90—121.95-ig, budapesti villamos városi vasut 273.——273.50-ig. — Helyi értékekben a következő kötések jöttek létre: kereskedelmi bank 1171—1175, hazai takarékpénztár 7850—7875, salgótarjáni kőszénbánya 583—585, közuti vaspálya 293—295, ujpesti villamos vasut 90—91. Befektetési értékek közül forgalomban voltak: a jelzálog-hitelbank 3%-os kötvényei 103.50-en.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 362.10—362.20, magyar hitelbank 392.50—393.—, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 248.——248.25, magyar ipar- és kereskedelmi bank 100.——100.25, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 242.——242.25, osztrák-magyar államvasut 346.——346.20, déli vasut 87.——87.25, rimamurányi vasmü 235.——235.25, magyar koronajáradék 99.20—99.25, magyar aranyjáradék 121.90—121.95, budapesti villamos városi vasut 273—273.50.

Praemiumüzlet. Osztrák hitelrészvény holnapra 4.——5.— frt, nyolcz napra 10.——11.— forint, márczius hó végére 23—25 forint.

Utótőzsde.

A utótőzsdén nyugtalanitó hirek bágyasztották az irányzatot. Realizálások emelkedtek tulsulyra s a két hitelrészvény, valamint az osztrák-magyar államvasut napi legalacsonyabb jegyzései kerülnek felszinre és maradnak zárlatkor is érvényben. — Köttettek: Osztrák hitelrészvény 361.30—362.60-ig, magyar hitelbank 392.50—394-ig, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 247.——248.—-ig, magyar ipar- és kereskedelmi bank 100.25—100.50-ig, magyar jelzáloghitelbank II. kibocsátás 242.——243.—-ig, osztrák-magyar államvasut 345.50—346.50-ig, déli vasut 87—87.25-ig, rimamurányi vasmü 234.——234.50-ig, magyar koronajáradék 99.20—99.25-ig, magyar aranyjáradék 121.90—121.95-ig, budapesti villamos városi vasut 273.50—274-ig.

4 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 361.40—361.50, magyar hitelbank 392.50—392.75, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 247.——247.25, magyar ipar- és kereskedelmi bank 100.25—100.50, magyar jelzáloghitelbank II. kibocs. 242.——242.25, osztrák-magyar államvasut 345.50—345.75, déli vasut 87.——87.25, rimamurányi vasmü 234.——234.25, magyar koronajáradék 99.20—99.25, magyar aranyjáradék 121.90—121.95.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, febr. 18. *A)* Hizott sertés-árak: I. Magyar elsőrendü: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) —.— kr. 2. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm sulyban) —.— kr. 3. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) —.— 4. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogramm sulyban) —.— kr. 5. Fiatal könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) —— kr. II. Magyar sz Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) —.— kr. 7. Közép (páronkint 220—280 kilogramm sulyban) —.— kr. 8. Könnyü (páronkint 220 kilogrammig terjedő sulyban) —.— kr. III. Romániai: 9. Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) —.— kr. 10. Közép páronkint 250—320 kilogramm sulyban) —.— kr. 11. Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) —.— kr. IV. Romaniai eredeti (Stachl): 12 Nehéz (páronkint 240 kilogrammon felüli sulyban) —.——.— 13. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) —.— kr. V Szerbiai: 14. Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban) 51—52. 15. Közép (páronkint 220—260 kilogramm sulyban) 50—51 kr. 16. Könnyü (páronkint 220 kilogrammig terjedő sulyban) 49—50 kr.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokásszerü levonások mellett, egy kilogramm sulyra krajczárokban értendők. Szokásszerüleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronkint 45 klgr. vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4 százalék vonandó le. — A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya vétetik irányadónak.

Sertés-létszám: 1897. évi febr. hó 16. napján volt készlet 7484 drb, február 17. napján felhajtatott 404, február 17. napján elszállittatott 501 drb, febr. 18. napjára maradt készletben 7387 db. A hizott sertésüzletirányzata: változatlan.

Budapesti konzum-sertésvásár.

Budapest, február 17. (A budapesti közvágóhid marhavásár igazgatóságának jelentése az *Egyetértés* számára.) A ferenczvárosi petroleum-raktárnál levő fő- és székvárosi konzum-sertésvásár árjegyzése.

Nap	Érkezett: hány wag.	Érkezett: hány drb	Elszállittat.: budapesti fogyasztásra	Elszállittat.: Ujpestre	Elszállittatlan visszamaradt	1895. évi julius 3-tól érkezett összesen	Napi árak: 250—280 klgr. sulyban	Napi árak: 300—380 klgr. sulyban	Napi árak: malacz	Különfélék
febr. 10.	—	421	602	120	405	388124	50—52	47—49	—	—
„ 11.	—	359	530	62	171	388619	50—51	47—48	—	—
„ 12.	—	521	544	76	68	389004	50—51	48—49	—	—
„ 13.	-	60	70	16	42	389064	51—52	47—49	—	—
„ 15.	-	378	521	51	60	389664	50—52	47—49	—	—
„ 16		357	433	34	50	390021	51—52	47—49	—	—
„ 17.		538	338	61	188	390560	50—52	48—50	—	—

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Előtőzsde.

Bécs, február 18. (Az *Egyetértés* távirata.) A hatalmak egyetértő eljárása, Kréta szigetének kilátásba helyezett körülzárolása és a német császár megnyugtató nyilatkozatai következtében a politikai helyzetet nyugodtabban itéli meg a tőzsde, a mi a mai előtőzsdén igen barátságos hangulatot idézett elő. Az üzlet eleintén igen szük határok között mozgott, mert a helyi spekuláczió tartózkodó volt, azután az arbitrage nagyobb vásárlásai élénkitették a vételkedvet és az árfolyamok jelentékenyen emelkedtek, különösen hitel- és osztrák-magyar államvasut részvényekben. Valutákban csekély volt a forgalom gyengébb árfolyamok mellett.

11 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 363.50, magyar hitelbank 396.—, anglobank 153.50, unionbank 287.—, bankegyesület 254.—, Länderbank 238.50, osztrák földhitelintézet 439.—, osztrák-magyar államvasut 348.25, déli vasut 87.75, alpesi bányatársaság 83.40, rimamurányi vasmü 236.—, török sorsjegy 47.40, májusi járadek 101.17, németbirodalmi márka 58.71 készpénzen, ultimora 58.75.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde elején valamivel elgyengültek az árfolyamok, mert a berlini megnyitási árfolyamok nem voltak megfelelőek. — Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 362.75, magyar hitelbank 395.—, Länderbank 237.25, unionbank 286.50, anglo-bank 153.50, bank-egyesület 254.—, osztrák-magyar államvasut 348.—, déli vasut 87.25, elbavölgyi vasut 266.—, északnyugati vasut 264.—, alpesi bányatársaság 83.25, rimamurányi vasmü 236.—, prágai vasipar 659.—, májusi járadék 101.17, magyar koronajáradék 99.20, török sorsjegyek 47.10, német birodalmi márka 58.77.

Később is gyenge maradt a berlini tőzsde, mert a német birodalmi bank nem szállitotta le a kamatlábat; Londonból is gyengébb becslések érkeztek és ezért itt is ellanyhult az irány. Az üzlet élénktelen. Váltók és valuták nem változtak.

2 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 362.50, magyar hitelbank 393.50, anglo-bank 153.—, union-bank 286.50, Länderbank 237.50, bankegyesület 253.75, osztrák-magyar államvasut 346.50, déli vasut 87.—, elbavölgyi vasut 265.75, dunagőzhajózási részvények 479.—, alpesi bányatársaság 83.—, májusi járadék 101.10, osztrák koronajáradék 100.45, török sorsjegyek 46.80, magyar koronajáradék 99.20, német birodalmi márka 58.76. Valamivel javult.

Bécs, febr. 18. *(Magyar értékek zárlata.)* 4%-os aranyjáradék 121.90, tiszai és szegedi kölcsönsorsjegy 138.50, magyar vasuti kölcsön ezüstben 101.30, magyar kel. vasut áll. kötvény 120.50, magyar leszámitoló- és váltób.-részvény 247.—, magyar kereskedelmi bank 1170, magyar koronajáradék 99.20, 4%-os magy. földtehermentesitési kötv. 97.50, magyar hitelbank-részvények 393.50, magyar nyeremény-k.-sorsjegy 152 25, kassa-oderbergi vasut-részvény 192.50, rima-murányi vasmü 234.50.

Bécs, febr. 18. *(Osztrák értékek zárlata.)* 4·2%-os papir-járadék 101.10, 4%-os osztrák aranyjáradék 123.40, 1860. sorsjegy 142.—, osztrák hitelsorsjegy 198.50, angol-osztrák bank 153.—, bécsi Bankverein 253.50, osztrák-magyar bank 948.—, déli vasut részvény 86.50, dunagőznajózási társulat 480.—, dohányrészvény 140.—, cs. és kir. vert arany 5.69, német bankváltók 58.70, 4·2%-os ezüstjáradék 101 15, osztrák koronajáradék 100.50, 1864. sorsjegy 188.50, osztrák hitelintézeti részvény 362 37, union-bankrészvény 286.50, osztrák Länderbank 237.50, osztrák-magyar államvasut 346.25, elbavölgyi vasut 266.—, alpesi részvények 83.—, 20 frankos arany 9.52½, londoni váltóár 119.95. — Nyugodt.

Délutáni magánforgalom.

Bécs, febr. 18. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata). A déli tőzsde zárlata után a délutáni magánforgalomban maradt: Osztrák hitelrészvény 361.50, magyar hitelbank 392.50, angol-osztrák bank 153.—, bankegyesület 253.—, unionbank 286.50, Länderbank 237.25, osztrák-magyar államvasut 345.75, déli vasut 87.—, elbavölgyi vasut 266.50, északnyugati vasut 263.50, török dohányrészvény 141.50, rima-murányi vasmü 236.—, alpesi bányarészvények 83.—, májusi járadék 101.10, magyar koronajáradék 99.20, török sorsjegy 47.—, német birodalmi márka készpénzen 58.73, ultimóra 58.77. Gyenge.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, febr. 18. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az amerikai jegyzések ma ismét magasabbak és Budapestről is magasabb effektiv árakról és a malmok jó vételkedvéről tesznek jelentést. Itt azonban pangott az üzlet és az árnivó csak tartva maradt. — Köttetett: buza tavaszra 8.16, 8.18, 8.17, május—juniusra 8.06—8.09, őszre 7.66, 7.67, rozs tavaszra 6.95, 6.94, zab tavaszra 6.46, tengeri május—juniusra 4.20 frton.

Délután a külföldi tőzsdékről barátságosabb irányt és különösen Budapestről igen szilárd hangulatot jelentettek, mire a kenyérmagvak ára tovább emelkedett, ellenben zab és tengeri csak tartva maradt. — Köttetett: buza tavaszra 8.18—8.20, május—juniusra 8.10—8.15, őszre 7.66—7.70, rozs tavaszra 6.97—6.98, május—juniusra 6.92, zab tavaszra 6.46—6.48, tengeri május—juniusra 4.20 -4.21 frton; repcze augusztus—szeptemberre jegyez 11.40—11.50 frtot.

Szesz ára ma tovább szilárdult. Kész kontingentált szesz jegyez 15.80—16.— frtot.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDÉK.

Külföldi értéktőzsdék zárlata.

Az árfolyamok azilletö helyi szokványok szerint készpenzben medió vagy ultimóra értendők, e szerint mellékelt paritás is készpénzre vagy medióra, illetőleg ultimóra értendő. A készpénz-árfolyamok K-val, a medióra M-mel, az ultimóra U-val vannak megjelölve. Magától értetődik, hogy a fenti átszámitásokhoz még a transakczió-költségek, továbbá a medió- és ultimóárfolyamokhoz, azonkivül még a mindenkori budapesti prolongaczió-tételek is számitásba veendők. A *-gal jelölt értékek a budapesti tőzsdén nem jegyeztetnek. Atszámitási árfolyam: 100 márka vista = 58 frt 80 kr. 100 frank vista = 47 frt 65 kr.

Február 18.	Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. értékben
PÁRIS			
*Franczia 3%-os járadék	102.27	—.—	—.—
„ 4½%-os	105.37	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut M	741.—	346.85	— 0.95
Osztrák déli vasut M	—.—	—.—	—.—
*Osztrák földhitel-reszvénytársaság M	1237.—	—.—	—.—
*Franczia törleszthető járadék U	100.85	—.—	—.—
Magyar 4%-os aranyjáradék U	—.—	—.—	—.—
*Ottoman-bank U	516.—	—.—	—.—
*Osztrák Länderbank K	521.—	—.—	—.—
Török dohányrészvény M	305.—	—.—	—.—
*Banque de Paris K	820.—	—.—	—.—
*Alpesi bányarészvény U	189.—	—.—	—.—
Osztrák aranyjáradék	105.70	124.41	—.—
BERLIN.			
Osztrák 4·2%-os papirjáradék K	—.—	—.—	—.—
„ 4·2%-os ezüstjáradék K	101.70	101.66	+ 0.20
„ 4%-os aranyjáradék K	104.00	123.31	+ 0.24
Magyar 4%-os aranyjáradék K	104.—	122.39	+ 0.12
„ 4%-os koronajáradék U	100.—	99.96	—.—
*Elbavölgyi vasut U	—.—	—.—	—.—
Osztrák hitelrészvény U	228.30	363.27	+ 0.48
Osztrák-magyar államvasut U	147.70	374.—	+ 0.24
Osztrák déli vasut U	38.—	88.69	—.—
*Károly-Lajos vasut U	110.—	—.—	—.—
Kassa-oderbergi vasut K	—.—	—.—	—.—
*Orosz bankjegy	216.20	—.—	—.—
Váltó bécsi piaczra	170.20	58.68	+ 0.03
FRANKFURT.			
Osztrák 4·2%-os papirjáradék K	85.80	101.11	—.—
„ 4·2%-os ezüstjáradék K	86.25	101.55	— 0.38
„ 4%-os aranyjáradék K	104.65	123.33	+ 0.18
Magyar 4%-os aranyjáradék U	103.70	122.08	—.—
„ 4%-os koronajáradék U	100.—	99.16	— 0.05
Osztrák hitelrészvény U	306.75	362.38	— —
Osztrák-magyar bank K	815.25	953.55	+ 0.32
Osztrák-magyar államvasut U	298.50	346.34	+ 0.89
*Károly-Lajos vasut U	—.—	—.—	—.—
Osztrák déli vasut U	77.37	89.14	+ 0.30
Váltó bécsi piaczra	170.22	58.68	—.—
Unionbank	—.—	—.—	—.—
*Villamossági részvény U	127.—	—.—	—.—
*Alpesi bányatársaság K	70.80	—.—	—.—

Berlin, február 18. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A mai tőzsde politikai hirekre igen csendes üzlet mellett ingadozó volt. Az árfolyamok általában ismét gyengébbek. Zárlat felé azonban megszilárdult az irány, mert a berlini Handelsgesellschaft mai mérlegközzétételéhez és a hamburgi Norddeutsche Bank osztalék megállapitásához kedvező várakozással tekintenek. — Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 227.60, Disconto-Commandit 205.75, darmstadti bank 156.50, Deutsche Bank 196.—, drezdai bank 155.50, Handelsgesellschaft 163.—, nemzeti bank 144.10, osztrák-magyar államvasut 147.40, osztrák déli vasut 37.90, varsó-bécsi vasut 268.—, Svájczi vasutak csöndesek. Gotthard vasut 165.50, svájczi északkeleti vasut 132.75, union vasut 93.60, svájczi központi vasut 138.75. Olasz vasutak: meridionál vasut 124.20, közép tengeri vasut 94.25. Német vasutak nyugodtak. — Magyar aranyjáradék 103.80, magyar koronajáradék 99.90, orosz 4%-os államjáradék 66.10, orosz bankjegy 216.20, olasz járadék 89.25, török sorsjegy 97.75, mexikói 96.37, német birodalmi kölcsön 97.90. Bányaértékek gyengék. Laura-kohó 163.75, dortmundi 50.25, bochumi 157.25, gelsenkircheni 166.75, harpeni 176.75, Hibernia 174.25, Trust 195.50, észak-német Lloyd-részvények 111.50, hamburg-amerikai csomaghajózási részvények 127.75. Magánkamatláb 2¾%.

Berlin, febr. 18. (Utótőzsde.) Magyar aranyjáradék 103.80, magyar koronajáradék 99.90, osztrák hitelrészvény 227.60, osztrák-magyar államvasut 147.40, osztrák déli vasut 38.—. Bécsi jelentésekre gyenge.

Hamburg, február 18. (Zárlat). Magyar aranyjáradék 104.—, osztrák aranyjáradék 105.—, osztrák ezüstjáradék 86.70, osztrák hitelrészvény 306.75, osztrák 1860-as állami sorsjegy 127.50, osztrák-magyar államvasut 745, osztrák déli vasut 183.—, olasz járadék 89.79. Elgyengült.

Páris, február 18. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A mai tőzsde nem nyujtott egységes jelleget. A hangulat különböző változatokon ment keresztül. Kezdetben lanyha volt, de nemsokára kedvezőbb irány keredett felül, hogy aztán ismét ellanyhuljon. A zárlat valamivel szilárdabb volt, a nélkül azonban, hogy az irány határozatlansága végkép megszünt volna. A különböző felfogások, melyekkel a keleti események találkoztak, gyakran egész hirtelen hangulatváltozást idéztek elő, mely erős árfolyamingadozásokban nyilvánult. 3%-os franczia járadék 102.27 és 102.42 közt ingadozott. A készárupiacz változatlanul szilárd volt. Olasz járadék 20 centime-mal esett, de később javult, hogy azután ismét visszaessék. Orosz járadék szintén igy hullámzott. Nagyon mozgalmas volt a török értékek piacza. B sorozatu járadék 33.25, C sorozatu 19.10 és 19.30 után 19.24, D sorozatu 18.95 és 18.50 után 18.75. Ottomán bank 516.50 után 519. Rio emelkedő volt. — Jegyeznek: 3%-os franczia járadék 102.38, törleszthető járadék 100.85, 3½%-os járadék 105.30, Banque de France 3640.—, Crédit Foncier 698.—, Szuez-részvények 3182, egyiptomi kölcsön 512.—, spanyol külső járadék 62 3/16, magyar aranyjáradék 10.½, olasz járadék 83.05, orosz 103.95, uj 3%-os orosz kölcsön 92.—, portugál 3%-ös kölcsön 23 5/16, ottomán bank 516.50, osztrák Länderbank 521.—, osztrák-magyar államvasut 741.—, Rió-Tinto rézbánya 690.—.

3 óra 40 perczkor záródnak: 3%-os franczia járadék 102.37, 3½%-os járadék 105.30, törleszthető járadék 100.85, osztrák aranyjáradék 105.70, olasz járadék 89.05, osztrák-magyar államvasut 741.—, osztrák földhitelrészvény 1237, osztrák Länderbank 521, alpesi bányatársaság 189.—, török dohány-részvény 305, Banque de Paris 820.—, ottoman bank 516. Határozatlan.

London, febr. 18. (Megnyitás.) 2¾%-os angol consol 112, osztrák déli vasut 8⅜.

KÜLFÖLDI ÁRUTŐZSDÉK.

Prága, február 18. *Nyersczukor* készáru Aussigban 12.07½ frt, márcziusra 12—12½ frt, finomitott elsőrendü készáru Prágában 32¾ frt.

Trieszt, február 17. A *czukorpiacz* kedvtelen. Készáru 12⅞—13¼ forint, április—augusztusra 13⅜—13¾ forint. *Kávé*, Rio 58—78 frt, Santos 60—80 forint, változatlan. *Szesz* készáru 8¾ forint. *Bors* (singaporei) változatlan, 32.50—33 forint.

Hamburg, február 18. *Nyersczukor* februárra 9.07½, márcziusra 9.10, májusra 9.22½, augusztusra 9.47½, októberre 9.40 márka 50 kilonkint Hamburgban.

Hamburg, február 18. *Kávé* márcziusra 48, májusra 48¾, szeptemberre 49½, deczemberre 49¾ fillér fontonkint.

Hamburg, február 17. *Petroleum* tartott, helyben 5.70 márka.

Antwerpen, február 17. *Petroleum* nyugodt, 18.— frank.

Glasgow, február 17. *Nyers vas* 46 shilling 5½ penny.

Páris, február 17. *Nyersczukor* (88 fok) készáru 24.75 frank, nyugodt. Fehér czukor februárra 26.50 frank, márcziusra 26.62½ frank, nyugodt, márcziustól négy hónapra 27.— frank, májustól négy hónapra 27.37½ frank. Finomitott készáru 96.50—97 frank.

Páris, február 18. Buza, liszt szilárd, olaj lanyha, szesz nyugodt, idő: szép.

London, február 17. A *gabonapiacz* renyhe, buza, liszt és zab olcsóbb. Tengeri üzlettelen. Felhozatott: 10.000 quarter buza, 6900 quarter árpa, 40.150 quarter zab. Az idő szép.

Bréma, február 17. *Petroleum* nyugodt, helyben 5.80 márka.

Külföldi arutőzsdék zárlata.

Számitási árfolyam német piaczokra 100 márka vista = 58 frt 80 kr 100 frc vista = 47 frt 65 kr.

Február 18.	Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. értékben
PÁRIS.			
Buza folyó hóra	21.90	10.44	+ 0.05
— márcziusra	22 10	10 53	—.—
— márcziustól 4 hóra	22.40	10.67	+ 0.05
— májustól 4 hóra	22.80	10.85	+ 0 09
Liszt folyó hóra	46 60	13.89	+ 0.09
— márcziusra	46 30	13.80	+ 0.06
— márcziustól 4 hóra	46.60	13.89	—.—
— májustól 4 hóra	47.10	14 04	+ 0.06
Olaj folyó hóra	57 -	26.88	— 0.12
— márcziusra	56.25	26 53	— 0.35
— májustól 4 hóra	57.—	26.88	+ 0.64
— 4 utolsó hóra	57 —	26.88	— 0.36
Szesz folyó hóra	32.50	17.16	+ 0.13
— márcziusra	32.75	17.03	—.—
— májustól 4 hóra	33 —	17.16	+ 0.13
— 4 utolsó hóra	34.—	17.68	+ 0.13
BERLIN.			
Buza májusra	—.—	—.—	—.—
—	—.—	—.—	—.—
Rozs májusra	—.—	—.—	—.—
—	—.—	—.—	—.—
Zab májusra	—.—	—.—	—.—
—	—.—	—.—	—.—
Olaj januárra	—.—	—.—	—.—
— februarra	—.—	—.—	—.—
Szesz 70-es, helyben	39.—	22.94	—.—
— májusra	—.—	—.—	—.—
STETTIN.			
Buza helyben	163.—	9.58	—.—
— jan.—februárra	—.—	—.—	—.—
Rozs helyben	118.—	6.94	— 0.00
— jan.—februárra	119.—	7.—	—.—
Olaj februárra	55.25	32.49	—.—
— májusra	—.—	— —	—.—
Szesz 70-es helyben 70 markafogyasztási adóval	37.80	22.22	+ 0.39
— februárra 70 márka fogyasztási adóval	—.—	— —	—.—
— juniusra 70 márka fogyasztási adóval	—.—	— —	—.—
KÖLN.			
Buza	— —	— —	—.—
—	—.—	—.—	—.—
Rozs	—.—	—.—	—.—
—	— —	— —	—.—
Olaj helyben	58 70	34.51	—.—
—	—.—	—.—	—.—
BOROSZLÓ.			
Buza helyben	16.80	9.87	—.—
Sárga buza helyben	16.70	9.81	—.—
Rozs helyben	12.10	7.12	—.—
Zab helyben	13 20	7.76	—.—
Repcze helyben	24.20	14.23	—.—
Szesz (50-es) februarra	56 -	32.24	— 0.36
Szesz (70-es) februárra	36.50	21 47	+ 0.24
Tengeri (100 kilonkint)	11.50	6.76	—.—
Olaj februárra	—.—	—.—	—.—
— májusra	—.—	—.—	—.—

ÜZLETI TUDÓSITÁSOK.

Marhavásár.

Budapest, febr. 18. (Braun József és fia czég jelentése az *Egyetértés* számára.) Felhajtatott: magyar ökör 1396, magyar tehén 611, szerbiai ökör 132, szerbiai tehén 5, bika 88, bivaly 34, összesen 2266 vágómarha és 80 jármos és bekötési czélokra alkalmas ökör. Miután a konzervgyár részére nagyobb bevásárlások történtek, a vásár kissé élénkebb hangulatban folyt le. — Következő árakat jegyeztünk:

Jómin. elsőrendü magy. hiz. ökrökért	27 frttól	30	frtig
Középminőségü magyar ökrökért	24	» 26	»
Alárendelt min. magyar ökrökért	22	» 24	»
Tehenekért (tarka)	20	» 25	»
Jó minőségü szerbiai ökrökért	25	» 27	»
Alárendelt minőségü ökrökért	20	» 22	»
Bikákért	21	» 28	»
Bivalyokért	16	» 20	»

métermázsánkint, elevensuly-mérték szerint.

Juhvásár.

Budapest, febr. 16. (Braun József és fia czég jelentése az *Egyetértés* számára.) Felhajtatott: 3657 birka. A vásár kedvezőtlen irányzat mellett folyt le. Következő árakat jegyeztünk: Elsőrendü (kiviteli) birkákért 18 frttól 22 frtig, jó minőségü (anya) birkákért 12 frttól 16 frtig, közép minőségü (anya) birkáért 10 frttól 12 frtig páronkint. Jó minőségü kiviteli (ürü) birkákért 19 krtól 22 krajczárig, közép minőségü kiviteli (ürü) birkáért 17 krtól 19 krig, kilogrammonkint elevensulymérték szerint.

Bécs (St.-Marx), febr. 18. (Távirat.) Felhajtatott 1973 birka. Jegyeznek névleg páronkint: kiviteli juhok 18—22½ frtot, legelő juhok 13—17 forintot.

Páris (La Villette), febr. 18. (Távirat.) Felhajtatott 16.141 birka; az irányzat lanyha.

Szurómarhavásár.

Bécs (St.-Marx), febr. 18. (Távirat.) A mai vásárra felhozatott 3537 borju, 1954 élő sertés, 2572 leszurt sertés, 580 leszurt birka és 1919 bárány. A borjuvásár a mult héthez képest változatlan. Leszurt sertések ára lanyha üzlet mellett csökkent. Eladatott: leszurt borju 34—38 kr, elsőrendü 40—46 kr, legjobb 48—58 kr, süldő 28—38 kr, leszurt nehéz sertés 46—50 kr, könnyü 34—40 kr, elsőrendü malacz 40—50 kr, leszurt birka 24—36 kr kilogrammonkint. Bárány 4—11 frt páronkint.

Napirend: 1897. február 19.

Naptár: Péntek, február 19. Róm. kath. Konrád. — Prot - Konrád. — Görög-orosz: (február 7.) Parten. — Zsidó: Adár 17. — **Nap kel:** 6 óra 44 perczkor nyugszik: 5 óra 12 perczkor. — **Hold kel:** 8 óra 14 perczkor este, nyugszik: 7 óra 15 perczkor reggel.

saját helyiségében esti 7 órakor.

A miniszterelnök fogad d. u. 4-től 5-ig.

A belügyminiszter fogad d. u. 4—5 órától 5-ig.

A magy. kir. udvarnagy fogad d. u. 5-ig.

A horvát miniszter fogad délelőtt 11 órától d. u. 1-ig.

A főváros középitési bizottságának ülése d. u. 5 óra kor az uj városházán.

A természettudományi társulat felolvasó ülése d. u. 6 órakor az ásványtani intézetében.

A Mária Dorottya-egyesület felolvasása a Royal-szállóban d. u. 5 órakor.

Nemzeti muzeum, régiségtár nyitva d. e. 9-től d. u. 1 óráig. Többi tárai megtekinthetők 50 kr. dij mellett.

Országos képtár az akadémiában nyitva d. e. 9 órától d. u. 1-ig.

Deák-mauzoleum a kerepesi-uti temetőben nyitva d. u. 1 tól 5 óráig.

Az 1848—49-iki Kossuth-muzeum Duna-utcza 16. Rózsa-tér sarkan, nyitva egész nap.

A Feszty-társaság körkép-palotája (városliget) *Krisztus a keresztfán és Jeruzsálem* körkép felállitása miatt zárva

Kivonat a hiv. lap febr. 18. számából.

Árverések a fővárosban. *Kapetz* Károly 634 frtra becs. ingós. február 22. VIII. ker. alsó-erdősor 36. szám. *Sassele* Ettore 315 forintra becsült ingós. február 19. VII. ker. Károly-körut 7. szám. *Szunyogh és társa* 1278 forintra becsült ingóságai február 23. VI. ker. Eötvös-utcza 8. szám. *Neuhauser és Rockenstein* 1500 frtra becs. ingatlanai február 19. V. ker. nádor-utcza 72. szám. *Popovics* Pál 632 frtra becs. ingóságai márczius 5. VIII. ker. vig-utcza 26. szám. *Ádámszné Salzer* Róza 782 frtra becs. ingóságai márczius 5. VII. ker. Erzsébet-körut 19. szám. *Mautner* Adolf 7692 frtra becsült ingóságai február 19. V. ker. Ferencz József-tér 6. szám.

Árverések a vidéken. *Reichard* György 507 frtra becsült ingatl. február 19. Budakalász (Szent-Endre). *Göth* Pál 3715 forintra becsült ingatl. márczius 2. Herkules-fürdő (Orsova). *Katona* Kornél 2667 frtra becs. ingós. február 25. Maros-Ludas. *Valentin* Ottó 10.649 frtra becsült ingatl. február 27. Pécs. *Büchler* Simon 630 forintra becsült ingóságai márczius 2. Turócz-Szent-Márton. *Doman* József 8022 frtra becs. ingós. február 23. Balassa-Gyarmat. *Kornhauser* Károly 2862 frtra becsült ingatl. márczius 19. Trencsén. *Schill* Teréz 3357 forintra becs. ingatl. április 24. Magyar-Óvár. Dr. *Rosenbach* Emil 19.400 frtra becsült ingatl. márczius 15. Rétság. *Fischer* Márton és neje 2861 frtra becsült ingatl. márczius 17. Szamosujvár. *Szeniczey* Ödön 38.112 forintra becsült ingatl. márczius 18. Paks. *Kohn* Herman 4200 forintra becs. ingatlanai márczius 30. Békés-Csaba. *Szőllőssy* Gyula 3039 frtra becsült ingatl. márczius 13. Szombathely. *Kohn* Herman 5200 frtra becsült ingatlanai márczius 31. Békés-Csaba. *Helley* Ágnes 2725 frtra becs. ingóságai márczius 2. Tasnád.

Csődmegszüntetés. A sátoralja-ujhelyi kir. törvényszék részéről *Fuchs* Gyula bejegyzett kereskedő ellen, — a nagy-becskereki kir. törvényszék részéről *Prándl* János nagy-becskereki lakos ellen, — a nagy-kikindai kir. törvényszék részéről *Cseszkó* András feketetói lakos ellen, — a zilahi kir. törvényszék részéről *Dózsa* Laura zilahi lakos ellen, — a szolnoki kir. törvényszék részéről *Beck* Ignácz kisujszállási lakos ellen, — a nagy-becskereki kir. törvényszék részéről *Deutsch* V. nagy-becskereki bejegyzett kereskedő ellen a csőd megszüntettetett.

Pályázatok. A magyar-óvári gazdasági akadémiánál ösztöndijas gazdasági segédi, — a m. kir. tengerészeti hatóságnál iroda-segédtiszti, — az erzsébetvárosi m. kir. állami gimnáziumnál tanári, — a lugosi m. kir. állami épitészeti hivatalnál bozovicsi és karánsebesi II-od osztályu utmesteri állásra.

Szerkesztői üzenetek.

Liszt F. A Liszt Ferencz zeneművészkör által kitüzött „királydij"-ra beérkezett pályamüvek jelenleg birálat alatt állanak. A pályabiróság a legközelebb meghozza határozatát, a melyet annak idején közölni fogunk.

K. H. A villamos uton való bőrcserzés csakugyan komoly találmány, sőt mondhatni, egyike az utolsó évek legnagyszerübb vivmányainak, mert mig a szarvasmarha bőrének cserzése eddig egy évig tartott, addig ma 5—6 nap alatt készen vannak vele s igy nemcsak az egy évi cserzéssel járó munkát takaritjuk meg, de a bőrök értékének egy évi kamatát is. A legelterjedtebb a Valé-féle eljárás, a mely szerint a bőröket tengely körül forgó dobokba teszik, cserzőlével és terpentinesszencziával látják el; ezek a dobok forognak és e közben a villamos áramot bevezetik. Eddig egyáltalában nem is voltak tisztában vele, hogy honnan ered ez a csodálatosan gyors hatás. Roever tanár a heidelbergi laboratóriumban sokat tanulmányozta e kérdést és azt állitja, hogy a villamos áram hatása alatt, a bőrön keresztül sokkal gyorsabban áthatol a csersav a cserzőanyagból és azt tapasztalta, hogy egy négyszögméternyi bőrdarab, a mely 1 és fél Ohm-nyi ellentállást gyakorol a villamos áramnak, 7 kilogramm cserzőanyagot bocsát át villamos árammal, ha az elektromos erő 100 voltos. Az áramot időről-időre meg kell változtatni irányában. Ez az uj mód egész Európában elterjedt, sőt egy magyar bőrgyár is behozta már.

S. H. *Kolozsvár.* Egy napilap nem közölhet a tudományos felfedezések közül *mindent (!)* a mint ön kivánja, csak az olyanokat, melyek a tudósokon kivül a nagy közönséget is érdeklik. Igy történik, hogy gyakran megnevezünk egy-egy ujonnan feltalált érdekes gyártmányt vagy vegyet, ha a hatása olyan, hogy érdemes róla megemlékezni, de magát a vegyfolyamatot nem adhatjuk ki, különben vegyi szaklappá válnánk. Ebből azonban nem következik, hogy talán nem is tudjuk (!) az előállitás mikéntjét. Hogy bebizonyitsuk, mennyire téves a felfogása, ezuttal teljesitjük a kérését és közöljük önnek a *Formaldehyd* nevü uj dezinficziáló szer előállitásának legujabb módját. Miután a Formaldehyd a methylalkohol oxidácziója által keletkezik és a láng is csak oxidálási folyamat, *Tollens* német vegyész arra a gondolatra jutott, hogy ő Formaldehydet ugy képez, hogy *methyl-alkoholt egy lámpában eléget.* Közönséges borszesz-lámpát használ, csak a kanóczot teszi bele egy szitaszerüen font platinhengerbe. A láng közé pedig egy kis rézhengert tett. A methylalkoholt kigyujtotta, ez által a platinhenger izzóvá vált. Ekkor a lángot eloltotta s a tökéletlen elégés által Formaldehyd keletkezik, a platin pedig jó ideig izzásban marad. Ez alapon azután *Prillat* franczia vegyész egy külön szerkezetü lámpát szerkesztett, a mely ilyen módon *Formaldehyd* gőzöket fejleszt, a melyek a szoba s a butorok minden zegezugába behatolnak s ily módon a dezinficziálás egyszerü.

IDEGENEK NÉVSORA.

Hungária szálloda.

Leon M. I. Konstantinápoly
Dr. Kondy K. és neje Cavalla
Weissmann Ch. Antwerpen
Bellens Ch. Páris
Philipp A. Bécs
Wolff L. Hamburg
Schuckler W. Bécs
Mathews A. London
Jeszenszky B. Temesvár
Szántó D. Bécs
Götz Th. Bécs
Ross F. Bécs
Dr. Bautlin A. Konstanz
Weiner M. Szeged
Reichert C. Bisztra
Neurath L. Bécs
Fuchs G. Bécs
Leidenfrost L. Léva
Cavalichy P.-né Galatz
Elvert M. Bécs
Rosenberg E. Erdebik
Herzl I. Temesvár
Prauger I. Bécs
Mayer W. Bécs
Koenigshofen S. Fürth
Egersdorfer I. Sz.-Iván
Novák I. Szeged
Suchowell A. Bécs
Weissmann Ch. Antwerpen
Jeskovich A. Bécs
Redisch A. Berlin
Schutze A. Bécs
Spitzer M. Bécs
Bach M. és neje Bécs
Back I. Bécs
Mayer M. Bécs
Morton W. Páris
Singer A. Bécs
Pollák Ph. Bécs
Rosenberger F. Bécs

Nemzeti szálloda.

Gr. Wildenschwert J. Drezda
Teleky A. gr.-né Szatmár
Péchy E. P.-Ujfalu
Bernrieder J. és neje Kölesd
Herczegalmi Balogh K. K.-Füss
Csipkay K. Beszterczе
Dr. Fischer A. Győr
Mittler S. Arad
Weinstein I. Szolnok
Schlesinger R. és csal. Szt-Gotthárd
Dr. Csöke J. Varannó
Dr. Novák St. Varannó
Weinstock I. Przemysl
Langbein M. Berlin
Gombrick R. Bécs
Simonyi B. A.-Maróth
Kriser L. Wygoda
Gross M. és neje N.-Várad
Singer I. Bécs
Olter C. Alba
Hochsmann C. Bécs
Szemere O. Szalaczin
Fuhrmann J. Nógrád
Fuchs C. Arad
Pétery J. Lugos
Maurer F. Pétervárad
Ottomár Mertens K. Bécs
Troppauer K. Szente
Guttmann Cyrill A.-Szántó
Klein J. Miske.

Holstei testvérek Nádor szállodája.

Horváth I. N.-Csány
Ganz M. N.-Csány
Klein N. N.-Várad
Br. Grivicics A. Zágráb
Sommer Gy. F.-Temlom
Erdélyi S. Szatmár
Fischer S. Bécs
Weiner K. Prága
Ruh Ella Torda
Dr. Kürntner F. Grácz
Siebert I. Hamburg
Maison S. Epernae
Thiering A. Boroszló
Hartmann G. Bécs

Orient szálloda.

Kerekes J. Karczag
Szarka J. Karczag
Rimaszombathy J. Karczag
Pálya G. N.-Becskerek
Szegő J. N.-Atád
Neubauer S.-né Szegzárd
Janovits G. Temesvár
Schwarz M. Bécs
Grausz S. A. Hunfalu
Horner J. Pozsony
Szabó F. Arad
Steuerer K. Kassa
Szabó L. K.-Ujszállás
Hager K. Munkács
Krausz A. Rimaszombat
Vukits S. Zimony
Jovanovits G. Belgrád
Bauer A. Bécs

Puschnik Ferencz Két korona szálloda.

Dr. Davida L. Kolozsvár
Kolendasz I. N.-Várad
Lévi K. Dömsöd
Czeizel S. Tass
Bleier L. Szentes
Buzi I. Szentes
Riszta R. Kuyazovács
Szendrey L. Győr
Barkó M. Lőcse
Somogyi P. I. Szög
Talpas J. Igló
Turbey L. Grácz
Csurda I. T.-Dob

Adria szálloda.

Boday F. P.-Szt-Mihály
Halwirth F. Szelisz
Lute S. Szelisz
Bartha E. K. Szolnok
Kalis A. Pécs
Grossmann D. Miskolcz
Schlesinger I. A. Szelisz
Kovács Ö. Pozsony
Horóáth C. I. Szeged
Spitzer M. N.-Bajom
Heuduska A. Petrovoszelló
Kápes Ö. N. Várad

Oláh K. Karczag
Hérsch M. Kolozsvár
Blau Z. B. N.-Bajom
Allerhand A. Bécs
Balogh N.-né Arad

Vadászkürt szálloda.

Gr. Laszberg R. Győr
Br. Jeszenszky S. Kéled
Beöthy L. N.-Várad
Özv. Domonkos M.-né T.-Bud
Döry J. Dombovár
Karsay L. Ürmény
Prenosil Ö. Ürmény
Huchthausen V. Kéthely
Wachal W. Chorkowka
Farkasdy D. Alba
Lemerz K. Brünn
Königsberger R. Bécs
Winter A. Bécs
Heller P. H. Grácz

Pannonia szálloda.

Tamásy P. Kolozsvár
Cronay S. Eger
Venczel A. Esztergom
Dombovits A. Gratin
Jellman J. Gratin
Gubányi M. Pilis
Mikó A. Sz.-Udvarhely
Pásztor L. Recsk
Sáfáry I. Recsk
Nagy K. H.-Nánás
Ungar B. Ó-Moravicza
Ilgner P. Bécs
Horvát F. K.-Ujszállás
Csiky V. Kolozsvár
Cseh L. Alpestes
Balkányi Gy. K.-Várda
Juhász J. S.-A.-Ujhely
Dr. Maskó L. Nyiregyháza
Gajzágó E. Turkeve
Berger D. O.-Pályi
Bonyhády I. Kelenföld
Csorba E. Kaposvár
Hübner R. Moór
Fritz S.-né Kolozsvár
Bodnár E. Kassa
Piater F. Károlyváros
Bauer N. Hatvan
Beuter N. N.-Károly

Erzsébet királyné szálloda.

Tolnay A. Pécs
Mayszin L. Pécska
Böhm M. Zala
Trangousse K. Szeged
Dr. Stuckner I. Szepeshely
Lombardini S. Zsolna
Dr. Majinszky I. Szt-Tamás
Nedelin C. Buriás

Európa szálloda.

Gr. Rittberg A. Bécs
Dr. Müller Gmund
Br. Halkievicz Lemberg
Stern K. Bécs
Schmied A. Bécs
Weiss M. Kaposvár
Bachrach I. Berdán
Györky P. Győr
Neumann V. Bécs
Truppel G. Berlin
Oppenheim M. Frankfurt
Kellner H. Bécs
Weil H. Bécs
Spira J. Grácz
Stretter L. Brema

Brisstol szálloda.

Vécsey G. br.-nő Dombegyháza
Redl I. br.-nő Dombegyháza
Dr. Baggi Ristics E. Bécs
Meisse L. Borsabánya
Neuts H. Chaux de fonds
Szajeon K. Páris
Sonillier J. Páris
Bührer V. Brema
Sacaldini L. Velencze
Kardos J. Nyitra

Holz A. Sopron
Guttmann K. Bécs
Vass J.-né Debreczen
Hutter K. Kolozsvár
Sternfeld B. Pécs
Horváth A. Kemnitz
Fischer A. Bécs

Rémi szálloda.

Jeszenszky L. Csejthe
Just D. Sz.-Fehérvár
Csányi S. Szeged
Löwidt H. Chotebor
Dr. Hartberger Gy.-né Karánsebes
Wexler Gy. Miskolcz
Mayer S. Kolozsvár
Lichtblau J. Nyirbátor
Stern A. Pápa
Löwy M. Szabadka
Heimann M. Bukareszt
Suhajda I. S.-Polgár
Schmidl E. Patrarcz
Balogh I. Alba
Fischer L. Bécs
Horváth F. Debreczen
Szekeres M. Sarkad

Budapest szálloda.

Back G. Bécs
Knoch E. Bécs
Hersch L. Teplicz
Kuman J. München
Glong L. Feldkirchen
Baseeli G. Verona
Meser D. Frankfurt
Reinel I. Grácz
Effing J. Regensburg
Laufner V. Praunau
Kaiser I. Linz
Jarmor E. Brünn

Páris szálloda.

Kaiser I. Berlin
Natscheff N. M. Szófia
Boschan M. Zágráb
Silbergleit F. Varsó
Hammerschmidt I. Drohotits
Swetislaw K. Sabatsz
Goldstein H. Dées
Weffer I. Wilmsdorf
Schneider W. Orsova
Kätscher I. Freiberg
Pfandler N. Tereny
Löwenstein A. Bécs
Beretvás M. Bécs
Preglar M. Bécs
Wágner I. Bécs
Korács I. Bécs
Weisz I. és neje Bécs
Diamant N. Bécs
Honig E. Fiume
Rusitska I. Bécs
Spitz A. E.-Ufvár
Dr. Erdélyi I. Szt-Gothard
Löwinger I. V.-Ujhely
Szarvas A. Bicske
Milman I. és neje Vácz
Dr. Kersztý I. Esztergom

Holzwarth Continental szálloda.

Eiszler M. Bécs
Dub J. Bécs
Latzkó M. Bécs
Kroppe E. Bécs
Mebus G. Bécs
Gründt I. Bécs
Weisz L. Bécs
Bettelheim E. Bécs
Blum S. Felsőtz
Hemmerich F. London
Ehrlich F. Fiume
Brunner O. Gorlicze
Penonczyk .. Lipinkó
Szil L. Trezibivia
Eisener I. Prága
Löw M. Prága
Fragoni O. Zürich
Barnewitz P. Berlin
Winterberg M. és neje Prága
Müller K. Schlickenau
Glauzmann F. Trieszt
Hönell M. Hamburg
Herzog A. V.-Ujhely

Elhaltak névsora 1897 jan. 18-án

Serfőző Róza 4 é. VII. Szövetség-u. 21.
Siling I. 2 é. VI. Szabolcs-u. 13.
Tóth sz. Molnár Anna V. Lehel-u. 1528.
Gabo I. 21 é. I. Napbegy-u. 24.
Szenes J. 40 é. I. Rudas fürdő-tér 6.
Kriskó sz. Lehoczky K. 49 é. VIII. Baross-u. 11.
Fodor J. 48 é. I. Fehérsas-tér 14.
Kmety Z. 2 é. VI.-Ují-u. 15.
Kesvégh J. 46 é. VII. Klauzál-u. 7.
Rabb Aranka 2 é. VIII. Óriás-u. 9.
Tóth Gy. 48 é. IV. Reáltanoda-u. 19.
Stingl sz. Minevics E. 65 é. VIII. Kerepesi-út 13.
Truekenbrodt Gy. 50 é. IX. Viola-u. 20.
Csirmadia G. 45 é. VII. Rottenbiller-u. 54.

SZINHÁZAK és MULATSÁGOK.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Budapest, 1897. febr. 19-én.
Évi bérlet 30. Havi bérlet 12.

A rászedett kadi.
Vig opera 1 felvonásban. — Zenéjét szerzette Gluck K. Forditotta Ábrányi Emil.

Utána:

A piros czipő.
Tánczlegenda 4 képben. Regel H.-tól. Choreografiáját Hassreiter J., zenéjét Mader Raoul szerzette.

Személyek

Fedor — Vincze
Darinka — Müller K.
Gregor — Carbone
Onegur — Smeraldi
Rokkant katona — Pini
Parasztasszony — Hansné J.
Szemfényvesztők — Kósa, Zolnay
Csodadoktor — Revere
Segédje — Jeszenszky
Angyalok — Hajdu M., Hajdu A.

Kezdete 7 órakor.

NEMZETI SZINHÁZ.

Budapest, 1897. febr. 19-én.
Évi bérlet 41. Havi bérlet 17.

A gárdisták.
Vigjáték 4 felvonásban. Irta: Ujváry Béla.

Személyek:

Bessenyei Gy. — Somló
Báró Nalóczy J. — Horváth
Czirjék Mihály — Dezső
Báró Gracené — Helvey L.
Gróf Walters — Csillag T.
Gróf Grein — Ujházi
Toroczkay T. — Alszegi I.
Pater Bonifacius — Gabányi
Örmester — Hetényi
Harsányi — Narczisz
Baranyai J. — Szacsvay
Farkas Antal — Mészáros
Barcsai Á. — Körösmezei
Báróczy S. — Paulay
Apród — Dóry M.
János, csapos — Abonyi

Kezdete 7 órakor.

VÁR-SZINHÁZ.

Budapest, 1897. febr. 19-én.

Zárva.

VIG-SZINHÁZ.

Budapest, 1897. febr. 19-én.

Csalj meg, édes!
Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Alexandre Bisson és André Sylvane. Forditotta Fái I. B.

Személyek:

Montbizot, — Gál Gyula.
Florestine — Delli Emma
Mésange — Tapolczai D.
Bernadou — Gyöngyi I.
Rataboul — Mátrai B.
Antoinette — Kalmár P.
Héloise — Varsányi I.

Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHÁZ.

Budapest, 1897. febr. 19-én.

Az eleven ördög.
Vig operette 3 felvonásban. Bayard után szabadon átdolgozta Deréki Antal. Zenéjét szerzé Konti József.

Személyek:

Soubise — Horváth V.
A herczegné — Siposné
Hugeon — Tollagi
Hermine — Bárdy Gabi
Létoriéres — Küry Klára
Pomponius — Kassai
Desperriéres — Németh
Veronika — Csatai Zsófi
Margot — Hében Anna
Grevin — Ujvári
Marianne — Komáromi
Egy rendőrtiszt — Mihályi
Chatou — Szerdahelyi
Laroque gróf — Sántha
Solanges — Vértesi
Desiéres lovag — Enyváry
Lusignan grófné — Vasváriné
Saint Grog — Deliné
D'Arbois — Budai Ilona
Boissy — Almássi Iza
Maillard, pék — Parányi
Mortior, czipész — Kopácsi
Chameau — Várdai
Champignon — Kocsis
Levrier — Somogyi
Lapin, tejárus — Marton

Kezdete 7 órakor.

FŐV. GYERMEKSZINHÁZ.

Budapest, 1897. febr. 19-én.
Igazgató: Feld Zsigmond.

Zárva.

Szinházi játékrendek.

A magy. kir. operaház játékrendje: *Szombaton,* február 20-án A házi tücsök. Évi bérlet 31. szám. Havi bérlet 13. szám. Rendes helyárak. *Vasárnap,* február 21-én Sába királynője (100-szor.) Bérletszünet 6. sz. Rendes helyárak.

A nemzeti szinház játékrendje: *Szombaton,* február 20-án Rantzauk. (Uj betan.) Évi bérlet 42. szám. Havi bérlet 18. szám. *Vasárnap,* február 21-én A kaméliás hölgy.

A népszinház játékrendje: *Szombaton,* február 20-án Eleven ördög. *Vasárnap,* 21-én délután: Lumpáczius, este: Eleven ördög.

A vigszinház játékrendje: *Szombaton,* február 20-án Szerelmes asszony. *Vasárnap,* február 21-én délután: A becstelenek, este: Niobe.

IMPERIAL

Mulató.

Telefon 965. Váczi-körut 48. Telefon 965.

Ma

Kezdete 8 órakor. Vége 12 órakor.

Szenzáczionális ujdonság.

A Kóbi-utczai gyilkosság

Irta Fischer Mór.

Előkészületben: **A bankár szeretője.**

Szombat, február 20-án: LUCIELLA.

Helyárak: Páholyülés 1 frt, I. hely 70 kr., II. hely 40 kr.

Nappali pénztár: Rotter Terés szivartőzsde, „Hotel Paris" Váczi-körut 25. 29719

GRAND ETABLISSEMENT

PARISIEN

Kerepesi-ut 63. sz.

A székes főváros legszebb mulatóhelye.

Ma és mindennap

Grand Quadrille Parisien

du Moulin Rouge.

Dirigé et reglé par Monsieur **Gaby**. Danse par Mlles **La Japonnaise, L'Egyptienne, Risette et Moulinette.**

Valamint az összes szerződött müvész személyzet fellépte.

Naponta hangverseny és czigányzene hajnali **5 óráig.**

Előadja **KUTHY VINCZE** zenekara.

Belépti dij 1 frt. A nappali pénztárnál 60 kr.

FOLIES CAPRICE

Ma

Rosenkranz Mundy válópere.

Irta: **Leitner H.** — Személyek:

Rosenkranz Mundy … … … … … … … … Rott ur
Malvina … … … … … … … … … … Ferenczy k. a.
Mandelbaum asszony, Mundy anyósa … … Wein urnő
Morgenstern, rabbi … … … … … … … Martini ur
József, pinczér) egy budapesti … … … Schönberg ur
János háziszolga) vendéglőben … … … Pfeiffer ur
Konduktor … … … … … … … … … … Baumann
Éva, a rabbi szakácsnéja … … … … … … Moser k. a.
Kati)
Lizi) dajkák … … … … … … … Blankenstein k. a., Konradi k. a., Daré k. a.
Fanni)
Történik egy vidéki városban, Morgenstern rabbi házában.

Ezt megelőzi:

On parle français.

MELITTA k. a.

costüm sonbret-énekesnő fellépte.

Somossy-Mulató

Nagymező-utcza 17. szám.

431. telefon. Iroda: Mozsár-utcza 5. 431. telefon.

Kezdete 8 órakor. Vége 12 órakor.

Ma

A három grófnő:

Didi, Mariska és Elice Vasquez.

Bianka - Des - Roches.

RIGOLETTI CSOPORT

a balansz-készülékkel.

A 2 Buffalos komikus kerékpárosok

és excentrikus pantomiával.

Továbbá

Dämon Gold.

Nagy kiálltási ballet 1 felvonásban, 3 képben és egy zárapotheozissel, kidolgozva és rendezve, ugy mint betanitva, **Holzer Jakab** balletmester által.

VERGE STEFÁNIA k. a., a cs. kir. udvari operaházból Bécsben, mint vendég.

Minden vasár- és ünnepnapon két előadás.

A kávéházi téli kertben reggeli 3 óráig

Munczy Lajos

zenekara játszik.

Egyedüli jegy-elárusitó hely, dohánytőzsde, Andrássy-ut 38.

Előzetes jelentés! Szombaton, február 27-én **NAGY BOLOND-ESTÉLY,** szenzácziós programmal.

HUNGARIA SZÁLLODA 2080

Ma este az étteremben **Radics Vilmos és Fiai** ismert s kedvelt zenekara játszik **Kezdete 8 órakor**

Vizállás, 1897. február 18-án.

	Centiméter	C°
Inn:		
Schärding	+ 106<35	— 6
Duna:		
Passau	+ 405< 7	— 4
Linz	+ 143<20	— 1
Bécs	+ 120<32	+ 5
Pozsony	+ 348<16	+ 2
Komárom	+ 382>25	+ 1
Budapest	+ 336>26	+ 4
D.-Földvár		
Mohács	+ 395> 7	— 2
Gombos	+ 386> 5	— 4
Ujvidék	+ 312> 4	— 1
Zimony	+ 383	+ 3
Pancsova	+ 357< 1	— 1
Drenkova	+ 319	+ 3
Orsova	+ 279	+ 1
Vág:		
Szered	+ 12	+ 1
Rába:		
Győr	+ 320>20	
Dráva:		
Zákány	6< 2	— 2
Barcs	+ 29< 2	— 0
Eszék	+ 158> 1	— 0
Száva:		
Sziszek	+ 298<26	— 6
Mitrovicza	+ 526<12	+ 2

	Centiméter	C°
Bega		
Kiszető	+ 113<12	— 4
Temesvár	+ 90>29	+ 1
N.-Becskerek	+ 90> 3	+ 1
Tisza:		
M.-Sziget	+ 22	— 3
Tekeháza	+ 10< 2	— 1
Tisza-Ujlak	— 64<14	+ 1
V.-Namény	+ 23< 2	+ 3
Záhony (Csap)	— 2	— 3
Tokaj	+ 174> 4	— 7
Tisza-Füred	+ 152< 4	— 4
Szolnok	+ 85<10	— 2
Csongrád	+ 70>22	+ 4
Szeged	+ 120>13	+ 4
Török-Becse	+ 136<10	— 3
Titel	+ 311> 1	— 0
Körös		
Sebes: N.-Várad	+ 12< 6	— 1
Fekete: Tenke	+ 50< 4	+ 2
Fehér: B.-Jenő	+ 21< 6	+ 2
Kettős: Békés	+ 330<58	— 3
Hármas: Gyoma	+ 264>22	— 2
Maros:		
Arad	— 69< 5	— 2
Makó	+ 63>39	+ 2

Jegyek magyarázata: + null fölött. — null alatt. > áradat, < apadat, hőmérsék Celsius szerint.

Időjárás.

A m. kir. meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1897. febr. 18-án reggel 7 órakor.

Állomások	Légnyomás mm. 700+	A hőmérséklet Celsius szerint	Szél iránya és ereje		Felhőzet	Csapadék mm.	Hőmérs. maximum	Hőmérs. minimum
Árvaváralja	73·6	— 3.0	—		2	—	—2	—4
Selmeczbánya	71·9	— 2.8	NW	6	2	—	2	—7
Kis-Kartal	72·5	— 3.4	SE	1	1	—	5	—5
N.-Szombat	73·5	— 1.0	NW	1	2	—	5	1
Magyar-Óvár	74·6	— 0.0	NW	2	0	—	6	—1
Ó-Gyalla	72·7	— 0.6	NW	4	2	—	6	—1
Budapest	71·4	— 2.7	SW	2	2	—	4	2
Sopron	73·6	— 2.0	—		0	—	—	—
Herény	74·8	— 2.7			0	—	6	—3
Keszthely	73·8	— 2.0	N	2	✱	—	3	0
Zágráb	75·8	— 0.0	—		0	—	6	—1
Károlyváros	75·2	— 2.4	—		0	—	6	—4
Fiume	72·5	— 1.4	—		0	—	11	—1
Cirkvenica	72·6	— 1.8	NE	1	0	—	10	—2
Pancsova	71·9	— 0.0	N	2	0	—	2	—2
Orsova	68·0	— 2.4	W	6	2	—	3	—0
Zsombolya	73·9	— 0.7	W	1	3	—	2	—1
Arad	72·4	— 3.0	NE	3	1	—	2	—3
Szeged	72·0	— 0.4	NW	2	0	—	4	—2
Szolnok	—	—	—		—	—	—	—
Eger	72·5	— 4.0	N	2	4	—	2	—6
Debreczen	71·4	— 3.2	S	1	3	:	—	—
Késmárk	72·8	— 2.0	S	1	2	—	—	—
Ungvár	72·3	— 2.8	—		4	1	—2	—4
Akna-Szlatina	71·7	— 4.5	S	1	4	3	—	—
Szatmár	73·4	— 2.4	SW	1	0	—	—1	—3
Nagy-Várad	73·0	— 1.8	SW	2	4	—	3	—2
Kolozsvár	71·6	— 3.0	NE	2	4	—	—2	—3
Nagy-Szeben	71·5	— 2.2	W	1	4	—	—2	—3
Bécs	74·2	— 2.6	W	4	0	—	5	—2
Salzburg	76·9	— 3.8	S	2	≡	—	3	—4
Klagenfurt	76·8	— 5.4	NE	1	0	—	3	—11
Póla	73·8	+ 3.8	N	2	0	—	9	—2
Lesina	72·7	+ 9.1	N	3	0	—	11	3
Sarajevo	77·0	— 3.2	W	1	2	—	4	—4
Torino	75·6	+ 2.4	SE	3	3	—	8	2
Flórencz	76·0	+ 0.2	S	5	0	—	—	—
Róma	75·0	+ 2.7	N	3	0	—	—	—
Nápoly	74·8	+ 7.8	NW	0	0	—	—	—
Brindisi	73·2	+ 9.8	NW	4	0	—	—	—
Palermo	75·2	+ 10.0	S	3	1	—	—	—
Malta	73·5	+ 12.2	E	2	1	—	—	—
Zürich	75·7	+ 2.4	—		≡	—	—	—
Biarritz	72·4	+ 9.8	S	3	4	—	—	—
Nizza	—	—	—		—	—	—	—
Páris	74·4	+ 1.1	S	2	≡	—	—	—
Kopenhága	—	—	—		—	—	—	—
Hamburg	73·0	+ 0.8	SW	1	0	—	—	—
Berlin	73·8	+ 2.5	W	2	4	—	—	—
Christiansund	52·5	+ 7.4	W	5	3	—	—	—
Stockholm	62·9	— 1.2	W	4	0	—	—	—
Szent-Pétervár	57·9	— 8.1	W	2	✱	3	—	—
Moszkva	59·6	— 16.4	SE	1	4	—	—	—
Varsó	70·3	— 0.4	NW	3	4	—	—	—
Kiew	56·0	— 1.0	W	2	●	2	—	—
Odessza	—	—	—		—	—	—	—
Sulina	62·7	— 3.1	NW	1	4	—	—	—
Szófia	70·7	— 1.7	W	8	0	—	—	—
Konstantinápoly	67·9	+ 2.1	W	0	4	—	—	—

A szélirányok jelölése: N = észak, E = kelet, S = dél W = nyugodt. — Felhőzet: 0 = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult = 4 egészen borult, ● = eső, ✱ = hó, ▬ = köd, Ꞅ = zivatar.

Közép-Európa fölött nagy kiterjedésü légnyomási maximum terül el, melyet egyrészt északnyugatról, másrészt keletről alacsonyabb nyomás határol.

Ehhez képest az időjárás egész Közép-Európában száraz és csapadék csak a kontinens északnyugati és keleti szélén fordult elő csekély mennyiségben.

Hazánkban jobbára száraz idő uralkodik. Tegnap csupán az északkeleti határmegyékben esett kevés hó. A hőmérséklet emelkedőben van.

Derült, száraz idő és éjjel fagy várható.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzése 1897. február 18.

Időjárás szép	Vizállás reggel 7 órakor 338 cm.	Hőmérő reggel 7 órakor + 4 C.	Légsulymérő reg. 7 o. 774 m/m.

A) Árutőzsde.

I. Gabonaneműek.

a) Kész áru.

Buza — Minőségi suly hektoliterenkint — 100 kilogrammnak ára

ó vagy uj	Faj	76 kg. frttól	76 kg. frtig	77 kg. frttól	77 kg. frtig	78 kg. frttól	78 kg. frtig	79 kg. frttól	79 kg. frtig	80 kg. frttól	80 kg. frtig	81 kg. frttól	81 kg. frtig	82 kg. frttól	82 kg. frtig
6	bánsági	7.70	7.85	8.95	3.05	8.05	8.10	8.15	8.20	8.25	8.30	8.30	8.35	—.—	—.—
uj	tiszavidéki	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
6	„	7.95	8.05	8.10	8.15	8.15	8.20	8.25	8.20	8.30	8.35	8.35	8.40	—.—	—.—
uj	pestvidéki	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
6	„	7.90	8.—	8.05	8.05	8.10	8.15	8.20	8.25	8.25	8.30	8.30	8.35	—.—	—.—
6	fehérmegyei	7.90	8.—	8.05	8.05	8.10	8.15	8.20	8.25	8.25	8.30	8.30	8.35	—.—	—.—
uj	„	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
6	bácskai	8.—	8.10	8.15	8.15	8.20	8.25	8.30	8.35	8.35	8.40	.40	8.45	—.—	—.—
uj	szerb	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
6	bolgár	—.—	—.—	—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—

	ó vagy uj	Faj	Minőségi suly hektoliterenk.	Frttól	Frtig
Rozs	6	elsőrendü	70—72	6.55	6 60
		másodrendü	—	6.45	6.50
Árpa	6	takarmány	60—62	4.30	4.60
„	6	égetni való	62—64	5 40	6.—
„	6	sörfőzésre	64—66	6.50	8.—
Zab	6	—	39—41	5 95	6.35
„	uj	—	—	—.—	—.—
Tengeri	uj	bánsági	—	3.55	3.60
„	uj	másnemü	—	3.40	3.50
Repcze	uj	káposzta	—	—.—	—.—
„	uj	bánsági	—	—.—	—.—
Köles	6	—	—	5.30	5.60

b) Határidőre.

Usance-minőségü 100 kilogrammonkint.

	Határidő	Pénz frt	Áru frt
Buza	szept.—okt.	7 42	7.43
„	márcz.—ápr.	7 88	7.89
„	jun.	7 85	7.86
Rozs	márcz.—ápr.	6.56	6.58
„	szept.—okt.	—.—	—.—
Tengeri	1897. máj.—jun.	3.85	3 87
„	jun.—jul.	—.—	—.—
„	jul.—aug.	—.—	—.—
„	szept.	—.—	—.—
„	október	—.—	—.—
Zab	márcz—ápr.	6.06	6.08
„	szept.—okt.	—.—	—.—
Káp.-Repcze	1896. aug.—szept.	10 95	11 05

II. Különféle termények.

Ár 100 kilogrammonkint

		Faj	Pénz frt	Áru frt
Ingyen hordó	Disznózsir	budapesti	52 50	53.—
		vidéki	—.—	—.—
—	Szalonna	magyar Ia légenszáritott vidéki	—.—	—.—
		városi légenszáritott, 4 darabos	46.—	46.50
		„ „ 3 „	49.—	50 —
		füstölt	52.50	53 50
Zsákkal együtt göngysuly tisztasuly helyett.	Szilva Kész áru	bosnyai, 1895. évi, usance-minőség		
		„ „ 120 darabos	17 75	18.25
		„ „ 100 „	19.75	20.25
		„ „ 85 „	22.50	23.—
		szerbiai, „ usance-minőség	17.50	18.—
		„ „ 100 darabos	19.—	19.50
		„ „ 85 „	22.50	23.—
Minőség 500 gramm -ként	Szilva Határidőre	bosnyai, usance-min.	—.—	—.—
		„ 120 darabos	—.—	—.—
		„ 100 „	—.—	—.—
		„ 85 „	—.—	—.—
		szerbiai, usance-min.	—.—	—.—
		„ 100 darabos	—.—	—.—
		„ 85 „	—.—	—.—
Ingyen hordó	Szilvaiz Kész áru	szlavoniai 1896	21.—	21 50
		szerbiai 1896	19.50	20.20
	Szilvaiz Határidőre	szlavoniai	—.—	—.—
		szerbiai	—.—	—.—
—	Heremag	luczerna magyar, 1896	44.—	52 —
		vörös aprószemü 1896	33.—	36.—
		vörös középszemü 1896	36.—	39.—
		„ nagyszemü 1896	46.—	50.—

III. A hajószállitás fuvardijtételei Budapestre.

	Honnan	kr
Duna	Pancsova	—
	Ujvidék	—
	Bezdán	—
	Kalocsa	—
	Dunaföldvár	—
Tisza	Szentes	—
	Szeged	—
	Zenta	—
	Titel	—
Száva	Mitrovicz	—
Béga	Temesvár	—
	Nagy-Becskerek	—

Győrbe a fuvardijtétel 8—10 krra magasabb a budapestinél.

A hajódijtételek 100 kilogrammonkint, a szállitási adóval és a biztositási dijjal értetnek.

A Béga-állomásokról a burcsellázást beleértve.

B) Értéktőzsde.

I. Államadósság.

a) Magyar államadósság.

Kamatláb	Értékpapirok	Utolsó árfolyam pénz	Utolsó árfolyam áru
4%	Aranyj. 100, 500, 1000 frt névért. drbokban, adóm.	122.—	122.50
4%	„ 10,000 frt névért. darabokban, adóm.	—.—	—.—
4%	Koronaértékü járadék, adómentes	99 20	99 70
5%	1876. keleti vasuti államk. aranyb., adólev. 10%	121 —	122.—
4½	1889. évi államvasuti aranykölcsön, adómentes	123.—	124.—
4½	1889. „ ezüstkölcsön	101.75	102.75
3	Államk. vask. czélj. arany adóm., 200 K. névért.	91.—	92
—	1870. évi nyereménykölcsön, 100 frtos darab	151.50	152 50
—	1870. „ 50 „	151.50	152.50
4½	Magyar regále-kárt. kötvény, adómentes	100.75	101.75
4½	Horvát-szlavon „	100.50	101.50
4%	Magyar földtehermentesitési kötvény, adómentes	98 —	99.—
4%	Horvát-szlav. „	98.25	99.25
4%	Tiszai és szegedi nyereménykölcsön	140. —	141 —
5%	[illegible] vasut kötv. adólev. 7%	—.—	—.—

b) Osztrák államadósság.

Kamatláb	Értékpapirok	Utolsó árfolyam pénz	Utolsó árfolyam áru
4 1/10	Egyesitett járadék papirban február—augusztus	101.25	101.75
4 1/10	„ május—november	101.25	101.75
4 2/10	Egyesitett járadék ezüstben január—julius	101.25	101.75
4 2/10	„ április—október	101.25	101.75
4%	Aranyjáradék, adómentes	123.[illegible]	123.50
4%	Koronaértékü járadék	100.25	100.75
4%	Államsorsj. 1854. évb. 250 frt. p. p. adólev. 20%	150 —	152.—
5%	„ 1860. „ 500 „ o. e.	143.	147.—
5%	„ 1860. „ 100 „	156 —	157 —
—	„ 1864. „ 100 „	188.50	189.50
—	„ 1864. „ 50 „	188.50	189.50

Idegen államadósságok.

Kamatláb	Értékpapirok	pénz	áru
6%	Bolgár államvasuti zálogkölcsön	108.—	109.—
2%	Szerbia ny.-kölcsön 100 frank ar.	34.—	35.—
2%	„ „ 100 „ (osztr. felülb.)	34.50	25.50

II. Más közkölcsönök.

Kamatláb	Értékpapirok	pénz	áru
4%	Bosnyák-herczegovinai orsz. kölcsön 1895. évből	97.75	98.75
4½	Budapest főváros 1890. évi kölcsöne, adómentes	100.—	101.—
5%	Temes-bégavölgyi vizszab. társ. kölcsöne	100.50	102.—

III. Záloglevelek és kölcsönkötv.

a) Budapesti intézetek kibocsátásai.

Kamatláb	Értékpapirok	Utolsó árfolyam pénz	Utolsó árfolyam áru
4½%	Belvárosi takarékpénztár r.-t.	100.—	101.—
4½%	Egyesült bpesti fővárosi takarékpénztár	100.25	101 25
4%	„ koronaért.	97 50	98.50
5%	Kisbirtokosok országos földhitelint.	101.50	102.50
5%	„ 50½ évre koronaér.	101.75	102.75
4½%	„ 50½ évre	100.—	100.50
4½%	Magyar földhitelintézet papirban	100.—	100 50
4%	„ 41 évre	98.75	99 75
4%	„ koronaértékben 50 évre	98.75	99.75
3½%	„ koronaértékben 63 évre	91.75	92.25
4%	„ szabály. és talajjav.	97.75	98 50
4½%	Magyar helyiérd. vasutak kötv. 50½ évre	100 —	100 50
4%	„ 50 évre kor. ért	95.—	96 —
4%	„ 50 évre 105%	98.75	99.75
4½%	Magyar jelzáloghitelbank	102.—	103.
5%	„	101.—	101.—
4½%	„	99.—	99.75
4%	„ közs. k. 50 é., vf. 110 frt.	100.—	100.50
4%	„ közs. kötv. 50 évre	98.25	99.25
4½%	„ közs. kötv. 50 évre	100 —	01.—
4%	„ nyer.-kötv.	120.50	121.50
4%	„ osztr. felülb.	122.—	124 —
—	„ nyer.-jegy	—.—	—.—
—	„ osztr. felülb.	20 —	22.—
3%	„ nyer.-kötv.	103 50	104.50
4½%	Magyar országos közp. takarékpénztár	100.25	101 25
4½%	„ kor. ért.	100.25	101.25
4%	„	98.25	99.—
4½%	Magyar takarékpénzt. közp. jelzálogbankja	100.75	101.75
4%	Magyar takarékpénzt. közp. jelzálogb. kor. ért.	97.25	98.75
4½%	„ közs. k.	100.—	101.
4%	„	95.50	96.50
4%	Osztrák-magyar bank 40½ évre	100.10	101.—
4%	„ 50 évre	100.10	101.—
4½%	Pesti hazai első takarékp. közs. kötv.	100.—	100.40
4%	„	96.75	97.75
4%	„ zálogl. kor. ért.	98.50	99.50
4½%	Pest. m. keresk. bank	100.—	101.—
4%	„	98.50	99.25
4½%	„ közs. k. vissz. 110 frt	103.75	104.75
4%	„ közs. k. vissz 210 k.	99.—	100.—

b) Vidék és külföldi int. kibocsátásai.

Kamatláb	Értékpapirok	pénz	áru
5%	Albina takarék- és hitelintézet	100.75	101.75
5%	Aradi polgári takarékp. 40 évre	100.—	100.50
5%	„ 40 é. visszafiz. 110 frt.	101.—	—.—
5%	„ 40 évre	100.—	100 50
5½%	Aradmegyei takarékpénztár	98.50	99.—
4½%	Debreczeni első takarékpénztár	99.—	99.50
5%	Erdélyr. m. jelzáloghitelb. 40 évre	100.—	101 —
4½%	„ 40 évre visszafiz.	98.50	99.50
4½%	Horvát-szlavon országos jelzálogbank	100.50	101.25
5%	Nagyszeb. ált. takp. 31½ é., vissz. 110 frt	102.—	—.—
5%	„ 40 évre, vissz. 106 frt	102.—	—.—
5%	„ 40 évre III. kib.	101.75	102.25
4½%	„ 35 évre IV. kib.	100.—	101.—
5%	Nagyszebeni földhitelintézet	101.50	102.50
5½%	„	102.—	—.—
6%	„	103.—	—.—
4½%	„ VI. kib.	100 —	101 —
3%	Osztrák földhitelintézet nyer.-kötv.	118.50	119.50
—	„ nyer.-jegy	20 —	22.—
5%	Temesvár első takarékpénztár	101.—	102.—
4½%	„	99.—	99.50

IV. Elsőbbségi kötvények.

Kamatláb	Értékpapirok	pénz	áru
4½%	Adria m. kir. tengeri hajózási részvényt.	99.50	100.50
4%	Budapesti közuti vaspálya-társ. koronaért.	99.—	99.50
4%	Budapest-pécsi vasut	97 75	98.75
4%	Budapest villamos városi vasut r.-t.	98.50	99.50
6%	Első cs. kir. szab. dunagőzhajózási társ.	—.—	—.—
5%	Első pesti spódium- és csontlisztgyár r.-t.	150.50	152.50
4%	Kassa-oderbergi vasut 1889. ezüst	98.50	99 50
4%	„ 1889, arany	120.25	121.25
4%	„ 1891, ezüst	98.50	99.50
4%	„ 1891, arany	120.25	121.25
4%	„ (oszt. von.) 1889, ez.	100.—	101 —
4½%	Magyar folyam- és tengerhajózási r.-t.	99.25	100.25
5%	Magyar-gácsországi vasut I. kib.	106.25	109.25
5%	„ II. kib.	108.25	109.25
4%	„ ezüst	98 —	99.—
5%	Magyar ny. v. (székesf.-győr-gráczi vonal)	105.75	106.75
5%	„ 1874. kib.	105.75	106.75
4½%	Magyar v. els. kölcsön beruh. czélra, arany	122.—	[illegible]
4%	Osztrák-magyar államvasut 1883	—.—	—.—
3%	„ X. kib. 1885	—.—	—.—
4½%	Pesti Lloyd- és tőzsdeépület	100.—	100.50
4½%	Torontáli helyiérdekü vasutak	—.—	—.—
5%	Urikány-zsilv. magyar kőszénb. els kötv.	—.—	—.—
6%	„ II. kib.	120 50	—.—

V. Bankok részvényei.

Osztalék 1895-re	Értékpapirok		pénz	áru
9.—	Angol-osztrák bank	120	153.	154. —
7.—	Budapesti bankegyesület	100	107.—	107 50
12.—	Első magyar iparbank	150	196.—	197.—
6.50	Fiumei hitelbank	80	107.—	108.—
5.50	Fővárosi bank-részvény-társaság	100	74.—	76.—
25.—	Budapesti giro- és pénztár-egylet	2000 K.	—.—	—.—
9.—	Hazai bank-részvény-társaság	200 K.	105 —	106.—
—.—	Hermes magy. ált. váltóüzlet részvt.	200 K.	130.—	140.—
15.—	Horvát leszámitoló bank	200	—.—	—.—
—.—	Horvát-szlavon országos jelzálogbank	100	110.	111.—
22.—	Magyar általános hitelbank	100	—.—	—.—
7.—	Magyar ipar- és kereskedelmi bank	100	—.—	—.—
48 fr.	Magyar jelzáloghitelbank, I. kibocsátás	200 ar.	—.—	—.—
24 fr.	Magyar jelzáloghitelbank, II. kibocsátás	100 ar.	—.—	—.—
12.—	Magyar kereskedelmi r.-t.	200	—.—	—.—
16.—	Magyar leszámitoló és pénzváltó bank	400 K	175.—	180.—
—.—	Magyar takarékp. közp. jelz. logbankja	500	500.—	520.—
19.—	Osztrák hitelintézet	160	—.—	—.—
44.20	Osztrák-magyar bank	600	950.—	955.—
65.—	Pesti magyar kereskedelmi bank	500	174.—	1178.—
17.—	Unionbank	200	286 —	287.—

VI. Takarékpénztárak részvényei.

Osztalék 1897-re	Értékpapirok		pénz	áru
5.50	Belvárosi takarékpénztár	100	94.—	94.50
7.—	Budapest III. kerületi takarékpénztár	50	113.—	118.—
5.—	Budapest-erzsébetvárosi takarékpénztár	200 K.	85.—	87 —
—	Budapest VIII., IX., X. ker. takp. r.-t.	100	—.—	—.—
12.—	Budapesti tak. pénzt. és orsz. zálogk. r.-t.	400 K.	215.—	217 —
60.—	Egyesült budapesti fővárosi takarékp.	300	1140.—	1150.—
7.—	Magyar általános takarékpénztár	100	121 —	123.—
40.—	Magyar országos központi takarékpénzt.	300	795 —	805.—
400.—	Pesti hazai első takarékpénztár	1000	7850 —	7875 —

VII. Biztositó-társaságok részv.

Osztalék 1897-re	Értékpapirok		pénz	áru
12.—	Bécsi biztositó társaság	200	258 —	260 —
16.—	Bécsi élet- és járadék-biztositó intézet	200	335.—	345.—
230.—	Első magyar általános biztositó társaság	1000	4150.—	4175.—
7.—	Foncière, pesti biztositó intézet	100	124.—	128.—
—.—	Lloyd, magyar viszontbiztositó társ.	100	85.—	90 —
8 —	Magyar jég- és viszontbiztositó r.-t.	100	129.—	131.—
6.50	Nemzeti baleset és munkásbiztositó r.-t.	200 K.	141 —	143.—
50.—	Pannonia viszontbiztositó intézet	300	920 —	940.—

VIII. Gőzmalmok részvényei.

Osztalék 1897-re	Értékpapirok		pénz	áru
—.—	Concordia-gőzmalom r.-t.	400	270.—	280.—
—.—	„ elsőbbs. részv.	400	402.—	—.—
30.—	Első budapesti gőzmalom r.-t.	500	705.—	715.—
12 —	Erzsébet-gőzmalom-társ.	200	300.—	305 —
6.40	Lujza-gőzmalom r.-t.	160	173.—	175.—
16.—	Pesti hengermalom-társ.	400	610.—	620.—
10.—	Pesti molnárok és sütők gőzmalom r.-t.	200	270.—	273.—
6.—	Pesti Viktória-gőzmalom	150	144 —	148 —

IX. Bányák és téglagyárak részv.

Osztalék 1897-re	Értékpapirok		pénz	áru
—.—	Brassói bánya- és kohóegylet r.-t.	200	125.—	127 —
6.—	Budapesti tégla- és mészégető r.-t.	200 K.	110.—	111 —
12.—	Budapest-szentlőrinczi téglagyár	100	190.—	195.—
8.—	Egyesült tégla- és czementgyár r.-t.	100	75.—	76 —
10.—	Északm. egyesült kőszénb. és iparv.	100	199.—	200.—
5.50	Felsőmagyarorsz. bánya és kohómü r.-t.	100	105.—	107.—
6.—	István téglagyár r.-t.	100	54.—	55.—
—	Kassa-somodi kőszénbánya r.-t. id. elism.	20	35.—	38.—
—.—	Kis-sebesi gránitbányák r.-t.	200 K.	96 —	98.—
—.—	Kőbányai gőztéglagyár r.-t.	160	670.—	680.—
32.—	Kőszénbánya és téglagyár r.-t.	200	540 —	545 —
7.—	Lechner rákosi téglagyár r.-t.	100	112.—	117.—
16.—	Magyar asphalt r.-t.	100	214 —	216 —
8.—	Magyar általános kőszénbánya r.-t.	100	115.—	115 50
—.—	Magy. gőztégla-, czem.- és gypszgy. r.-t.	100	—.—	—.—
—.—	Magyar keramiai gyár r.-t.	100	142. —	145 —
—.—	Péterhegyi téglaipar r.-t.	200 K.	—.—	—.—
32.—	Salgótarjáni kőszénbánya r.-t.	100	583 —	586 —
—.—	Szentendrei téglagyár r.-t.	100	—.—	—.—
17.—	Ujlaki tégla- és mészégető r.-t.	150	207.—	209.—
—	Urikány-zsilvölgyi magy. kőszénb. r.-t.	100	—.—	—.—

X. Vasmüvek és gépgyárak részv.

Osztalék 1897-re	Értékpapirok		pénz	áru
18.—	Első magyar gazdasági gépgyár r.-t.	200	190 —	200.—
7.—	„Danubius" magy. hajó- és gépgyár r.-t.	100	107 —	108 —
100.—	Ganz és társa vasöntöde és gépgyár	400	2125.—	2160.—
—.—	Nadrági vasipar társulat	200	—.—	—.—
6.50	„Nicholson"-gépgyár részv.-társ.	200 K.	105 —	107.—
—.—	Rimamurány-salgótarjáni vasmü r.-t.	100	—.—	—.—
18.—	Schlick-féle vasöntöde és gépgyár	200	218.—	222.—
6.50	Schoenichen-Hartmann-f. m. gépgyár r.-t.	200 K.	160.—	170.—
20 —	Weitzer János gép-, waggongyár és vasönt.	400	265.—	268 —

XI. Könyvnyomdák részvényei.

Osztalék 1897-re	Értékpapirok		pénz	áru
20.—	„Athenaeum" irodalmi és nyomdai r.-t.	100	440.—	450.—
—.—	Franklin-társulat	150	230.—	233.—
—.—	„Kosmos" müintézet	100	90.—	92.—
—.—	Könyves Kálmán m. ir. és könyvek.	200 K.	—.—	—.—
—.—	„Országgy. Értesitő" kő- és könyvny.	400 K.	—.—	—.—
—.—	„Pallas" irodalmi és nyomdai r.-t.	200	180.—	190.—
80.—	Pesti könyvnyomda r.-t.	500	1300 —	—.—

XII. Különféle vállalatok részv.

Osztalék 1897-re	Értékpapirok		pénz	áru
25	Általános waggonkölcsönző-társulat	400 K.	520.—	525.—
—	„Apolló" kőolajfinomitó-gyár r.-t.	200 K.	—.—	—.—
25 —	Bantlin-féle vegyi gyárak r.-t.	500 K	400.—	405.—
—	Bihar-Szilágyi olajipar r.-t.	200 K.	—.—	—.—
6.—	Budapesti általános villamossági r.-t.	200 K.	132.—	135.—
—.—	Egyesült magyarhoni üveggyárak r. t.	00	—.—	—.—
7.—	Első magyar betüöntöde r.-t.	100	155.—	160.—
20.—	Első magyar gyapjumosó- és bizom. r.-t	200	440.—	445.—
—.—	Első magyar részvény serfőződe	300	1280 —	1290.—
20.—	Első magyar sertéshizlaló r.-t.	200	280 —	—.—
23.—	Első magyar szállitási vállalat r.-t.	200	270.—	260.—
8.—	Első magyar szálloda r.-t.	80	245.—	255.—
—.—	Első magyar üveggyár részvény-társaság	400 K.	—.—	—.—
—.—	Első pesti spódium és csontliszt gyár	100	130.—	140.—
85.—	Fiumei rizshántoló- és rizskeményitő gyar	500	1400.—	1450.—
24.—	Gschwindt-féle szeszgyár	200	485	500.—
—.—	Gr. Esterházy Géza-féle cognac-gyár r.-t.	200 K.	—.—	—.—
—.—	„Hungária" árpagyöngy-gyár	400	—.—	—.—
—.—	„Hungária" müirágya és kénsavgyár	6¾	125.—	130.—
—.—	„Hygieia" fémipar részvény-társaság	100	—.—	—.—
5	Jordán Viktor-féle bőrgyár r.-t.	100	35.—	40 —
9	„ els. részv	100	74.—	76 —
14	Kabelgyár részvénytársaság	200	315 —	325.—
—	Kőbányai király serfőző r.-t.	200 K.	50.—	52.—
5	Kőbányai polgári serfőző részvény társ.	200 K.	100.—	101 —
—	Langer T. osztr. és magy. szab. ert. r.-t.	100	—.—	—.—
—	Magyar czukoripar r.-t. A. sor.	100	—.—	—.—
—.—	„ „ „ B.	100	127.—	127.50
10.—	Magyar fém- és lámpaáru-gyár r.-t.	100	150.—	155.—
15.—	Magyar kender- és lenipar r.-t.	200	—.—	—.—
5.50	Magyar ruggyantaárugyár r.-t.	100	160.—	—.—
—.—	Magyar villamossági r.-t.	200 K.	123 —	129.—
—	Nemzetközi villamossági társaság	200	302.—	305.—
25	Nemzetközi waggonkölcsönző r.-t.	400 K.	480.—	490.—
—	Popper Lipót faipar r.-t.	2000	—.—	—.—
—.—	Quarnero részvénytársaság	100	—.—	—.—
—.—	Royal nagyszálloda részvénytársaság	200 K.	—.—	—.—
15.—	Szegedi kenderfonógyár r.-t.	200	280.—	290.—
—	Sziszeki tárházak r.-t.	100	—.—	—.—
—.—	Telefon-Hirmondó r.-t.	100 K.	—.—	—.—
—	Törökbirodalmi dohányegyedárusági r.-t.	200	140 —	142 —

XIII. Közlekedési váll. részv.

Osztalék 1897-re	Értékpapirok		pénz	áru
10.—	Adria m. kir. tengeri hajózási r.-t.	100	180.—	182.—
—	Aradi és csanádi egyes. v. r.-t.	100	—.—	—.—
10.—	Barcs-pakráczi vasut	200	208.50	209.50
9.50	Budapest alagut-társulat	105	165 —	170 —
14	Budapesti közuti vaspálya	200	294.—	295.—
—	„ „ id. részj.	100	285.—	286 —
9.—	„ „ élv. jegy		190.—	200.—
0.—	Budapesti társaskocsi	200 K.	12 —	13 —
10.—	Budapesti villamos városi vasut	100	273.50	274.—
5.—	„ „ élv. jegy		150.—	160.—
8.—	Budapest-szent-lőrinczi h. é. vasut	100	—.—	—.—
8	„ „ els. részv.	100	—.—	—.—
0	Bpest-ujpest-rákosp. vill. köz. vasut r.-t.	200 K.	90 —	91.—
—	Debreczen-hajdunánási vasut	100	102.—	103.—
fr. 5	Déli vasut	200 ar.	—.—	—.—
12	Első cs. kir. szab. dunagőzhajó-társ.	500 p. p.	480.—	485 —
—	Gölniczvölgyi vasut r.-t. elsőbbs. részv.	200	—.—	—.—
3	Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	109.—	112.—
—	Kassai közuti vasut	100	—.—	—.—
7 94 4/10	Kassa-oderbergi vasut	200	194.—	195.—
8 50	Kassa-tornai helyi érd. vasut r.-t. els. r.	200	200.—	201.—
9 94 4/10	Magyar-gácsországi vasut	200	208 50	209.50
9 87½	Magyar nyugoti vasut	200	208.50	209 50
4 50	Máramarosi sóvasut els. részv.	100	97.—	98.—
3	Máramarosi sóvasut törzsrészvényei	100	62.—	67.—
3	Máramarosi sóvasut B. részvényei	100	62.—	67.—
—	Marosvásárh.-szászrég. vasut els. részv.	100	100.—	101.—
—	Nagykikinda-nagybecsker. vasut els. r.	100	100.—	101.—
—	Oriente magy. tengeri hajózási r.-t.	1000 K.	—.—	—.—
fr. 28	Osztrák-magyar államvasut	200 ar.	—.—	—.—
9 94 4/10	Pécs-barcsi vasut	220	218.50	219.50
—	Petrozsény-lupényi h. é. vasut els. részv.	100	100.—	101.—
—	Szlavoniai h. é. vasut els. részv.	200	—.—	175.—

XIV. Sorsjegyek.

Névérték drbkint	Értékpapirok	pénz	áru
5	Bazilika sorsjegy	6 50	7.—
5	„ osztr. felülbélyegzéssel	7.50	8.—
	„ nyeremény-jegy	2.—	2.20
100	Bécsvárosi nyereménykölcsön 1874. évről	168.—	170.—
40	Budavárosi sorsjegy	59.—	61.—
40	„ osztr. felülbélyegzéssel	61. —	62.—
2	„Jó sziv" egyesületi sorsjegy	3.60	4.—
2	„ „ osztr. felülbélyegz.	3.90	4 20
5	Magyar vörös-kereszt sorsjegy	8.50	9.—
5	„ „ osztr. felülbélyegz.	11. —	11.50
	„ „ nyeremény-jegy	2.—	3.20
25 L.	Olasz vörös-kereszt sorsjegy	11.25	11.75
25 L.	„ osztr. felülbélyegz.	12.25	12.75
10	Osztrák vörös-kereszt sorsjegy	20.50	21.—
100	Osztrák hitelintézet sorsjegy	199 —	201.—
40 p. p.	Pálffy sorsjegy	58.25	59.25

XV. Pénznemek.

Értékpapirok	pénz	áru
Arany, cs. és kir. vert	5.68	5.73
„ „ „ kör.	5.65	5.70
„ osztrák vagy magyar 8 frtos	9.50	9.52
„ 20 frankos	9.50	9.52
„ 20 márkás	11.75	11.79
„ török aranylira	—.—	—.—
Német birod. vagy egyenért. bankj. (100 márka)	58 70	58.90
Franczia bankjegy (100 frank)	—.—	—.—
Olasz bankjegy (100 lira)	45 05	45.25
Papirrubel darabonkint	—.—	—.—
Román bankjegy (100 lei)	—.—	—.—
Szerb bankjegy (100 ezüst dinár)	—.—	—.—

XVI. Váltók árfolyama (látra).

Bank-kamatl.	Értékpapirok		pénz	áru
3½	Amsterdam	100 holland. frtért	99 05	99 35
3	Brüssel	100 frankért	—.—	—.—
4	London	10 sterlingért	120.—	120.40
5	Német bankpiaczok	100 márkaért	58.80	58 90
5	Olasz bankpiaczok	100 liráért	45.05	45.25
2	Páris	100 frankért	47.65	47.85
5	Svájczi bankpiaczok	100	—.—	—.—
6	Szentpétervár	100 rubelért	47.45	47.65

XVII. Határidőre kötött értékp.

Február hó végére.

Értékpapirok	pénz	áru
Magyar aranyjáradék	122.—	122 25
Magyar koronajáradék	99.20	99 40
Magyar általános hitelbank	393.50	394 —
Magyar ipar- és kereskedelmi bank	100.	101.—
Magyar jelzáloghitelbank	—.—	—.—
Magyar leszámitoló és pénzváltó bank	242 —	243.—
Rimamurányi vasmü	247 —	247 50
Hazai bank részvénytársaság	234.—	235.—
Osztrák hitelintézet	382.—	382 25
Déli vasut	86 —	87 —
Osztrák-magyar államvasut	346.25	346 75

Leszámoló árfolyamok.

Magyar általános hitelbank	394.—	Déli vasut	—.—	Belvárosi takarékpénztár	94.—
Osztrák hitelintézet	362.—	Salgó-Tarjáni kőszénb.	585 —	Magyar alt. kőszenb.	—.—
Magyar aranyjáradék	—.—	Magyar asphalt r.-t.	—.—	„Kosmos" müintézet	—.—
Magyar koronajáradék	—.—	Oszt.-magyar államvasut	—.—	Bp.-sz.-lőrinczi téglagyár	—.—
Magyar ipar- és keresk. bank	—.—	Pesti Victoria gőzmalom	144.—	Első magyar részv.-serfőző	—.—
Magyar jelzálogbank	—.—	Magyar keramiai gyár	140 —	Magyar villam részv.-társ.	129
Magyar pénzv. és lesz. bank	—.—	„Danubius" m. hajógyár	107.—	Kőbányai királysörfőzőr.-t.	—.—
Rima-Murányi vasmü r.-t.	—.—	Schlik-féle vasönt. és gépgyár	2:7 —	Ganz-féle vasöntöde	—.—
Első magyar ált. biztositó r.-t.	—.—	Magyar czukoripar r.-t.	—.—	Bp. közuti vasp. id. r. jegy	279
Budapest bankegyesület	—.—	Jég- és viszontbiztositó részv.-társ.	—.—	Budapesti közuti vasut	288.—
Első magyar iparbank	—.—	Budapesti takp. és zálogköl.	219 —	Bp.-ujpest.-r. villam. vasut	—.—
Hazai bank részv. tár.	—.—	Fiumei hitelbank	106.—	Budapesti vill. városi vasut	270 —
Pesti m. keresk. bank	1170.—	Pesti hazai első takarékpénztár	7320.—	Ált. waggonkölcsönző	—.—

Kamatozó kincstári utalvány kamatlába (6 hó)	4	Járadékok és bankzáloglevelek elzálogositásánál	4½%
Az Osztrák-Magyar bank kamatlába váltóleszámitolásnál	4%	Más értékpapirok elzálogositásánál	5%

Ezen hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betükből 2 krral, s compact betükből szedve 4 krajczárral fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Minden hirdetésre felvilágosítás ad a kiadóhivatal ingyen. Czimmel ellátott hirdetések minden közlése után még 30 kr. bélyegilleték is fizetendő.

TELEFON 6354. Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válaszra szükséges levélbélyeg vagy levelezőlap beküldetik és a hirdetés alatt álló szám közöltetik. **TELEFON 6354**

Kis hirdetéseket

elfogad az Egyetértés számára a központi hivatal Papnövelde-utcza 8. sz. és a következő fiók kiadóhivatalok:

Breuer nővérek
dohánytőzsdéje VI. ker., Terézkörut 54. szám.

Burger Vilmosné
dohánytőzsdéje Andrássy-ut 51. (Oktogon.)

Deutsch Julia
dohánytőzsdéje József-körut 50. sz., (Baross-utcza sarkán.)

Nemecsek A.
dohánytőzsdéje IV. Petőfi-tér 3. szám.

Toldi Lajos
könyvkereskedése Buda, II., Fő-utcza 2. szám,
valamint minden **hirdetési iroda.**

Független

szép leányával avagy asszonykával óhajtok barátságot kötni. Levelek „**Tudnék én szeretni, ha volna kit**“ jelige alatt kéretnek a kiadóba. 10037

30 éves csinos pap,

6—7 ezer forint vagyonnal, keres háziasan nevelt s legalább ugyananyi hozománynyal rendelkező, szép 18—20 éves leányt, aki jó papné lenne és szeretni tudna. Leveleket „**Vallásos**“ jelige alatt a kiadóhivatalba kér. Titoktartás biztosittatik. 4928

J—n.

Szemeim elhomályosultak, a fejem zugott. Minden esdekló kérés hiába, te elmentél. Itt hagytál egy utolsó készoritás nélkül. Nagyon rosszul esett, mert hisz nem vétettem semmit . . . csak a szemeidbe néztem mélyebben, mint kellett volna. Ez hiba volt tőlem s most bünhődnöm kell. Bus lovag. 10379

Intelligens,

csinos, szőke fiatal ember, róm. kath., nőül óhajt venni egy müvelt leányt, akinek 3—4000 forint hozománya van. Ajánlatokat „**Csinos szőke**“ jelige alatt elfogad a kiadóhivatal 4941

Eladás.

Használt és uj
pénz-szekrények

rendkivüli olcsó áron kaphatók a bécsi pénzszekrénygyár raktárában, **Budapest, V., Bálvány-utcza 6. sz.** 29417

Olcsó telek

Kelenföldön, 414 négyszögöl bekerítve, eladó. Czim a kiadóhivatalban. 4936

Szálloda

egy nagyobb magyar szab. kir. városban, nagy forgalommal és keresett helyen szabad kézből azonnal eladó, esetleg bérbeadó. Bővebb felvilágositást ad a tulajdonosok megbizottja **Dr. Dedinszky Béla** ügyvéd, Budapest, VIII. József-körut 56. 4930

Eladó erdő,

200 hold 60—80 éves cser, tölgy, bükk. Czim a kiadóhivatalban. 4908

Gyógytár

tul a Dunán, 2850 frt forgalommal eladó, tudakozódások „**Gy**“ jegy alatt a kiadóhivatalba intézendők. 30113

Szőlővessző eladás.

Csányi Ágoston immunis mintaszőlőtelepén 200.000 drb különféle csemege- és borfaju-, sima és gyökeres szőlővesszőjutányosárban eladó. Kivánatra árjegyzéket küld szőlőtelep kezelősége u. p. **Csány, Hevesm.** 30115

Vétel.

Megvételre

keresek egy 16 lóerejü használt, de még használható **stabil gépet és kazánt,** malomhajtáshoz. Czim a kiadóhivatalban. 4923

Alkalmazást keres,

1000—2000

koronát ajánlok, képzettségemnek megfelelő állásért. Válasz „**Jogvégzett**“ czimen a kiadóhivatalba kéretik. 4907

Egy tisztességes

fiatal gyermektelen házaspár, a férj a főváros szolgálatában áll, házmesteri állást keres. Szives ajánlatok „**4561**“ szám alatt a kiadóba. 4924

Érettséget

tett fiatal ember, jelenleg vasuti tisztk. tanf. hallgató, a ki birtokságnál és ügyvédi irodában hosszabb ideig működött, délelőttre foglalkozást keres, correpetitorságot is elvállal. Ajánlat „**Szorgalom**“ jelige alatt kéretik a kiadóhivatalba. 10367

Könyvelő

alapos szakismerettel, előkelő vállalat tisztviselője, kinek annyi szabad ideje van még, hogy az esti órákban privathasználat üzleti könyvek vezetését és a levelezés elvégzését magára vállalja, szerény feltételek mellett alkalmazást keres. Levélbeni megkeresést „**Ügyes és szorgalmas**“ czimen továbbit a kiadóhivatal. 10332

Une dame

neé Parisienne parlant aussi correctement l'Allemand, et qui possède une belle écriture lisible et courante, cherche le plus tôt possible pour les correspondances une place dans un comptoir, ou dans un Magasin comme Caissiere à, conditions bien modérees. Adresse à l'expedition. 10255

Lakás és bérlet.

Elegánsan

butorozott utczai szoba intelligens családnál az Erzsébetkörúton azonnal kiadó, esetleg ellátással. Czim a kiadóhivatalban. 10354

Különféle.

Vas Miksáné és tsa

Első angol
vegytisztitó- és festő-intézete,
Budapest, VII., Király-u. 1.
elvállalja **szövetruhák, selyemruhák, csipkék, nyakkendők** s általában mindennemü szövetek **vegyészeti tisztitását** és **festését,** ugyszintén

fehérnemüek tisztitását.

☞ Ugyanott **kész gyermekruhák** kaphatók és mindennemü **kézimunkák** jutányosan elvállaltatnak.

☞ **Vidéki megrendelések** pontosan és lelkiismeretesen teljesittetnek. 30050

Tiszán 4000 forintot

jövedelmező, 14½ évig adómentes, kétemeletes sarok bérház, 20 ablak, utczai fronttal, élénk utczában — Budapesten eladó. **Ára 65.000 forint.** A házat **40.000 forint** 5½% törlesztéses és **10.000 forint** 5%, több évre szóló kölcsönök terhelik. A háznak évi bérjövedelme 7000 forint. Felvilágositást nyujt **Fürst D.** VII. Alsó erdősor 32. földsz. 2. 30144

Hirdetmény.

Magyar kir. államv. (Rajna-westfália-osztrák-magyar vasuti kötelek.) Folyó évi márczius hó 1-től való hatálylyal Pozsony-Ujváros állomás az 1893. évi decz. hó 1-től érvényes rajna-westfáli-osztrák-magyar kötelék díjszabás II. rész 4. füzetében foglalt és földolajból nyert benzin (petroleum, naphta) szállitására szóló 29. kivételes díjszabásába — az arra vonatkozó határozmányok épségben tartásával felvételtik. A tekintetbe jövő díjtételek tárgyában ugy a magy. kir. államvasutak igazgatósága, valamint Pozsony-Ujváros állomás nyujt bővebbi felvilágositást. **Az igazgatóság.**

Olaj-festményeket

régi mesterektől, potom áron elad:
30085
WEINBERGER I.
BUDAPEST,
Andrássy-ut 21. szám.
Bemenet az üzletbe, **Petőfi-utcza 13. sz.**
Nyitva d. e. 11-től d. u. 4 óráig.

A ki epilepsia eskór, görcsök és más idegbajokban szenved, kerjen arról röpiratot ingyen és bérmentve.
Schwanen-Apotheke, Frankfurt a/M. 29288

Pénzkölcsönök

katonatiszteknek, hivatalnokoknak, nyugdijasoknak, kereskedőknek, földbirtokosoknak a legmagasabb összegig; **házassági óvadékokra** 10.000 frt erejéig; nyugdijakra, életjáradékokra, nemkülönben jelzálogkölcsönöket gyorsan a legjobb feltételekkel kieszközöl **Sárréti János** Budapest, Kerepesi-ut 68. szám. 4940

Kereslet.

Óriási jövedelmü vállalathoz alapitók keresletnek. Megkeresésekre 20 kr. levélbélyeg. Czim a kiadóhivatalban. 4933

Hirdetmény.

Magyar kir. államv. Osztrák-magyar vasuti kötelék. Pozsony-Dynamitgyár állomás fölvétele a díjszabásokba. Pozsony-Dynamitgyár állomásnak az osztrák-magyar vasuti kötelék-díjszabás II. rész 1. 2. és 3. füzeteiben foglalt osztrák állomásokkal való forgalmában díjszabásuton való intézkedésig a nevezett díjszabási füzetekben Pozsony állomásra nézve foglalt díjtételek nyernek alkalmazást. A föntemlitett II. rész 3. füzetben Pozsony-Dynamitgyárra foglalt díjtételek mint érvénytelenek törlendők. Pozsony-Dynamitgyár állomás kizárólag a Dynamit Nobel részvénytársaság pozsonyi dynamitgyárának gyors- és teheráru küldeményeinek kezelésére van berendezve, robbanékony árunak ezen állomáson való be és kirakása azonban nincs megengedve, hanem csak azoknak földása illetve kiváltása eszközlendő. Budapest, 1897. febr hó 12-én. **Az igazgatóság.**

Gyorsirászat

tanitására vállalkozom az esti órákban. Könnyen elsajátitható rendszer. Érdeklődők leveleit „**Munka**“ czimmel a kiadóhivatalba kérem. 10243

Hirdetmény.

Magyar kir. államv. Nyergelésel szállitandó bor- vagy szeszküldemények be- és kirakása. Vonatkozással az 1896. évi április hó 6-án 24445/C. I. sz. a. kiadott hirdetményünkre, ezennel közhirré tesszük, hogy a vonalainkon 1894. évi márczius hó 15-én életbe léptetett azon intézkedést, mely szerint a hordókban feladott bor- vagy szeszes-küldeményeknek ugyneveztt nyergeléssel való berakását és az ily módon rakott küldeményeknek kirakását a felek kivánságára 100 kgonkint 1—1 krnyi be- és kirakási illeték felszamitása mellett saját közegeinkkel végeztetjük, folyó évi február 20-ával hatályon kivül helyezzük. Ezen naptól kezdve tehát a kérdéses teljesitmények a felek által és saját költségükön végzendők. Budapest, 1897. február 12-én.

Az igazgatóság.

(hámozott amerikai zabmaláta-termék)

reggelire, ebédre és vacsorára;

levesnek, szósznak és tésztának kitünően felhasználható; táplálóbb mint a hus (16% fehérnye) könnyen emészthető, gyorsan elkészithető, kiadós és olcsó. Levesnek és szósznak készitve nem szükséges berántani. 30122

Egy doboz (egy angol font) 32 kr. fél font 18 kr.

☞ **Mindenütt kapható.** ☜

THE AMERICAN CEREAL COMPANY, TRIEST.

A „Népszinház“ müsorából:

UJDONSÁG! ÓRIÁSI SIKER!

NINETTE

Operette **LECOCQ K.**-tól.

Megjelent zongora és énekhangra. **Magyar szöveggel** 9 füzetben. Füzetenként 1 frt 50 kr. netto.

Megrendelhető az „**Egyetértés**“ kiadóhivatalában, IV. ker., Papnövelde-utcza 8. sz.

A budapesti és bécsi katonakórházakban, valamint számos katonaezrednél nyert bő tapasztalat folytán ezen orvostudor legmelegebben ajánlható.

Titkos betegségeket,

hugvosófolyásokat, sebeket, syphilis utókövetkezményeit, elgyengült férfierőt, magömléseket, önfertőztetés utóbajait, nőknél fehérfolyást, befecskendezés nélkül, bármely nő bajokat, a legmakacsabb **bőrbetegségeket,** valamint ifjukori bünök következtében beállott **ideg-** és ennek utókövetkezményekép létrejött **hangerinezbajokat** gyógyit 15 évi kitünő siker és 10 évi polgári orvosi tapasztalat után, a legujabb **gyógymód** szerint, alaposan és biztos sikerrel.

Dr. KAJDACSY,
v. cs. és kir. ezredorvos.

Lakik: Budapesten, Váczi-körut 4. szám alatt. I. em. bejárat a léposonél. 29721

Rendel: délelőtt 9 óratól 4 óráig, este 7 óratól 8 óráig. Nőknek ugy, mint férfiaknak külön be- és kijárat — külön váróterem. Díjazott levelekre azonnal válaszoltatik, gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

AZ ÉLET VÁSÁRJA

EGY KÖTET ELBESZÉLÉS.

Irta: TIMÁR SZANISZLÓ.

Ujabbkori elbeszélő irodalmunk e remek gyöngyei egy igazi költői kedély mélyen átérzett megnyilatkozásai s a füzet minden egyes darabja a való élet éles és mély elmélyi megfigyelésén épült fel. Megrendelhető az „**Egyetértés**“ kiadóhivatalában. **Ára 1 frt 20 kr.**

Titkos betegségeket,

tehetetlenségeke, elgyengült férfierőt bujakóros bajokat, bőrbetegségeket, **hugycsőfolyásokat uj gyógymód szerint, befecskendezés nélkül, ha elévült is** gyógyit alaposan. **Torok és gége,** ugyszinte **hugycső** vizsgálatok naponta tükörrel eszközöltetnek. 29722

Besenbek Alajos
orvos-sebész és szülesz, 30 év óta e téren különleges orvos.
Rendel naponta: reggel 9 óratól délután 4 óráig és este 7—8 óráig. — Díjazott levelekre válaszoltatik.

Lakik: Budapest, Király-utcza 14., II. em. 17. ajtó.

Magyar királyi államvasutak.

Hirdetmény.

(Gács-bécsi vasuti kötelék. Helyesbités).

A gács-bécsi vasuti kötelékben 1897. évi január hó 1-től érvényes díjszabásban (II. rész) a 66-ik oldalon a Bécs államvasut-pályaudvar-Bécs-tárház viszonylatban az I. a kivételes díjszabás díjtétele 9 fillérről **4 fillérre** helyesbittetik.

Budapest, 1897. január hóban.

A m. kir. államvasutak igazgatósága,
egyszersmind a több részes vasutak nevében is.

Valódi brünni posztószövetek.

Egy vég 3.10 méter hosszu, teljes urlöltöny ára csak

frt 3.10 jó	valódi gyapjuból.
frt 4.10 jó	
frt 4.80 jó	
frt 6.— jobb	
frt 7.75 finom	
frt 9.— igen finom	
frt 10.50 legfinomabb	

Egy vég egy fekete szalonöltönyhöz **10 frt** Felöltőszövetek, loden, peruvien, dosking, állami és vasuti tisztviselőknek való szövetek, legfinomabb kammgarn és cheviotokat stb. stb küld gyári áron a pontos és szolidnak ismert

posztógyári raktár Kiesel-Amhof Brünnben.

Minták ingyen és bérmentve. Mintahü szállitás.

Figyelemreméltó! A t. közönségnek fontos azt tudni, hogy a szövetek közvetlen helyről való beszerzés esetén sokkal olcsóbban kapja, mint a közvetitő kereskedelem utján. A Kiesel-Amhof brünni cég az összes posztókat valódi gyári áron külli szét és nem számitja hozzá a magánvevőt annyira megkárositó ugynevezett szabóengedményt.

---

16 forintért

egy nagy fuvar, négy teljes méter száraz **kemény tüzifa**

4 méter puhafa 15 frt. 29919

felaprítva, szállítva és pinczébe hordva. Megrendelések raktárnokhoz intézendők. **V., felsőrakpart 7. sz.** Duma János

---

Alapittatott 1843-ban.

Carl Kuhn & Co.,

BÉCS,

ajánlják az ő kitünő minőségü

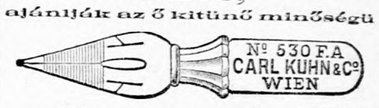

u. n. Aluminium-tollaikat 530 számban, EF, F, M és B hegyezve.

Legelterjedtebb irótollak a bel- és külföldön.

Továbbá 29986

finom iskola-tollak

65—90 krig terjedő árakon nagyban.

☞ **Kaphatók minden jobb irószer-üzletben.** ☜

Imakönyvek!

Hock János imakönyve nagyobb alakban:

1. Fekete vászonkötés, préselt arany keresztttel, vörös metszéssel	3.—
2. Fekete bőrkötés, préselt arany keresztttel és kehelylyel, arany metszéssel	4.—
3. Fekete chagrinbőrkötés, arany szegélylyel és Jézus monogrammal	4.50
4. Csontutánzat kötés, gyöngyház diszitéssel és csattal	8.—
5. Fekete chagrinbőrkötés, ezüst csattal	8.—
6. Finom borjubőrkötés, Jézus monogrammal	10.—
7. Puha borjubőrkötés, kereszt bőrbetéttel és csattal	10.—
8. Borjubőrkötés, gyöngyház diszitéssel, keresztttel és csattal	10.—
9. Borjubőrkötés, diszitésekkel, keresztttel és csattal	10.—
10. Préselt borjubőrkötés, bőrcsattal	10.—
11. Puha borjubőrkötés, két csattal	12.—
12. Finom juchtenbőrkötés, emaille keresztttel és csattal	15.—
13. Bársonykötés, sarokdiszitésekkel és csattal	15.—
14. Pelusche kötés, két csattal	15.—
15. Finom utánzott elefántcsont kötés, berakással és csattal	15.—
16. Borjubőrkötés, hordozható borjubőrtokban	16.—

Hock János imakönyve kis alakban:

1. Finom sima bőrkötés	9.—
2. Csontutánzat kötés, berakással és csattal	9.—
3. Puha borjubőrkötés, Jézus monogrammal	10.—
4. Puha borjubőrkötés, bőrbetéttel és csattal	12.—
5. Borjubőrkötés, gyöngyház keresztttel és csattal	12.—
6. Puha borjubőrkötés, emaille keresztttel és csattal	12.—
7. Vörös juchtenbőrkötés	12.—
8. Bársonykötés, valódi ezüst keresztttel és csattal	15.—
9. Peluche kötés, két csattal	15.—
10. Borjubőrkötés, hordozható borjubőrtokban	16.—
11. Finom mozaik kötés	16.—

Hock János Vigasztalások könyve:

1. Vászonba kötve	3.—
2. Szafflánbőrbe kötve	5.—
3. Fekete bőrbe kötve czimfelirással	7.50
4. Fekete puhabőrbe kötve aranyszegélylyel	7.50
5. Fekete bőrbe kötve, préselt virágokkal és keresztttel	7.50
6. Egyszerü fekete puha bőrkötés aranykeresztttel	7.50

Sujánszky: Hit, remény és szeretet:

1. Vászonkötés, vörös metszéssel	1.60
2. Szafflánbőrkötés, vörös metszéssel	2.60
3. Szafflánbőrkötés, arany metszéssel	3.20
4. Chagrinbőrkötés, aranynyomásu diszitéssel	4.—
5. Borjubőrkötés, aranykeresztttel	4.80
6. Borjubőrkötés, aranykeresztttel és csattal	5.20
7. Puha borjubőrkötés, bőrbetéttel és csattal	8.—
8. Vörös juchtenbőrkötés, vörös metszéssel	8.—
9. Puha borjubőrkötés, emaille csattal	10.—
10. Borjubőrkötés, gyöngyház keresztttel és csattal	10.—
11. Bársonykötés valódi ezüst keresztttel és csattal	10.—

Hock János szentbeszédei:

Nagybőjti szentbeszédek. 2-ik kiadás	1.20
Mátyástemplomi bőjti szentbeszédek 1896.	1.20

Kaphatók

az „Egyetértés“ kiadóhivatalában

(IV., Papnövelde-utcza 8.), a pénz előleges beküldése vagy utánvét mellett.

Valódi párisi gyártmány, jótállás mellett, orvosi tekintélyek ajánlata szerint teljesen biztos és ártalmatlan.

Gummi és halhólyag tuczatonkint	1.—6.—
Capottes americans (rövid)	2.—5.—
Párisi női szivacska	2.—6.—
Irrigator	1.80—5.—
Eredeti pessarium occlusivum (Peliporus) Mezninga tanár szerinti vezetővel	1.80—2.50
Szab. havibaj elleni kötelék **„Diana öv“**	3.50—5.—
minden hölgynek nélkülözhetlen!	
Gyüjtemény uraknak	3.— 10.—

10 frtnyi megrendelésnél 10—15% árkedvezmény. Megrendelések pontosan és discreten eszközöltetnek. 28052

KELETI J. cs. és királyi szab. kötszergyártó.
Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 17.
☞ Árjegyzék ingyen zartboritékban.

Magyar királyi államvasutak.

11805/97. CII. sz.

Hirdetmény.

Osztrák-magyar-franczia vasuti kötelék.

Folyó évi február hó 1-vel a cs. k. osztrák államvasutak és a Nándor cs. északi vasut gács-országi és bukovinai állomásai valamint Paris és azon tul fekvő állomások közötti forgalomban különféle ezikkek szállitására 1895. évi január hó 1-től érvényes kivételes díjszabáshoz az I. számu pótlék lép életbe, mely uj díjtáblákat és egyrészt Eger átm. és Nürnberg átm. másrészt Paris Donane állomás között megváltozott díjtételeket tartalmaz.

Budapest, 1897. január 20-án.

Az igazgatóság.

IDÜLT NÁTHA, KÖHÖGÉS, MELLHURUT
ELLENÉBEN BIZTOS SIKERREL HASZNÁLANDÓK A

CAPSULES COGNET

leghathatósabb gyógyszer **MELLBETEGSÉGEK ELLEN**

Kapható PÁRISBAN, Rue de Saintonge, 43. BUDAPESTEN: *Török József*, gyógyszerésznél *Király utcza, 12*

Dr. GÖLIS-féle egyetemes emésztő-por.

(1857 óta kereskedelmi czikk.)

Etrendi szer, kitünő hatása van a különösen nehezen emészthető ételek feloldására, valamint az általános emésztésre és igy a test táplálására és erősitésére is. Naponta kétszer használva (evés után egy kávéskanálnyit téve a nyelvre s a szokásos itallal leöblitve) kedvező befolyást gyakorol a hiányos emésztés következtében fellépő jelenségeknél, minők: **gyomorégés, nyálkaképződés, székrekedés, aranyeres bántalmak és altesti pangás** stb. 29933

Ásványvizgyógymódnál mint elő- vagy utókura, vagy egyidejüleg a gyógymóddal kitünő hatást fejt ki.

Minden doboznak dr. Gölis pecsétjével és a bejegyzett védjegygyel kell lezárva lenni s mindenkor határozottan dr. Gölis-féle emésztő-por kérendő a vétel alkalmával.

A dr. Gölis-féle egyetemes emésztő-por központi szétküldése Bécs, I. ker. Stefansplatz 6. (Zwettlhof).

Főraktár: Budapest, Király-utcza 12. TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertára.

Egy nagy doboz ára frt 1.26, egy kis doboz ára 84 kr.

A MÜLLER J. L.-féle

Szaliczil-szájviz és fogpor

használata eltávolit minden fogfájdalmat, biztosan megszünteti a fogak romlását és a kellemetlen szájbüzt. **Egy üveg szájviz 40 krajczár, 80 krajczár, nagyobb üveg 1 forint 60 kr és 3 forint.**

Müller J. L.-féle Szaliczil-fogpor,

szaliczil-vizzel használva nem csak hófehérré teszi a fogakat, banem a már létező fogbetegségek tovább-terjedését is meggátolja. Doboza **60 kr.** és **1 frt 20 kr.**

Müller J. L.-féle Szaliczil-fogpép,

darabja **35 kr.** Ugyanazon hatással bir mint a fogpor. Minden fönt elősorolt készitmények **orvosi utasitás** után készülnek. Kaphatók:

MÜLLER J. L. cs. és kir. udv. szállitó,
illatszerész és pipereszappan-gyárosnál 29714

BUDAPESTEN Koronaherczeg-utcza 2.

Fogkefék rendkivüli jó minőségüek, nagy és olcsó választékban.

Egy darab Müller-féle tojásszappan 15 krajczár, három darab 40 krajczár. 32941

A nekünk bemutatott számtalan megbizható hiteles köszönetirat folytán ezen orvostudor legmelegebben ajánlható.

Titkos betegségeket,

hugyosófolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbajait, az elgyengült férfierőt, magömlésekot, a bujakórnak utókövetkezményeit, nőknél fehérfolyást, bármennyire is idültek, valamint mindazon **nőI betegségeket,** melyeknek a **magtalanság** egyik főokozója és **bőrbetegségeket** gyógyit **uj gyógymód** szerint biztos sikerrel, **gyorsan és alaposan**

Dr. GARAI ANTAL

orvos, sebész, szülész és szemész tudor, volt csász. kir. oszt.-főorvos.

Budapest, belváros, IV. kerület, kigyó-utcza 1. sz., II. emelet, bejárat a lépcsőnél.

Rendel: naponta 10 órától d. e. egész 4 óra délutánig, este 7 órától 8 óráig. ☞ Díjazott levelekre a legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerekről is gondoskodva lesz. ☜ — Nőknek külön váróterem.

Ugyanott megjelent és a szerzőnél Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető

NÉPSZERŰ UTMUTATÓ

(már a 12-ik kiadásban megjelent) a nemi betegségek és ezek észszerű gyógykezeléséhez czimü könyv, volt ára 2 frt 50 kr., 28046

☞ **most csak 90 kr.** ☜

A könyv jól becsomagolva 1 frt beküldése mellett bérmentve küldetik meg.

A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leirása. — II. A nemi élet ébredése. — III. Az önfertőzés és az éjjeli magömlések. — IV. A hugycsőtakár (tripper) és hugycsőszükületek. — V. A bujakór (siphilis). — VI. Fehérfolyás. — VII. Elgyengült férfierő. — VIII. Női magtalanság. IX. Az ivarszervek megbetegedésének főtényezője a prostitutió.

Budapest, Nagy Sándor könyvnyomdájából, IV., Papnövelde-utcza 8. sz.

MELLEKLET AZ 50. SZÁMHOZ.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése febr. 18-án.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Gróf Teleky Sándor, Molnár Antal, Rakovszky István.

A kormány részéről jelen vannak: báró Bánffy Dezső miniszterelnök és Darányi Ignácz.

A jegyzőkönyv hitelesitése után

Elnök: Bemutatja Somogy- és Vasmegyék közönségeinek feliratait, magyar görög-katholikus püspökség létesitése tárgyában; Baja város közönségének feliratát, az állami és törvényhatósági tisztviselők nyugdijügyének egységes rendezése tárgyában; a nyitrai fogházőröknek kérvényét, anyagi helyzetük javitása iránt.

Következik **a földmivelésügyi tároza** költségvetésének folytatólagos tárgyalása.

Werner Gyula: A vita ily előhaladott stádiumában egyedül és kizárólag csak azért szólal fel, hogy a telepitések politikai szükségességéről és nemzeti jelentőségéről nézeteit előadhassa.

Az 1890-iki évi vagyis az utolsó népszámlálás adatai szerint a magyarság általában mindenfelé terjeszkedett, holott a nemzetiségek arányszáma — legalább legtöbb helyen — alászállott. Ha tehát 15 vagy 20 esztendő statisztikai adataival beelégednénk, a magyarság örvendetes térfoglalásáról kellene beszámolnunk. De a magyarság térfoglalásának nem örvendhetünk annyira, ha a nagy magyar Alföld és a székelység közt elterülő vegyes lakosságu vármegyék népesedéseinek viszonyát hetvenhat esztendőnek a rendelkezésünkre álló adatai alapján vizsgáljuk meg.

Az erdélyi megyék nemzetiségi viszonyai tekintetében, különösen az 1821-iki összeirás adataira vagyunk utalva. Az 1821-től 1869-ig terjedő időszakban, Medgyes-Széknek románsága, az összes lakosságot százalékos arányokban kifejezve, 9%-al növekedett, Szeben-Széké szintén 9%-al, Szászváros-Széké 5%-al, Brassó-Széké 2%-al, Kőhalom-Segesvár és Nagy-Sink-Széké pedig, ha ugyan ezen felvételekbe nagy és lényeges hiba be nem csuszott, 20%-nál is nagyobb mértékben növekedett meg. Ezen adatok, beismeri, 1867-ig terjednek, de hiszen köztudomásu, hogy — fájdalom — 1867. óta alig voltak képesek megállitani a szász nép rohamos hanyatlását.

Ha az okait fürkészszük, mindenesetre elősegitette politikailag ezt a folyamatot az a körülmény, hogy szász testvéreink hosszu ideig ellenünk, természetes szövetségesük és támaszuk ellen harczoltak; holott főleg 1869 óta egyetlen egy szász falut, de egyetlenegy szász embert sem képesek felmutatni, a ki mi elmagyarositottunk volna. Növekedett a románság százalékos aránya Dobokában 1869-ig 20%-al, a régi Fehérben 13%-kal, Kolozsban alig 21 esztendő alatt 10%-kal, Szatmárban 5%-kal, Mármarosban 19%-kal és Biharban 36%-kal.

Csikmegyében 1821-ben a lakosságnak csak 5%-a volt román, ma pedig már 13%-a román. Háromszékben ugyanezen idő alatt szintén 7%-kal növekedett a románság százalékos aránya, Udvarhely-Széken 3%-kal, Maros-Széken 1869-ig 1%-kal, a régi Aranyos-Széken pedig ugyanezen idő alatt 14%-kal.

Csikszeredán az utolsó 10 év alatt 1%-kal nőtt a románság százalékaránya, Kézdi-Vásárhelyen is nőtt valami kevéssel, Szepsi-Szent-Györgyön 1%-kal, Székely-Udvarhelyen ½%-kal és végre Maros-Vásárhelyen, a hol 1821-ben román embernek még hire-hamva sem volt, *ma a lakosságnak 10%-a román.*

Ha a magyar nemzet politikája az erőszakos beolvasztásnak a politikája lett volna, akkor, könnyü lett volna Magyarországon magyarrá tenni a földet és eget a rendi alkotmány idején.

A magyar história sok mindenről tud, de egyről a néppárt megalakulásáig nem tudott. Még nem akadt itt magyar politikai párt, a mely a nemzetiségi tulzók vádjainak és panaszainak terjesztésére és parlamenti hangoztatására vállalkozott volna.

Elhiszi, hogy szándékuk jó, de az eszközeik, az eljárásuk olyan, a mely ezen nyilatkozatokkal és itt történt dezavuálásokkal homlokegyenest ellenkezik. És Molnár képviselő hogyan védekezett ezen vád ellen? Mivel bizonyitotta be a néppártnak hófehér ártatlanságát ebben a kérdésben? Azzal talán, hogy a védekezés czime és ürügye alatt itt a tót vidékek állitólagos sérelmeit hozta ujra elő? Az végre is a néppárt privát kedvtelése, hogy a szerinte elnyomott nemzetiségek advocatus diabolijává kiván szegődni. Ha ily minőségben tett jó szolgálataiért, ügyvédi tiszteletdij fejében egy pár nemzetiségi kerület jut osztályrészeül, ez is a néppárt privát dolga és végre is nem tartozik a törvény által üldözött keresetmódok közé. (Derültség a jobboldalon.)

A szabadság tekintetei azt parancsolják, hogy szabadon fejlődhessék e hazában minden nemzetiség, használja nyelvét, éljen apái hitében. Ám állam volnánk-e, ha épen azon államalkotó és államfentartó fajt fosztanók meg az önvédelem jogától és eszközeitől, ha magyar törvények oltalma alatt szolgáltatnók ki lassankint ethnográfiailag Erdélyt, a mely nélkül Magyarország az ellenség minden támadásainak kitett nyilt terület és nem természetes határokkal körülvett ország.

A mi telepitési törvényünk csak három éve áll fenn, és tekintve a telepitési alapnak csekély voltát, mégis azt mondhatni, hogy ezen a téren már is szép eredményt vagyunk képesek felmutatni, a mennyiben 4000 holdat meghaladt birtok van vásárolva ezen alapon; a többi telepeken 5 és fél ezer ember és három aldunai telepitvényen másfélezer telepes család él.

De hát az államtól várjunk-e mindent?

A magyar telepitési törvény számitani látszott a társadalom hathatós közremüködésére, a mennyiben a törvény első szakaszában a költségeknek és a magánosoknak is fenntartotta azt a jogot, hogy telepitéseket végezzenek. Miért ne indulhatna meg tehát nálunk a társadalomnak, a tőkének egy hazafias és hatalmas mozgalma abban az irányban, hogy nagyobb összegü tőke befektetésével oly pénzintézet létesittessék, vagy a meglevő pénzintézetek valamelyike oly módon alakittassék át, hogy aztán az kivehesse részét a telepités munkájából, és hogy ezt az ügyet az is előmozdithassa. A mit a sokkal kisebb, román társadalom képes megtenni, mért ne tehetné meg azt a sokkal gazdagabb, magyar társadalom? Nem akarja azt hinni, hogy a hazafiság érzete őket jobban lelkesiti, mint bennünket. Nem akarja azt hinni, hogy a magyarságnál még mindig az a jelszó járja, hogy: Vitam et sanquinem, sed avenam non.

Hentaller Lajos: A rubel utazik ott!

Werner Gyula: Érzi a felvetett kérdésnek nehézségeit és kényes természetét. Tudja azt, hogy a magyar nyelvterületek megtartásának nem volt egyedüli módja a telepités, de mindenesetre szükséges az is. És szükséges, hogy a nemzetnek sok mindenféle nemes erői ennek a czélnak a szolgálatára, harmónikusan közremüködjenek. A költségvetést elfogadja. (Élénk éljenzés a jobboldalon.)

Darányi Ignácz földmivelésügyi miniszter: T. képviselőház! A vita arányait tekintve és tekintve azon kérdések nagyfontosságát, a melyek felhozattak, nem tartanám helyesnek bevárni a vita bezárását. (Helyeslés.) Azt hiszem, helyén lesz, ha már most veszem igénybe a t. ház szives türelmét és talán, ha még leszek észrevételeim, azok elmondását a vita végére tartom fenn magamnak. Mindenekelőtt foglalkozni kivánok t. képviselőtársaimnak egyes kérdéseket illető felszólalásaival és hogy a vége felől kezdjem a dolgot, mindenekelőtt felelni kivánok tegnap szólt t. képviselőtársamnak, Földváry Miklósnak, a ki a soroksári zárgát, a Csepelsziget és a budapest-csongrádi csatorna kérdését vetette föl.

Tudom azt, hogy a budapest-csongrádi csatorna eszméjét már Széchenyi István fölvetette, tudom azt is, hogy mennyi nehézség gördül annak megvalósitása elé. E kérdésben állást a kereskedelmi miniszter urral egyetértőleg vagyok hivatva foglalni; annyit azonban mondhatok, hogy a magam részéről azt tartom, hogy mi forgalmi eszközeink terén bizonyos egyoldaluságba estünk és a csatornákra, mint a nagytömegek szállitására legalkalmasabb vizi utra, azt a sulyt nem fektettük, melyet azok megérdemelnek.

A soroksári zárgátat illetőleg nem vagyok abban a helyzetben, hogy t. képviselőtársamnak ezen gát lebontását megigérjem és pedig azért nem, mert ámbár a soroksári zárgát tekintetében aggályai voltak annak idejében különösen Budapest székes fővárosának, a tapasztalat bebizonyitotta, hogy a soroksári zárgát nemcsak, hogy nem sulyosbitja a főváros árvédelmi viszonyait, de sőt ellenkezőleg a jég zajlását kedvezőbbé teszi, a jégtorlódást megakadályozni alkalmas. Nem zárkózom el azonban az elől, hogy a mikor magam hangsulyozom, hogy csatornákat kell épiteni s hasznositani, akkor nem mulaszthatjuk el, hogy a soroksári ágat, a mely természetes csatorna volna, melyet a természet maga nyujtott nekünk, rendezzük, hogy azt a kisebb hajózás czéljaira alkalmassá tegyük. E részben az előmunkálatok meg is történtek; a költség 1,500.000 frtot tesz ki és mihelyt az állam pénzügyi viszonyai megengedik, e kérdéssel is komolyan fogunk foglalkozni.

Horánszky Nándor: Terminust ne igérjen.

Darányi Ignácz földmivelésügyi miniszter: Horánszky Nándor t. képviselőtársam azt ajánlja, hogy terminust ne igérjek. A soroksári ág rendezését illetőleg teljesithetem kivánságát és terminust nem mondok; azonban engedje meg, hogy a kérdés másik részére nézve, tudniillik a Csepel-sziget mentesitésére nézve határozott terminust mondjak. A Csepel-sziget mentesitése az eszközölt felvételek és számitások szerint 550—600 ezer forintba kerül. Miután ez nem tisztán a Csepel-sziget saját ügye, hanem közérdekben is van, hogy ez a mentesités megtörténjék (Igaz! Ugy van! jobbfelől.), az esetben, ha a Csepel-sziget érdekelt közönsége elvállal a költségből holdankint 7 frtot, vagyis 30.000 hold után számitva 210.000 forintot és ha Pestmegye közönsége annak fejében, hogy a töltés-épités által árviz ellen utakat is védünk, 40.000 frttal hozzájárul, akkor kész vagyok az állam részéről ezen mentesitést 3 év alatt keresztülvitetni. (Helyeslés.)

Most áttérek Béldi László képviselőtársam beszédjére, a ki különösen az erdélyi lótenyésztési ügygyel foglalkozott. Előre bocsátom, hogy én teljes tudatában vagyok annak (Halljuk! Halljuk!), hogy az erdélyi lótenyésztés inkább hanyatlófélben, mintsem emelkedőben van s ennek folytán intézkedtem aziránt, hogy a viszonylag legjobb apalovak most Erdélybe osztassanak be, másfelől intézkedést tettem az iránt, hogy az erdélyi jellegü lovak fentartása szempontjából ilyen kanczák beszereztessenek és ily ménes alakittassék, a mi, azt hiszem, egész Erdély megnyugtatására szolgál.

A lókivitelt és érintette a t. képviselő ur. Erre nézve megnyugtathatom a t. házat, hogy a lókivitel tekintetében igen örvendetes jelenségekkel találkozunk, mert mig 1894-ben csak 19.440 lovat vittünk ki, addig 1895-ben a lókivitel 31.177 darabra emelkedett. A lótenyésztés terén mi igen előkelő pozicziót foglalunk el Európában, az egész kontinensen. Ezt különösen a mult évben, a midőn annyi külföldi fordult meg hazánkban, minden oldalról elismerték. Azóta is olvastam ennek elismerését a kontinens sajtójában és itt megjegyzem, hogy ez áll az állami ménék száma tekintetében is, hogy Magyarországon az első helyen áll, mig a nagy, gazdag és hatalmas államok e részben Magyarország háta mögött maradnak.

Felhozta t. képviselőtársam a katonai lóvásárok ügyét és emlitette, hogy megtörténik nem egy helyt, hogy 100 ló közül csak egy vagy két lovat vettek át. Megengedem, hogy vannak ily helyek is s hogy e téren van még kivánni való, kötelességemnek tartom azonban konstatálni, hogy e részben javulás mutatkozik. Mert mig 1894-ben 1555 lovat vettek át, addig a legutóbbi alkalommal 1705 ló lett átvéve és az a százalék, melyet t. képviselőtársam emlitett, nem egy, hanem 8—10 körül jár.

Emlitette t. képviselőtársam a községi erdők államositásának ügyét. Erre nézve jelenthetem, hogy 2 millió hold községi erdő van már állami kezelésbe átvéve 42 törvényhatóság területén. Hogy ez azonban ne csak esetről esetre, szerződési uton, hanem általános rendelkezéssel történjék, e végre a miniszterumban törvényjavaslat készült, melyet még ez év folyamán lehetőleg előterjeszteni szándékozom. (Helyeslés a jobboldalon.)

Szily Pongrácz t. képviselő ur felvetette a mezőgazdasági szakoktatás kérdését és utalt arra, hogy a földmives iskolák eredeti rendeltetésüknek azért nem felelnek meg, mert sem gazdának, sem gazdatisztnek nem neveltetnek, hanem olyanoknak, kik maguk sem tudják, melyik osztályba számitsák magukat. A t. képviselő ur ezen fejtegetésében van igazság. Magam is utaltam már arra, hogy e részben reformra van szükség és ma is ezen álláspontón állok. Hogy a t. ház lássa, mennyire átérzem ennek szükségét, csak arra utalok, hogy legközelebb bocsátottam ki egy rendeletet, mely szerint a földmives-iskolák tanulói földmives öltözetben tartoznak járni. (Helyeslés a jobboldalon.) A kik talán azért, mert nem tanultak jól az iskolákban, de a müveltebb osztályhoz tartozó fiuk, azok vagy ne jöjjenek a földmives-iskolákba, hogy elrontsák a többi gyermekeket, vagy ha oda akarnak jönni, alkalmazkodjanak azokhoz. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) Én megvallom, e részben azt az örvendetes jelenséget is látom, hogy az alföldi nagy gazdag városok egymás után jönnek azzal a kéréssel, hogy az ő áldozatkészségük igénybevételével az állam földmives-iskolákat állitson.

Én ezt a törekvést igen egészségesnek tartom, mert ha az az alföldi gazda elküldi fiát a földmivesiskolába, az egészen más felfogással és ismerettel fog onnan kijönni, mint a milyenekkel oda bement és ezzel el lesz érve az a czél, a melyet a törvényhozás a földmivesiskoláknál szem előtt tartott. (Helyeslés a jobboldalon.)

A szakoktatás kérdésében rövid idő alatt viszonylag sok történt. Jelenthetem a t. háznak, hogy ez évben már 240 téli tanfolyamot tartottunk és hogy ezt még sokkal nagyobb arányokban tegyük, az erre felvett 30 ezer forint költséget 60 ezer forintra emeltem (Helyeslés.), ugy, hogy a jövő évben már kétszer vagy háromszor annyi tanfolyam lesz megtartható.

Jelentem a t. háznak, hogy t. barátommal, a kultuszminiszter urral egyetértésben, kinek e kérdésekben pár huzamos közremüködésére mindenkor számithatok, 80 ismétlőiskola felállitása már biztositva van (Helyeslés), tudniillik 80 tanitó van már ily irányban kiképezve. (Élénk helyeslés.)

Jelentem, hogy gondoskodás történt az iránt, hogy a képezdékben gazdasági tanitók alkalmaztassanak, továbbá, hogy a tanitók a gazdasági intézetekhez a szünidők alatt berendeltessenek és ne csak gazdasági, hanem gyümölcs- és szőlő-tanfolyamok is rendeztessenek. (Helyeslés.)

Felhozta a t. képviselő ur a szőlő- és fillokszeraügyet is, azért legyen szabad ez ügyre nézve, mely bizonnyal a háznak minden tagját érdekli, bár röviden, nyilatkozni. (Halljuk!)

A szőlőtörvény végrehajtása nagy előmnnkálatokat igényelt. A törvény szerkezete, a dolog természeténél fogva nincs komplikácziók nélkül. Nemcsak nekem, hanem t. kollegáimnak, a pénzügyi és igazságügyminiszter uraknak is kellett e törvény végrehajtásával foglalkozniok. De ma már közölhetem a t. hazzal, hogy minden előmunkálat megtörtént, a szükséges rendeletek kiadattak, a szőlőkölcsönök utalványozása folyamatban van. A törvény hatását illetőleg pedig jelenthetem, hogy az ország több vidékén oly mozgalom fejlődött, a melyet remélni sem mertem. Az ország nem egy vidékén ugyanis azok a földek, a melyek már alig érték valamit, tudniillik az elpusztult szőlőterületek, már csak 3—4—5-szörös áron kaphatók. Szőlőoltványokkal már nem rendelkezünk; bármennyi lett volna, vevőre talált volna. A szőlőrekonstrukczióval szorosan kapcsolatos a vesszőtermelés kérdése ép azért mert oltványban és vesszőben oly nagy szükséglet mutatkozik.

Szily t. képviselő ur felvetette a kérdést, vajjon mennyiben leszünk képesek szőlővesszőt szaporitó telepeinkkel a rekonstrukczió czéljainak megfelelni? Erre nézve jelenthetem, hogy a kormány fel fog állitani telepeket; az erre vonatkozó rendeletek már ki vannak adva, 390 hold erejéig. Magánosok is létesitenek telepeket, állami támogatással, de nem különböző, az egyénekhez szabott, hanem általános és egyforma támogatással. (Élénk helyeslés.) Ilyen telepet létesitenek 300 holdon. Ennyi van már eddig bejelentve, de a határidő csak junius elsején telik le; remélem addig e szám növekedni fog. Az arad-paulisi társulatnak van egy 400 holdas telepe, az egyesületek, községeknek van 200; ez összesen 1500 hold telep. Inkább kisebb számot mondok, de ennyi feltétlenül biztositva van. Ennek évi termése 100—120 millió vessző s igy circa 20.000 hold felujitása minden évben biztositva van, a mi 90 év alatt 200.000 holdat tesz, de nines kizárva, hogy nagyobb is lesz a rekonstrukczió aránya.

Kapcsolatos ezzel a szőlőkarók ügye. (Halljuk! Halljuk!) Itt előre is egy félreértést kell eloszlatnom. Hozzám számosan folyamodtak kedvezményes áru szőlőkarókért a homokvidékről. Én a homoki szőlőtelepitésnek igaz barátja vagyok, de azt még sem lehet egy szinvonalra helyezni az elpusztult szőlők rekonstruácziójával. Mikor az állam oly nagy áldozatot hoz a szőlő rekonstruáczió érdekében, akkor minden, mivel az állam bir, akár vessző, akár oltvány, akár karó, első sorban a szőlő rekonstrukcziónak kell, hogy javára szolgáljon. (Egy hang a baloldalon: Nem adják kedvezményes áron!) Arra, hogy nem adják kedvezményes áron, csak azt az egyet kell megjegyeznem, hogy mikor egy nagybirtokos 100.000 számra kér szőlőkarókat, az állam nem arra való, hogy azt kedvezményes áron adja neki. (Élénk helyeslés.) Az állam a szőlőkarókat első sorban a községeknek és azon szegénysorsu lakosoknak adja, a kiknek szántóföldjük nem volt, a kik a szőlő elpusztulása által teljes keresetüket elvesztették (Általános helyeslés) s ezért én megállapitottam, hogy 12.000 karónál egy személy többet elvileg ne kaphasson. (Helyeslés.) Azt hiszem, ezt mindenki csak helyeselni fogja. Fájdalom, a szőlőkarókban még nagy szükség mutatkozik, ugy, hogy ma csak 3 millió karóval rendelkezhetem; azonban kisérleteket tétetek oly irányban az erdészet közbejöttével, hogy nem lehetne-e a bükkfát is szőlőkarókra felhasználni, mert azzal a legnagyobb mennyiségben rendelkezünk.

Ha a kisérletek azt mutatnák, hogy a bükkfát valami módon erre a czélra fel lehet használni, akkor sokkal nagyobb mértékben tudok szőlőkarókat produkálni. De (Halljuk! Halljuk!) nem elég csak a közvetlen szükségletről gondoskodni, hanem gondoskodni kell arról is, hogy 4, 5, 6 év mulva is a szőlőkaró szükséglet, a mely mindinkább gyarapodni fog, biztosittassék. Ezért intézkedtem, hogy 3000 hold akácz-erdő ültettessék, a minek azt hiszem, annak idején meg lesz a jó eredménye. (Általános helyeslés.)

Ha már a szőlőről beszélek, akkor meg kell emlékeznem t. képviselőtársamnak, Szily Pongrácznak azon eszméjéről is, hogy a fegyenczek gazdasági munkára, esetleg szőlőoltási munkára is felhasználhatók volnának. E részben annyit mondhatok, hogy a t. képviselő ur által felvetett eszme figyelmet érdemel és a mennyire értesültem, az igazságügyminiszter ur nem zárkózik el attól, hogy fegyenczek gazdasági, esetleg szőlőmunkára is felhasználhatók legyenek. (Általános helyeslés.)

A szőlőről szólva, nem hallgathatok a borhamisitás kérdéséről. (Halljuk! Halljuk!) Elsőrangu borkereskedőktől tudom, hogy a bor hamisitása tekintetében nem csekély visszaélések vannak. Ha tehát e részben nem intézkedünk, még pedig gyorsan, akkor hiába valók azok az áldozatok, a melyeket az állam a szőlő rekonstrukcziója érdekében hozott. (Helyeslés.) Ennélfogva átdolgoztattam a kereskedelemügyi miniszter urral egyetértőleg járva el a bor hamisitásáról szóló törvény végrehajtási utasitását. Ha sikerül rendeleti uton a bajok orvoslása és pedig nemcsak a termelőknek, hanem a kereskedőknek is meghallgatásával, mert a szolid kereskedő ép oly figyelmet érdemel, mint a szolid termelő, akkor rendeleti uton fogunk segiteni; de ha ez nem lehetséges, akkor a kereskedelemügyi miniszter urnak, velem együtt az a nézete, hogy a törvényhozáshoz kell folyamodni.

És most áttérek Komjáthy Béla t. képviselőtársamnak beszédére és először is azon kérdésére kivánok felelni, a melyet ő Ausztriával való viszonyunkról felhozott. A képviselő ur hibáztatta, hogy a fogyasztási adók az osztrák-magyar monarchia területén közös elvek szerint kezeltetnek és mert ebben reánk nézve gazdasági hátrányt lát, ő compensatiokat keres. E részben compensatiokra, t. ház, szükség nincsen, mert a mi gazdasági érdekünkben is van, hogy a fogyasztási adók az osztrák-magyar monarchia területén belül közös elvek szerint kezeltessenek, különösen azon czikkeket illetőleg, mint például a czukor, a mely czikk gyártása fejlődő stádiumban van. Ha ez az elv nem volna megállapitva, akkor a már fejlődött, a már megizmosodott osztrák czukoriparral szemben nem tudnánk megállani.

A t. képviselő ur azt is felpanaszolta, hogy a fogyasztási adók nem azon állampénztárba folynak, a hol a fogyasztás történt, és hogy a prémiumok nem azon állam által fizettetnek, a honnan a kivitel történt és nem a kivitel arányában történik a fizetés, hanem a bruttobevételek szerint. Erre nézve a t. képviselő urnak igazsága van, de a kiegyezésnek épen az az egyik feladata, hogy ezen a régi anomálián segitsen és a mi jogos igényünknek érvényt szerezzen.

Felhozta a t. képviselő ur azt is, hogy a magyar szesztermelés tulságosan kis kontingensben van megállapitva. Erre csak azt mondhatom, hogy a magyar szesz tulságos nagy kontingensben van megállapitva és ép azért, hogy a szeszárakon javithassunk, iparkodunk, hogy a szesz-kontingens leszállittassék.

A t. képviselő ur engem hivott tanuul, hogy az ő számszerü adatainak hitelességét igazoljam. Nekem azonban az a kérésem van hozzá, hogy keressen más tanut magának, mert én az ő számadatai mellett nem igen tehetek tanuságot. (Tetszés jobbfelől.)

Felhozta a t. képviselő ur a dohány-kérdést is. Nem tagadom, hogy gazdakörökben e részben vannak panaszok, de azt is mondhatom, hogy a pénzügyminiszter urnak az a nézete, hogy ezen kérdések gyakorlati szempontból gazdasági szaktanácskozmányban lesznek megbeszélendők s ha sikerül módot találni, mely a dohány minőségét emelje, annak ő fog leginkább örülni. Részemről különben már költségvetésemben gondoskodtam arról, hogy egy dohány-kisérleti állomás felállitására a szükséges összeg felvétessék. (Helyeslés.)

Felemlittetett az állattenyésztés és állatforgalom kérdése is. Talán érdekelni fogja a t. házat és ezért csak röviden közlöm, hogy miképen állunk az állati betegségekkel ma. (Halljuk! Halljuk!) A sertésvész, mikor leginkább el volt terjedve, 2204 községben volt, ma 857 községben van; a száj és körömfájásnál pedig . . .

Madarász József: Megszünt a dög! (Halljuk! Halljuk!)

Darányi Ignácz földmivelésügyi miniszter: A száj- és körömfájásnál bajos dögről beszélni! Mikor ez a baj leginkább el volt terjedve, akkor 1414 községben volt, ma pedig már ez a szám leszállott 184 községre.

A mi pedig az Ausztriával és a külfölddel való forgalmat illeti, elismerem, hogy e részben igen sok a

A SZERETET EREJÉVEL.

— FRANCZIA REGENY. — 34

MÁSODIK RÉSZ.

A dráma nem aratott olyan sikert, mint a fölolvasás.

Talán az kellett volna, hogy a szerző játsza el. Egynémely jelenetnek azonban volt hatása. De a közönség nem kapott annyira ujat, mint a mennyire várta. A darab tárgya a már meglehetősen elcsépelt strike, a munkaadók és a munkások között létező viszony körül forgolódott.

Végül minden szerencsésen oldódott meg, de talán nem nagyon helyes bölcselettel, hála az „ismeretlen erő“-nek, a „Jóság“-nak, mely lefegyverezte a munkásokat, a gyárost ért nagy fájdalommal szemben, a gyárosnak pedig czélul tüzte ki munkásai boldogitását.

Ez a „Jóság“, a darab „Deus ex machinája“, egy bájos alakban testesült meg, a gyáros egyetlen leányában.

Már, mint gyermek, a jótevő kis tündér szerepét játszotta a napszámosok kunyhóiban. Ezeknek a szegény embereknek imádata a kis teremtés iránt, a ki szerette őket, ölelgette a gyermekeiket, közben járt érdekükben atyjánál, a munkaadónál, megóvta ezt a gyülöletektől és a követelésektől, melyek néha tönkre tették versenytársainak az iparát.

Mikor a kis Germaine — mert a dráma hősnőjét Germainenek hivták — a bérmálás szentségét készült fölvenni, megajándékozta azokat a munkáslányokat, a kik vele együtt bérmálkoztak, egy ruhával, egy fátyollal, egy övvel és az övéhez egészen hasonló egy pár fehér czipővel. Az e fajta cselekedetek, melyek bevésődtek az alázatos szivekbe, siketté tették a munkások fülét az anarkhista törekvéseknek. Nem akadt közöttük sem lázitó, sem elégedetlen.

És ez volt az első csodája az „ismeretlen erő“-nek.

Azonban Germaine (a dráma Germainje) nőtt. Változás állt be a viselkedésében. A munkások mind kevesebbet látták maguk között. És a nézőközönség kitalálta, hogy a szerelem okozta ezt a váratlan tartózkodást.

Germaine, a nép egy fiába szeretett bele, egy fiatal előmunkásba, a kit értelmessége föléje emelt annak a munkásnépnek, a melyből származott. De az „ismeretlen erő“ még nem hatott annyira, hogy ledönthesse az ilyen társadalmi korlátokat. Sohasem fogná a gyáros feleségül adni egyetlen leányát ennek a fiunak. Ez meggyőződött erről. Ekkor, hogy számot tevő tényezővé váljék a politika világában és meghóditsa magának a leányt, a kit épp annyira szeretett, mint a mennyire az őt szerette, egy általános strike vezéreül szegődött, a mely strikeba belevonta a saját munkaadójának a munkásait is. Mint a nép érdekeinek védelmezője lépett a küzdtérre és képviselőségre törekedett.

Germaine atyja, távol attól, hogy engedjen, szenvedélyes haragra gerjedt; kijelentette a leányának, hogy inkább bezárja a gyárát, semhogy meghajoljon a strikeolók előtt, őt magát pedig inkább a saját kezével öli meg, semhogy szive választottjának adja oda.

Ilyen volt a helyzet, mikor a függöny, a második felvonás után, legördült.

Öt perczczel utóbb, De Percenay, a ki kiment a páholyból, Marinval Renét vezette be oda.

— Kisasszonyok, — mondá a miniszter, a mikor belépett, ime az ember, a ki azzal akarja átalakitani a társadalmat, hogy a szép és gazdag leányokat beleszeretteti az ékesen szóló és csinos bajuszu népfiaiba. Vigyázzanak magukra!

A könnyüség, melylyel ez a tréfa De Percenay ajkairól elhangzott, Bjorklund kisasszony figyelő szemei előtt még megdöbbentőbbé tette René halványságát és Germaine tekintetének csaknem tragikus fényét és mélységét.

Ebben a szép leánytekintetben nyilvánvaló volt a szorongás a belső szédület miatt, mely egész lelkét magával ragadta. Nem merte, a rémület egy neme nélkül, nézni azt az embert, a ki két óra óta annyira hatalmas és uj érzelmek örömét gerjesztette benne. A vonzás, mely René felé, René személye, gondolata, hősnője felé ragadta — különös eset, hogy ez a hősnő éppen az ő nevét viselte — De Percenay kisasszonynál küzdött a büszkeség vad ösztönével, az oly teljes és egész lényének annyira édes elgyöngülés zavarával, a mely elgyöngülést még csak e nap reggelén is lehetetlenségnek tartott volna.

Csak alig észrevehető fejhajtással fogadta Marinval zavart köszöntését. Mégis, mikor a fiatal ember fölemelte homlokát s a tekinteteik találkoztak, a megrendülés annyira mély volt, hogy Germaine észrevenni vélte lényüknek remegését, ugy benne, mint önmagában. Elámult rajta. Lehetséges volt, hogy ő legyen valami ennek a fiatal embernek, a ki egy percz óta olyan volt neki? És mi okozta, hogy a mikor Huguette megkérdezte a szerzőt, hogy miért nevezte a hősnőjét Germainenek, De Percenay kisasszony pirt érzett emelkedni arczára?

— Előttem ez a legkedvesebb női név, — felelte René annak, a kit a nővérének tudott. Mikor egy tökéletesen szép és bájos teremtést képzelek el, öntudatlanul is mindig Germainenek nevezem.

— Hallod? — szólt Vallery kisasszony a barátnőjének.

Minthogy René szándékosan csodálkozó arczot vett föl, a miniszter megmagyarázta:

— A leányomnak is ez a neve.

A fiatal drámairó meghajolt, a nélkül, hogy bármely szó banalitására is elszánná magát.

A két férfi ezután pár szót váltott egymással azokról a szocziálista elméletekről, melyek a darab alapját képezték.

Az udvariasság egészen közönyössé tette a beszélgetésüket. . . . Kölcsönösen sokkal kevesebbre becsülték egymást, mintsem hogy őszinték lettek volna.

René csak azért szoritott kezet ezzel a politikai szerencsefival és csak azért tette be lábát a páholyba, mert ellentállhatatlan vágy vonzotta a gyönyörü két leányhoz, a kik közül egyik a testvére, a másik pedig annak a barátnője volt.

De Percenay, ő, azzal a némileg ösztönszerü szándékkal csalta magával a fiatal szocziálistát, hogy a fényüzéssel és a hatalommal való érintkezés megtántoritó hatásának vesse alá. Tiz percznyi időzés, ebben a légkörben, talán elég lesz arra, hogy a kétség felhője homályositsa el azt a huszonöt éves agyat, mely az „ismeretlen erő“-t alkotta meg.

Kétségkivül a miniszler valamely e fajta elgyöngülésben hitt volna, ha látja, hogy Marinval René, mikor a páholyból eltávozott, megáll a lépcsőn és a korlátba fogódzkodik, mintha roskadoznának a lábai. De nem látta ezt a mozdulatot. Sőt azt sem vette észre, a mi a szeme előtt volt: a fölindulást, mely halványnyá tette a leánya arczát és ábrándos, elragadtatott kifejezést adott a szinpadra szegezett szép, sötét szemeinek.

A dráma harmadik felvonása volt a legregényesebb és a legkevésbé bölcselkedő. Különféle viszontagságok után, a fiatal hősnő meghalt bánatában s halálos ágya előtt, atyja kibékült szive választottjával.

A gyáros rettenetes gyászának láttára, a strikeolók fölhagytak a küzdelemmel. . . . Szótlanul visszatértek a munkához, ujra begyujtottak a kohókba. A jelenet elég hatásos volt.

A boldogtalan apa oda ajándékozta a gyárt a munkásainak, önmagának csak az igazgatást tartotta fenn és a jogot, hogy ő ossza szét évenkint a jövedelmet.

A függöny utoljára egy eszményi életképe előtt gördült le, melyben mindenki megtalálta a boldogságot, másokat igyekezve boldogitani.

Az „ismeretlen erő“ diadalmaskodott.

V.

A dráma előadását követő napokon, Huguette és Germaine kevésbé voltak közlékenyek egymással. Leányos meghittségük, mely eddig teljes volt, alább hagyott. Bizonyos érzelmek növé tették őket, következőleg titkolódzokká.

Most, mialatt egymást átkarolva járkáltak a kert fái alatt, olykor csend vegyült a csevegésükbe; ilyenkor aztán némi megerőltetésükbe került megtörni ezt a csendet.

A Théatre-Independantban töltött este óta, Germaine álomban élt. Maga előtt látta Renét, nemcsak férfias és büszke fiatalságának szépségében, meleg ékesszólásának varázsában, de különösen a társadalmi apostol szerepének nagyszerüségében.

A felolvasás folyamán kifejtett elmélet gyenge oldalai, az ezen elmélet gyakorlatban bemutató darab naivságai, De Percenay kisasszony számára nem léteztek. Mindent bámulatosnak talált. Ugy tetszett neki, hogy három órán át, szivének leglángolóbb ábrándjait látta megelevenedni. A siker is aránytalanul nagyranőtt husz éves képzeletében. A közönség tetszésnyilatkozataiban nem engedett részt az idegességnek, a mulékony és szomszédról szomszédra átragadó lelkesedésnek, sem pedig a fiatal szerző személyes varázsa igézetének. A tömegek uralkodójának tekintette őt, a népek jótevőjének, reformátornak, hősnek.

Ezt a kedves kis képzelődő fejecskét nem forgathatta el a valóság illuziók nélkül, bárha ez a valóság a legigézőbb volt is. De a jelen esetben minden párosult, egyesült: a közvetlen csábitás és az álom varázsa. Azután meg az akadály lelkesitése sem hiányzott.

Milyen örvény létezett a miniszter leánya és az „Avenir social“ főmunkatársa között! Mindegy! Germaine már tudta, hogy szereti Renét. És azt is tudta, hogy dráma Germainejével ellenkezően, ő benne lesz annyi erő, hogy nem fog meghalni.

Az ilyen érzelmek titka, sokkal édesebb volt, semhogy elárulja, akár Huguettának is.

Ez pedig, a szegény gyermek — de egészen más okokból — szintén nem merte föltárni a szivét Germaine előtt.

— Nem tudom, min töri a fejét, — magyarázta barátnőjének a Chancenil Lajossal lefolyt jelenet után. Azt állitja, hogy ha nem megyek hozzá, nagyot fog ártani apánák.

A bátor Germaine vállat vont.

— A gyáva! — kiáltott föl. De még ha igazat beszélne is, mondjad, nem jobb szeretnéd, ha apádat is és téged is koldusbotra juttatna, semhogy kezedet nyujtsad egy nyomorultnak, a ki ilyen alávalóságra képes?

Huguette nem merte megmondani, a mint hogy hinni sem merte, hogy atyjának a becsületéről van szó.

Azonban megtudta, hogy Chancenil fölkereste Valleryt. Rémülten látta, hogy atyja elkomorodott. A találkozás megujult s a gond felhője, a helyett, hogy eloszlott volna, még sürübben reá borult a pénzember homlokára.

Azután Huguette atyja nagyon hosszu és kétségkivül nagyon komoly beszélgetést folytatott De Percenayval.

E beszélgetés után, a miniszter még sötétebb arczczal távozott, mint a milyen az ő barátjáé volt.

Csakis Huguette vette észre ezeket a részleteket. Kimondhatatlan aggodalom töltötte el. Lehetséges volna, hogy atyja valamely félemletes titkot rejteget multjában? De akkor mit tegyen ő? Mi volna az ő kötelessége? Reszketett a rémülettől és az undortól.

Egy délután, Bjorklund kisasszony társaságában, látogatásokat tett. Mikor este felé hazatért, az egyik inas jelentette neki, hogy atyja több izben kérdezősködött utána s a dolgozó-szobájában vár reá.

A szegény leány szinte leroskadt a rossz sejtelmektől. De azért, remegő lábaival, rögtön Valleryhez sietett; még csak annyi időt sem engedett magának, hogy a keztyüit lehuzza és a kalapját letegye.

Csak ritkán lépett ebbe a tágas és pompás dolgozó-szobába, melynek az ébenfa-butorok, a bronz mütárgyak s a sötét falszőnyegek kissé szinpadiasan komoly jelleget adtak. Mind-e sötét szinek között, atyjának szintelen arcza egészen fehéren vált ki. Sohasem látta még ennyire sápadtnak.

Vallery leültette maga mellé, közvetlen közelébe; megfogta a kezét és simogatta. Azután egyszerre, bevezetés nélkül, megkérdezte tőle, hogy gondolt-e már a férjhezmenetelre és szivesen lenne-e a Chancenil Lajos felesége.

Huguette visszarántotta a kezét. Rettenetes, lesujtó gondolat ötlött agyába. „Tehát igaz volt! Atyja bünt követett el!“

De már a következő pillanatban engedte, hogy Vallery magához vonja őt: máris megbánta az iménti ellenszenves mozdulatát. Mindent elvisel inkább, csak azt ki ne találja atyja, hogy ő tud valamit.

Mégis, mialatt Edouard gyöngéden kérdezgette, a szörnyü összeomlás érzete, mely bensejében végbe ment, annyira kinos aggodalmakkal töltötte el, hogy zokogásban tört ki.

(Folytatása következik.)

☞ ***Az indiai inségeseknek.*** Indiában nemcsak a pestis pusztit, hanem az öldöklő kór szövetségese: az éhinség is nagyon megviseli „a gazdag Indiák“ meggyötört népét. Angliában a kormány csak nehány hete engedte meg, hogy az inségesek számára gyüjtsenek és ez idő alatt is már közel három és fél millió forintot gyüjtöttek össze. A gyüjtést rendező bizottság reméli, hogy az adakozás még messze van attól, hogy megszünjék és erősen bizakodik, hogy most is sikerül annyi pénzt összegyüjteni, mint az 1877-ki éhinséges esztendőben, mikor a szükölködő indiaiak számára mintegy tiz millió forintot gyüjtöttek Angliában.

*

☞ ***Téli fecskék.*** Nem minden fecske költözik ősszel az enyhr déli tájakra. Egy angol természetbuvár a mult télen ugyanis két fecskét figyelt meg, a melyek nem költöztek el a hideg elől. Hogy mi marasztalta őket a hideg északon, nem tudta kideriteni, de ott maradtak. Az egyik bele is pusztult a nagy hidedbe, de a másik alkalmas buvóhelyet talált, hol meghuzta magát a tél dühe elől és csak akkor merészkedett elő, mikor már a többi fecskék is visszatérőben voltak.

*

☞ ***Automobil kocsik a posta szolgálatában.*** A newyorki postaigazgatóság nemrég automobil kocsikkal tett kisérletet, melyről a „Sientific American“-ban az igazgatóság a következőket irja: „A midőn az automobil-kocsikat a levelek összegyüjtésére akarjuk felhasználni, nem az a czélunk, hogy ez menjen gyorsan, hanem hogy a levelek beszállitása által elfecsérelt időt felhasználjuk. Ezek a kocsik ugyanis lehetővé teszik, hogy az összegyüjtött levelek még utközben szétválogattassanak és irányittassanak. Ha majd elég automobil kocsink lesz, elérjük azt is, hogy leveleinket nem visszük be többé a főpostahivatalhoz, hanem a gyüjtőszekrényektől egyenesen kiszállitjuk a vasutakra. Ezzel pedig mégis csak megtakaritunk időt és egyszerüsitjük egyszersmind a szolgálatot is. Az első kisérleteket a külvárosokban tették, a hol a levélszekrények távolabb vannak egymástól elhelyezve és a kisebb forgalmu utczákon dolgozni lehet.“

kivánni való. Ezen rögtön nem segithetünk (Halljuk ! Halljuk !), de a kiegyezésnek egyik feladata, hogy ezen a bajon gyökeresen segitsen és e részben a magyar gazdának garancziákat nyujtson. Azt azonban concedálnom kell, hogy a mikor magához az osztrák miniszterelnök urhoz személyesen fordultam, ő nála határozott előzékenységre találtam. Igy a legközelebbi napokban is intézkedett számos korlátozása megszüntetése iránt, ugy, hogy ha a megszüntetett és az elrendelt zárlatot összevetem, akkor a száj- és körömfájást illetőleg 18, a sertésvészt illetőleg pedig 13, vagyis 31 törvényhatóságnál lesz a holnapi naptól kezdve a helyzet kedvezőbb. (Helyeslés jobbfelől.) Ezt elismernem az osztrák miniszterelnök urral szemben kötelességemnek tartottam. (Helyeslés.)

Az állategészségügyi kérdésekről szólva, a költségvetésbe oly intézkedést vettem fel, hogy 24 állatorvosi akadémiát végzett ifju, ezentul évenkint Mezőhegyesre menjen, hogy magának az állatorvosi tudományt gyakorlatilag is megszerezze. (Helyeslés.) Másfelől intézkedtem az iránt, hogy az állatorvosi akadémia részére lehetőleg gimnáziumot végzett növendékeket nyerjünk meg, mert azt tapasztaltam, hogy csak a hat osztályt végzett növendékekkel az állatorvosi akadémián sokkal kevesebb eredményt érünk el. Azok részére tehát, a kik gimnáziumot végeztek és az állatorvosi akadémiára jelentkeznek, a költségvetésben külön stipendiumok vannak felvéve. (Helyeslés.)

Ennek az a czélja, hogy az állatorvosok képzettségét mindegyre magasabb fokra emeljük. Különben jelentem, hogy az állategészségügy államositására és szervezésére vonatkozó törvényjavaslat előadói tervezete elkészült, hogy ezen tervezet tekintetében gyakorlati gazdákat szándékom meghallgatni és azután nem fogok késni azt a törvényhozásnak előterjeszteni. (Általános helyeslés.)

Rosenberg Gyula t. képviselő ur a gabnaprémiumok kérdésével foglalkozott. (Halljuk ! Halljuk !) Inditványát és eszméjét nagy apparátussal adta elő és ezért csak sajnálom, hogy az idő rövidségét tekintve, arra hosszabban nem reflektálhatok, különben is már több oldalról megfeleltek arra. Mielőtt azonban magára a prémiumra rátérnék, engedje meg, hogy egyet rektifikáljak az előadásában. Ő ugyanis azt mondta, hogy a román szerződésben az autonom vámtarifa nincs megkötve, ennélennélfogva a román szerződés tekintetében szabadon intézkednek. Állitását e tekintetben már csak azért is rektifikálnom kell, mert egy idegen államot érdekel. A román szerződés II. czikke szerint Románia részére a legtöbb kedvezmény van kikötve. Miután pedig az Oroszországgal kötött szerződés II. czikkében a gabonára nézve az autonom vámtarifánk meg van kötve, ennélfogva Románia javára is esik és igy a román szerződés tartama alatt egyoldalulag ily intézkedést nem tehetünk.

A mi pedig a prémiumot illeti, csak annyit mondok, hogy a prémiumot a képviselő ur maga is kontingentálni kivánja. Már most, hogy ha több vitetik ki, mint a mennyit a kontingens kitett, azt elszámolni igen könnyü például a czukoriparnál, a hol gyárakkal van dolgunk, de mikép fog ez történni a gazdákkal, mikor tudjuk, mennyi gabonatermelő van az országban ? A prémiumok rendszerével sokfelé tettek kisérletet. A prémiumok czélja az volt, hogy kezdő termelési ágat segitsenek és fejlődésre hozzanak. De mi lett a következménye ? Az, hogy az egyik ország a másik után behozta a prémiumokat, azok hatásukat elvesztették és most már a nemzetek a felett tárgyalnak, hogy a nagynehezen behozott prémiumokat miképen szüntessék meg. Engedje meg a képviselő ur, ha valaki van, a ki segiteni akarna a magyar mezőgazdán, akkor már hivatásom és állásomnál fogva én vagyok az. De kétes értékü kisérletekbe menni, azt hiszem, nem volna helyén.

Heltai Ferencz : Ez már nem is kétes ! (Derültség jobbfelől.)

Darányi Ignácz földmivelésügyi miniszter : Kérem, én enyhébb kifejezést akartam használni.

Ha az ország a mezőgazdaság érdekében tud áldozatot hozni és remélem, hogy a financziális helyzet javulásához képest mindig tudni fog, akkor ez az áldozat essék javára az összes gazdáknak különbség nélkül, nem pedig csak a gazdálkodás egyik irányának. (Helyeslés.) Azért ezen szempontból a premium-rendszer — azt hiszem — elhibázott volna. (Helyeslés balfelől.)

Es most engedje meg a t. ház, hogy egy nagyfontosságu kérdésre, a munkás-kérdésre térjek át. (Halljuk ! Halljuk !)

Előre kell bocsátanom, hogy e kérdéssel már hivatali elődeim behatólag foglalkoztak, e kérdést folytonos figyelemmel kisérték. Hiszen talán a legkiválóbb munka e részben a földmivelési miniszterium kebelében jelent meg. A statisztikai adatok évről-évre gyüjtetnek és kiadatnak. En pedig azon helyzetben vagyok, hogy annak igazolására, hogy e kérdéssel mennyire foglalkoztam és annak sulyát mennyire érzem, bemutatom a t. háznak az utolsó öt évben összeállitott mezőgazdasági munkabér-statisztikát Magyarországon és pedig ezen összeállitás nemcsak megyénkint és átlagonkint van szerkesztve, hanem ugy, hogy abból nemcsak a munkabérek emelkedése, hanem a szakmány-munka és részes munka is kitünik megkülönböztetve a szerint, hogy az ország különböző vidékein e részben milyen szokások vannak divatban. Ezen munkának csak kefelevonata van kezemben, de intézkedni fogok, hogy a munka rövid napok alatt a t. ház összes tagjai között kiosztassék. (Helyeslés.)

Es most ezen statisztikai adatokból csak egy párt kivánok a t. ház figyelmébe ajánlani. A nyolczvanas évektől a kilenczvenes évek elejéig országos átlagban a munkabér Magyarországon 25%-al emelkedett. A felvidéken és Erdélyben az emelkedés magasabb is volt, a felvidéken és az erdélyi részekben helyenkint 50%-ot is tett. 1891-től 95-ig már az általános emelkedés kisebb, tudniillik a férfi- és női napszám országos átlaga 14%-al, a gyermek-napszám 7½%-al emelkedett. Tehát beigazoltnak vehető, hogy a munkabérek, az országos átlagot véve, a nyolczvanas évektől kezdve emelkedőben vannak; de a földbirtokos jövedelme csökkenő irányt mutat. És azért, midőn e kérdésről beszélünk, azt hiszem, mindkét szempontot egyenlő figyelembe kell venni, azt hiszem, a munkás sorsa és helyzete annyira össze van kötve a földbirtokos érdekével, hogy ha az egyik tönkrejutott, tönkrejut a másik is. (Igaz ! Ugy van ! a jobboldalon.) De egyéb adatok is azt mutatják, t. ház, hogy Magyarországon a ki dolgozni akar, az munkát mindig talál is, és azt senki objektive és igazságosan nem mondhatja, hogy Magyarországon munkahiány van. En országos átlagban beszélek, nem egyes vidékekről. Magyarországon igenis inkább munkáshiány van.

Nem tagadom, t. ház, hogy a munkáskérdésben vannak nehézségek és visszásságok, a melyekkel számolnunk kell. Egy ily nehézség mindjárt az, hogy az ország különböző vidékei szerint a munkások igen különbözően vannak megosztva. Vannak vidékek, a hol a kinálat, és vannak mások, a hol a kereslet erősebb. Egy másik baj az, hogy a mezőgazdasági munkások keresete, vagy legalább a kereset java és zöme aránylag rövid időre van koncentrálva. Tehát a mint szükséges bizonyos kiegyenlités az ország különböző vidékei közt, ugy szükséges lehetőleg a különböző évszakok közt is bizonyos kiegyenlitésre törekedni.

De tagadhatatlan az is, — a mit ugy hiszem, leghelyesebb őszintén bevallani — hogy vannak emberek és pedig nemcsak a birtokosok és gazdatisztek, hanem az ugynevezett kisgazdák közt is, — a kik az alföldi viszonyokkal ösmerősök, tudni fogják, kik azok — a kik a munkások helyzetével visszaélnek és a panaszokra olykor jogos alapot szolgáltatnak.

A mi az első kérdést, tudniillik a különböző vidékek munkásviszonyainak kiegyenlitését illeti, erről már gondoskodtam azzal, hogy a költségvetésbe a munka közvetitésére egy nagyobb tételt vettem fel. (Helyeslés.) Eddig is eszközölték a miniszteriumban a munkakeresők és munkaadók összeirását, de ezt még sokkal nagyobb mérvben gyakorlati alapon óhajtanám tenni (Helyeslés.), megfontolván azt is, nem volna-e szükséges, hogy ennek az irodának legalább egyes helyeken, a vidéken mintegy expoziturái is legyenek. (Általános élénk helyeslés.)

A másik, a mit fel akarok emliteni, t. ház, az, hogy a jelzett visszaélésekkel szemben a törvényhozásnak és a kormánynak állást kell foglalnia. Ezért a belügyminiszter urral olyan megállapodásra jutottam, hogy mig a cselédtörvényre vonatkozó javaslatot ő fogja a háznak előterjeszteni addig — mint már a trónbeszédben is jelezve van — a munkások és munkaadók közti jogviszonyra nézve én fogok a t. háznak egy törvényjavaslatban előterjesztést tenni.

Ezen törvényjavaslatnak, azt hiszem, ugy kell szerkesztve lennie, hogy a munkaadóra és munkásra nézve a jogokat és kötelességeket egyformán szabályozza, hogy egy bizonyos keresetet adjon, a melyen belül a szerződések köthetők, de ha egyszer a szerződés megköttetett, akkor a birtokosnak joga legyen a szerződés teljesitését feltétlenül követelni. (Általános élénk helyeslés.)

Azon törvényjavaslat tárgyalása alkalmával lesz módja a t. háznak megfontolni azt az ideát, a mely több oldalról, igy Pulszky Ágost t. képviselőtársam részéről is fölvettetett, hogy nem volna-e helyes az aratási szerződésekbe azt is beletenni, illetőleg kötelezővé tenni, a mi az ország számos vidékén máris gyakorlatban van, hogy tudniillik az aratónak az aratás előtt joga legyen, mikor megnézte a termést, alternative a rész helyett egy előre meghatározott összeg készpénzfizetést követelni. E részben feltétlen véleményt nem akarok mondani, de ezek és hasonló kérdések lesznek e törvényjavaslatban megoldandók, melynek rendelkezéseit, mielőtt előterjeszteném, iparkodni fogok az ország különböző vidékeire való tekintettel objektiv gazdákkal megbiráltatni.

De ez mind nem elegendő. Az állam a munkás érdekében közrehat direkte és indirekte; direkte, a mennyiben iparkodik, hogy az állami vállalatoknál az állam lehetőleg közvetlenül a munkással szemben álljon. (Helyeslés.) Erre nézve legközelebb is ugy intézkedtem, hogy egy oly nagy vizi munkálat, mely egy milliót meg fog haladni és a melyet házilag is czélszerüen el lehet végezni, nem árlejtés utján, hanem házilag végeztessék. Egy nagyobb erdőeladásnál pedig a besztercebányai igazgatóság területén ugy rendelkeztem, hogy a kitermelt fatömeg árverés utján értékesittessék, de maga a kitermelés általunk történjék. Közvetve hathat az állam arra is, hogy a munkásnak ne csak aratáskor, hanem egyébkor is legyen keresete és e részben t. ház, megvallom, hogy sokat várok a szőlő-rekonstrukcziótól, mert, ha csak 20.000 holdat veszek fel, akkor is a meglevő adatok szerint az évi napszámérték 500.000 frttal fog gyarapodni évenkint és igy ezen munkatöbblet a tizedik évben már 5 millió frtot tesz. Ilyen lehet a selyemtenyésztés előmozditása.

Mikor a sertésvész oly nagy mértékben pusztitott, nem egy helyt ugyanoly mértékben emelkedett a selyemtenyésztésre jelentkezők száma. Három év előtt 2½ millió csemetét osztottunk ki, ma már a fáradhatatlan miniszteri megbizott tevékenysége folytán 8 milliót osztunk ki és ma már évenkint 2 millió forintot meghaladó összeget fizethetünk a selyemtenyésztőknek. Ilyenekkel és a Kristóffy képviselő ur igen jeles beszédében emlitett téli munkával hathat az állam arra, hogy annak a munkásnak, a ki dolgozni akar, könnyittessék a sorsa ! De a ki dolgozni nem akar és az állam és társadalom ellen csak jogtalan követeléseket támaszt, azt a munkást az állam védeni és oltalmazni nem akarja és nem fogja.

Es itt térek át az alföldi viszonyokra. (Halljuk ! Halljuk !) Igaz, hogy 1891-től 1895-ig aránylag azon megyékben, a melyekről szó van, Csongrád, Csanád és Békésmegyékben a napszám aránylag kevéssé emelkedett. Békésben 64·5%-ról 69·5%-ra, Csongrádban 76·2%-ról 77·9%-ra, Csanádban 86%-ról 88·5%-ra, de miért nem emelkedett t. ház ? Azért (Halljuk ! Halljuk !) mert már magasan állott. Ha tudniillik összehasonlitjuk az ország más megyéivel az Alföld helyzetét, akkor azt találjuk, hogy 9 megyében van az országban legnagyobb munkabér s ezen 9 megye közé tartozik Békés, Csanád és Csongrád is.

Wittmann János : Nincs is ott semmi baj, csak egypárt fel kellene kötni és vége ! (Mozgás.)

Darányi Ignácz földmivelésügyi miniszter : Azt mondja a t. képviselő ur, hogy nincs ott semmi baj. En azt hiszem (Halljuk ! Halljuk !), hogy a milyen hiba volna ennek a kérdésnek tulnagy fontosságot tulajdonitani, épp oly hiba volna bizonyos jelenség előtt szemet hunyni és annak idején ennek megfigyelése elől elzárkózni akarni. A kormánynak és a kormányzatnak hivatása, hogy előre lásson és necsak közvetlen bajokat (Helyeslés.) előzzön meg, hanem oly bajokat is, a melyek csak évek mulva támadhatnak. (Helyeslés.)

Itt igen helyesen utal Kristóffy József t. képviselő ur arra, hogy az alföldi munkások keresetében a vizszabályozási munkálatok megszünte nagy változást okozott. Erre nézve t. ház, jelenthetem, hogy két irányban is lesz módjukban az alföldi munkásoknak dolgozni, a kik dolgozni akarnak, — már pedig tudjuk, hogy a kubikosok leginkább Csongrád- és Békésmegyéből kerülnek ki — lesz módjukban azért, mert egyfelől a mutatkozott magasabb tiszai vizállások folytán az alsó Tiszán és a Körösök alsó szakaszán a munkálatokat fokozottabb mérvben kivánom végrehajtani és másfelől teljes reményem van, hogy a Temes—Béga szabályozás oly régóta vajudó kérdését is rövid idő alatt szintén sikerül megoldani; már pedig erre nézve megjegyezhetem, hogy ez magában véve több, mint 2 millió forintnyi munkát jelent.

Én is azt tartom, t. ház, hogy a munkások és munkások közt megkülönböztetést kell tenni. (Halljuk ! Halljuk !) Az az internáczionális elveket hangoztató, Magyarország gazdasági viszonyait teljesen ignoráló és külföldi mintákat majmoló munkás, a ki magyar ember létére képes hazáját is megtagadni: az állam rokonszenvére, a társadalom jóakaratára nem számithat. (Ugy van ! Ugy van ! jobbfelől.) Ellenben azt a munkást, a ki előtt kalapot kell emelni, mert nincs a földkerekségen munkás, a ki azt a munkaerőt kifejteni tudná, a melyet kifejthet a magyar, ha akar: a ki reggeltől késő estig tud aratás idején dolgozni, a ki a kubikolásnál oly munkát végez, a melyről külföldi embernek fogalma sincs — azt a munkást, ha mindjárt félre van is vezetve, magunktól eltaszitanunk nem szabad. (Élénk helyeslés.) Nem csak nekem, az én tárczám keretében, de minisztertársaimnak is tudom, hogy az a nézete: az ilyen munkáson, ha lehet indirekte segiteni, igenis segitsünk és különösen, hogyha egy rossz esztendő állana elő — mert akkor kezdődik igazán a munkáskérdés. (Ugy van !) arra kell iparkodnunk, hogy azon munkásnak, a ki nyomorban van, munkát tudjunk adni. Ez igen is az állam kötelessége és e kötelességét az állam teljesiteni is fogja.

Werner Gyula t. képviselőtársam felvette a telepitések kérdését. Készakarva hozom fel éppen e pontnál, mert szerintem a munkáskérdés és a telepités kérdése két külön kérdés; (Helyeslés jobbfelől.) azokat összezavarni, összekapcsolni nem helyes; különösen azért nem, mert oly reményeket ébresztünk, a melyeket nem tudunk teljesiteni. (Ugy van ! Ugy van ! jobbfelől.)

Tallián képviselő ur igen szépen kifejtette, hogy a munkásnál rosszabb dolga van annak a kis gazdának, a kinek csak néhány hold földje van. Hát már most arra inditani, arra serkenteni a munkást, hogy iparkodjék ilyen néhány hold földet szerezni, hogy azután ne legyen se munkás, se gazda, azt hiszem, igen elhibázott dolog volna. (Ugy van ! jobbfelől.) Mert nincsenek szomorubb existencziák, mint azok, a melyek igazi helyüket sehol sem találják.

De a telepitéshez érve, t. ház, nyiltan ki kell mondanom azon nézetemet, hogy én — eltekintve a magasabb politikai, nemzetiségi szempontoktól, egyes, ugynevezett minta-telepitésektől, melyeket nagy költséggel és nagy áldozattal tud az állam létesiteni — telepitéseket czélszerüen és helyesen csak oly egyénekkel tudok végeztetni, a kik bizonyos anyagi és egyéni garancziával birnak. (Helyeslés. Ugy van ! jobbfelől.) E részben, fájdalom, keserves tapasztalataink vannak; de ezek legalább arra szolgáljanak, hogy ezen tapasztalatok tanulságait levonjuk. A telepitésnek igenis van hivatása és czélja. Es szerintem ebben az irányban sokkal többet kell tennünk, mint a mennyit a telepitési törvény kerete megjelöl. A telepitésnek nagyban és egészben véve az a czélja, hogy a hol ma tulságos a népesség, a hol a föld értéke aránytalanul felrugott, onnan mintegy rajok bocsáttassanak ki az ország más részeibe, a hol maguknak uj fészket, uj tüzhelyet alapitsanak. Ezzel kapcsolatban kiemelem azt is, hogy nagy fontosságot tulajdonitok az okos, czélszerü parczellirozás keresztülvitelének is. A birtokmegoszlási viszonyok szerintem oly fontosak, hogy azokat lehetetlen folytonos figyelemmel nem kisérni. A helyzet e tekintetben jobb nem lesz, mert az állami birtokok mindig lassabban kerülnek már eladásra és az a természetes körfolyás, a melyet az állambirtokok eladása előidézett, maholnap megszünik. Ennélfogva nézetem szerint a kormánynak feladata, módokat keresni, hogy nem ugyan közvetlen intézkedések által, hanem közvetett intézkedésekkel ott, hol a telepitésnek és az okszerü parczellirozásnak előfeltételei meg vannak adva, ennek lehetőségét a maga részéről és törvényhozásilag elősegitse.

És itt jutok el, t. ház, az ugynevezett kötött birtokokhoz. Ez elől a kérdés elől kitérni nem kivánok. (Halljuk ! Halljuk !) De mielőtt magukról a kötött birtokokról szólnék, előre bocsátom t. ház, hogy ugy a kultuszminiszter urral, mint a pénzügyminiszter urral megállapodásom van az iránt, hogy a kezelésük alatt álló javak kezelése és értékesitése tekintetében gazdasági szempontból véleményemet és nézetemet meg fogják kérdezni. Nem különben megállapodtam a belügyminiszter urral az iránt, hogy a községi nagybirtokok miként kezelésére gazdasági szempontból szintén befolyást gyakoroljak. (Helyeslés.)

A mi az annyiszor emlegetett és legutóbb Komjáthy képviselő által felemlitett hitbizományok kérdését illeti, az igazságügyminiszteriumban nagy arányban folynak előmunkálatok és tanulmányok a hitbizományokat szabályozó törvény létesitése tárgyában.

Polónyi Géza : Már régen !

Darányi Ignácz földmivelésügyi miniszter : Ezen tanulmányokat és előmunkálatokat gazdasági szempontból részemről is előmozditani és kiegésziteni kivánom. (Helyeslés.)

En, t. ház, érzem azt, hogy az ország egyes vidékein a kötött birtok tulnyomó volta kedvezőtlen gazdasági helyzetet teremt és addig is, a mig a t. háznak módjában fog állani e kérdéssel foglalkozni, iparkodni fogok társadalmi uton egyes ily helyeken a hitbizományi birtok kezelésére befolyást gyakorolni. (Helyeslés jobbfelől. Ellentmondás balfelől.) Ugy látom, hogy ezen kijelentésem bizonyos kételkedéssel találkozik. Engedje meg a t. ház, hogy egy példával szolgáljak. (Halljuk ! Halljuk !) Magyarország egyik legnagyobb hitbizomány-birtokosával tárgyalásaim folynak, a melyek a siker minden reménységével kecsegtetnek, a hogy a Felvidéken egy oly megyében, a hol a birtok felette meg van kötve, egy nagy területet ad át a kormánynak azért, hogy a kormány azt minden nyereség nélkül, mint egy «becsületes közbenjáróhoz» illik, 56 község közt kioszsza. (Egy hang balfelől : Hol van ?) Beregmegyében. (Egy hang balfelől : Hiszen az kopár vidék !) Hát, ha a t. képviselő ur azt tartja, hogy kopárak, akkor a t. képviselő ur nem ismeri azokat.

Buzáth Ferencz : Kohner vette bérbe a javát !

Darányi Ignácz földmivelésügyi miniszter : Hát mindenesetre fogom kérni, hogy mielőtt pozitiv nyilatkozik, méltóztassék azt a birtokot a helyszinen megtekinteni. Igenis, azon a birtokon vannak kitünő kaszálók, már pedig azok alkalmasak arra, hogy azon vidék állattenyésztésének hatalmas lendületet adjanak (Igaz ! Ugy van ! jobbfelől. Zaj.) és ha az állam viszont tenyész-apaállatokról gondoskodni fog és e részben az állam maga kötelességeit teljesiteni fogja, akkor azon vidéknek felvirágzását méltán lehet remélni. És itten meg kell jegyeznem, t. ház, hogy ezt az egész tervet gyakorlati emberek a helyszinén birálták meg és ne méltóztassék gondolni, hogy ilyen dolgokat a papiroson intézünk el. Ott volt, ugy az állattenyésztési főfelügyelő, valamint a gazdasági főigazgató, a kik ennek gyakorlatiasságáról a helyszinén meggyőződtek és csak azt akarom hozzátenni, hogy ámbár a költségvetés formai keretébe ezen egész terv nem látszik illeni, azért az a pénzügyminiszter ur részéről a legmesszebbmenő támogatásban részesült (Helyeslés.) és ha más nagybirtokosok is az állammal és a társadalommal szemben ilyen kérdésekben, ilyen előzékenységet fognak tanusitani, ha ugy gondolkoznak a nagybirtokosok, mint a minő nemes gondolkodásnak, például Semsey képviselő ur kifejezést adott . . .

Polónyi Géza : De gyakorlatilag is adjon !

Darányi Ignácz földmivelésügyi miniszter : . . . . akkor azt hiszem, hogy ez nem egy magában álló dolog lesz, hanem a helyes példa követésre is fog találni. (Helyeslés.)

Mielőtt hosszura nyult előadásomat bevégezném (Halljuk ! Halljuk !) egy érvre, a mely itt Komjáthy képviselő ur részéről érintetett, de a melyet a lapokban is olvastam, kivánok reflektálni és az az, hogy a kormány és különösen én a földmivelésügyi miniszter, a nagybirtoknak kedvező politikát követünk. En ezt az érvet és meggyőződést agyonhallgatni nem kivánom, mert ennél igazságtalanabb vád miniszter ellen nem emeltetett. (Halljuk ! Halljuk !) Igaz az, hogy én mesterséges ellentéteket a nagybirtokkal szemben nem keresek. (Helyeslés.) Könnyü volna nekem olcsó népszerüségre ilyen uton szert tenni; ebből a népszerüségből én nem kivánok. (Tetszés jobbfelől.) Politikámat lehetőleg a nagybirtokkal is egyetértésben kivánom megvalósitani. Hogy csak egy példát hozzak fel, a miniszterium közbejöttével egyik nagy hitbizomány birtokosa 600 holdat rendezett be öntözésre. Azt méltóztatnak gondolni, hogy ennek a 600 holdas öntözőtelepnek nincs az egész vidékre kihatása ? De igenis hibáznám, ha én a nagybirtoknak egyoldalulag kedveznék.

Hogy ezt nem teszem, azt igazolja a trónbeszéd és igazolja annak szövegezése; hogy ezt nem teszem, azt igazolja az, hogy a költségvetési többlet összes tételei majdnem kivétel nélkül a kis- és középbirtok, a kisebb és középbirtokos érdekében vannak felvéve: a szőlőfelujitásra 200.000 frt; lótenyésztés, méntelepek szaporitásra, lódijazás, csikólegelők 161.000 frt; állategészségügy, járványirtás 71.000 frt; állattenyésztés községi érdekben 143.000 frt; kisérleti ügy 25.000 frt, erről lehet beszélni: szakoktatás, téli tanfolyam, néptanitóknak 171.000 frt kizárólag a kisebb emberek érdekében; kertészet, gyümölcsészet 62.000 frt a kis emberek érdekében; kulturmérnökség — erről lehet beszélni — 19.000 frt; selyemtenyésztés 160.000 a kis ember érdekében; munkásközvetités 180.000 frt stb.

Ez mind a kis- és középbirtok érdekében történt. Hát akkor, mikor az én egész költségvetési többletem ezek fölsegélyezésére van alapitva és azok érdekében van, a kik magukon legkevésbbé tudnak segiteni: akkor — engedje meg a t. ház — ilyen vádra egyebet ne mondjak, mint hogy ignotos fallit et notis est derisui. (Élénk helyeslés és tetszés a jobboldalon.) Akkor, mikor én az árveréseknél a községeket előnyben részesitem: akkor, a mikor a községi erdőket államositom, igy legutóbb Máramaros- és Zólyommegye erdőit; akkor, a mikor, a mit csak lehet, házilag kezeltetek; akkor, a mikor a csemetéket a községeknek ingyen adom, mig a nagybirtokosok az önköltséget tartoznak megtériteni: akkor, a mikor a lótenyésztés érdekében a fedezési dijakat leszállitottam és ennek következtében 14.000 kanczával több lett fedezve: akkor, a mikor a vetőmag kiosztását akként gyakorlom, hogy ezer meg ezer métermázsa osztatik ki önköltségi áron, és ebben oly rendelkezést teszek, hogy senki 100 métermázsánál többet nem kaphat: akkor, azt hiszem, engem mint a kisgazdának ellenségét odaállitani nem egyéb, mint a kőnek messze való hajitása. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

De, t. ház, engedjék meg, hogy beszédemet bezárván, két kérést intézek a t. házhoz. (Halljuk ! Halljuk !) Az egyik kérés szocziális természetü. Tapasztaljuk azt — egyik néppárti képviselő ur beszéde egészen arra volt alapitva — hogy bizonyos oldalról és bizonyos körökből a nagy tőke, a mozgó tőke ellen izgatnak. En nem tagadom, hogy gazdakörökben — hisz a gazdának nem igen szokott pénze lenni — itt-ott ez a vádaskodás tetszésre talált. Hát egyre vagyok bátor egész őszintén figyelmeztetni, hogy tőkének nemcsak az ingó tőke tartatik, ép oly tőke az ingatlan is; a ki az egyik ellen izgatott, izgat a másik ellen is. En azt tartom, hogy azoknak, a kiknek a társadalmi rendnek jelen alakjában fentartása érdekükben áll, azoknak ilyen jelszavakat használni egymás ellen nem szabad, mert különben kidől és összeroskad az az alap, a melyen mindnyájan állanak és mindnyájan akarnak állani. (Ugy van ! a jobboldalon.) Ez az egyik.

A másik, a mit megjegyezni kivánok az, hogy nagyobb sikereket, nagyobb eredményeket gazdasági téren csak társadalmi összmüködéssel lehet kifejteni. A társadalmi összmüködés első feltétele az, hogy e kérdésekbe lehetőleg ne vegyitsünk politikai szempontokat. (Helyeslés.) A magyar embernek nagy foku politikai érettsége van; a magyar ember mindjárt észreveszi a lólábat, a magyar ember mindjárt észreveszi, ha máshová sujtanak, mint a hová néznek.

Hogy sikereket érjünk el e téren, ahhoz kell bizonyos önlegyőzés, hogy mi legyőzzük gyülölködésünket, legyőzzük politikai ellentéteinket és a magyar gazdán mindnyájan vállvetve segiteni iparkodjunk. Én arra kérem a t. házat, van elég tér, a hol megküzdjünk, vannak más kérdések, a hol nem kéri a kormány, nem kérek én sem kiméletet; de arra kérnék mindenkit, a kinek igazán szivén fekszik a magyar ember érdeke, a ki ehhez a földhöz annyira ragaszkodik, hogy ezen kérdésektől, a mennyire csak lehet, válaszszuk el a politikai vonatkozásokat és iparkodjunk ezen kérdések objektiv megitélésére. A költségvetést elfogadásra ajánlom. (Élénk helyeslés, éljenzes a jobboldalon. Számosan üdvözlik a szónokot.)

Elnök : Öt perczre az ülést felfüggesztem.

(Szünet után.)

Elnök : Az ülést ismét megnyitom, méltóztassanak helyeiket elfoglalni. Kin van a szólás ?

Thaly Kálmán : Teljesen osztja a miniszter óhajtását, hogy mindazok, a kik a magyar földet és a magyar népet szeretik, ne elegyitsék a kizárólagos politikai szempontokat ezen ügynek megitélésébe. De mikor ezt a felszólitást intézte a miniszter mindnyájunkhoz, akkor viszonzásul kérem a kormányt, hogy ő is, mikor ezekkel a kéédésekkel foglalkozik, hasonlóképen ne tekintse azoknak, a kiknek helyzetén javitani kell, ellenzéki, vagy akárminő pártállását, mert vajmi sok konkrét eset jutott nekem is eszembe a miniszter ezen felszólalására vissza emlékezve a nem igen régen történtekre, a mikor például szőlővesszők elosztogatásával volt szokás korteskedni még államtitkár urak érdekében is. Bizonyság erre Kossuth Ferencz tapolczai volt kerülete.

Óhajtja, ha már ilyenféle hibák voltak a multban, ne legyenek ezentul. Emlitette a miniszter, hogy a fogyasztási adókra vonatkozólag, mint például a czukoradót emlitette, hogy mi nekünk is érdekünkben áll annak az egyformásitása Ausztriával stb. Ez a példa nem e legszerencsésebben volt választva, mert ha nem kizárólag Magyarország kivitelét veszük, de a monarchia mindkét államát külön-külön összehasonlitjuk, épen a czukorkivitelnél azt találjuk, hogy a praemiumot a kivitel egyenlőtlenségéhez képest aránytalan mérvben — talán 90%-ban — az osztrák tartományok kapták, s a magyar korona tartományai aránylag keveset kaptak.

Komjáthy Béla képviselő beszéde folytán emlitette még a miniszter, hogy a hitbizományok, illetve a latifundiumok kérdése, annyira nem került el figyelmét, hogy saját szavai szerint a hitbizományi kérdések «szabályozásával» már rég foglalkoznak a miniszteriumban. Ez az elasztikus kifejezés őt meg nem nyugtatja. Ajánlja a miniszter figyelmébe az olaszországi megoldási módot. Az olasz parlament pár év előtt az összes hitbizományokat eltörölte. (Helyeslés a baloldalon.)

Ne dicsekedjünk mi azzal, hogy Magyarország a liberalizmus és szabadság terén elüljárt, mert bizony számos oly középkori intézmény virágzik még nálunk ma is, a melyeket igazi liberális országokban már régen a jogegyenlőség elvei szerint oldottak meg. (Igaz ! Ugy van ! a szélső baloldalon.)

Ezek előrebocsátása után áttér arra a speczialis kérdésre, a melyért tulajdonkép felszólalt. Még a mult országgyülés berekesztése előtt, az őszszel egy interpellácziót intézett a kereskedelemügyi és földmivelésügyi miniszterekhez oly kérdésben, a mely mind a két tárcza ügykörét érdekli, a mely kérdés most, miután a Dunának vaskapui szabályozása is immár befejeztetett, legalább közel áll a befejezéshez: a feldunai vonal, a radvány—dévényi Duna-szakasz szabályozása pedig épen bevégeztetett, ez a kérdés most már akuttá vált. Ez a hazánk gabonakivitelére óriási fontossággal biró duna—oderai csatona kérdése. (Halljuk ! Halljuk !)

Interpellácziójában kifejtette azon indokokat, a melyek arra inditották.

Ennek az ügynek nagy fontosságát a mi kivitelünkre a mi élelmes szomszédaink, az osztrákok jobban átlátták, mint mi magunk; Drezdában egy nemzetközi konferenczia volt az őszszel tartandó a hajósegyletek s az érdekelt vasuti társulatok részéről, amint hogy meg is tartatott szeptember 21—23-án. Volt szó a Duna-Odera, a Duna-Elbe-csatorna és más, a Duna és németországi nagy folyamok közötti vizi összeköttetések kérdéséről.

Az osztrák parlamentben van ez ügynek egy főfőszószólója, a ki ma általában a Dunaszabályozás kérdésében ismeretes, ez dr. Suess. Ő akkor, mikor szónok interpelláczióját megtette, épen a kiállitás látogatása végett Budapesten időzött. Ő jó indulattal van a Dunaszabályozás s az azzal összefüggő kérdések iránt, de mindenekfelett Bécs városa érdekein csüng s bizonybizony — magyarán mondva — majd a guta környékezte akkor, midőn ez az ügy itt szóba hozatott. Ugyanis Ausztria szép lassan, nyilvánosságunk lehető hire, tudta nélkül szerette volna ugy megoldani a kérdést, hogy a vizet ismét a bécsi malmokra hajtsa, hogy Budapest vagy más magyar hely, mint például Pozsony vagy Dévény, a hol a Morva beszakad, megszünjék átrakodó pont lenni, hanem az összes magyar és esetleg aldunai gabonaforgalom transitoriális átrakodó kikötőjévé Bécs városa tétessék oly módon, — és ebben van a legfőbb sérelem — hogy a Morva vizét, a mely Szakolczától kezdve magyar folyam is, Angernnél részut egy vágandó csatornával Bécs alá vezessék és a duna-oderai csatornát Bécs, mint kiinduló ponttal kössék össze.

Ezt a körülményt akkor bővebben kifejtette interpellácziója indokolásában, és *Dániel* kereskedelmi miniszter volt az, a ki a választ oly értelemben, hogy egy pár mellékkérdésre vonatkozó észrevételeket tett — megadta. Kijelentette, hogy csak abban az esetben volna hajlandó a magyar kormány beleegyezni a Duna—Odera csatorna olyatén megoldásába, hogy Angerntől Bécsbe vezettessék a müesatorna, hogyha viszont Angerntől lefelé Dévényig a Duna természetes folyásának megfelelőleg a Morva torkolatáig szintén hajózhatóvá tétetik, ugy, hogy a magyar gabona ezen a természetes uton szállittathassék felfelé.

Tájékozásul, hogy a kérdés hogyan áll, melyet az osztrákok épen nem engednek elaludni, bátorkodik a drezdai konferenczia magyar kiküldöttének jelentéséből egy pár pontot felolvasni. Mert az a válasz, a mit akkor Dániel miniszter adott, akkora port vert fel, hogy ezen felirattól felingerelve kell felháborodásának kifejezést adnia. A bécsi kereskedelmi kamara olykép irt fel az osztrák kormányhoz, hogy inkább álljon el általában a Duna-Odera-csatorna létesitésétől, mintsem hogy abból Magyarország és a magyar kereskedelem valami hasznot huzzon. (Gyalázat !)

A magyar hajósok országos egyesületének kiküldötte, jelentésében ezeket irja: (Olvassa) «A mi speczialiter a magyar kiküldöttek álláspontját illeti, ugy nagyon természetes, hogy mi a Duna-Odera csatorna kiépitését tartottuk első sorban szem előtt, miután ezen csatorna nemcsak legközelebb fekszik hozzánk, de ezzel jöhetünk legközelebbi összeköttetésbe Berlinnel és a Keleti tengerrel is.

Sajnos, a politikai viszonyok a Lajthán tul és különösen Bécsben annyira ellenséges áramlattal vannak telve Magyarország iránt, hogy még csak a Duna-Odera csatorna elsőbbségének pártolása is elégségesnek látszott ezen csatornai terv elejtésére. Ily körülmények között sem én, sem társaim nyilt kifejezést a csatornák elsőbbsége tekintetében nem adhattunk.» — Elég meghunyászkodók voltak ! — «Annál kevésbbé nyilvánithattuk azon óhajunkat, hogy a Duna-Odera csatorna, a Morva folyó fölhasználásával Dévénytől ágazzék ki a Dunából, sőt el kellett hallgatnunk azon szerény kivánságunkat is, hogy a mennyiben a dévényi kiágazás keresztülvihető nem lehetne, legalább a Morva folyó hajózhatóvá tétele után — a mint igérte Dániel miniszter — az a főcsatornával egy mellékcsatorna által — alig pár kilométernyi távolság — összeköttessék. De ha ezen kivánságainknak a nyilt ülésben kifejezést nem adhattunk is, ugy mégis oda iparkodtunk, hogy ezen kivánságok, mint Németország óhajai előhozassanak, a minek a német kiküldöttek készségesen eleget is tettek.»

No hát szép dolog, mikor a magyar kiküldöttek a magyar érdekek iránt még csak óhajtásukat sem merik nyilvánitani, hanem a németekhez, helyesebben a poroszokhoz folyamodnak, mert azoknak, különösen Boroszlónak és Berlinnek az érdeke a direkt magyar összeköttetés, azokat izgatják neki kéz alatt, hogy mint Németország, illetve Poroszország óhajait hozzák elő a gyülésen a tulajdonképeni magyar óhajtásokat. Ennyire megy a mi rettenetes meghunyászkodásunk a bécsi hatalmi körökkel szemben. (Igaz ! Ugy van ! a szélső baloldalon.) Ilyen irányban fejlődött ez az ügy azóta, mióta ő itt ezen kérdésben a mult őszszel felszólalt.

Hogy mekkora előnynyel járnak a vizi szállitások az időhöz nem kötött terhekre nézve, adatokkal bizonyitja.

Ha a gyülölködés ellenünk a jelzett adatok és a bécsi vagy alsó-ausztriai kamarának a maga kormányához intézett felirata szerint arra birná az osztrák kormányt, hogy Magyarország nyilvánvaló megkárositásának czélzatával szemben elejtse a duna-oderai csatornának a Morva révén való kiépitését, akkor kéri a kormányt, ne nyugodjék ebbe bele mint elváltozhatatlanba, hanem tessék tanulmányokat és méréseket tétetni a vág-oderai csatorna tekintetében, mely az osztrákok kikerülésével rövidebb uton juttatna bennünket Sziléziába, Oderberghez, Boroszlóhoz, Berlinhez. Ha pénz kell, az Poroszországban feltalálható lesz, mert az ő érdekkörének ép az az érdeke van, mint nekünk, a legdirektebb vizi összeköttetést megvalósitani Magyarországgal és a berlini pénzkörökben okvetlenül hitelre fognak találni erre a czélra. Nem is oly nagy technikai nehézségek állanak előttünk.

Ugy tudja, hogy a földmivelési miniszterium egyik osztálya, a mely ki van küldve a Morva szabályozás szemmeltartására, sőt a legujabb időben Pozsonyban e czélból felállitott speczialis mérnök osztály is rendelkezik azon adatokkal, melyek a vág-oderai csatorna tanulmányozására eddig tétettek. Igen kéri tehát a minisztert, tessék ezen szakközegeivel ezen adatokat magának előterjesztetni és ezt a fontos ügyet akár az egyik, akár a másik irányban dülőre vitetni, nem pedig beláthatatlan időkig pangani engedni; mert különben gabonabevitelünk, mely Németországból jóformán már is kiszorult és teljesen ki fog szorulni az orosz tengeri összeköttetés következtében. Ez fog történni akkor is, ha a magyar kormány beleegyeznék, a mit Dániel miniszter válasza után nincs joga róla feltenni, hogy a Morva-csatorna Bécsnek vezettessék Magyarország kikerülésével, ekkor ugyanis még azt a 10%-os gabonabevitelt is elveszitjük, a mit az orosz még nem vett el előlünk, mert elveszi Bécs. Ellenben a régi dus bevitelt a vizi szállitás olcsóságánál fogva ismét felujithatjuk, hogyha a föntemlitett csatornatervek egyike megvalósittatik, különösen az, a melyre utóbb hivta fel a miniszter figyelmét, tudniillik a vág-oderai, a mi nem egyéb, mint a felsődunai szabályozásnak folytatása s befejezése. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

Szóval, miután czélunk a feldunai szabályozással nem más volt, mint hogy nyugotra vihessük olcsón, vizi uton Magyarország terményeit: ha az osztrákok irigysége nem engedi megvalósitani a duna—oderai csatornát a Morva vizének egyenes irányu felhasználásával: meg kell azt valósitani minden áron a Vág—Odera összekötése utján. Ajánlja e nagyfontosságu forgalmi ügyet a miniszter különös érdeklődésébe; s minthogy tudja, hogy figyelme gabona kivitelünk minden vitális érdekére kiterjed: kérdi, hogy a mennyiben a vázolt ügy mostani állásáról ujat és többet mondhat, mint a mult őszkor Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter tette: ezt megtenni méltóztassék. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.)

Miklós Ödön : Korántsem teljesitettük még ugy feladatainkat hazai, államkormányzati, politikai és társadalmi berendezéseink körében, hogy azt mondhatnók, hogy rendelkezünk mindazon tényezőkkel, a melyek sulyos helyzetben levő hazai mezőgazdaságunknak jobb jövőt, jelen helyzetéből pedig biztos kibontakozást igérnek.

Hiányzik egy nagy dolog. Hiányzik a magyar gazdatársadalomnak összetartó, az egyes erőket egyesitő azon szervezete, a mely őt életképesebbé, az egyéni erőket összetömöritve ellentállóbbá és nehéz feladatok megoldására elég erőssé teszi. Ezen nagy feladatok körül földbirtokosaink közvetlenül érdekelvék az adó ügyével, az adó kérdésével. Az egyenes adók reformja kilátásba van helyezve; de az egyenes adók reformjánál nem szabad elfelednünk, hogy épen a sok mindenféle czimen felmerülő mellék-megadóztatás az, a mi rendkivüli nagy sulylyal nehezedik földbirtokos osztályunkra. Ezért a földmivelési kormány figyelmét erre hivja fel.

Az adóreform kérdése nem könnyen megoldható, de nem szeretné, ha ezen kérdés épen ugy, mint az egész gazda-társadalom összesitésének a kérdése, a melyet a mezőgazdasági érdekképviselet fogalmával szoktunk kifejezni, annyira junktimizáltatnék, hogy várnunk kellene addig, mig az ugynevezett közigazgatási reform megvalósul.

Egy másik intézkedés volna a földbirtokosok hitelügyének szervezete és szervezési kérdése. Sokszor és sokat foglalkoztunk már ezzel a kérdéssel. Kilátásba is helyezték az általános szövetkezeti törvény utján annak a lehetőségét, hogy a mezőgazdasági hitel javulni fog, ha a szövetkezeti eszme tágabb keretbe lesz átvihető.

Az általános szövetkezeti törvénynyel a mezőgazdák szövetkezetének ügyét specialiter nem fogjuk sokkal előbbre vinni, mert oly különleges a földmiveléssel foglalkozóknak helyzete, hogy speczialis törvényre van szükségük, a mely a hitelszövetkezetek, a fogyasztási és értékesitési ügykört foglalhatja magában. Nagyon sajnálja, hogy azon törekvés, melyet a földmivelésügyi kormány a multban tanusitott, a mely egy ily speczialis törvénynyel óhajtott lehetőleg gyorsan segiteni a létező bajokon, mindeddig megvalósitható nem volt, mert bármily nagy jelentőségü, bármily nagy horderejü legyen is az általános szövetkezeti törvény, ezzel a mezőgazdaság körében aligha fogunk czélt érni. (Ugy van ! jobbfelől.)

Ugyanigy vagyunk a mezőgazdasági hitelügyek kérdésével is.

Már talán unott is lesz a képviselőház előtt — de mégis ujból felemliti — hogy speczialisan gabona-kereskedelmünk és a gabona-forgalmunk érdekében felhasználható igen sok olyan tényező hever ma még parlagon és kihasználatlanul, a melyeknek hatásai, ha összesitenők a magyar gazda javára az ország határán belül, meglehetős eredménynyel érvényesülnének. Igy a gabonaszállitásaink és gabonakereskedelmünk szervezetlensége körében rendkivül sok az a mellékköltség. Ezen mellékköltségek megmentését elérhetnők egy szervezett elevátorhálózat által, mely a közraktári intézménynek a forgalomba való átvitelét elevenné tehetné.

Ezen tényezők kapcsolatosan a szállitás körül felmerülhető más intézményekkel, nem krajczárok töredékeivel, hanem a 10 krajczárok többszöröseivel emelhetnék buzaárainkat a belföld területén. Ezért akkor, midőn oly dolgok ajánltatnak, a melyekről Rosenberg Gyula képviselő szólott, a kiviteli prémiumokat, a melyeknek közvetlen hatását a végrehajtás szempontjából a gazdaközönségre nézve megitélni alig képes, mementóknak tekinteni, a melyek arra utalnak, hogy mindazon eszmékkel foglalkozzunk, a melyek hazai, speczialis viszonyaink között mezőgazdaságunk érdekeit vélik szolgálni. Ezen eszmék fölvetése mint politikai esemény olyan, csak arra czéloz, hogy mindent, még ha talán elitélhető czélzatokkal van is egyes eszme előadva, fel akarunk használni, hogy segitsünk sulyos és válságos helyzetünkön. Ő azonban ezeket mint messzefekvőket ma alig tartja alkalmazhatóknak és ezért utal azon intézkedések sorozatára, melyekből erőink folynak és melyek erőink kihasználását teszik első sorban szükségessé.

A szállitási költségek tekintetében hazai tarifális ügyeink körül még nagyon sok kedvező momentumot tudnánk felhasználni arra, hogy olcsóbbá tehessük a buzaforgalmat. Thaly Kálmán képviselő felemlitett egy vizi-utat, a melynek nagy jelentőségét és horderejét mindnyájan elismerjük.

Mindezt ezen alkalommal csak azért jelzi, hogy illusztrálja azon tényezőket, a melyek a szállitási kérdések körül felvethetők. A gazda-társadalom széttagoltsága és az érdekeinek megvalósitására vezető utaknak szétágazó volta oly nagy, hogy azokat egy szerves egészszé fűzött alkotások nélkül, hogy azokat a törvényhozás intézkedései, a kormánynak vezetése és a társadalom összmüködése nélkül sikerre vezetni nem fogjuk tudni soha.

Felszólalása által csak azt kivánta jelezni, hogy a boldogulás utját ne keressük messzebb, mint a hol azt találjuk: önmagunk körében, mert különben boldogulásunkat elérni nem fogjuk.

Molnár Antal jegyző : Báró Fiáth Miklós ! (Nincs itt !) Nyegre László. (Felkiáltások : Holnap ! Ma !)

Nyegre László : Az idő előhaladott voltánál fogva legyen szabad a t. házat kérnem, hogy beszédemet holnap mondhassam el. (Felkiáltások : Ma ! Holnap !)

Elnök : Ugy látom, hogy a ház többsége holnap kivánja a beszédet meghallgatni. A holnapi ülés napirendjén lesz ezen tárcza költségvetése tárgyalásának folytatása és ezzel kapcsolatban a földmivelésügyi bizottság 99. számu jelentése. Az ülést bezárom.

Az ülés végződik délután 1 óra 35 perczkor.